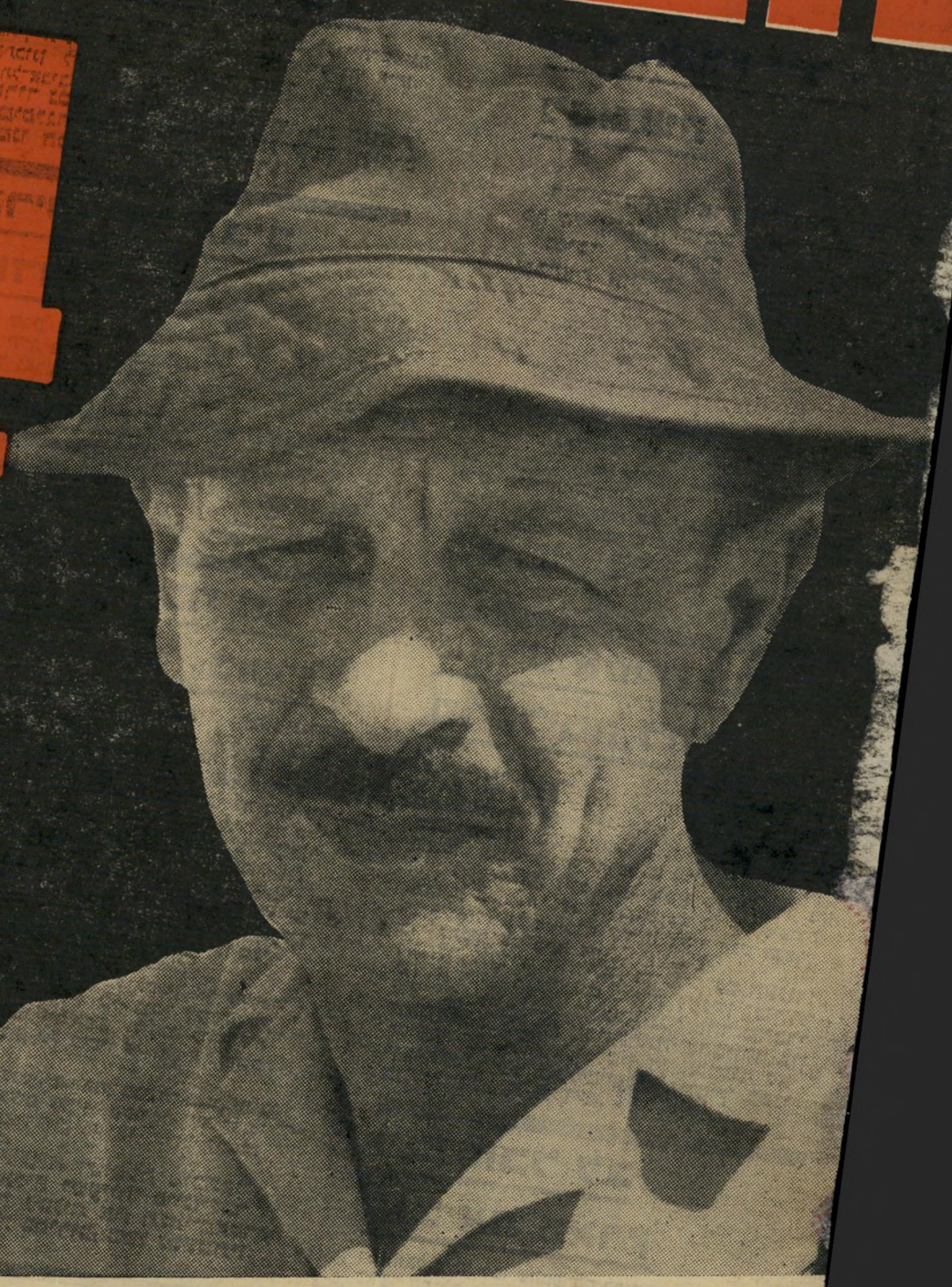
שנה 40 מספר 2022 המחיר: 6.00 ל"י

השבט הזה

נהלח יזין

פאניקה במיפלגות • מי רוצה להצטרף • מי יתקבל ומי יידחה

תשקיף

רבינוביץ יוקרב

על המיזבח

הקורבן הראשון של התערערות ממשלת רבין יהיה יהושע רבינוביץ. יצחק רבין ייאלץ לפטר אותו עוד לפני סוף השנה.

למרות הניגודים הפנימיים בממשלה, נאלצת השלישיה רבין־פרס־אלון להישאר יחד, כי כל זעזוע בה יפיל את הממשלה, לרעת שלושתם. רבינוביץ הוא האיש המרכזי היחידי בממשלה שניתן להקריבו על מיזבח אי־שביעות־הרצון הציבורית.

קרוב לוודאי כי תחתיו יבוא יעקוב לוויגסון, שסירב לפני שנתיים לקבל עליו תפקיד זה.

פרישת מפ"ם -

אפשרית

אף שמעטים מתייחסים ברצינות לאיומי מפ"ם לפרוש מן המערך, הפך הדבר אפשרי.

שתי ההסגנות הגדולות האחרונות של מפ"ם, שאליהן גוייסו רבבות, החזירו לראשי המיפלגה את התחושה שיש לה כוח. אחד הלוחצים לפרישה הוא השר ויקטור שם־טוב, שבתום כהונתו השגייה כשר־הבריאות אינו יכול להמשיך בתפקידו אחרי הבחירות (על פי החלטות־נוהל של מפ"ם), והוא שואף להיות תחת זאת ראש המיפלגה.

גם במיפלגת־העבודה מקווים רבים לפירוק המערך, מתוך הנחה שכל עוד קיים המערך, אין סיכוי לדמוקרטיה פנימית במיפלגה, מפני שכל החלטות מתקבלות בקנוניות בין מנהיגי שתי המיפלגות.

ועידת המיפלגה -

בסכנה

ככל שמתקרב המועד שבו חיו אמורות להיערך הבחירות הפנימיות במיפלגת־העבודה, לקראת הוועידה שהיתה צריכה להתקיים בסוף השנה, כן גוברת במיפלגה התחושה שהבחירות לא תתקיימנה.

נראה כי יצחק רבין וראשי־המיפלגה יעשו הכל כדי למנוע בחירות, העלולות לגרום לשינוי־ערכים במיפלגה לקראת הבחירות לכנסת. בינתיים גם הוסרו כל ההבטחות שניתנו למזכ"ל זרמי, שנשאר מכתן בתפקיד ריק מתוכן.

יוסי שריד

יתחרה בתל־אביב

ח"כ יוסי שריד, שעבר לפני שנתיים לקריית־שמונה מתוך תיקווה לבסס לעצמו שם מעמד מיפלגתי איתן, מתכונן להתחרות על תפקיד מזכיר המיפלגה בתל־אביב.

שריד נכשל בנסיונו לקבל לידיו את הנהגת המיפלגה בצפון, כיוון ששוכנע־צפון ותיקים ממנו חפמו בפניו את הדרך.

אריק: תל־אביב

קודמת לקדום

אריק שרון אינו רואה בדיעותיו הינוניות־למחצה של ייגאל ידין, בנושא השטחים, שעוררו את זעם אנשי הליכוד וארץ־ישראל השלמה, מיכשול לשיתוף־פעולה עימו.

על נסיגה אפשרית מעמדותיו הקיצוניות בעבר, בעניין ההתנחלות בגדה המערבית, עשויה להעיד התבטאות אחרונה של אריק, שבה אמר כי „תל־אביב קודמת לקדום. אם נשקפת סכנה לקיומה של תל־אביב... הופך מה שקורה בקדום מישני בחשיבותו...״

מכינים מערכת נגד

השופטת של „כוש״

ידידיו הישראליים של שמעון („כוש״) רימון, שגידון לשמונה שנות מאסר בגרמניה על חלקו ב„קשר הישראלי״ בפרנקפורט מכינים מערכת ציבורית, שמטרתה היא לשכנע את דעת־הקהל ואת שילטונות המישפט בגרמניה כי היה עיוות־דין בחריצת דינו של כוש, וכי נגרם לו עוול בצורה העלולה לסכן את חייו.

במרכז המערכת שעומדים ידידיו של כוש לנחק, תעמוד סידרת טענות נגד השופטת הגרמניה, שבפניה הועמד במישפט ואשר חרצה את דינו, השופטת פורסטר. גילויים אלה מבוססים על כתב־האשמה מפורט נגד השופטת, שהשאיר אחריו שופט גרמני שישב בדין במחיצתה והתאבד.

פירסומן של טענות אלה עלול להביך את מערכת־המישפט הגרמנית. ידידיו של כוש מקווים כי הפירסום ישמש כמכשיר־לחץ, על־מנת להקל את תנאי־מאסרו הקשים של כוש, או להביא להחלטה לגרשו לישראל.

תנאי־מעצרו של כוש, המוחזק בבידוד מפני שניסה בעבר לברוח, נקבעים על־ידי השופטת, עד לאחר סיום התהליכים בעירעור. רק אז יעבור לרשות שירות בתי־הסוהר.

בניגוד לכוש, ששלח לשופטת מיכתבי־השמצה, פנה אליה ישעייהו פינזילבר בבקשה מנומסת לשנות את תנאי־מאסרו, אך גם הוא נתקל בסירוב, בשל נסיונותיו בעבר לברוח.

„אל־על״ - מכשיר

לירידה

תחנות „אל על״ בעומים הפכו תחנות־בינוים חשובות בדרכם של יורדים מן הארץ.

יורדים כאלה, המתקשים למצוא עבודה ביגלל האבטלה החמורה השוררת ברוב הארצות המפותחות, מתקבלים בתקופה הראשונה כעובדי־ביטחון של אל־על ברחבי העולם. הם מנצלים תקופה זו כדי להסתדר, למצוא דיור ועבודה קבועה.

עיריית חיפה מונעה

קיום כנס יהודי־ערבי

רב־שיח יהודי־ערבי, שעמד להתקיים ביום השלישי בשבוע שעבר באוים בית־העם בחיפה, בוטל ברגע האחרון, אחרי שעיריית חיפה מנעה את השכרת האולם למארגני הכנס.

בכנס עמדו להשתתף אישים כמו הפסל יצחק דנציגר, המחזאי יהושע סובול, הפרופסור קלמן אלטמן, המשורר יבי וראש מועצת הכפר הערבי עראבה, איש מיפלגת־העבודה, מחמד נעאמנה.

תחילה נתנה העירייה את הסכמתה למסירת האולם לקיום הכנס, אולם ברגע האחרון, אחרי שכבר פורסמו מודעות, ביטלה את הסכמתה. ניסיון למנוע מהעירייה את ביטול הכנס בדרך מישפטית נכשל, אחרי ששופט חיפאי לא מצא לנכון להתערב בשיקולי העירייה.

ד"ר זוארץ ז"ל -

לחופשה

ד"ר מכיאל זוארץ ז"ל נקה בחת־קף של עיפות, וביקש לצאת לחופשה. לפיכך לא יוסיף חמרור במשך שבועות אחדים.

אקו"ם אסרה על

פרקליטה לחבוע את

אלמגור

הנהלת אגודת הקומפוזיטורים והמחברים קיבלה החלטה, האוסרת למעשה על פרקליט האגודה, עורך־הדין ויקטור חזן, לייצג את יורשיו של המשורר נתן אלתרמן בתביעה שעמדו להגיש נגד הד"ר לסיפרות דן אלמגור, על השימוש שעשה בשיר מגש הכסף כדי לתקוף את משה דיין.

הנהלת אקו"ם החליטה כי פרקליט האגודה, שהוא אחד המומחים בארץ לעניין זכויות־יוצרים, אינו יכול להופיע נגד אחד מחברי האגודה. כתוצאה מכך נראה שהכירור בין יורשיו של אלתרמן לבין דן אלמגור לא יוכא כלל לפני בית־מישפט, וייערך בפני אחד ממוסדות אקו"ם.

רב־חובל לב

עזב את הארץ

רב־חובל מיכה לב, שהתפרסם לפני חודשים אחדים כאשר התגלה כי הוא בעל האונייה אולימפוס, שהיתה צריכה להיות אונייתי־המיבחן במעבר בתעלת־סואץ, עזב את הארץ.

לב, שהיה עוזר למנהל אגף־הספנות־והנמלים במישרד־התחבורה, ושהושעה מעבודתו בעיקבות הפרשה, הכחיש אז מכל־וכל את עבודת בעלותו על האונייה ועל אונייה יוונית נוספת. כיום הוא יושב ביוון, ומנהל את עיסקי שתי האוניות הללו משם.

נגד לב נערכות עתה שתי חקירות מקבילות: האחת של מישרד־התחבורה, והשנייה של מס־ההכנסה.

בוטל מישפטו של

עורך־הדין מלמד

היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, עיכב את ההליכים בתביעת המישטרה נגד עורך־הדין אברהם מלמד. פירוש הדבר סגירת התיק.

מלמד, שהגן על כמה מנאשמי הפגנות יום־האדמה, הותקף על־ידי שוטרים בחצר מישטרת כפר־סבא, ואלה מיהרו להגיש נגדו מישפט על התפרעויות ותקיפת שוטרים.

היועץ המישפטי הודיע למישטרה, כי אם יש ממש בטענותיה, היא יכולה לפנות בתלונה ללישכת עורכי־הדין, אולם אסר עליה ועל הפרקליטות להמשיך במישפט נגד מלמד.

אייבי מחכון

שידורי־טלוויזיה

ספן־השלום אייבי נתן, שחחל ח־שבוע ב־40 ימי צום, אשר כמהלכם הוא עומד לנקוט שורה של פעולות, כולל טיפות פיתאומיות למדינות־ערב, שוקל שוב הצעה שהוגשה לו על־ידי גורם ישראלי רציני, להפעיל שידורי־טלוויזיה מיפחריים מעל סיפון ספינו־תו, „שלום 1״. בשעתו נדחתה תוכנית כזו, מחשש לתגובה של ממשלת־ישראל.

עתה קיימים סימנים שהממשלה, ואנשי שידורי־ישראל, לא רק שלא יתנגדו לשידורי־טלוויזיה מיפחריים מספינתו של אייבי, אלא אף יראו אותם בחיוב, כאמצעי שיכשיר את הדרך לשידורים מיפחריים בטלוויזיה הממלכתית.

SONY®

שאל כל אחד...

פרסום מלניק / כאל עיראן

1 אורלי חידה

החידה של דגניה א'

היא רגילה כבר שכל מי ששומע את שמה יפצח מייד בשיר: „חידה את לי..." אבל אורלי חידה בת ה־19 וחצי, קיבוצניקית מדגניה א', המסיימת עתה את שירותה הצבאי כסמלת בחיל־האוויר, אינה רואה את עצמה מיסטורית ואפופת־תעלומה. חייה ואישיותה הם כספר הפתוח.

את שם המישפחה חידה שאלה מאחיה, הצייר הסוריאליסטי אהרון חידה, שאורלי היא ממעריצותיו הגדולות. לקיבוץ שעל שפת־הכינרת הגיעה אורלי בגיל צעיר מאוד, והיא לא מצטערת על כך. „הקיבוץ העמיד אותי על הרגליים. אם אני כיום אישיות עצמאית ובשלה, זה רק בזכות הקיבוץ." והיא לא היתה מחליפה שום חווייה אחרת בחווייה של קומזיץ על שפת־הכינרת, כשטובלים את האבטיחים עמוק במים, ואחר־כך מוציאים אותם קרים.

היא עברה את כל ענפי המשק, עבדה בבננות, באבוקדו, במיטבח ובבתי־הילדים. אבל מה שדבק בה זה דווקא הדראמה. מסתבר שבתוכנית הלימודים בקיבוץ היה גם שיעור לדראמה. אורלי נדבקה בחיידק ומאז היא יודעת בדיוק מה ייעודה בחיים.

היא השתתפה בחוג האזורי לדראמה בגליל, שנערך בצפת, ושיחקה שם את יוליה ברומיאו ויוליה. „זה היה מקסים," היא נזכרת. כשהתגייסה לצבא הלכה ל־להקת־סדנאי־השיריון. אבל הלהקה התפרקה ואורלי נשארה סתם חיילת. אלא שלא להרבה זמן. היא מתה לעלות על הבמה. ואם אפשר — במחזמר, כדי שתוכל לשחק, לשיר ולרקוד, כמו שהיא אוהבת.

בינתיים היא רוקדת קצת ג'ז אצל ג'וקי ארקין ומתכוננת להמשיך את לימודי ה־מישחק שלה בבית־הספר הדרמתי בבית־צבי ברמת־גן. נכון שהיא תיאלץ להיפרד, כתוצאה מכך מהקיבוץ בו גדלה, אבל מה ניתן לעשות? זה העולם שלי, היא אומרת, לשיר, לרקוד ולשחק. היא תשתדל לבקר בשבתות, כפי שהיא עושה עכשיו. הנערה בעלת עיני הדבש, שלמרות 166 הס"מ שלה שוקלת 47 קילוגרם בילבד, יודעת שיש לה גם חולשות. אם לוחצים עליה קצת, היא מוכנה להודות בחצי פה: „אני גורא רומנטית..."

לא רק לגברים

סמלת חיל־האוויר אורלי חידה, העומדת חודשיים לפני סיום שירותה הצבאי, כבר מתכננת קאריירה של שחקנית־זמרת־רקדנית. בינתיים היא מוכיחה שגולדסטאר אינו משקה גברי בילבד.

אורלי אי

היא אורלי חידה בת התשע־עשרה וחצי, ששנות חייה היפות ביותר עברו עליה על שפת־הכינרת. ספק אם חברותיה בקיבוץ יכירוה אחרי שאופרה בתכשירי אוטדור גירל, חברת מוצרי־היופי שנתנה את חסותה לתחרות.

אורלי בי

אורלי גופר בת ה־17, שכבר בגיל חמש־עשרה הלכה לקורס טיפוח־חן אצל לאה פלטשר, מתעתדת לקאריירה של דוגמנית. בינתיים היא מדגימה בגד־חוף שלם מתוצרת חברת גוטקס.

מלכת המים 1976

מטעם השולם הזה

בחסות

גולדסטאר

בירה מעולה

FINEST BEER

GOLDSTAR

תנו לי גבר אמיתי, אחד שיודע מה טוב. שיודע גם להשיג דברים טובים... כוס בירה מעולה של גולדסטאר למשל.

המועמדות הסופיות

לטקס בחירת נסיכת ים־סוף באילת תגענה המועמדות במטוסי ארקיע, כי חופש אמיתי באילת מתחיל בארקיע.

* * *

לנשפים שיערכו בבאר־שבע, אשקלון, חיפה וטבריה תגענה המשתתפות באוטובוסים הממוזגים של חברת טיולי הגליל.

* * *

מלכת המים 1976 תטוס לאירופה וחזרה במטוסי חברת אולימפיק.

* * *

מארגני המיבצע: מירי זכרוני, רפי זכרוני. הפקה: יצחק גיזרי. עיצוב המופעים: דני ליטאי. הדרכת המועמדות בהליכה וביטחון במה: לאה פלטשר. צילום המועמדות: יהושע צפריר.

עץ-הזית

המועמדות בתחרות מלכת המים מש־תמשות במיגוון המוצרים הגדול של „אוליביה": שמן שיזוף, דיאודו־רנט, סבון וקרם ידיים, כי „בכל בית — „עץ הזית!"

Outdoor Girl

מה שנוגע לטיפוח העור — קרם הלחות וקרם ההזנה של „אאוט־דור גירל" הם המוצרים. הם טו־בים ועוזרים לך להיראות יפה, והכל במחיר זול כל־כך. זה עסק משתלם!

GOTTEX

את אופנת „גוטקס" לבגדי־ים וחוף אפשר לפגוש בכל החופים ברחבי העולם. „גוטקס" יצואן מיספר 1 בישראל. בגדי־הים של „גוטקס" מלווים השנה את מלכות המים.

WELLA

מלכות המים יודעות כיצד לזכות בשיער מטופח, את תמצאי את הת־שובה במדריך לשימוש נכון בתכשירי שיער של „וולה". דירשי בפרפו־מריות ובבתי־המרקחת.

אורלי גופר

8 בלי עבודת אלילים

העירונית

למרות היותה תושבת נווה־מגן, אחת משכונות רמת־השרון, חשה אורלי גופר את עצמה כעירונית לכל דבר. מוצרי־השיער של חברת וולה מוסיפים לשערה הגולש של אורלי ברק וחן.

הקיבוצניקית

מגיל צעיר מאוד גדלה אורלי חידה בקיבוץ דגניה א', על שפת־הכינרת, ועד היום היא חשה את עצמה בת־קיבוץ, למרות שבעקבות השירות הצבאי התרופפו מעט הקשרים שלה עם המשק.

לאורלי גופר אין אלילים. לא אלילי־זמר ולא אלילי־קולנוע. אפילו המושג אליל־הנוער לא ברור לה כל כך, למרות שהיא משתייכת לשנתון, שעל פי כל כללי הסוציולוגיה חייבים להיות לו אלילים, באיזה תחום שהוא. אבל לא אצל אור־לי. „אצלי זה לא תופס," היא אומרת, „טוב לי ביניתיים איך שאני."

בת 17, עם פנים וצורה כמו שלה, עליזה ומחייכת במלוא גומות־החן שלה, למה שלא יהיה לה טוב? אין לה דאגות. אפילו לא אלה שיש בדרך כלל לבנות השבע־עשרה. עם בית־הספר היא גמרה בשלב זה. נכון שהיא לומדת גרפיקה, אבל זה רק פעמיים־שלוש בשבוע. את שאר הזמן היא מקדישה לבילויים ו„לקצת עבודות־יד." ואין לה שום נקיפות־מצפון על זה. להיפך. „אני אוהבת להיות חופ־שיה, לבלות, ללכת לים, לעשות חיים. זה הזמן שלי. אם לא עכשיו, אז מתי?!"

אורלי בעלת העיניים החומות, תושבת שכונת נווה־מגן שליד הרצליה, יודעת שהיא נועדה למה שמכונה „עולם הווהר". הוא קרץ לה כבר כשהיתה בת 15. היא הלכה אז ללמוד דוגמנות אצל לאה פלט־שר. אם היא לא הפכה בינתיים לדוגמנית, זה רק מפני ש„לא היה לי מספיק ביטחון־עצמי." אבל עכשיו יש לה כבר. עובדה, היא משתתפת בתחרות.

חברת תמרוקים בחרה אותה לא מכבר כ„נערת החודש" שלה ובחודש יוני יו־פיעו צילומיה בכל הפירסומות של אותה חברה. אבל אם תשאלו את אורלי, מה הכישורים האמיתיים שלה, היא תצביע על ידיה, בעלות האצבעות הארוכות והמטופחות.

יש לה כושר יצירתי בעבודת־כפיים. כך, למשל, היא עוסקת בעבודות אפליקציה, שפירושן יצירת תמונות בעזרת חומרים שונים. בעיקר היא מתמחית בהרכבת תמו־נות וציורים עשויים מחתיכות עור. זה התחיל אצלה כשאחותה הבכירה ביקשה ממנה להכין ציורים ממין זה עבור בא־זאר שנערך בבית־הספר. חתיכות עור לא היתה לה בעייה להשיג, שכן אחד מידי־דיה הוא בעל בית־חרושת לנעליים. אז היא מייצרת עתה ציורי־עור, בעיקר לחדרי־ילדים, במבי"ס ועוד כל מיני דברים כאלה.

היא רוצה להיות דוגמנית־צילום, אבל יודעת שקודם עליה לשרת את צה"ל. אם זה היה תלוי בה, היא היתה רוצה להק־דים את השירות הצבאי, אבל רק בתנאי שיתנו לה לעשות משהו מעניין, לא נהגת ולא פקידה. ואם דוגמנות־הצילום היתה נכללת בין המיקצועות הצבאיים, בטוח ששני הצדדים לא היו מפסידים.

להיות עם חופשי

„יחי החופש!" זו סיס־מתה של אורלי גופר, תלמידה בבית־ספר לגראפיקה, בעלת כישרונות לעבודת־יד. אורלי נמצאת עכשיו בתקופת ההתחפפות שלה, כשהיא נהנית מהעדר מיסגרת קבועה ועול לימודים. היא רוצה להיות דוגמנית צילום, אך קודם עליה לשרת בצה"ל. במהלך כל מופעי ואירועי תחרות מלכת־המים 76', ילוו את אורלי, כמו את שאר המועמדות הסופיות בתחרות, מוצרי **אוליביה** של חברת **עץ־הזית**.

לה ולי - הדיאודורנט לאוהבים להיות יחד

משהו חדש לאוהבים להיות יחד.
דיאודורנט "לה ולי" בניחוח האהוב על שניכם.
לאחר הרחצה בסבון "לה ולי" - תנו לגופכם
את הדיאודורנט החדש. "לה ולי" ישמור על רעננות
ועל ריח נעים ואחיד בכל שעות היום.
בכל פעילות, בכל תנועה.

"לה ולי" - סבון וגם דיאודורנט
לאוהבים להיות יחד.

כ חדש מעץ הזית

אריאלי

העולם הזה
בלי משוא פנים.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תאידואר 136 • מען מכתבי: „עולם מפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קיבוץ יקר.

כך עיתונאי מרגיש הרגשה של סיפוק כאשר בעיקבות גילוי שלו מתערערים גופים ציבוריים, או אנשים פרטיים, לפעולה שבוודאי לא היתה נגקטת לולא גילוי הידיעה ופירסומה ברבים.

מיקרה כזה הוא עניין השוחד במרכז מיפלגת העבודה, שאותו חשף העולם הזה (1987) בכתבה „צ'קים במיפלגה". באותה כתבה הבאנו תצלומי צ'קים, שאותם קיבל לו שני מנהיגים צעירים של מיפלגת העבודה מידי סוכן־ביטוח.

ויסמונסקי
העונש —

העולם הזה כתב אז כי השניים, יעקוב („יענקל'ה") ויסמונסקי ואפרים רבינסקי, קיבלו סכומי כסף בני 1500 ו־3000 לירות מסוכן־הביטוח יהושע („יוש") גרנות, כדי שיעזור להם לקבל את ביטוח עובדי מרכז־המיפלגה.

איפשרנו לשניים אף להביא את גירסתם שלהם, לעומת העדויות המרשיעות. נפגשתי עם שניהם בבית־קפה, ואילו ויסמונסקי אף טרח ובא לשוחח עם אורי אבנרי. טענותיהם, כאילו קיבלו את הכספים כהחזר הלוואה שנתנו קודם־לכן לגרנות, נראו בעינינו מפוקפקות. אך העולם הזה אינו שם עצמו שופט, ומשום כך הבאנו את גירסת השוחד לעומת גירסתם המלאה של השניים.

הכתבה הסתיימה בקטע הבא: „עדיין לא ברור כיצד תתפתח פרשת החשד בשוחד בליבה של מיפלגת־העבודה. הצדדים המעורבים בדבר מבטיחים המשכים מרתקים. דבר אחד ברור לחלוטין: מניגיי ופעילי מיפלגת העבודה ימשיכו עוד ימים רבים לעסוק בפרשת חשד השוחד של עסקניה הבכירים."

ואמנם, מייד אחרי פירסום הכתבה דאג מזכ"ל מיפלגת העבודה, מאיר זרמי, להגיש תלונה נגד השניים לוועדת־הביקורת של המיפלגה. גם ויסמונסקי ורבינסקי דרשו מוועדת־הביקורת לחקור בפרשה, כדי לזכות אותם.

ח"כ ארי אנקוריון, יושב־ראש ועדת־הביקורת של מיפלגת־העבודה, מינה צוות מייוחד שיחקור בפרשה ויוציא מסקנות. בראש הצוות עמד עורך־הדין הירושלמי משה ארגוב, וחבריו היו מינה בן־צבי, יצחק צוקרמן וישראל שיו.

בישיבה הראשונה של הצוות הודו השניים בקבלת הכספים, אך טענו את אותה הטענה בה השתמשו כאשר נשאלו על־ידי העולם הזה: „היו אלה צ'קים שנועדו להחזיר הלוואה."

■ ■ ■

ככר בישיבה הראשונה השתרבב שם העולם הזה לתוך דיוני הצוות, כפי שקרה אחר־כך עשרות פעמים. ארגוב ערך שידוך מעניין, היסטורי כמעט, בין הנהלת בית מיפלגת־העבודה והעולם הזה,

רבינסקי
— לא היה

שידוך שבוודאי לא מצא חן בעיני מניגי מיפלגה זו. אמר ארגוב: „כדי שהדיון יתקיים, צריכה הנהלת הבית להופיע כאן בתור תובע, והיא צריכה להגן על גירסת העולם הזה ולדאוג להבאת עדים."

אולם לא רק גירסת העולם הזה והנהלת הבית עמדה במרכז דיוני צוות ועדת־הביקורת של המיפלגה. הכותרת של הדיון, כפי שהופיעה בראש מימצאי הצוות, אמרה: „מסקנות המוסד בעתירת ועד הנהלת הבית וועד העובדים בעניין ויסמונסקי ורבינסקי, בעיקבות פירסום העולם הזה בדבר טובות־הנאה בעיסקת־ביטוח."

נראה כי ועדת־הביקורת של המיפלגה הצליחה להגן היטב על הפירסום בעולם הזה. מסקנותיה היו מרשיעות ביותר, והן קבעו: „בצער ובלב כבד החלטנו, ברוב דיעות, לדחות את גירסת ההלוואה. יעקוב ויסמונסקי קיבל 1500 לירות, ואפרים רבינסקי קיבל 3000 לירות, והסכומים הם דמי־עמלה ששולמו בקשר להצעת הביטוח של יהושע גרנות."

אולם למרות שהרשיעה את השניים, לא הטילה עליהם ועדת־הביקורת עונש כבד, ונימוקיה היו עימה: „אנחנו רוצים להאמין שהמעשים הם חורגים ויוצאי־דופן בבית המיפלגה, ולכן לא צריך עונש בשיעת ההחמרה למען יראו וישמעו."

העונש: להחזיר לקופת ועד עובדי המיפלגה את הסכומים שקיבלו מגרנות, בתוספת 22 אחוזים ריבית. כן נפסלו השניים מלכהן כחברי ועד עובדי־המיפלגה למשך חמש שנים.

■ ■ ■

למעשה לא היה זה עונש כלל. השניים החזירו כספים שלא הגיעו להם, והפסילה מלכהן כחברי־ועד היתה מגוחכת אפילו בעיניהם. עוד לפני פיצוץ הפרשה שאפו ויסמונסקי ורבינסקי למישרות הרבה יותר חשובות בעולם העסקנות הפוליטי מאשר להיות חברי ועד, והדרך להתקדמות לא נחסמה בפניהם. ואמנם, רק בשבוע שעבר נבחר ויסמונסקי כיושב־ראש המועצה המקומית גיבעת־שמואל.

נראה כי מסקנות הוועדה לביקורת לא מצאו חן גם בעיני מזכ"ל המיפלגה, מאיר זרמי. הוא מיהר להגיש לח"כ ארי אנקוריון עירעור על קולת־העונש. במיכתבו לאנקוריון טען זרמי: „מנקודת־ראות ציבורית, מימצאים אלה נראים לי חמורים עד כדי הטלת דופי וצל כבד על התנהגותם של שני החברים הנ"ל, ופוסלים אותם מלהמשיך להיות ראויים להמשיך בעבודתם במרכז מיפלגת־העבודה, משום שתפקידים נושא אופי של שליחות. אני מבקש לערער על קולת העונש."

כאשר נוכחו השניים כי זרמי מערער על גזר־הדין, מיהרו לצאת לפעולה נגדו. ויסמונסקי שכר את שירותיו של עורך־הדין מרדכי שורר, ואילו רבינסקי את עורך־הדין אהרון ברקאי. שניהם הגישו עירעור משלהם על מסקנות צוות ועדת־הביקורת.

ויסמונסקי, שהוא איש חוג לשילוב במיפלגת־העבודה, בחר דווקא בשורר, הידוע כאיש רפ"י לשעבר וממתנגדי חוג לשילוב, להגן עליו. שורר החליט לתקוף את עצם חוקיותה של הוועדה, טען טענות טכניות־מישפטיות, מבלי להיכנס לגופו של עניין השוחד.

טען שורר: היה פסול בעובדה שהיו בוועדה רק ארבעה חברים, ולא חמישה, כפי שמחייב התקנון. יושב־ראש הוועדה, עורך־הדין ארגוב, שימש גם כתובע וגם כשופט בעניין השניים.

אולם שורר לא הסתפק בעירעור שהגיש לוועדת־הביקורת, אלא הגיש בקשה נגד ועדת־הביקורת לבית־הדין העליון של מיפלגת העבודה, ודרש לבטל את מסקנות הוועדה כליל.

המישפטים, הן בדרג הגבוה יותר של ועדת־הביקורת, הן בפני בית־הדין העליון של מיפלגת־העבודה, יימשכו בוודאי עוד זמן רב, ונראה כי עדיין נכון סיומה של הכתבה דאז: „מנהיגי ופעילי מיפלגת העבודה ימשיכו עוד ימים רבים לעסוק בפרשת השוחד."

■ ■ ■

לעיתים אין תוצאות כתבה בהעולם הזה מביאות למישפטים. אלא להיפך: לביטול מישפטים: בשבוע שעבר פירסם העולם הזה (2021) כתבה על השערוריה מסביב לעיזבונו של הצייר המפורסם יוחנן סימון. („העיזבון של סימון") בתו של הצייר, ניצה קדמון, תבעה את אמה־החורגת, מעצבת האופנה המפורסמת פיני לייטרסדורף, בפני בית־המישפט־המחוזי, וטענה כי פיני מנשלת אותה מירושת אביה.

אם־חורגת לייטרסדורף
המישפט —

בת קדמון
— לא יהיה

נפגשתי ושוחחתי עם כל המעורבים בפרשה. טענותיה של ניצה, כפי שהופיעו בכתב־התביעה, הוסברו ונסתרו על־ידי פיני עצמה. תוך כדי שיחות עם שני הצדדים, קיבלתי את הרושם כי המחלוקת בין השתיים יכולה להתיישב גם ללא בית־מישפט. אולם תפקידי היה לדווח על אירועים, ולא להיות שופט או מתווך מבלי שנתבקשתי לכך.

עם הופעת העיתון, ביום הרביעי האחרון, היתה צריכה להתקיים הישיבה הראשונה של בית־המישפט המחוזי בתל־אביב בפרשה זו. עוד לפני פתיחת הדיונים נכנסו שני הצדדים ללישכתו של השופט יצחק שילה, וניצה ביקשה לבטל את תביעתה נגד אמה החורגת.

באותו ערב שוחחו איתי שני הצדדים ביוזמתם. בנה של פיני, האדריכל טומי לייטרסדורף, טילפן כדי להודות לנו: „בעיקבות הכתבה שלכם הבינה ניצה את העוול שהיא עושה, גם לפיני וגם לזיכרו של אביה המנוח, והחליטה לבטל את התביעה ולחסוך שערוריות ציבוריות."

במילים דומות פנה אלינו בעלה של ניצה, רימון קדמון, וסיפר לנו על התוצאה החיובית שאליה הובילה הכתבה.

נעים לדעת שדווקא כתבה בהעולם הזה מביאה את הצדדים להשכין שלום, ולסלוח זה לזה.

מכתבים

לחגיש בצורה הנכונה

כקורא חדש, יחסית, של העולם הזה (שנתיים), חשתי עד כה הזדהות עם רוב הכתבות של השבועון. אולם עתה הנני רוצה להביע את אכזבתי והזדעזעותי לנוכח הכתבה „רצח בשגגה" (העולם הזה 2020).

אני רואה בכתבה זו נזק עצום למדינת־ישראל. זוהי כתבה המעמידה, בשל מיקרה פרטי — אשר נכונות תיאורו מוטלת בספק — את צה"ל המורכב מאיתנו, באור של אספסוף־רוצחים.

צה"ל זה אנחנו! כל צעיר שסיים את לימודיו והתגייס, הוא צה"ל. לא ייתכן להפוך אותנו לרוצחים בשל מיקרים חריגים, שקיימים בכל תחומי החיים ולא רק בצד הביטחוני. ואם הופיעו בצד הביטחוני, יפה להם השתיקה. אין צורך שאנו עצמנו נעזור לתעמולה העויינת מצד אויי־בינו, על־ידי פירסום סנסציות מזיקות כגון אלה.

אין בכוונתי לומר שיש לעבור לסדר־היום, חלילה, במיקרים אלה. ההיפך הוא הנכון. אך יש להגיש זאת בצורה הנכונה מעל דפי עיתונות, ותהא זו העיתונות הקיצונית ביותר, כל עוד ביטחון ישראל הוא בראש דאגותיה.

דני פרידמן, קריית־חיים

דוקטור בתעלומה

אני קוראת את העולם הזה בקביעות, מאז היותי סטודנטית. לפני כשבועיים שמחתי למצוא בו (2020) כתבה יפה עלי ועל תערוכת־הציורים שלי, בבית יד־לבנים ברחובות.

תודה רבה על כתבה זו, שתהיה לי מזכרת נעימה מאד מן התערוכה.

ד"ר רות לווינסון, רחובות

חיחם לערבים

בעיית המיעוט הערבי בישראל מודגמת באירוע הבא: בהפגנת סטודנטים ערביים באוניברסיטה העיברית, התפתחו חילופי מהלומות עם יהודים. המישטרה שנקראה למקום לא נגעה ביהודים, אלא עצרה מייד מיספר סטודנטים ערביים.

זהו מיקרה, אחד מני רבים, שבו זרועות החוק והרשות השופטת, מגלים משוא־פנים לאזרח הערבי, דבר העומד בסתירה לעקרונות מגילת־העצמאות, ומחזק את הרגשת־הקיפוח של המיעוט הערבי.

מוחמד אבו סנין, סטודנט, יפו

האם הם ייפלטו?

בזכותה של המיקריות, שבתי ארצה לי־מחרת היום שבו אמר ראש־הממשלה על הישראלי בחו"ל: „נפולת נמושות." חזרתי לאחר יותר משנה בארצות־הברית, מתוך כוונה למצוא פה שוב את מקומי, ולהיות שוב ישראלי בישראל. הלם־השיבה עצום, והפער איננו ניתן לאומדן. והכי עצוב — הגעתי למסקנה כי העם היושב בציון איננו מוכן לקלוט בחזרה אותם אשר שהו בחו"ל.

כוונתי היא: אין ביכולתם של שום ממשלה או מוסד ממלכתי אחר להשיב בנים לגבולם. רק אח יכול לדרוש מאח — שוב הביתה! חבר יכול לומר לחבר — פה מקומך. ושכן־ידיד יכול לייעץ לשכן־ידיד — נסה שוב. המחשבה שתמריץ כל־שהו מצד השילטונות יעודד חזרה המונית של ישראלים, מקורה בטעות.

וכל זאת לא נעשה. ההתעניינות היא הפוכה. רובם של האנשים חזרו ושאלו ללא־סוף — איך אפשר להצליח להסתדר בחוץ, ומה עלי לעשות כדי וכו' וכו', בסופו של דבר, אותו חוזר אשר ציפה למצוא שימחה אמיתית לשובו, וקיווה לי־התאקלמות מהירה, מגלה כי הוא בתוך קלחת של ניסיונות־עזיבה, אווירה עכורה, ומשתכנע כי אין הצדקה לשיבתו. רבים הסיכויים כי בסופו של דבר הוא ייפלט שוב.

יריב עמית, תל־אביב

שהילדים יישבו בבית

כאשר החלטתי לעבור מעיתון (אחר) לעיתון העולם הזה, עשיתי זאת כי הייתי משוכנעת, לאחר עיון בכמה חוברות של העיתון, שהוא יתן לי אינפורמציה לא־מצונזרת על כל מיני דברים המתרחשים בארץ. אבל כימעט שאין עיתון שאין בו כתבה אשר מרגיזה אותי, בעיקר באשר למה שקורה היום במיגזר הערבי. אינני מבינה איך אפשר לכתוב פעם אחר פעם, ולהצדיק את ההתפרעויות שם.

למשל, הכתבה על הנערה לינה נאבולסי שנהרגה (העולם הזה 2020). הרי כל אם נורמלית לא היתה צריכה לתת לנערה להסתובב ברחוב, כשהוא כל־כך סוער. או הילד הקטן שנהרג מכדור של חייל צה"ל. מה עושה ילד בגילו בהפגנות? ברור ש־אלה הראשונים שנפגעים, כי אלה אינם אירועים שמתאימים לגילם. אבל אתם תי־ארתם את רצח הנערה כאילו החייל ארב לה כדי להרגה, וגירסה זו בשום אופן אינה יכולה להתקבל על דעתי.

מוטב לילדים שיישבו בבית בימים כא־לה. נדמה לי שהערבים משתמשים בהם במייוחד, בתיקווה שבהם לא יפגעו. ואני לא מקנאה בחיילינו, שמיידים בהם אבנים וכל שאר הדברים. ומוטב גם לכתבים ולצלמי־טלוויזיה שיתרחקו משם ואז, כש־המפגינים יראו שאין מי שיצלם אותם, הם יירגעו בעצמם.

אני מתארת לי שתצנזרו גם מיכתב זה, אבל מקווה שתדפיסו אותו, למרות שהוא סותר את דיעותיהם. ואני בטוחה שרבים בארץ חושבים כמוני.

רינה, באר־שבע

● מרבית ההפגנות של היישוב העברי נגד השילטון הבריטי נעשו בידי צעירים, ותמיד בלטו בהן נערים ונערות. הנערה לינה נאבולסי נהרגה בלי כל ספק בקומה ג' של חדר־מדרגות בידי חייל שרדף אח־ריה מהרחוב.

ילמדו־נא חכמים

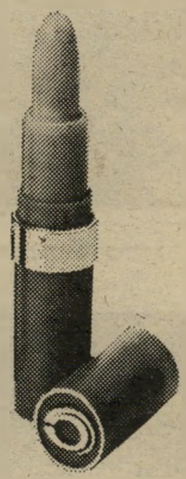
וכך דיווחה העיתונאית משידורי־ישראל, שביקרה בקריית־הפלדה בעכו ביום ה־

(המשך בעמוד 10)

ד"ר רות לווינסון
מזכרת נעימה

רק 14.00 לייר

Lipstick
מבחר שפתונים
בגוונים לכל גיל.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים במחיר נמוך בכ- 50% מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763; 04-665505

„עוד תפרח האהבה"

עם צוות כוכבים בינלאומי בספור אהבה השונה מכולם!

★סוזאן המפשייר
(משפחת פאליסר) אנגליה

★רנו ורליי
(שיעור באהבה) צרפת

★גינה לולובריג'ידה
אטליה

★דניאל דרייה
צרפת

★מיוחד!
★מעניין!
★מרגש!

Red roses

כשפורחת האהבה,
העולם יפה יותר...

הצגת בכורה ארצית
שבוע 2
קולנוע
„בן־יהודה"
תל־אביב

שבעה כוכבים בצבעים

רק למבוגרים

תוכנית 78
של
דיזנגוף סנטר

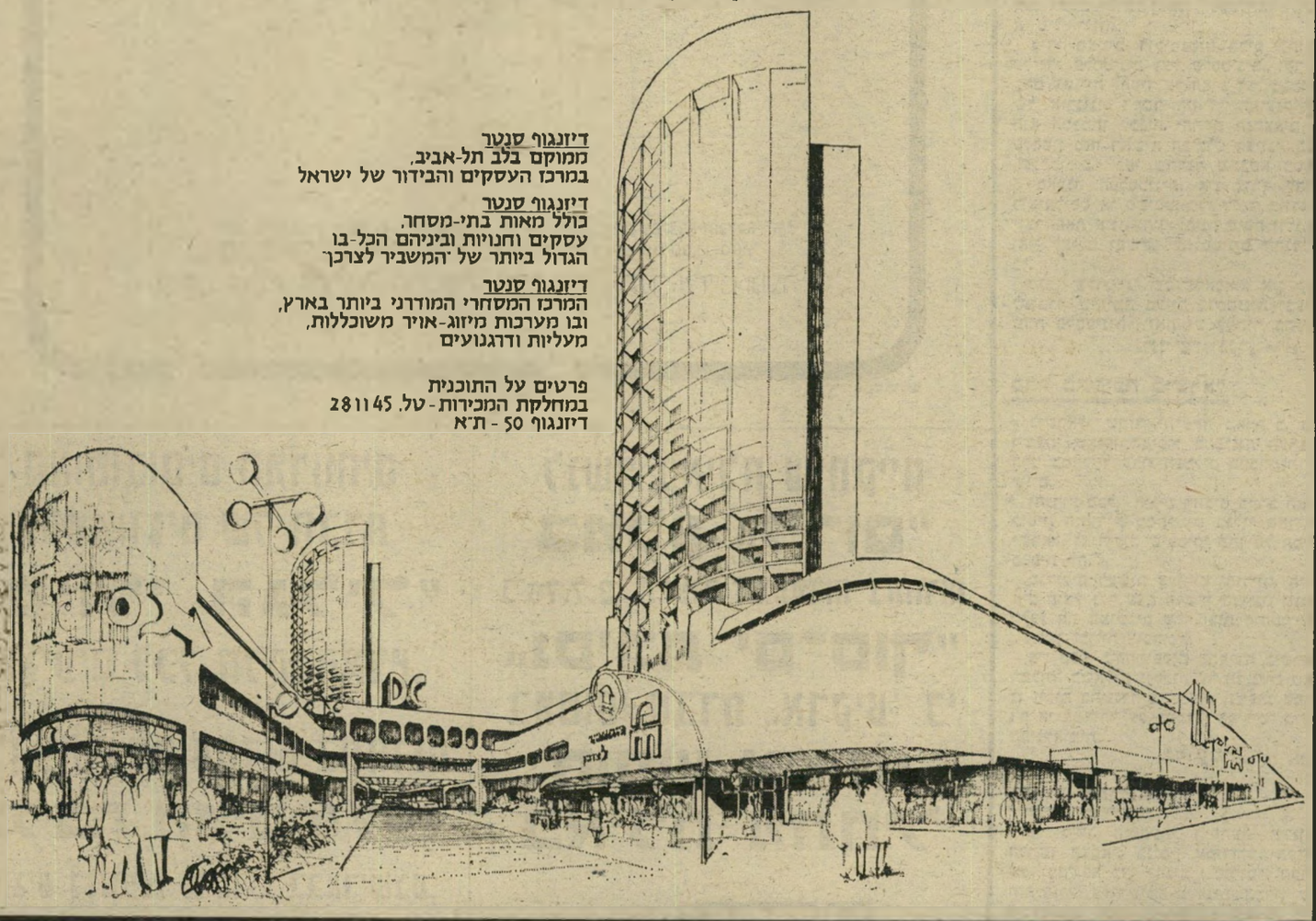
היום הזמן להשקיע בנכסים!

הצטרף לתוכנית ההשקעה
של דיזנגוף סנטר.

רכוש נכס מסחרי + הכנסה צמודה.

הבטח הכנסתך הצמודה
בערבות בנקאית.

שכר־דירה בשיעור 9½%
מהשקעתך - צמוד למדד.

דיזנגוף סנטר
ממוקם בלב תל-אביב,
במרכז העסקים והבידור של ישראל

דיזנגוף סנטר
כולל מאות בתי-מסחר,
עסקים וחנויות וביניהם הכל-בו
הגדול ביותר של "המשביר לצרכן"

דיזנגוף סנטר
המרכז המסחרי המודרני ביותר בארץ,
ובו מערכות מיזוג-אויר משוכללות,
מעליות ודרגנועים

פרטים על התוכנית
במחלקת המכירות - טל. 281145
דיזנגוף 50 - ת"א

דיזנגוף סנטר-פרוייקט של עוצמה

פרסום אדמון בע"מ

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

התרחשויות: „זעמם של פועלי־המישמרות, העובדים בכיבשני־ההתכה, התפרץ לאחר שקיבלו את משכורת החודש האחרון, בסך 1600 לירות."

יואילו־נא חכמי הכלכלה ללמדנו, כיצד ניתן לקיים מישפחה בסכום כזה.

יהודית סיידלר, חיפה

הסניה אל יצירה ישנה

אני מעיד על עצמי, שאני שש לקרוא כל דבר שיש בו קורטוב של קונטרוברסליות. זה מרענן, מפרה את המחשבה ומכניס אותי לדו־שיח עם עצמי.

ואולם, אני מביע את ביקורתי החריפה כנגד דן עומר ומדורו „נמר של נייר," בשל רמתו הירודה, בורותו המופגנת כדגל, שיטחיותו המדהימה, ומעל לכל — יהירותו הבוטה והבלתי־מוצדקת לחלוטין.

הרי דוגמה אחת ויחידה מתוך רבות, למען הקיצור: דן עומר טוען כי „שוכני המחנות שרו את שירו של ישו מתוך הברית החדשה: „אלי אלי למה עזבתני..." הנני מפנה את מר עומר הנכבד אל יצירה סיפרותית ישנה, שזכתה בביקורות מאוד פקות מצד המימסד הסיפרותי — הרי הוא התנ"ך. בספר תהילים, פרק כ"ב, נאמר: „אלי אלי למה עזבתני, רחוק מישועתי דברי שאגתי." ועם מר עומר הסליחה.

מרים ויינשטיין, ניר־צבי

רגליהם לרע ירוצו

איני יודע מדוע צריכים אשר „זו הארץ" להגן על יאסר עראפאת. כל אדם נאור, ואין זה משנה מהן דיעותיו, חייב להודות שאירגונו של עראפאת אינו אירגון־צדקה, ומטרותיו הן אפלות למדי, אם לנקוט לשון עדינה.

וכבר אמר שלמה מלכנו על כך: „כי רגליהם לרע ירוצו וימהרו לשפוך דם, כי חנם מזרה הרשת בעיני כל בעל־כנף, והם עצמם יארבו יצפנו לנפשותם" (משלי א' ט"ז—י"ח).

בידי מצויים דוקומנטים רבים כתובים על־ידי פלסטינים ועל פלסטינים, וקריאת בהם עשוייה להעיד על האיש ועל מגמותיו של אירגונו. החסד היחידי המוענק לנו הוא הסכמתו לכנות יהודים הנמצאים בפלסטין מאז ראשית הכיבוש הציוני, בשם „פלסטינים," כפי שהדבר מתבטא בסעיף 6 באמנה הפלסטינית. אין צורך להיות סוציאליסט או פשיסט, כדי לומר בוודאות שעראפאת אינו צריך להיות מופת ודוגמה, ואוי לעולם ובעיקר לפלסטינים התומכים בו.

מובן שלדמותו של עראפאת, אין קשר לעובדה שקיימת בעייה פלסטינית ובעייה זהות פלסטינית, וזאת יש לפתור בהקדם.

נתן שזיינגר, תל־אביב

סחף בתמיכה בישראל

כישראלי שחזר זה־עתה מארה"ב, התרשמתי שאופן הטיפול בהפגנות הערבים, הרס במחייד עבודת־נמלים הסברתית של שנים.

והגרוע מכל: חוגים רחבים בקרב האוכלוסיה היהודית מסתייגים בגלוי ממדיניות ישראל, ומודיעים שיפסיקו מתן כל תמיכה כספית לה.

מגדילים לעשות צעירים יהודיים, היוצאים חוצץ נגד עצם הרעיון הציוני, ושמים ללעג את המושגים של „זכות היסטורית", „שווין זכויות" וכדומה.

אין ספק, שהתרופפות התמיכה בישראל, המלווה בשאלות נוקבות על מדיניות שאין זוכות בתשובה משכנעת, תשפיע במוקדם או במאוחר על מעמדנו הפוליטי בזירה הבינלאומית.

גד עמית, תל־אביב

בריחה אחרונה

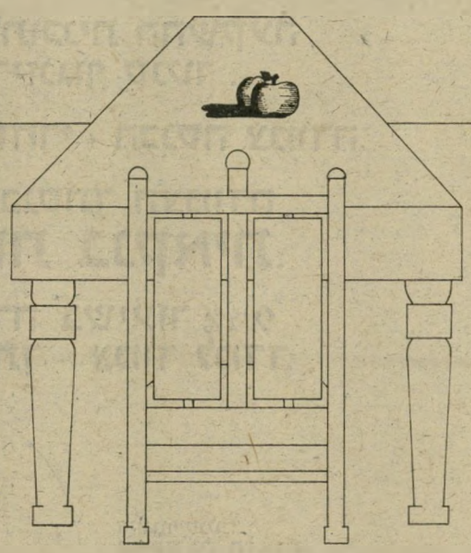
אני מודה, הופתעתי. הופתעתי שדווקא הפרשן הצבאי, בנימין עמידרור, הקדיש זמן ומחשבה כדי להגיב („פורום", העולם הזה 2018) על רשימה מישנית, במדור שולי ומגמתי כמו „זו הארץ," שאותה כתב ב. מיכאל.

מה הצורך הזה להתקומם נגד תוכנן של מילים שמצרפת אישיות צעירה ובעלת ידיעות מוגבלות? הופתעתי שמצאת לנכון להתייחס ברצינות למדור, שאולי אפילו „עבדנו הנאמן" ב. מיכאל אינו מתייחס אליו כך. ב. מיכאל כבר ביכה פעם את מר־גורלו, על היותו „ליצן חצר." ובאמת,

ההיטי פיקס

הזמנה

„אמנות הישיבה" היא ללא כל ספק אמנות הראויה להיות מוצגת לראווה. בימים אלה ריכזנו את מיטב הריהוט מתוצרתנו המשווק ע"י החנויות המובחרות בכל רחבי הארץ ואנו מציגים אותו לראווה באולם התצוגה החדש במפעלנו.

רהיטי פיקס, רח' היסוד 1 (בנין מרכזים) תל אביב, טלפונים: 827281-833785
פתוח כל יום בין השעות 7.00-19.00, בימי שישי בין השעות 7.00-13.00

ריהוט סלוני•מזנונים•פינות אוכל•חדרי שינה•חדרי ילדים ונוער

לב שחוזר פרסים בע"מ

האוטובוסים המרווחים והממוזגים של חברת
"טיולי הגליל"
מגיעים לכל חלקי הארץ.

לכן בחרו המועמדות בתחרות
מלכת המים 1976
להגיע לנשפים שיערכו בבאר־שבע, אשקלון, חיפה וסבריה
באוטובוסים של חברת
„טיולי הגליל"

לנשף באילת שיתקיים במלון „לרום"
ב־2.7.76, תגענה המועמדות בתחרות
„נסיכת ים־סוף"
במטוסי חברת „ארקיע" כי
חופש אמיתי באילת מתחיל

ב־ ארקיע ARKIA

מי מתייחס ברצינות לליצון־חצר? וב־ייחוד לא לאותו סוג של ליצנים, שברור כי אורך־חייהם הבימתי מוגבל בתחומים, סיגנון ורמה. סופם, שראשם מותז כבדיחה אחרונה.

גדי גזית, רמת־גן

רחובות הכועסת

לגבי שתי הכתבות על פייטון־פלייס־רחובות, האחת על רב־סקד גרייבר (העולם הזה 2018), מפקד מישטרת רחובות, וה־שנייה לגבי הסמל אשר שרון (העולם הזה 2020), איש־מישטרה המשרת בתחנת רחו־בות, ופרשיותיהם.

אינני חושבת שכתבות אלה מביאות קור־אים נוספים, ומעלות את ערך העיתון ו־רמתו. נהפוך הוא, זוהי רכילות מלוכלכת, הגורמת אך־ורק להרס מישפחותיהם של הנוגעים־בדבר ויורדת לחייהן על־ידי חי־טוט.

אינני חושבת ששוטרים הם האנשים היחידים המנהלים פרשיות־אהבים מחוץ לנישואין, אבל „מעניין" ביותר הוא לת־פוס שוטר בקלקלתו וללכלך בכך את ה־מישטרה. אינני מבינה אף משום מה ה־תדמית הרעה שאתם מנסים להדביק למיש־טרה. המישטרה מבצעת את תפקידה (לטוב או לרע), וזו עבודה לא הכי סימפטית ונעימה במיקרים רבים.

כתבות מסוג זה גורמות לנערות רבות, המחפשות הרפתקות ופירסום, להיטפל ל־שוטרים, ובכך להרוס מישפחות ולקלקל את תדמית המישטרה על־ידי שערוריות. אין צורך לעשות מנושאים אלה מטעמים, ולהוריד את ערך המישטרה בגלל זה בעיר זו, ולשימה ללעג ולקלס בעיני תושבי העיר. זה אינו עוזר לשמירת החוק והסדר בעיר, ובכך העיתון אינו משרת את הצי־בור.

י. א., רחובות

דליה בנגטיב

כקורא נלהב של העיתון, וכמעריץ של דליה לביא, שמחתי לקרוא את הכתבה המעניינת שבה ריאיין אורי אבנרי את דליה (העולם הזה 2020). השאלות היו ענ־ייניות ותשובותיה מעניינות. מלבד זאת הוקסמתי מן התמונות שצורפו לכתבה — תמונות משגעות, שאני חייב אותן לעצמי כמעריץ של דליה.

בקשתי היא לשלוח לי את הנגטיבים, ואני מוכן לשלם תמורתם כל סכום שייד־רש, או להפקיד ערבות עד שאחזיר אותם למערכת.

צבי סביון, צה"ל

● **העולם הזה** אינו מוכר תמונות ו/או אינו מוסר נגטיבים, שהם מכשירי־עבודה של המערכת. הקורא סביון מתבקש להס־תפק בתמונה נוספת של דליה הנערצת עליו.

דליה לביא
מענק מייחד למעריץ

המועצה נגד־חוועד

לפני כשבועיים פורסמה כתבה תחת הכותרת „תנו להם לדבר" (העולם הזה 2020). כתבה זו רצופה אי־דיוקים וסילופים רבים.

מועצת־התלמידים־הארצית היא הגוף ה־נ ב ח ר היחידי המייצג את תלמידי בתי־הספר העל־יסודיים בארץ. ועד התלמי־דים הארצי, המוזכר בכתבה הנ"ל, מונה על־פי מיטב ידיעתי כ־15 חברים בלבד, בעוד שמועצת התלמידים הארצית מורכבת מנצי־גי מרבית בתי־הספר התיכוניים בארץ.

אליהו קאופמן, העומד בראש הוועד, התפטר לאחר שביצע מיספר עבירות פלי־ליות כהסגת־גבול, איומים אלימים על עורך עיתון תלמידי חיפה אלי ולצקי, ועוד. עשרות תלמידים ששמעו את עלילות קאופמן, דרשו את התפטרותו. ואכן הוא התפטר, שאילולא כן היה מודח על־ידי מליאת המועצה.

צביקה גולדברג, שהיה סגנו של קאופ־מן וידי־מינו, יועד על־ידי קאופמן לרשת את מקומו. אולם במהלך כנס המליאה, שכונס לבחירת יושב־ראש חדש למועצה, נתברר כי דרכו הציבורית של גולדברג רצופה מחדלים והבטחות שלא קויימו (על

(המשך בעמוד 12)

עצור את הפיחות הזוחל...

הרשם עוד היום לטיול של "קשת", והבטח לך את מחיר הטיול לפי שער הדולר של היום. אנו נספוג את הפרשי הפיחות הזוחל.

אמת נכרסום

לכבוד
קשת סיטונאי חיירות
ת.ד. 3495, תל־אביב
טיולים
הע 2'6
אני מבקש לשלוח לי חוברת
שם
כתובת
עיר
סוכן הנסיעות שלי

סיטונאי חיירות

סוכן הנסיעות שלך, שאל אותו על תכניות

מכתבים

(המשך מעמוד 11)

כך העידו חבריו ממועצת תלמידי ירושלים), ולכן לא נתנו הבוחרים אמונם בו.

משראו הזוג קאופמן־גולדברג כי הם נאלצים לעזוב את מישרותיהם הבכירות במועצה, הקימו את ועד־התלמידים הארצי. הוועד כבר הוכיח את אי־מהימנותו. הוא הבטיח ובישר על אירגון הפגנה מול בניין הכנסת ביום 6 במאי (העולם הזה 2018). ההפגנה לא קויימה, כצפוי מראש.

אין אמת בדברי אליהו קאופמן, כי מועצת־התלמידים־הארצית נמצאת תחת מרותו של מישרד־החינוך־והתרבות. פעמים לא־מעטות התנגדו ראשי המועצה לתוכניות המישרד, והביעו את דעתם בנדון. זו הראייה: באחרונה יצאה המועצה בדברים קשים נגד מדיניות המישרד בנושא בחינות־הבגרות, ואף עיבדה תוכנית אלטרנטיבית לבחינות־הבגרות.

לסיכום, אין ועד־התלמידים־הארצי מייצג את תלמידי בתי־הספר העל־יסודיים ומטרת העומדים בראשו היא פירסום אישי, ועירעור מעמדה של מועצת־התלמידים־הארצית.

ארז בי־עזר,
יושב־ראש מועצת־התלמידים הארצית.

● הצד השני של המטבע — ראה מדור במדינה.

שימוש רע בשם טוב

נדהמתי לקרוא בהעולם הזה מן השבוע שעבר (2021), מיכתב־התקפה ארסי נגד העיתון על־המישמר, החתום בשמי. מישהו בחר להשתמש דווקא בשמי לחעלול של עשיית־חשבונות.

כעיתונאי העובד בעל־המישמר, לא הייתי מעלה על הדעת לבקר את מקום־עבודתי מעל דפי עיתון אחר.

יתר על כן, הניסיון לקשור את שמי בהיעדר חופש־ביטוי בעל־המישמר הוא שקוף, אבל עלי לאכזב את הכותב האלמוני: אני נהנה מחופש־ביטוי מלא בעיתוני, הפתוח לדיעות ולהשקפות שונות. מאמריו השבועיים של נתן ילין־מור —

אמנון קפליוק
תעלול עשיית־חשבונות

בעל־המישמר, המתפרסמים מזה כמה חודשים — יוכיחו.

ד"ר אמנון קפליוק, ירושלים

● מערכת העולם הזה מצטערת על שנפלה קורבן להטעייה.

אחרי שנופץ המיתוס

עתה, לאחר שנופץ המיתוס, והעולם יודע כבר את האמת — שהכושים השחורים המסכנים, כמו הערבים השחורים, אינם מאושרים תחת שילטונם של הישראלים טובי־הלב — החלו כולם כאן, בגולה, רוחשים רעיונות למכביר. אולי גם יוכלו לשלוח אליכם את הכסף עבור הפיתרון הסופי.

תוכלו להשתמש בכסף על־מנת לבנות בו בניינים גדולים ובהם מיקלחות, ומובן שאין צורך להסביר כיצד יש להשתמש בהם. אם השימוש יהיה יעיל, והערבים יאזלו לבסוף, אולי תוכל הגולה להפיץ את השמועה בין המוסלמים השחורים (הקרובים מאד לערבים), ולאודיעם כי מצפה להם קבלת־פנים נלהבת בישראל. זה יעניק לדור נוסף של ישראלים עניין לענות בו.

חודש יוני בלרום אילת
שקט
שלווה
וכל השאר!

צלי אש בבריכה ✶ ריקודים ושחייה תחת כיפת השמיים ✶ סרטים לאור הירח ✶ הופעות בידור ✶ הרצאות על קריאה בכף היד ✶ ביקור בעולמו של רפי נלסון ✶ סרטים ושיקופיות על החיים התת מימיים באילת ✶ דיסקוטק ✶ מרכז צלילה בינלאומי ✶ שחייה וטניס

מלון לרום אילת

בדבר הזמנות נא לפנות: בתל־אביב 229191 — באילת 059-4111 או בכל משרדי סוכני הנסיעות

94 טיולים מודרכים ל-

★ אירופה ★ ארצות הברית
★ המזרח הרחוק ★ סביב העולם
★ דרום אמריקה ומקסיקו

טיולים מיוחדים לצעירים לאירופה

חוברת חינם עם פרטים מלאים בכל משרדי הנסיעות בארץ

אירופה טורס
EUROPA TOURS

הטיול הטוב ביותר עם

אולם, אחדים מאיתנו, בגולה, אסירי־תודה על דבר אחד, והוא הרצון העז שגילו הישראלים, מלכתחילה, להיות לא־יהודים. בתחילה זה הטריד אחדים מאיתנו, כשהיינו מבקרים בישראל ושומעים צברים צעירים מתרברבים: „אנחנו ישראלים, לא יהודים", ו„שמו של אבי היה דויד פינקלשטיין, יהודי, אבל שמי הוא דוב עבדת, ישראלי."

כן, אנו אסירי־תודה, מפני שכאשר ראינו לא־יהודי חובט באברי־המין של ערבי באלה, בשידור חי בצבע ברשת סי־בי־אס, הוקל לנו מאד. חשנו כלפיו כמו כלפי כל נאצי גזעני, וידענו כי הוא ישראלי, לא יהודי. טוב לי כשאני עומד על קיברה של אמי, ואומר: „אל תדאגי אמא, הם אינם יהודים."

באחד מספריו של אורי אבנרי, הוא ציטט את האימרה הנודעת: „עת לכל, וזמן לכל־חפץ, עת לכל דבר תחת השמש." היתה עת לציונות. עתה הגיעה העת להיות יהודי.

דויד טרוסקוף, קונטיקט, ארה"ב

הצלת חיי־אדם

תגובה לכתבת העולם הזה (2021), על הנעשה בבית־החולים רמב"ם בחיפה:

בבית־החולים רמב"ם עושה הצוות הרפואי ימים כלילות להצלת חיי־אדם. כימעט שלא ניתן להילחם בכוחה של המילה הכתובה לעוות אמיתות, ולצייר בצבעים שחורים את עבודת־הקודש שעושות האחיות יום־יום ושעה־שעה.

אינני רואה טעם להיכנס לפירטי הכתבה, ולהכחישה שורה־שורה, אם־כי זה ניתן להיעשות.

דבורה גנני־אלעד
לא רואה טעם

מישרד־הבריאות עומד מאחורי הצוות הרפואי בבית־החולים רמב"ם, העושה עבודתו בנאמנות ובמסירות.

דבורה גנני־אלעד,
דוברת מישרד־הבריאות, ירושלים

● חבל שהקוראת גנני אינה רואה טעם להיכנס לפירטי הכתבה.

האפניגג תת־תרבותי

ביום השישי 23.4.76 התקיימה בכיכר אתרים בתל־אביב, פעולה ראשונה — מעין „האפניגג" — בחסות עיריית תל־אביב (העולם הזה 2017).

השחקן הידוע יאיר („קויה") רובין נטל את המיקרופון, ואילתר מיספר שירים אשר כללו, בין השאר, פנינים כמו „לזיין את השבת", „לנפס (מלשון חשיש, נפס' בלע"ז) את השבת", וכו'. הרמקולים בעלי־העוצמה העבירו את בשורת־שבת זו של עיריית תל־אביב לכל השכנים בסביבה, גם אלה שאינם בטוחים כי זוהי תרבות.

אני מציע, איפוא, להעמיד את „קויה" כמועמד לפרס־ישראל עבור המישחק הטוב ביותר, שהרי כל המרבה לעבור על הטעם הטוב — הרי זה משובח.

לעצם העניין היה האפניגג זה מגוחך ואווילי. לעיתים נדמה היה כי ראש־העיר ומזכיר־לישכתו, שלבשו בגדים זהים לחלוטין, היו מופע מושגי של אחד מפירחי־האמנים ששרצו בסביבה.

סמי כרמין, תל־אביב

מי ממונה אצלכם על המלחמה ביתושים?

מי שנלחם ביתושים, חייב לקבל לידיו את האמצעי הטוב ביותר: "זבנג" של "שמן".

היתרונות של "זבנג" עושים אותו לתכשיר הטוב ביותר למלחמה ביתושים.

"זבנג" מכיל 630 גרם ולא 630 סמ"ק כפי שמכילים אחרים. הוא עשוי חומר פעיל בעל כושר מעולה להשמדת יתושים.

"זבנג" חסכוני בשימוש, מנוצל ממש עד לטיפה האחרונה ואינו משאיר כתמים.

מוצר מצוין של "שמן" כמובן.

שמן

National

היוצאים מן הכלל של נשיונל.

כלל ידוע הוא כי בכל כלל יש יוצאים מן הכלל, ולכן מציגה חברת נשיונל 3 מערכות סטריאו יוצאות מן הכלל.

כלל נוסף הוא, כי מערכת הסטריאו אינה רק נשמעת, היא גם נראית ולכן הושם הדגש במערכות אלה על עיצוב מרשים היוצר גם אוירה יוצאת מן הכלל.

כל אחת משלוש מערכות הסטריאו, משלבת בתוכה את כל הפריטים המוסיקליים האפשריים: רדיו, פטיפון ורשם קול קסטות.

המסקנה: לו היית רוכש כל אחד מהם בנפרד היה מזדרם יקר הרבה יותר.

התוצאה: חוויה שטרם התנסית בה.

1 SG–2070 מרכז מוסיקלי רב־גוני לבית. מגבר רב־עוצמה (108W(PMPO. מכוון AM/SW/FM/FM STEREO בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר. פטיפון משובח בעל דיסקית תקליטים גדולה (30 ס"מ). רשם קול קסטות סטריאופוני מעולה ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

2 SG–1070 מרכז מוסיקלי ביתי המעוצב להפליא. מגבר רב־עוצמה (72W(PMPO. צליל של 4 ערוצים בשיטת "מטריקס". מכוון AM/SW/FM/FM STEREO. רשם קול סטריאופוני משובח, פטיפון ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

3 SG–1020 מרכז מוסיקלי מושלם לבית. מגבר (30W(PMPO. מכוון בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר AM/SW/FM/FM STEREO פטיפון משובח, רשם קול קסטות סטריאופוני ושני רמקולים גדולים.

להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
מרכז התצוגה אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קרמון

„לשתוק הרבה. לדבר מעט. ולא להגיד כלום..."

בית-ספר לגנרלים

מוקדש לאי־גנאציו סילונה, תוך התנצלות

— ובכן, אדוני האלוף, באתי להכניס אותך לרזי הפוליטיקה המעשית, אחרי שהחלטת להתחיל בקאריירה פוליטית. נתחיל בשעור ראשון. מהי מטרתך?

— אני רוצה להיות ראש־ממשלה.

— שגיאה ראשונה. אתה חש חובה מצפונית עמוקה להיחלץ לעזרת המדינה בשעת־משבר קשה זו, אחרי שעמדת שנים רבות מנגד. אתה בטוח שניסיונך הצבאי מכשיר אותך במייוחד למלא תפקיד קשה זה. מדוע, אדוני?

— אה, אה, ובכן... מה התשובה?

— מנהיגות, אדוני האלוף, מנהיגות. אתה חש שיש במדינה משבר של מנהיגות. ליד הגה השילטון עומדים חידלי־אישים, נמושות, שאינם יודעים להפיח בעם הזה רוח של הקרבה. ואילו אתה, כמי שהנהיג את חייליו ישראל אל ניצחונות מפוארים, יודע כי יש בכוחך לספק את המנהיגות הדרושה ולקבל את ההחלטות חגורליות.

— אתה חושב שמישהו יקנה את זה? הרי גם יצחק רבין וחיים בר־לב היו אלופים, ואין להם מנהיגות בפרוטה שחוקה.

— הציבור כבר שכח שהם היו אלופים. הם נשחקו במישחק הפוליטי. אתה עוד לא נשחקת. לכן אתה יכול ללכת על זה.

— אולי אתה יכול לנמק את זה בצורה... אה.... קצת יותר אלגנטית?

— בוודאי. אתה מכבד ומוקיר את האלופים, העומדים כעת בראש המדינה. אתה אומר עליהם כמה מילים טובות. זה יעשה רושם טוב. כמובן, אל תגזים. אמור זאת בקמצוץ של אירוניה. אתה מגן עליהם מפני שהם היו חבריך בצה"ל, אם־כי הם היו קצת מטומטמים גם אז. אבל העיקר הוא, הם אינם אשמים. אשמה השיטה.

■ ■ ■

— השיטה? איזו שיטה?

— לא חשוב. כשאתה תדבר נגד „השיטה", אף אחד לא ישאל אותך א י ז ו שיטה. „השיטה" היא מילת־קסם. כל אחד יכול לדמיין לעצמו מה שהוא רוצה. פלוני שונא את מס־ההכנסה, והוא יחשוב שאתה נגד שיטת מס־ההכנסה. אלמוני שונא רעש באוטובוס, והוא יחשוב שאתה מתנגד לשיטת הרעש באוטובוסים. „השיטה" כוללת את כל השינאות של כל אזרחי המדינה.

— ואם בכל־זאת מישהו ידרוש ממני לפרט את השיטה שאני מתנגד לה?

— אין בעיות. אתה מתנגד לשיטה הנוטלת מן האזרח את חדוות־היצירה במדינה חזאת, השיטה המגמדת את האידיאלים הנשגבים, אשר למענם הקמנו את המדינה.

— ואני לא אגיד שום דבר מוחשי?

— מותר לך להגיד דבר אחד, בתנאי שזה יהיה דבר לגמרי מופשט, שיהיה מובן רק לחצי־תריסר פרופסורים. דעתם של אלה אינה חשובה ממילא. מי יקשיב לפרופסור, כאשר מדבר אלוף?

■ ■ ■

— בסדר. על מה אתה ממליץ?

— אתה יכול לבחור לך נושא אחד מן הרשימה שהכנתי לך. למשל: „שינוי המיבנה המוניטארי". זה טוב מאד, מפני שאף אחד לא יבין את זה, וכולם יחשבו שאתה מומחה כלכלי, למרות שמעולם לא ידעת לחבר ספרות עד מאה. או „שינוי שיטת הבחירות". כל אחד שונא את העסקנים, ונעים לחשוב שאפשר לשנות את זה על־ידי החלפת טכניקה אחת של בחירות בטכניקה אחרת. או „חנחגת קריטריונים אובייקטיביים". זה מצויין, כי אין לזה שום תוכן, כך שאף אחד לא יכול להתנגד לזה.

— ומי יאמין לי שעל־ידי תרופת־פטאנט כזאת ישתנה חכל?

— האדם הקטן רוצה להאמין באיזשהו פיתרון פשוט וקל לכל הצרות. הוא אינו מבין את הבעיות המסובכות הקובעות את גורלו, והוא יצעק היידד לכל מי שיסביר לו, בצורה משכנעת, שבעצם די בסיבוב אחד של אישהו גלגל נסתר, כדי שהכל ישתנה. חנה, לדוגמה: יש בארץ מאות אלפי נהגים שאין לחם מושג איך פועל מנוע המכונית שלהם. אם בעל־המוסך יגיד להם: „תראה, האינסטלציה של הקארבוראטור מפריעה ל־פעולת הסופאפים," הם יגידו: „אה, זה בדיוק מה שחשבתי!" וישלמו ברצון אלף לירות בעד תיקון שלא היה ולא נברא.

— אילו טיפלנו כך בבעיות של צה"ל, היינו מפסידים כל מילחמה.

— בוודאי. אבל אתה לא עוסק עכשיו בצבא, אלא בפוליטיקה. קצין מיקצועי בצבא חייב להבין את תנ־תונים של מיקצועו. פוליטיקאי חייב רק לעשות רושם על הדיוטות המבינים עוד פחות ממנו.

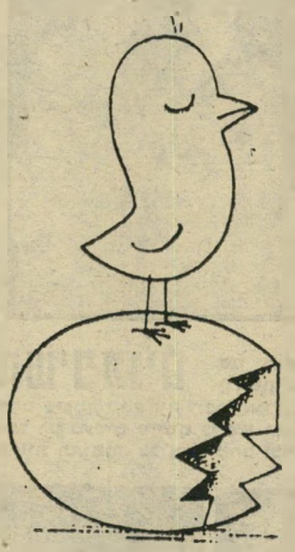
— שמתי לב שאתה מרבה לדבר על „שינוי". האם זהו מה שהולך היום בשוק?

— בדיוק. כל אדם במדינה רוצה בשינוי, בתנאי ששום דבר לא ישתנה.

— אני לא מבין. הם רוצים בשינוי או לא רוצים בשינוי?

— נדמה להם שהם רוצים בשינוי, אבל כל שינוי מפחיד אותם. לכן צריכים לדבר כל הזמן על שינוי, אבל אסור בשום פנים להציע שינוי אמיתי כלשהו. הרעיון של שינוי ממשי — פוליטי, חברתי, כלכלי — יכניס אותם לפאניקה. תיזהר שלא להתפתות לעולם לעבור מהכללות לפרטים.

— בסדר. אמור לי, אני שמאלי או ימני?

— חלילה לך להיות שמאלי. שמאלי זה קומוניס־טים, ערבים, אנארכיסטים. השמאל רוצה לקחת את מה שיש לך. ואפילו אם אין לאדם כלום, הוא פוחד שיקחו ממנו את חלא־כלום. במדינה שלנו, שמאלי זה מוקצה מחמת מיאוס.

— אם־כן, אני ימני?

— חלילה! ימני זה לא מכובד. זה קנאי, קיצוני, נצלני.

— אז כדאי להיות לא־כלום?

— כן, אבל אסור להגיד את זה. תגיד שאתה איש המרכז, שאתה אדם חמייצג את הקונסנזוס הלאומי הרחב.

— אבל איך אפשר להיות בעד שינוי ולהיות במרכז? האם אין זה דבר והיפוכו?

— בוודאי, אבל הציבור אינו יודע זאת.

— בכל זאת — כל מי שדוגל במשהו, אינו יכול להיות במרכז. אם אני אגיד שאני איש המרכז, האם לא יסיקו מזה שבעצם אני לא דוגל בשום דבר?

— אנחנו לא עוסקים כאן בחיגיון, אלא בפוליטיקה. כללי החיגיון אינם חלים על הפוליטיקה. פה קובעת הפסיכולוגיה. אדם נורמלי שונא אנשים יוצאי־דופן. הוא גם חושש כל חייו שמא ייראה הוא עצמו כיוצא־דופן. זה מתחיל עוד בילדות. ילד אינו רוצה להיות ג'ינג'י, או נמוך מדי, או גבוה מדי, או בעל מיבטא זר. הוא רוצה להיות בדיוק כמו כולם. זה נשאר לו כל החיים. הוא רוצה להיות בעדר גדול, וחוא ייתן את אמונו במנהיג שהוא בדיוק באמצע. חוץ מזה יש בכך גם ייתרון טאקטי עצום.

— איזה?

— זכור את הסיפור על שלושת האנשים השוכבים ביחד תחת שמיכה אחת, שאינה די רחבה כדי לכסות את כולם. פעם מושך אותה הימני אליו, ופעם מושך אותה השמאלי. היחידי שמכוסה כל חעת חוא זה ששוכב באמצע.

— מה זה שייך?

— כדי להיות ראש־ממשלה, אתה זקוק לשותפים. אם תהיה בדיוק באמצע, תוכל להקים קואליציה עם מי שאתה רוצה, ועם מי שיזדמן לך. עם הימין, עם השמאל, עם הדתיים, עם האנטי־דתיים, או עם כולם ביחד.

■ ■ ■

— זאת אומרת, שבעצם אני לא יכול להגיד שום דבר על שום עניין?

— כל הכבוד, אתה לומד מהר מאד. העיקר הוא לעשות רושם, לשתוק הרבה, לדבר מעט, ולא להגיד כלום. כך יחשבו שאתה אדם חכם, הנוצר את מחשבותיו בליבו, איש־ביצוע המרבה במעשים והממעט במילים. החוכמה היא להגיד רק דברים שהם כלליים עד שהכל יכולים להסכים להם, ושכל אדם יחשוב שאתה מסכים לדעתו — אף שהדיעות של מעריציך סותרות אלה את אלה. קח, למשל, בעייה כמו ההון השחור.

— אני נגד!

— מובן שאתה נגד. אתה מגנה את מבריחי־המטבע, התוקעים סכין בגב האומה הלוחמת.

— אם כן, אולי כדאי להגיש תוכנית לתפיסת המיל־יארדים השחורים, המתגלגלים במשק, כפי שקראתי?

— ריבונו של עולם, לא! בעלי המיליארדים האלה יהיו התומכים הכי חשובים שלך. אסור לך לחפיחד אותם. דבר על „מס אמת" ו„העמקת הגבייה", וכיוצא־באלה. אתה יכול להבטיח שכאשר אתה תגיע לראשות הממשלה ותספק את המנהיגות הנכונה, כל אדם בישׂ־ראל ישלם מס־אמת ברצון ובחפץ־לב, מפני שהעול יתחלק באופן צודק.

— איך?

— אל תגיד איך. כל אחד יחשוב שאתה תדרוש מהאחרים לשלם יותר.

— אם־כן, אני בעד שביתות, כשהפועלים דורשים חלוקה צודקת של העול?

— בהחלט לא. אתה נגד אנארכיה ומפירי־מישמעת בשעה קשה זו, כשהאוייב זומם לכלותנו. אתה תובע מכל אדם לעשות את המוטל עליו.

— אז אני נגד הפועלים?

— להיפך. אתה מעריך ומוקיר את המאמץ העצום שמשקיעים הפועלים בבניין הארץ, ואתה יודע שכולם פטריוטים נאמנים כמוך, חוץ ממיעוט מבוטל וחריג שיש לנהוג בו ביד קשה.

— אבל אני נגד הפקידים?

— אתה נגד הביורוקרטיה, האוכלת כל חלקה טובה. אבל אתה בהחלט בעד הפקידים. הם מפלאים את תפ־קידם במסירות, ובילעדיהם לא ייכון שילטון תקין. אל תשכח שאתה זקוק לקולותיהם של מאות אלפי חפקי־דים, כשם שאתה זקוק לקולות הפועלים וחמעבידים. אתה תספק לכולם מנהיגות, במאבק נגד חאוייב המאיים על קיומנו.

— אה, אני נץ!

— אתה לא נץ ולא יונה. אתה ריאליסט מפוכח ופראגמאטי.

— מה זה פראגמאטי?

— אל תשאל. אף אחד לא יודע. אבל זה דבר טוב.

— אז מה אני מציע לגבי השטחים?

— אתה בעד פשרה טריטוריאלית, תמורת שלום.

— גבולות ה־4 ביוני?

— לא, לא! אתה בהחלט נגד גבולות ה־4 ביוני, אבל גם אינך דבק בקווים הנוכחיים. אתה גמיש. אתה אומנם רוצה במכסימום של שטחים, אבל גם במינימום של ערבים. אתה מוכן לדבר עם כל ערבי הרוצה בכנות בשלום, אפילו עם הפלסטינים.

— פלסטינים? זה טוב?

— זה מתחיל להיות טוב. רבין חוא נגד משא־ומתן עם הפלסטינים. חוא מיישן. אתה איש חדש, בעל העזה. אתה מוכן לדבר עם הפלסטינים, אפילו עם עראפאת.

— על מדינה פלסטינית?

— השתגעת? בחחלט לא! חרוב במדינה עדיין מתנגד לזה, ואתה לא תחיה בעד שום דבר שהרוב מתנגד לו. יש כמה משוגעים הפועלים למען הרעיון הזה. תן להם לעשות את העבודה השחורה. אתה יכול גם להגיד כמה מילים כדורבנות על התבוסתנים רכי־חלבב. כאשר הם יצליחו לשכנע את חציבור שזה נכון, קפוץ על העגלה. החוכמה היא לקפוץ שניה אחת לפני האח־רים, כדי שתיראה נועז ומתקדם. זוחי כל התורה על רגל אחת: תגיד לציבור בדיוק מה שחוא רוצה לשמוע בכל רגע, אבל תיראה תמיד כאדם נמרץ ונועז, היודע לקבל החלטות, והמוכן ללכת לפני המחנה.

מדוע גירש אייבי נתן ארבעה אורחים

ומה קילקל את שימחת הרבינים הצעירים

■ במצפ מביך מצא את עצמו השבוע איש קול־השלום **אייבי נתן**. אייבי, יליד ה־28 במאי, מאמין כי זהו המיספר ש־מביא לו מזל, נוהג להתחיל כל מיבצע שלו ב־28 בחודש כל־שהו. גם השנה ערך סעודה חגי־גית לידידיו בערב ה־28 בחודש, דאג להזמין אליה בדיוק 28 איש, כדי שלא לקלקל את מיספר־המזל. אולם עוד קודם שהמוזמנים התיישבו לשולחן לסעודה, שבסיומה צמד אייבי להכריז על פתיחת שביתת־הר־עב החדשה שלו ל־40 יום, הס־תבר כי במקום נמצאים ארבעה אורחים מיותרים. הין אלה ה־אדריכל **אלדר שרון** ורעייתו **אילנה**, וצמד האדריכלים **דב ופרדריקה סגל**, שנכנסו ב־אקראי למיסעדה שבה ערך אייי־בי את הסעודה האחרונה. למ־רות שהארבעה הם ידידים ותי־קים שלו, סירב אייבי להתחיל בארוחה עד שביקשו מהארבעה באדיבות לא לקלקל את ה־מיספר, ולחזור למקום רק ב־תום הארוחה.

■ ה־28 בחודש הוא גם יום־הולדתו של הפיזמונאי **דידי מנוסי** שהשנה היו לו כמה סיבות לחגוג תאריך זה. הסביר דידי: „נולדתי ב־28, אני בן 48, המדינה היא בת 28, ואני עושה שמיניות באוויר".

■ על מצבו של הזוג ה־צעיר **יובל ואילת רבין**, שגישא רק לפני שבוע, דיווחה השבוע רעייתו של ראש־הממ־שלה, **לאה רבין**: „הם חזרו שזופים מירח־הדבש באילת, ו־הדבר הייחידי שקילקל להם את השימחה היה הכתבה על החתו־נה בהעולם הזה..."

■ בהטרדות חוזרות וניש־נות מצד ח"כים שונים, המת־עקשים לראות את שמם מופיע בעיתון, זוכה הכתב הפרלמנ־טרי של ידיעות אחרונות, **גידעון רייכר**, אולם אחד הח"כים, שגידעון מתעקש שלא לגלות את שמו, עלה על כולם.

צביקה פיק

הוצטלם בחברתו המפתיעה של מנחם בגין, אחרי שמנחיג חרות נכח ב־הופעת־הפופ חראשונה שלו בחיים. זה היה בהפגנת יום־ירושלים של צעירי חרות, בה אירגן צביקה את קהל האלפים בשירת־בציבור.

השיפמנים

סגן ראש עירית תל־אביב דויד שיפמן (ראשון משמאל) ידוע כאחיו התאום של חיים שיפמן, מי שהיה דובר „אגד", וכיום מכהן כדובר „סולל־בונה". אבל רק מעטים יודעים כי שני האחים התאומים נשואים גם לשתי אחיות תאומות. כל אחד מהם יכול לצאת בחברת אשתו של אחיו.

■ בהמלך אותה ישיבה שי־סע המר את דבריו של שר־השיכון כמה פעמים. באחת ה־פעמים קרא לעברו: „עופר!" ומייד תיקן את עצמו: „סלי־חה, השר עופר." השיב שר־השיכון: „כל זמן שאתה לא קורא לי אדון עופר, זה בסדר." המר הביט בשר, והשיב: „אני לא אניד לך לעולם אדון, אני סוציאליסט!"

■ כתום אותה ישיבה הח־ליפו ביניהם זבולון המר ושר־הבריאות, **ויקטור שם־טוב**, חיוכים מיסתוריים, שעוררו גל־ניחושים בין המשתתפים. רק מאוחר יותר נתגלגל לידיה של אחת המזכירות פתק, בכתב־ידם של שגי השרים, ובו היה כתוב: „המר, אולי תגלה לי לאן עוברים מתנחלי קדום?" תשובתו של המר: „ויקטור, העיקר הבריאות!"

■ הקהל הרב שנכח באחת מהצגות הלהקה האנגלית, ב־ראשותם של השחקנים **ארו־אריך פוקס** ו**רוברט סט־פנס**, המציגה בארץ את אותלו, הופתע לראות את **גאולה רבינוביץ**, רעיית שר־האוצר **יהושע רבינוביץ**, עומדת בפואייה של הבימה ומוכרת תוכניות. הכנסות ההצגה, שה־כרטיסים בה נמכרו במחיר של 300 לירות לזוג, הוקדשו לבית־החולים איכילוב, שגאולה היא אחת המייסדות של חוג ידידו־תיו. שר־האוצר עצמו לא נכח בהצגה. לאחר שגמרה את ה־חשבונות בפואייה, חמקה לה גאולה בחושך למקומה שביציע.

■ אשתו של נשיא אוניבר־סיטת תל־אביב, הפרופסור **חיים** („חבש") **בן־שחר**, אבי הרפורמה במיסים, החלי־טה לחדול להילחם בשיערה ה־פרובלמטי. **יעל בן־שחר**, ה־עובדת כמנהלת מוסד לילדים השלמה, שר־הסעד **זבולון המר**, וקרא: „לפחות תודה שבשביל היהודים, מערב הארץ חוא הים!"

יצחק רבין

חוכיח השבוע לכל משמיציו כי חוא בעל כושר החלטה ועומד בפני לחצים. אחרי שהחליט לפני חודש להתנזר מעישון, הצליח רבין לעמוד בפני הפיתוי לקחת סיגריה ביד, ולו רק לצורך צילום. היה זה צלם העיתונות עוזי קרן שביקש מרבין לקחת סיגריה ביד, כדי לאפשר לו לנצח בהתערבות. רבין דחה את הבקשה, אבל איש „דבר", דן פינס שניצב בסמוך לו, סבר כי רבין רוצה לעשן, מיחר לחציע לו אחת מהסיגריות שלו. רבין דחה את הסיגריה בתוקף ופינס נאלץ לעשן לבדו.

הוא הגיש לגידעון ראיון עם עצמו, „כדי לחסוך לך זמן." כשהגיע גידעון לסוף הראיון הכתוב, שבו ריאיין הח"כ את עצמו, לא ידע כיצד להגיב. הופיעה שם השאלה: „האם אינך סבור שעמדתך כלפי מדי־נות־ערב היא קיצונית?" הח"כ. שניסח את השאלה, כתב לה גם את התשובה: „איני חושב שהשאלה רלוונטית לנושא!"

■ בישיבה של ועדת־הש־רים לענייני עבודה נתן שר־השיכון, **אברהם עופר**, סקי־רה על ענייני מישרדו. בין ה־שאר סיפר היכן מצויים אזורי תמגורים הפופולריים בישראל, ואמר: „מצד אחד קיים ויכוח על גודלה של ארץ־ישראל ועל ייהודה. אולם, לדאבוני, עבור היהודים תושבי המדינה, צפון־הארץ היא נתניה, דרום הארץ ראשון־לציון, ומיזרח הארץ סב־יון." התערב חסיד ארץ־ישראל של אירגון אימחות עובדות ביפו, וששיערה גרם לה תמיד בעיות, החליטה לאמץ לעצמה תיספורת אפרו מתולתלת, ה־מצערירה אותה בשנים אחדות.

■ מרבית העתונים היומיים הזדרזו, משום־מה, לחתן את **מיכל**, בתו של אלוף (מיל.).

אנשים

עזר וייצמן עם **דב** („דובי") **יפה**, בנו של הטייס **אברהם יפה**. אולם מיכל נישאה לדובי רק ימים אחדים אחרי שפורסמה ההודעה בעיתונות. לכבוד נישואיה תיקנה מיכל את אפה, הפסיקה את לימודיה באוניברסיטת תל־אביב ונרשמה ללימודים באוניברסיטת באר־שבע, שם תתגורר עם בעלה.

■ ח"כ **אליעזר רונן**, הידוע בחיבתו הרבה למין החלש, פגש במיזנון הכנסת בדוברת מישרד־הבריאות **דבורה גנני** ודרש ממנה, בנוכחות חברי הכנסת, ששהו אותה עת במיזנון, נשיקה. גנני התחמקה: „אחר־כך, כשיכתבו עלינו ב־המבונית לא היתה סוגה בשושנים. הוריה התנגדו למועמדותה, ובתחילה לא דיברו איתה. רק לאחר־מכן השלימו עם העובדה, ואפילו אחרי שזכתה לא היו מאושרים. מייד בתום הטכס, כשכל הזוכות הלכו לחרים כוסית, פקדו עליה הוריה: „את הולכת איתנו הביתה, לישון!" וכך אומנם היה.

■ שבועיים קודם התחרות הציעה לרינה מור ידידה אסטרולוגית, לבחור במיספר המזל שלה, 14, וניבאה לה כי תזכה בתחרות.

■ הדוגמנית **חלי גולדנברג** סיפרה, כי רצתה להשתף בתחרות בתחרות מלכת־היופי, כדי לזכות במכונית. לדבריה היתה בטוחה כי תיבחר, מאחר שכל המועמדות שראתה היו פחות יפות ממנה. אך בירור קצר הסביר לה, לדבריה, שהיא יכולה להיבחר רק כ„מלכת־החן", מכיוון שהיא טיפוס העשוי לחרשים רק בריטים. למלכת־החן לא הובטחה מכונית, וחלי לא הגישה את מועמדותה.

■ בישיבה של סיעת הליכוד בעיריית תל־אביב, התפרץ האחראי על ענייני הפיקוח בעירייה, **אריה קרמר**, האחראי גם להריסת המיבנים הבלתי־חוקיים, כלפי חברו לסיעה **מיכאל קליינר**, וקרא לעברו: „אתה תביא עלי את הסוף שלי!" כשנשאל למה הוא מתכוון אמר: „מאז שקליינר הודיע כי הוא מתנגד להריסה בשכונת־התיקווה, מאיימים עלי חיי וטוענים שאם קליינר מתנגד להריסה, גם אני חייב להתנגד לה."

■ אגב, הריסת המיבנים הבלתי־חוקיים כימעט שהביאה להרס יחסיו של קרמר עם הכנסים בביתו. מאז תחילת הריסה, מוצב דרך־קבע שוטר בפתח־הבית שבו הוא מתגורר, למגינת־ליבם של שאר הדיירים.

■ גם אשתו של קרמר טוענת, כי מאז תחילת ביצוע ההריסות חייה אינם חיים עוד. הטלפון בבית המשפחה אינו חדל לצלצל, וטרדנים מאיימים על חייה, על חיי בעלה ועל ילדיה.

חווה אלברשטיין

סיפרה בטכס ברית־המילה, שנערך ביום השישי לבנה, כיצד בחרה לרך הנולד את שמו. היא כבר בחרה שם של בת, כי „חיינו משוכנעים שתיוולד לי בת נוספת." אלא האמרגנית שלה, מרים עציוני, התנגבאה שייוולד לה דווקא בן ויעצה לקרוא לו אורי, מפני שהיא שרה כל־כך חרבה את שירה של המשוררת רחל, „בן לו היה לי, אורי אקרא לו." בתמונה: חווה עם בעלה בברית־המילה.

העולם הזה, אתה תבוא אלי בסערות!"

■ בשבוע שעבר החליף קפה אכסודוס את אריתי־הריצה שלו. כאשר ראה זאת קברניט אל־על, **אורי יפה**, הוא החליט כי הסיבה לכך היא שבעלי הקפה הטמינו ניירות־ערך צמודים תחת הריצפה, והצמודים עלו עד־כדי־כך שהמרצפות התפוצצו.

■ בשעת שידור תוכנית־הטלוויזיה עלי כותרת, שבה השתתפה, לפני שבועיים, שה־תה הדוגמנית **קארין דונסקי** בתצוגת־אופנה במלון השרון בהרצליה. אולם קארין העמידה בפני המארגנים תנאי אחד: היא דרשה להעמיד טלוויזיה בחדר־ההלבשה שלה, והודיעה שבזמן שידור הקטע שבו היא משתתפת, לא תופיע על המסלול. המארגנים נאלצו להסכים לדרישותיה, והמכשיר הועמד לרשותה. בעת השידור הודיעה מגחת התצוגה כי היא מבקשת, בשם קארין דונסקי, את סליחת הצופים, אך הדוגמנית, הנחשבת כמיספר־אחת בישראל, מופיעה כעת בטלוויזיה ולכן תופסק הופעתה. הקהל, שהורכב רובו מתיירים, מחא כפיים לדוגמנית, וכשנגמר הקטע וקארין חזרה לדגמן, נתקבלה בקריאות־הידד. אגב, בימים אלה מצלמת הטלוויזיה סרט בארוך מלא על קארין דונסקי.

■ מלכת־היופי הטרייה **רינה מור**, שזכתה במכונית, סיפרה כי הדרך אל הזכייה ואל

המזל שלך

יחסים רומנטיים אינטימיים עשויים להאפיל השבוע על כל התרחשות אחרת בחייך. אם אתה חושב שהגיע הזמן להתייחס ברצינות רבה יותר לעתידך, ולקשור את עצמך לחיי־משפחה, זה השבוע המתאים לעשות זאת. אל תמתיני רגע נוסף, טוב ליבך עלול להיות לך לרועץ. לבשי בהיר.

בעייתך העיקרית השבוע, תהיה איך לשמור על שלוות נפשך, נוכח התקריות הפוליטיות האחרונות. לא יהיה זה עבורך השבוע הטוב ביותר. הרבה לכתוב ובמיוחד עפה על מכתבים. תוכנית אותה תיכננת לבצע מזמן — אין סיכוי שתתגשם. אך אל ייאוש, החיים עדיין לפניך.

אל תהססי לחגיד בתוקף את מה שיש על ליבך לומר לו: בייחוד אם הוא ממשיך כמינהגו הנלוז. אל תחיי כלבתא — אבל אל תחיי גם קורבן־עולה לשיגעונותיו. עסק בלתי־רגיל מושך את התעניינותך. לשווא. זה לא בשבילך, ואם תגע בו — תיכווה. ביום ה' גם לא כדאי לך לצאת או לקיים קשר טלפוני עם חו"ל. זהו יום להתבודדות.

מישהו שחשבת אותו כל השנים לידידך הטוב, יתגלה השבוע כאוייב בנפש, המסוגל לכל על־מנת להשמיץ אותך בעיני הממונים על שניכם. התאפקות מצידך תקדם את עניינך, לכן היזהר מכניעה לדחפים בלתי מרוסנים. הרבו בנסיעות מחוץ לעיר בשבוע זה. שם יש לכם סיכוי טוב לפגוש אדם שישפיע לטובה על המשך חייכם. לא כל הנוצץ זהב הוא.

הזהר מאוד מלהיכנס להתחייבויות כספיות. אל תיכנס לעיסקות חדשות בלי לבדוק אותן היטב. עם זאת, הזמן מתאים לעריכת תוכניות כספיות לטווח ארוך. סמוך על עצתו ותבונתו של ידיד, בעיקר אם נולד במחצית הראשונה של חודש מרס. אתה עשוי לשאוב סיפוק רב מאירוע חברתי.

סוף־סוף אתה רואה ברכה בעמלך. אתה עומד לקראת השנה החדשה, אם תצליח לשמור על מצב־רוח מרומם, תיפתחנה בפניך כל חדלתות. אם לא תעשה בעיות, גם תדע לחסתגל לשורה שלמה של מצבים חדשים, שאי־גמישותך מנעה ממך למצות קודם לכן. אל תחמר.

לא. עדיין אל תצאי לחופשה. זה לא בשבילך, זה כרוך בסיבוכים ואולי אף במחלות. אם יש לך בעיות כספיות, גסה לשבת עם נושיך, ולסדר כל הניתן לסידור. אבל אל תסתבך בישיבות מסובכות ביום ד' הבא, המסוכן מאוד מבחינה פיננסית ואל תוותר על פסיק, בענייני יוקרה או סמכות. אין זאת אומרת שתתיר רסן לעצמך ולמצב־הרוח שלך. נהג בתבונה.

לעקרב זה שבוע של שיחרור מלחצים מעיקים, בעיקר פיזיים. הלבטים אם להיענות או לסרב ייפתרו אם תפגשי בן מזל אריה בסוף השבוע. אל תסרבי. בן עקרב שזכה להצלחה בשבוע שעבר עלול למצוא עצמו מבודד. גלי יותר עודפה בעסקים ותצליחי להתגבר על כמה מיכשולים המסרידים את מנוחתך. בת עקרב הרבי להמר השבוע. השמרי מאדם בחליפה בהירה.

השבוע מסוכן מאוד לבנות־קשת: הן יכולות לחסתבך בחרפתקאות העלולות לגרום לסיבוכים אישיים ובריאותיים, זמן רב לאחר שתשכחנה את התקרית עצמה. מוטב, איפוא, לא לחרבות בקשרים חברתיים ולהגביל את חמגע עם אנשים חדשים בייחוד חשבוע.

הצטברות יתר של עצבים עלולה לגרום לך להתפרץ ולהזיק לעצמך. גלולות ארגעה או מנוחה בבית־הבראה ישפיעו עליך לטובה. נטייתך הטיבעית, להמר על דברים חסרי סיכויים של ממש, עלולה להפילך השבוע בפח. פקחי עיניך והישמרי. מחלה קלה עלולה לפקוד את ביתך. טפל בה לפני שתדביק בה את שאר בני ביתך. שמור על הבריאות.

בחירה בלתי מוצלחת — תיגמר ברע. היזהר! היא רוצה ללכוד אותך, לכן היא מתנהגת כך־כך יפה. אבל אין זה פרצופה האמיתי. זאת לא היא. הפרצוץ האמיתי יתגלה לך בזמן הקרוב. לכן, עוד הפעם: היזהר! אם אתה צייר — החלף מהר את המיקצוע! אחרת עוד תגווע ברעב. ברירה אחרת — למד לצייר. לא עתה הזמן לדרוש העלאה בדרגה. היה סבלני.

יום השבת יביא לך את חכוח לחגשים את תוכניתך חישנה ורבת חתיקוף. לעומת זאת, התעלם מן חתככים חבזויים וחקטנוניים של כמה מן חסובבים אותך: חם לא שוחרים את טובתך. אל תעשה עסקים ביום א', כי ביום זה תיתקל בקשיי קומוניקציה.

מכתבים

הכהרות לעניין לימוד־הנהיגה

הקורא מיכה צי־און בתשובתו (העולם הזה 2016) למאמרי („בצבת לימוד הנהיגה", פורום, העולם הזה 2011) חידש לי לפחות דבר אחד. הוא מבקש, בסיום מאמרו, כי המדינה תתייחס לרכב ללימוד־נהיגה כאל רכב המשרת את הציבור, ות־אפשר לקבלו ללא מיסים. „אפשרות זו," הוא כותב, „תקטין את ההוצאות חקיימות בשעת קניית רכב חדש ותוריד, כתוצאה מכך, את מחיר השיעורים."

יופי, רק זה עוד חסר — שמורי־הנהיגה יתוספו לאותם רבבות שחיים כבר על חשבוני. על־פי בקשתו של מיכה צי־און, הזנתי את המידע שלי בכל אותם נתו־נים מוגזמים שהביא במאמרו, ובכל זאת התקבלו משכורת נקייה (נטו, כבקשתו) גבוהה. מורה־לנהיגה ממכרי אישר, כי משכורתו אינה יורדת מ־4000 לירות נטו בחודש „בינוני," בהגדרתו.

חוץ מזה, אפילו התייקרו מכוניות ב־300% וחלפים ב־500%, כדיברי מר צי־און, הרי מחיר שעור־נהיגה התייקר ב־200% בשלוש השנים האחרונות, וזה בהחלט מאזן את ההתייקרויות ואינו מוריד ממשכורות המורים (לא צריך לדעת כלכלה בשביל להבין את זה), מה־גם שמורה בעל אמ־ביציה מלמד 10 שעות ביום במקום שמו־נה, ואז לא רק שמשכורתו לא נסגעה בשלוש השנים האחרונות, אלא אף עלתה.

מר צי־און לא הבין את הרעיון המרכזי במאמרי, הצעתי להביא לידי ביטול המו־סד הנקרא „בית־ספר לנהיגה." — זאת כמובן, בהדרגה. מורים־לנהיגה יהיו מורים בבתי־ספר תיכוניים, ובכך יחסכו לאזרח הוצאות, שהן לדעתי מיותרות לחלוטין.

אין בידי, אומנם, נתונים סטאטיסטיים לגבי גיל לומדי הנהיגה, אולם הצעתי היא שכל בן 18 יהיה בעל רישיון־נהיגה ואז, באופן טיבעי, גיל לומדי־הנהיגה בבתי־הספר לנהיגה ואצל מורים פרטיים יעלה. אולם לאחר־מכן יצטמצם המיספר משנה לשנה.

מאיר דורון, רחובות

קול קורא במידבר

תזכיר־המחאה של דויד אלעזר ז"ל, אינו אלא כקול קורא במידבר במציאות שלנו. דויד אלעזר, כפי הנראה, לא הבין את ה־עקרונות הסמויים המנחים כל ועדת־חקי־רה, המורכבת מאנשים מכובדים השייכים למימסד הרישמי, ושמטרתם לשרתו. לפי „עקרונות" — או חוקים — בלתי־כתובים אלה, אם קיים צורך להאשים — לא תוא־שם אישיות בכירה (שהיא בבחינת פרה קדושה שאסור, חלילה, לפגוע בה או ל־גרום לה אי־נעימות), כאשר קיימת אפש־רות לתמרן כך שהאשמה תוטל על אישיות פחות בכירה. כך היה במישפט טבח כפר־קאסם, כאשר שדמי זוכה, ופקודיו נשלחו למאסר.

אחרי מילחמת יום־הכיפורים, היה ברור לכל שהיה מחדל חמור, כישלון מחפיר ומזעזע שעלה בקורבנות רבים. ועדת־אגרנט הבינה שאי־אפשר היה, בתנאים כאלה, לבוא אל הציבור ולטעון ש„איש לא היה אשם." ועדה זו הבינה שהציבור הנזעם והכואב מצפה לפיצוי ולתגמול — לפחות פסיכולוגית — וזה ניתן היה לע־שות על־ידי הצבעה על מישהו מסויים, והוקעתו באופן חד־משמעי כאחראי ו־אשם — אף אם על־ידי כך הושם דגל האמת, הצדק והתגינות למירמס־רגליים!

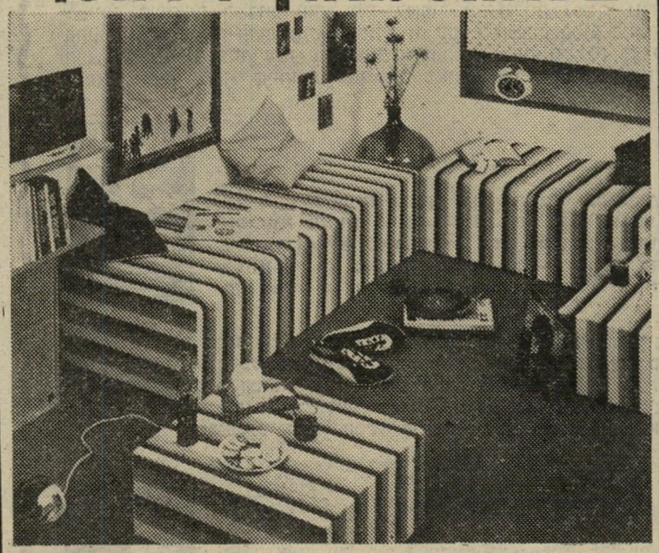
ועדת־אגרנט, בהיותה נאמנה ל„עיקרון" הנזכר־לעיל, נמנעה מלהטיל דופי באיש־יות מרכזית, נכבדה ונערצת כמשה דיין, ואילו הטלת האשמה על דרגים נמוכים מן הרמטכ"ל היתה מתקבלת כחוכא־ואיט־לולא והיתה נדונה ללעג מצד הציבור. לכן נבחר דדו כקורבן התורני.

אילו היה משה דיין גבר, ישר, אמיץ ובעל־מצפון — ולא אדם החרד בקטנוניות ליוקרתו האישית ולקידום הקאריירה שלו — כי־אז היה קם מייד אחרי פירסום דו"ח אגרנט, ומצהיר שלא דדו היה אחראי ל־מחדל — אלא הוא־עצמו.

כיום, אחרי שהפצעים של העבר „שיי־כים כבר לעבר," מעז דיין לטעון שהוא כבר נתן, כביכול, את הדין בפני ועדת־אגרנט — כאשר האמת היא, שוועדה זו נשאה את פניו, וחיפתה עליו על־ידי הקרבת שמו ויוקרתו של מישהו אחר למענו!

שלום זמיר, אמירים

איך לרהט חדר מגורים בפחות מאלף לירות?

מחיר מערכת זו 970 ל"י בלבד!

מודלר

תל־אביב: יורדי הסירה 3 (פינת הירקון 317)
טל. 456852

בעיות ולבטים בחיי המין

מ א ת
חד"ר מרדכי זידמן

חוצאת רשפים

מיגוון מוצרי „אוליביה" של „עץ הזית"

שמן שיזוף, דיאודורנט, סבון וקרם ידיים — ילוו את המועמדות בתחרות „מלכת המים 1976"

עירית נצרת מזמינה

תושבים יהודים וערבים, מהעיר והכפר

למפגש אחוות יהודי־ערבי

בשבת, 12.6.76, בשעה 5 אחה"צ
במרכז התרבותי עירוני בנצרת
בהשתתפות חברי־כנסת ואישי־ציבור

לסולידריות עם עיריית נצרת!
לשוויון זכויות מלא לאוכלוסייה הערבית במדינת ישראל!
לידידות והבנה יהודית־ערבית!

ב/עיריית נצרת
ח"כ חופיק זיאד
ראש עיריית נצרת

הכרזת־העצמאות במיליון דולר

בעיתונים אחדים הנפוצים באמריקה, מתפרסמת באחרונה מודעה המציעה למכירה את ההקלטה המקורית של הכרזת־העצמאות של מדינת־ישראל, שהתקיימה במוזיאון תל־אביב.

מדובר בשיבעה־שמונה אמהות־תקליט, באורך ארבע דקות כל אחד, במהירות של 78 ומשך־נגינה כולל של כחצי־שעה. זוהי ההקלטה המקורית של הטכס שנערך עם הקמת המדינה, ואשר עותקים רבים ממנו נמכרים בחנויות תקליטים.

את התקליטים מציע למכירה **רלף הלינגר**, בעל „רדיו־דוקטור." הוא הקליט בזמנו את הטכס, ובעת ברצונו למכור את ההקלטות. המחיר שהוא מבקש: מיליון דולר. עד כה לא היתה כל היענות להצעתו.

UNIQUE OFFER

The original historical Master Record Set, recorded at Tel Aviv Museum, May 14, 1948, of the Proclamation of the State of Israel.

$1,000,000. Only serious applications considered.

P.O.B. 26221, Tel Aviv.

הצעת־המכר
אין תגובה

ילדי יונדף שוברי הרפורמה

כאשר חגיש שר־האוצר, **יהושע רבי־נוביץ**, לוועדת־הכספים של הכנסת הצעה לפטור ממס־נסיעות ציוותי־אוויר חוצאים לחו"ל שלא־בתפקיד, חגדיר ח"כ **יחזקאל פלומין** את הצעתו כשערורייה. בדיקה קצרה העלתה, כי החצעה אינה יוזמה של מינהל־הכנסות־המדינה, המתנגד לה חריפות.

שכן, אם תאשר ועדת־הכספים את הצעתו של רבינוביץ, יצטרכו לתת פטור כזה גם לשאר עובדי החברה, וגם לציוותי־אוניות. ואם מגיע לצוות־אוויר פטור ממס־נסיעות, על נסיעות שלא־בתפקיד, יצטרכו לפטור גם את עובדי חברת־התעופה.

החשמל מתשלום בול־ביטחון על צריכת החשמל שלהם.

יוזמת שר־האוצר נובעת מהבטחה של חברי־הכנסת של המפד"ל לטייסי „אל־על", בעת פרשת ילדי יונדף. תפקיד פעיל בשיחות עם הטייסים, ובשיכנועם לבל יקחו את הילדים, מילא ח"כ **יהודה בן־מאיר** מן המפד"ל.

נראה כי בשיחות אלה תבעו הטייסים חידוש הפטור שהיה להם עד לפני חרפורמה, ואשר פטרם ממס־נסיעות על נסיעות לחו"ל שלא־בתפקיד. כעת הם גובים את החוב.

„אמקור": המיסוי מפלה לטובה ייבוא על ייצור מקומי

המיסוי הקיים על ייבוא וייצור מקומי של מכונות־כביסה או טלוויזיות, מפלה לטובה את היבואן. הנהלת „אמקור" הודיעה לשר־המיסחר והתעשה, כי אם לא ישתנה המצב, לא יהיה מנוס מסגירת מיפעליה — כמו מיפעל „רדמונד־אמקור" בירושלים, המעסיק 100 עובדים בייצור מנועים־חשמליים למוצרי „אמקור".

יורם פוקס, המנהל את „אמקור" יחד עם **אורי ברנשטיין**, אמר כי כיום, על ייבוא מנועים־חשמליים יש מכס של 27% בילבד, בעוד שעל ייצור מקומי, המכס על החלקים הוא 37%.

ניתוח מרכיבי מחירי מכונות־הכביסה מגלה, כי על מכונת־כביסה בינונית שמישקלה עד 20 קילוגרם, מוטל מכס של 17%, מס־קנייה של 72.5% ותמ"א של 45%. (התמ"א מייצג את אחוז הרווח של היבואן לדעת הממשלה, ועל הייבואן לשלם מס בשיעור זהה לרווח שלו.)

מחירה של מכונת־כביסה כזו בנמל איר רופי 140 דולר, או 1075 לירות. הוצאות ההובלה והביטוח הן 10% (על הובלה של מכונות מאיטליה יש הנחה של 30%, ומחיר ההובלה של מטר מעוקב הוא 21.6 דולר). מחיר ההובלה הוא, אם־כן, 107 לירות. היטל הביטחון של 15% נותן עוד 177 לירות. מכס בשיעור של 17% נותן 221 לירות, וסך ההוצאות עד כה 1580 לירות. על כך יש מס־קנייה של 72.5% ותמ"א של 45%, הנותנים ביחד 1661 לירות. עתה המחיר הוא 3241 לירות.

היבואן מוכר את המכונה לסוחר במחיר של 4900 לירות, כאשר הוא מרוויח לפחות 1659 לירות. הסוחר מוסיף 600 לירות רווח, ומוכר את המכונה לצרכן ב־5500 לירות לערך.

לעומת היבואן, המשלם מכס של 221 לירות, משלם היצרן המקומי 115 לירות, היינו 106 לירות פחות. אולם במס־הקנייה הוא דפוק. היבואן משלם מס־קנייה של 1560 עד 1762 לירות לפי סוגי המכונה, בעוד שהיצרן המקומי משלם מס־קנייה של 1880 עד 1954 לירות. כאן מופלה היצרן לרעה, לעומת היבואן.

כתוצאה מכך מקטין „אמקור" את שיעור הרווח שלו, כדי שיוכל לעמוד בתחרות עם היבואן.

פוקס אומר, כי עדיין נמכרים מדי־שנה 60 אלף מקררים, שמחם מוכרת „אמקור" 45 אלף. במקום השני עומדת „תדיראן", שתפסה את מקומם של „פרידמן" ו„קורעוז". בשנה שעברה היה היבוא של מכונות־כביסה בשיעור של 12 מיליון דולר, ואילו מקררים יובאו ב־5 מיליון דולר.

שנתיים למכירה הפומבית

השבוע מלאו שנתיים לפעילות המכירה הפומבית ביפו העתיקה. במשך הזמן קמו מתחרים רבים ל„סותבי" הישראלית. בעל העסק, **דני רומן**, מספר כי עיקר הקניות הן של ציורים. המחיר הגבוה ביותר שהושג במכירות הוא 60 אלף לירות, תמורת ציור של **מאנה כץ**.

נוסף לציורים קונים בעיקר חפצי־נוי, ואם יש לחפץ קשר ליודאיקה, הרי זה משובח. העסק גובה דמי־מכירה בשיעור של 15% מן המוכר, ו־10% מן הקונה.

צפוי מחסור בעץ ללבידים

מיכסת עצי־חגלם לתעשיית הלבידים הישראלית קוצצה במחצית, אחרי שחברת הספקת העצים בגאבון עברה לניהול מקומי. קודם־לכן נוהלה החברה על־ידי צרפתים. השנה תקבל ישראל עד 70 אלף טון, במקום המיכסה הקבועה של 130 אלף.

כדי למנוע את שיתוק הענף, מנסים עתה לייבא עצי־גלם מן הפיליפינים, ונחתמו כבר הסכמים ראשונים בתחום זה.

אכספורט או אימפורט?

התאחדות־בעלי־מלאכה בתל־אביב היקימה, לפני שנים, חברה בשם „פאם־אכספורט", שנועדה לארגן את הייצוא של חברי ההתאחדות מישראל. החברה התקשרה עם כמה מקורבים לראשי ההתאחדות, ונתנה להם אחוזים מהכנסות שיהיו לחברה.

אולם, מאז החלה החברה פועלת, היא הגיעה למחזור של כמה מיליוני לירות — הכל מייבוא! החברה מייבאת חומרי־גלם שונים עבור חברי ההתאחדות, ושכחה כי הוקמה מלכתחילה כדי לעסוק בייצוא. כיוון שהתאחדות־בעלי־מלאכה היא גוף שנתמך על־ידי קופת המדינה, הרי למעשה, כספי המדינה מסבסדים את החברה שהוקמה לעסוק בייצוא ועוסקת בייבוא.

העצמאיים והנוס

220 אלף עצמאיים חייבים בניהול ספרים החל מחודש אפריל השנה. לפי הערכת יודעי־דבר, מקיימים את החוק בין 20 ל־40 אלף בילבד. 220 אלף עצמאיים אלה, הם שמינהל־הכנסות־המדינה יודע על קיומם, ויכול לאתרם פיסית. נוסף להם מצויים עוד כ־80 אלף עצמאיים שאינם מופיעים כלל בכרטסות מינהל־הכנסות־המדינה, אולם ניתן לאתרם באמצעות רישומים אחרים, כמו הביטוח הלאומי או צה"ל.

על־מנת לעודד את העצמאיים לנהל ספרים, הורה האוצר לקבל את הכרזתיהם כמות־שהן, ללא בדיקה עד לשנת הרפורמה. הוראה זו פירושה ויתור על 6 מיליארד לירות מיסים, שהאוצר הע־

מתי דויד
אין מיתים

ריך כי יגבה כאשר יתקן את החכרזות שניתנו לפי סקר של האוצר, שנחשף על־ידי חבר הוועד־הפועל של ההסתדרות **מתי דויד**.

הפרשי המס שיפסיד האוצר כתוצאה מוויתור זה הם 710 מיליון לירות בשנת 1971, 940 מיליון לירות בשנת 1972, 1200 מיליון לירות בשנת 1973, 1500 מיליון לירות בשנת 1974 ו־1900 מיליון לירות בשנת 1975.

מתי דויד סבור, כי אחד האמצעים לעודד תשלום־אמת הוא העשנה הולמת של המתחמקים ממנו. לשם כך הציע הקמת בתי־דין למיסים, שלא ירחמו על עברייני־מס כבתי־המישפט הרגילים. באחרונה דחה שר המישפטים את ההצעה, והבטיח ייעול עבודת בתי־המישפט בתחום זה.

משבר חמור בעבודות־ענפר

ענף עבודות־העפר וההנדסה עובר משבר חמור ביותר, ומרבית כליו מושבתים. קבלני העבודות הגדולים מפטרים יותר ממחצית עובדיהם, בגלל המחסור בעבודות. כדי לעמוד בזמנים הקשים, מקימים הקבלנים אירגון משלהם במיסגרת איר־גון־הקבלנים־וחבונים, שיקיף את 300 הקבלנים חפועלים בענף.

מי יהיה דובר „אל־על"?

מנכ"ל „אל־על", **מרדכי בן־ארי**, החליט למנות לחברה דובר חדש, שיתפוס את מקום צוות־ההסברה הנוכחי. הדובר הקודם, **ארנולד שרמן**, התפטר מתפקידו לאחר שבן־ארי מינה את מזכירת החברה, **לובה וולק**, כאחראית לנושא הדוברות במקומו. וולק מינתה במקום שרמן את **אליעזר לזרסון**, ושכרה את החברה של אשתו של **אלקנה גלי** לעריכת הסברה בחו"ל. אלקנה גלי הוא דובר התעשייה האווירית.

אביבה גלי מעסיקה מטעמה, בענייני ההסברה של „אל־על" בחו"ל, את **דויד הלוי**, נציג „טיים" בישראל, וכך נוצר פורום קבוע של הלוי, וולק ולזרסון, האחראי להסברה של החברה.

מאז פרש שרמן, נחלה „אל־על" מפלות רבות בתחום ההסברה, ובעיקר במאבק על טיסות־שכר ועל הקמת החברה למיטענים של האלוף (מיל.) **מוטי הוד**. על רקע זה, וכדי שיטפל במאזן הכושל הבא של החברה, החזיר בן־ארי את שרמן לענייני ההסברה, בקשר לחברה החדשה של מוטי הוד, במסגרת תפקידיו באגף המיסחרי של **ירחמיאל שרם**.

בנוסף, הוא מחפש עתה דובר חדש לחברה. הוזכרו כבר כמה שמות, ביניהם **חגי אשד, דן פתיר** ועוד עיתונאי בכיר מ„ידיעות אחרונות".

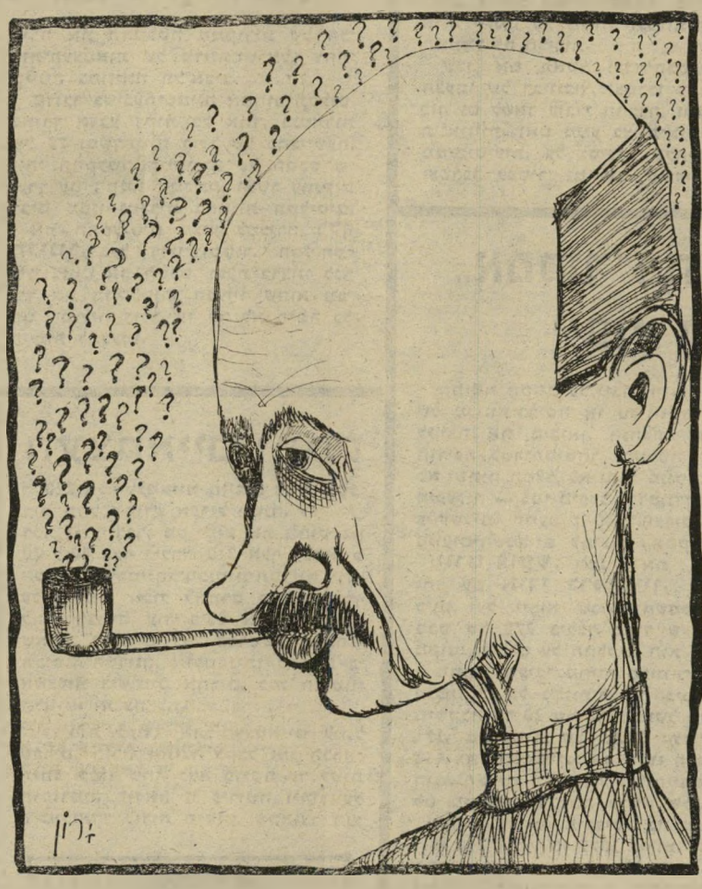
הדובר הנוכחי, **אליעזר לזרסון**, יהיה נציג החברה באוסטרליה. לזרסון לא ידע להגיב על הידיעות בדבר מינוי הדובר החדש ובדבר העברתו־שלו לתפקיד בסידני, אולם אישר כי כיום פועל הצוות ב־הרכב הכולל אותו, את דויד הלוי ואת לובה וולק.

ארנולד שרמן
אין דובר

עסקני כל המיפלגות מבצעים תרגיל המוני של התגנבות־יחידים

אל דלתו של "יגאל ידין – ולכל אחד נדמה שהוא מ"יצג את דעותיו

ה פצצה הפוליטית שהטיל, בשבוע שעבר, הפרופסור יגאל ידין, היתה מיקרה קלאסי של הצתה־מאוחרת.

בעוד הרחוב כולו עוסק רק בנושא אחד ויחידי — הכרזת המועמדות של ידין, ש־נערכה בתוכנית מוקד בטלוויזיה ובשלל מאמרים וראיונות בעיתונות שבאו אחרי כך — לא תפסו משך היומיים הראשונים, ראשי המיפלגות הגדולות והעסקנים הפו־ליטיים, את מלוא הסכנה המאיימת עליהם, בדמותו של הפרופסור־לארכיאולוגיה וה־רמטכ"ל־לשעבר.

העיתוי של הצהרת ידין, כשנה וחצי לפני הבחירות, אשר תיערכנה בחודש דצמבר 1977 הוא שגרם, כפי הנראה, ל־קפיאת־התדהמה שלהם. אולם עיתוי זה לא היה ברור גם לחסידיו של ידין.

בחיים הפוליטיים בארץ קיימות דוגמות אין־ספור של שחיקה עם הזמן. 19 חוד־שים לפני הבחירות הם תקופה ארוכה, שבה עלול ידין לאבד את הפופולאריות הרבה שבה זכה בשבוע שעבר, ולרכוש אותה חזרה לפחות תריסר פעמים, כאשר איש אינו יכול להבטיח לו שדווקא ערב הב־חירות, בעת שחשיבות הפופולאריות מת־בטאת בקלפי, הוא יהיה דווקא בשיאו.

אין ספק כי ידין הוכיח, כבר בעיתוייה של קפיצתו למים, כי הוא „גור פוליטי." כל סדרן בכנסת, וכל עוזר פרלמנטרי של סיעה קטנה, ודווקא אלה משופעות ביועצים לרוב, היה מייעץ לו להמתין עם ההכרזה עד חודשים אחדים לפני הבחירות.

עוד הרבה ללמוד

ל דין עצמו אינו סבור כך. מאז דחתה אותו גולדה מאיר, אחרי מילחמת יום־הכיפורים ולפני הבחירות האחרונות, עת הציע עצמו כסגן־ראש־הממשלה האחראי על נושאי־פנים, בערה בידין האש המו־כרת, שבפניה עדיין לא הצליח איש לעמוד, של הריצה אל השילטון. המחסום והבלם, עד לפני מיספר חודשים, היתה רעייתו המנוחה כרמלה, אשר אהבתו של ידין אליה עוררה אותו להאזין ולצייית לדיעותיה. כרמלה התנגדה בכל תוקף ל־כניסתו של ידין לחיים הפוליטיים, הן משום שדאגה לדמותו כפי שתיוותר על לוח ההיסטוריה ויראה פן המאבק הפוליטי יכפיש את שמו, והן משום שידעה שעס־קנות פוליטית, בכל דרג שהוא, תקטין את מיספר השעות שאותן יצליחו השניים לבלות יחד. עם פטירתה של כרמלה, הוסר מחסום זה מעל הפרק.

ידין טוען, כי הפתיחה המוקדמת ב־מישחק הפוליטי שלו, היתה מכוונת. לדב־ריו, אין לו מנגנון כמו למיפלגות הקיי־מות, יש לו עוד הרבה ללמוד והוא צריך לפרק־זמן ממושך על־מנת ללכד סביבו מועמדים, פעילים, תומכים ובוחרים.

גירסה אחרת, הבאה דווקא מכיוון מיפ־לגת־העבודה, טוענת כי ידין חישב ש־מהלכו יביא להחרפת הקרע בתוך מיפלגת־העבודה, ולהדחתו המוקדמת יותר של יצ־חק רבין. ידין טוען, ובמידה רבה של צדק, כי המאבק לחיים־ולמוות בין רבין לפרס וניצחונו הסופי של פרס בו, לא יביא ב־הכרח לבחירתו של פרס כיורשו של רבין. אז תצטרך המיפלגה למצוא לה מועמד־ביניים, כאשר שני השמות המוזכרים עתה הם שר־המישפטים חיים צדוק והשר מבית ברל אבא אבן. לדעת ידין, גדול אז הסי־כוי שמיפלגת־העבודה תקרא לו להתייצב בראש רשימתה, ואין ספק שהוא ייענה לקריאה זו ויוותר על רשימה עצמאית, מהלך כזה מצריך זמן רב, ואינו יכול להתבצע חודשיים לפני הבחירות. לדעת רבים, היה גם זה בין שיקוליו של ידין להקדמת לידתו הפוליטית.

בעוד אזרחים למאותיהם טורחים לטל־פן, לכתוב ולהבריק לביתו של ידין ולהביע את תמיכתם בו, החל מחברי מפא"י „מן השורה" זה למעלה מ־40 שנה ועד לר־וויזיוניסטים ותיקים, שרר במיפלגות הג־דולות אלם מוחלט משך יומיים. העסקנים ניסו לשכנע את עצמם שידין יהיה, בסך־הכל, קוריוז פוליטי, תוך כדי שהם מזכי־רים את ניסיונו של „בן־גוריון הגדול," ב־1965, ניסיון שנכשל כאשר רפ"י עם בן־גוריון, דיין ופרס, שהיו אז בשיא זוהרם, זכתה רק ב־10 מנדטים בכנסת.

אולם מה שהבין האיש שברחוב, הבינו הפוליטיקאים רק כעבור יומיים־שלושה. ואז הם יצאו לגישושי־הסתערות נגד ידין, ולהתגנבות־יחידים אל פיתחו.

על מגש של כסף

מ שך השנתיים האחרונות היה ידין נתון ללחצים של ידידים, ושל כאלה ש־אינם ידידים, שקראו לו להתייצב מול העם. הבולטים שבהם היו עמיתו לוועדת־אגרנט רב־אלוף חיים לסקוב; איש ארץ־ישראל השלמה וכיום מנהלו העיקש של מינהל־מקרקעי־ישראל האלוף מאיר („זרו") זורע; יגאל הורוביץ מרפ"י שבליכוד, ומרדכי בן־פורת מרפ"י שבעבודה, אשר קיוו להח־זיר את משה דיין דרך ידין; ומנכ"ל כור, מאיר עמית, הסבור שמיפלגת העבודה אי־נה מכירה דייה בכוחו למשוך בוחרים — כל אלה באו ושלחו מישלחות לבית שבר־חוב רמב"ן בירושלים, כדי לשכנע את ידין להציג תעודת־זהות פוליטית.

כאשר התגברו השמועות, כשלושה שבועות לפני השידור בתוכנית מוקד, כי אכן קיימת אפשרות שידין „ירוץ," היה הראשון שהזמין תור לפגישה אצלו, ח"כ מרדכי בן־פורת. בן־פורת, אחרון המוהיק־נים של תומכיו העיוורים של דיין בכנסת, אומנם נפגש עם ידין והבטיח לו את נא־מנותו, כשהוא מביא עימו כנדוניה את חברי־הכנסת מטילדה גז, עמוס הדר, ודויד קורן. מאז נבחר רבין כראש־ממשלה, מא־יים בן־פורת ב־16 מנדטים העומדים, ל־דעתו, לרשותו, ובהם הוא כולל את שני פלגי רפ"י לשעבר, ומיספר חברי־כנסת ממפא"י לשעבר. חישוב זה הוא הציג לפ־ני ידין כאשר בא להשתדך אליו.

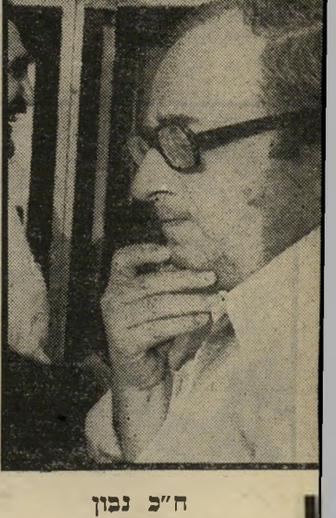
בן־פורת יצא מהשיחה עם ידין מאוכזב. ידין התגלה בפניו כ„פשרן בענייני חוץ ובטחון," ומה שהבהיל את בן־פורת יותר מכל היה התחמקותו של ידין מכל הכרזה של תמיכה במשה דיין, שאותה ניסה בן־פורת לסחוט.

ואומנם, כאשר הודלף לעיתונות דבר הפגישה בין השניים, מיהר בן־פורת להכ־חישה והצהיר, לראשונה מזה חודשים ארו־כים, נאמנות למיפלגתו־שלו, מיפלגת־הע־בודה.

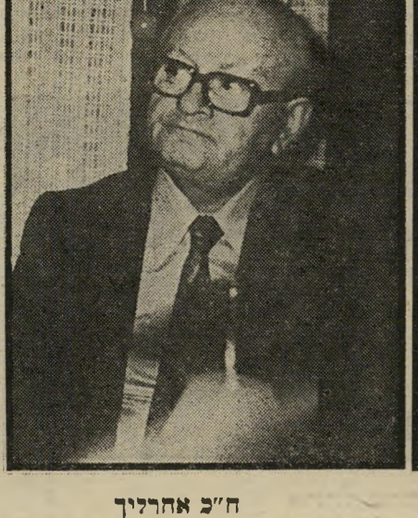
הסנונית הראשונה מהמחנה האחר, מה־ליכוד, היתה דווקא הח"כ האפור ומבלתי־מתבלט יצחק („אפטר־שייב") מודעי, איש הרצליה־רפיחות וחברת־התמרוקים רבלון. מודעי, חבר־כנסת מטעם הליברלים, רצה להיות נושא־הדגל של ההתקרבות בין ה־ליברלים לידין. אולם כאשר נודע הדבר למנהיג המיפלגה הליברלית, האופטיקאי שימחה אהרליך, הוא רגז על מודעי ואילצו להכחיש את דבר המגעים עם ידין.

עוד קודם שיבשה הדיון על הכחשתו של

אדם לכל עת

ח"כ נבון
מצטרף

ח"כ אהרליך
מציע עצמו

נשיא שביט
מצטרף

ראש־עיריה קודם
מצטרף

ח"כ יריב
מצטרף

רב אלוף (מיל.) למקוב
מצטרף

מודעי, מיהר אהרליך אל ידין. אהרליך, שועל פוליטי מנוסה, תפס מייד את הטון של ידין, והציע לו על מגש של כסף את המיפלגה הליברלית, על כל חברי־הכנסת שלה.

לאהרליך נדמה היה כי ידין יחטוף בשתי ידיים את ההצעה לקבל 12 חברי־כנסת „במכה אחת." מן הפגישה הראשונה של השניים, שנערכה לפני חודשים מיספר, יכול היה אהרליך לחבין, מפי ידין, כי זה אכן יעוט על ההצעה. אולם במגעים שנערכו ביניהם בשבוע שעבר, הבהיר ידין את המוטו שקבע לעצמו, בכל הנוגע לצירוף אישים למיפלגתו: „אני אקבל כל אחד שיחתום על הרעיונות שלי. לא אקבל כל גוף או מיפלגה במיקשה אחת."

לאהרליך היתה בעייה נוספת. מנהיגה־לשעבר — אם כי בעל ההשפעה העצומה גם כיום של המיפלגה הליברלית — הד"ר אלימלך רימלט, ערך מיספר שיחות אי־שיות עם ידין ויצא מוקסם מן הארכיאו־לוג־הרמטכ"ל. רימלט הודיע לאהרליך כי הוא יתמוך בידין ברישׂ־גלי, ואהרליך סחד מסחף בתוך מיפלגתו־שלו מבלי שיהיה לו שליטה על כך.

אך חלחצים שבהם נאלץ אהרליך לעמוד, לאחר שחודלף על דבר מגעיו עם ידין, מחוגי חרות, כאשר בגין בכבודו־ובעצמו שולח אל אהרליך שליחים המנסים לעו־מתו באצבע מאיימת, לעומת חוסר־הוד־אות ביחסו של ידין אליו, גרמו לאהרליך להגמיך את הטון, ולהימנע מלהזכיר את ידין בימים האחרונים כלל.

בעוד שכימעט כל מדינאי אחר היה ניצב בפני סכנות של החלקה, משך תקופה כה ארוכה, של למעלה משנה וחצי עד חב־חירות — חחלקה בחתבטאויות, מעידה בגילוי פרשיות מעברו, היכשלות בהדל־פות של פגישות בלתי־פופולאריות או ב־מריבות פוליטיות או חברתיות שלא יח־קבלו על דעת הציבור — הסכנה האמיתית העומדת לפני ידין קרובה ביותר.

התקפות נטולות־שיניים

אם יצליח ידין לדעת את מי עליו לצרף לרשימתו, ומפני קירבתו של מי להתגונן, מובטחת לו כבר מחצית ה־הצלחה. הגילוי הראשון של הזדהות עם ידין בא דווקא מצד מפלגתיים, או „דפו־קים" פוליטיים. הראשון שיצא בקריצה ובגירגורי־אהבים לעברו, מעל גלי־האתר, היה מנהיגה של מה שנותר ממיפלגת ה־מרכז־החופשי, שמואל תמיר. תמיר יודע, או לפחות צריך לדעת, כי במידה שיעזוב או יסולק מהליכוד, אין לו כל סיכוי להי־בחר לכנסת הבאה, והוא ייעלם מעל המפה הפוליטית.

כן יודע תמיר כי הישארותו בליכוד, אם תתאפשר, תהיה בקרן־זווית, כאשר מ־שיך לספוג עלבונות וביזיונות, בעיקר מ־צד מיפלגת־האם שלו לשעבר, חרות. תמיר היה הראשון שבירך על צעדו של ידין, והמתין לחזמנה, שהיה בטוח כי תגיע ב־דואר אכספרס. אולם ידין הוכיח כי הוא שקול, וכלל לא הגיב על רמזיו של תמיר.

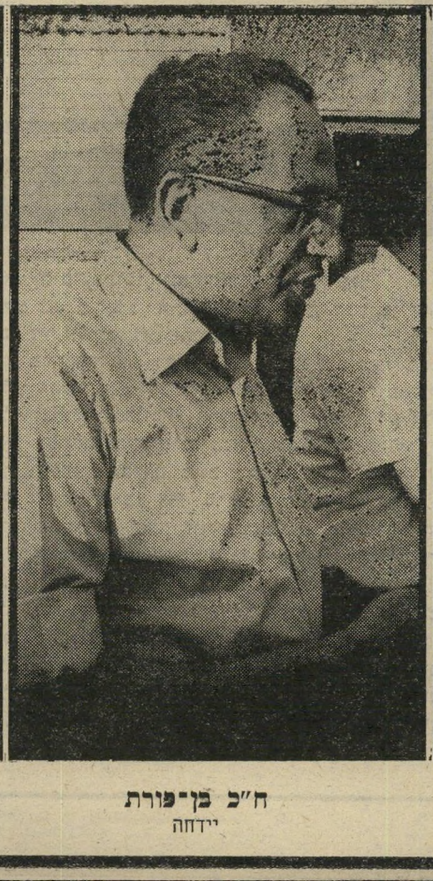
הבאה־בתור חיתה מי שנחשבת בפולי־טיקה הישראלית כבלון הנפוח שהחפוצץ, ח"כ שולמית („שולה") אלוני. אלוני ניהלה עם ידין מיספר מגעים, והציעה לו את עצ־מה על ארבעת אמנדטים שהיא מאמינה שהם מונחים בכיסה. אסחייגותו המנומסת של ידין היתה מובנת על־ידי כל אדם אחר כיריקה בפרצוף, אך אלוני ביכרה לראות זאת כגשם, ויצאה בבשורה לאומה, שממנה השתמעה תמיכה בידין והתמסרות פולי־טית מוחלטת לרשימתו, שעדיין לא הוק־מה. אלוני יודעת, כי בבחירות חבאות היא תצליח להעביר רק מנדט אחד, וגם זאת בתנאי שבוחרים רבים, מבין אלה שבחרו בה בעבר, אינם קוראים עיתונים ולא עק־בו אחר כישלונותיה הרצופים. אם תופיע רשימת ידין, ייעלם גם סיכוי זה.

הפרופסור אמנון רובינשטיין, ממנהיגי תנועת שינוי, היה בטוח עד לפני חודשים אחדים שהוא יזכה בהצלחה בבחירות, וטען לפני מעריצין כי 10 מנדטים מונחים ממש בכיסו. גם בגלל שחיקת התדמית של שינוי, סכנה המאיימת גם על תנועתו של ידין כאשר תקום, ובעיקר בגלל הקמת רשימתו של ידין, האומרת את אותם ה־דברים עצמם, פחתו סיכוייו של רובינ־שטיין להכניס את עצמו לכנסת הבאה, אפילו אם הוא יהיה מיספר 1 ברשימת שי־נוי. גם רובינשטיין שלח איתותים לעברו של ידין, ונתקל בתשובה: „כל מי שמסכים

(המשך בעמוד 24)

ח"כ תמיר
יידחה

ח"כ בן־פורת
יידחה

פרופסור רובינשטיין
יידחה

ח"כ מודעי
נסוג

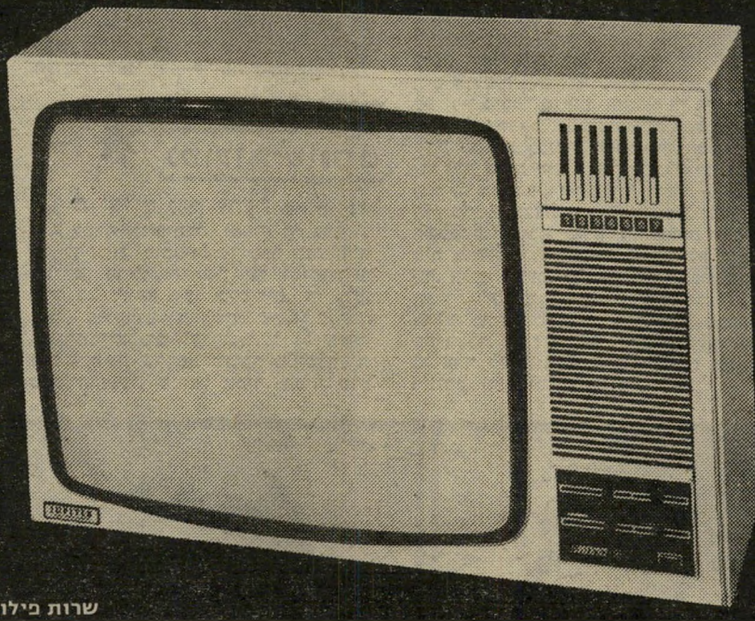
פרסום אבנת ספטמבר תשמ"ה

כוכב חדש נולד!

JUPITER

יופיטר

בנגיעה אחת
אתה רואה ושומע-בבת אחת!

סודות טכנולוגיה חדישה
מתגלים בפניך מיד
עם הלחיצה הראשונה
כל המעגלים מורכבים
מטרנזיסטורים
FULLY TRANSISTORIZED IC-S

התמונה והצליל מופיעים
מיד עם הדלקת המקלט
INSTANT PICTURE & SOUND

מכווני VHF ו-UHF
נפרדים המעניקים
רגישות וחדות
בלעדיים לתמונה.

מעגל סופי משולב
המעניק צליל HI-FI
משובח.

המלה האחרונה בעיצוב
אירופאי המוסיף הירוד
מיוחד לביתך.

ליופיטר שילדת
CHASIS TX 1700 שהיא
המילה המתוחכמת
האחרונה באלקטרוניקה.

TX 1700 כולל ארבעה
מעגלים משולבים
הממלאים תפקידם של
60 טרנזיסטורים -
יתרון טכני מובהק
המעניק ליופיטר אמינות
ותיפקוד מושלמים.

TX 1700 עומד במבחני
ציוד מקצועי
לטמפרטורה, לחות,
יובש וקור.

TX 1700 מושתת על
UNIMODUL SYSTEM.

המפיצים בישראל:

פינת

שרות פילוט בכל פינה ברחבי המדינה

אולמי תצוגה מרכזיים: **ת"א, אלנבי 66. חיפה, כיכר מאירהרוף, ק. אליעזר**

סלוני פילוט: תל־אביב: כיבי אברהם, סלון פילוט, ארלוזורוב 53. הרצליה: פטרובר וגבע, סלון פילוט, סוקולוב 64. בתים: סלון פילוט, דוב קינונוביץ, רח' ויטשילד 14. רחובות: סלון פילוט, ניר אפרים, לוין אפשטיין 27.

רשימה חלקית של מפיצי פילוט ברחבי הארץ: **תל־אביב**: הללה ורדי, בן־יהודה 100. רדיו קסטל, אלנבי 27; ציפרוט אברמנטו, אצ"ל 44, שכונת התקוה; פיסצקי רפאל, ההגנה 71. סלון להיט, אבן גבירול 20; רדיו אלי, ההגנה 12; רוטנברג ראובן, לבונטין 1; פאליק לופו, ארלינגר 2; פייגו בע"מ, מרכז מסחרי, רמת־אביב; בסן שלמה, מרכז מסחרי, רמת החייל. **רמת־גן**: טכניקור, ארלוזורוב 10; יואל ישראל, הרואה 18; ריגר נחום, קריניצי 2; פאר רבינוביץ, ביאליק 35; שירי אהרון, ביאליק 63. **הדר־יוסף**: רפייקה אריה, מרכז מסחרי. **גבעתיים**: נתנאלי משה, כצנלסון 12; שביט, כצנלסון 145. **פתח־תקוה**: השרון, חובבי ציון 18; קדוש יוסף, חיים עוזר 1; מנור אברהם, חיים עוזר 1; ויסמן אריה, חובבי ציון 23; רדיו אלי, ההגנה 12; לירון, ההגנה 17. **בני־ברק**: ויס טומי, עקיבא 33; פולק אליהו. עקיבא 158. **פרדס כץ**: שעשוע שלמה, ז'בוטינסקי 114. **חולון**: אמבי, סוקולוב 42; סלון סבוי, סוקולוב 77. **הוד השרון**: חילו, דרך השרון 74. לוד: האור לוד, הרצל 44. **תל־מונד**: חקיה, מרכז מסחרי, יפו: מ. פינדר, שדרות ירושלים 28; א. לבל, שדרות ירושלים 29. **הרצליה**: פטרובר, פסג' אגד; אלטון את סיני, סוקולוב 53. **חדרה**: הכט את פלוטניק בע"מ, רוטשילד 38. **נתניה**: אושר חבה יוסף, שד' בנימין 13; פטמן יוסף, עמק חפר 4. פיצ'בסקי אברהם, שמואל הנציב 3; דה הרטוק את שטרן „מקסים", הרצל 43; בכר דוד, שד' בנימין 14. **נהריה**: אוניברסל, שד' געתון 4. **עכו העתיקה**: קניני זהר. **נצרת**: דייב עמורי, רח' השוק. **טבריה**: סיטון יעקב, כיכר העצמאות. **בית־שאן**: אובניש שלום, מרכז מסחרי. **חיפה**: טרקלין חשמל זילברשטיין, הנביאים 25; רדיו סימפוניה, הרצל 85; ברנשטיין אלכסנדר, שפירא 13. **קרית־מוצקין**: שיווק הקריות, פלדמן, שד' השופטים 11. **קרית־ים בי**: אחים נפטלברג, ירושלים 3. **קריית־שמונה**: קרייזלר משה, מרכז מסחרי. **בת־ים**: מושקוביץ, רוטשילד 27; סלון שקל, רוטשילד 32. **ראשון־לציון**: ברנפלד אמנון, רוטשילד 41. **רמלה**: יולזרי חיים, הרצל 73. **אשקלון**: כהנא שמואל, רחוב צה"ל 1. **באר־שבע**: שבתי יוסף, העצמאות 27; פטמן חיים, טרומפלדור 57. **דימונה**: כליפה יוסף.

העם

זרזירים ועורבים

חאם קשור „הישראלי המכוער" בעיניויים באיראן וברצח־עם באתיופיה?

„האמריקאי המכוער" היה גיבור סיפרו של גראהאם גרין — איש־ביון אמריקאי סימפאטי, בעל כוונות טובות, המתערב בענייני ויאט־נאם וגורם למעשי־רצח.

השבוע התפרסמו בעיתוני העולם כמה וכמה ידיעות, היוצרות בהדרגה דמות של „הישראלי המכוער", איש־ביון הצץ תמיד במקומות שונים ומשונים, ותמיד בחברה לא־טובה.

מומחים ישראליים. הידיעה הראשונה הופיעה בדו"ח רב־יוקרה מטעם האירגון הבינלאומי של המישפטנים.

ועדה מטעם גוף זה, שבה השתתפו 36 מומחים מ־30 ארצות, פירסמה דו"ח על מצב זכויות־האדם באיראן. הדו"ח, שנכתב בידי המישפטן האמריקאי המכובד ויליאם באטלר, טוען כי באיראן מקיימת הבולשת, הקרוייה „סאוואק", ממלכה־בתוך־ממלכה, בחסותו הישירה של השאח ריזה פאהלווי. בממלכה זו כלואים רבבות אזרחים החשודים בהתנגדות למישטר, ושולטת בה שיטה כללית של עינויים גופניים.

קובע הדו"ח: סאוואק אומנה והודרכה על־ידי שירותי־הביטחון הישראליים ו־שירות־הביון המרכזי של ארצות־הברית.

קצינים ישראליים. כימעט באותו יום התפרסמה ידיעה אחרת, מן הקצה הדרומי של המרחב.

ממשלת אתיופיה מתכוננת לפעולה דראסטית נגד מילחמת־השיחרור האריתרית. אחרי שהצבא האתיופי הסדיר נכסי של לחלוטין בנסיונו לדכא את אירגוני־הגרילה, הנתמכים על־ידי כל האוכלוסיה האריתראית, החליטה הממשלה הצבאית באדיס־אבבה לגייס המוני איכרים אתיופיים לפעולה צבאית. ברור כי איכרים־חמושים אלה לא יוכלו להתמודד עם לוחמי־הגרילה המתוחכמים. המסקנה: הם נועדו להפעלת־טרור נגד אזרחים, והדבר עלול לגרום לרצח־עם.

טוענות ידיעות עקשניות בחו"ל: למרות שאתיופיה ניתקה את קשריה הרישמיים עם ישראל, ממשיך הצבא האתיופי לקבל הדרכה ממומחים ישראליים.

---

* בניגוד לדעה הנפוצה, אין זו אוכלוסיה מוסלמית, הלוחמת באתיופיה הנוצרית מטעמי דת. ארגוני־השיחרור האריתריים, כמו האוכלוסיה האריתראית עצמה, מורכבים ממוסלמים ומנוצרים, הרואים ב־אתיופיה מדינה זרה. אריתריאה סופחה לאתיופיה באופן שרירותי, אחרי עשרות שנות שילטון איטלקי בה.

טרור

נמל־תשובה

בצורה אכזרית ופאראדוכסלית הוכיחה הפצצה כי קרייסקי צדק

ברגע שהתפוצצה הפצצה בנמל־התעופה בן־גוריון השתחררו כל ריגשי השינאה ש־טופחו בארץ נגד ברונו קרייסקי.

מסיגנון העיתונים אפשר היה לקבל את הרושם, שקרייסקי עצמו שלח את הפצצה ללוד. מבלי שהיו בידי המקטרגים נתונים כלשהם, נקבע כעובדה, כי בהתפוצצות אשמים סידורי־הביטחון הלקויים בנמל־התעופה שווכאט שליד וינה. אנשי־הביטחון האוסטריים, כך נרמז, מתרשלים בבדיקות, מפני שלא איכפת להם מה קורה בישראל. ניתן להבין שהם אנטישמים.

בהשמצות אלה היתה מהולה מידה רבה של שימחה לאידו של קרייסקי עצמו. הנה, אמרו פקידים בירושלים, הוא רוצה להקים מישרד של אש"ף בווינה, בשעה שאנשי אש"ף מעבירים פצצות במטוסים אוסטריים. קאריקאטורה של זאב בהארץ אף הראתה את קרייסקי מתחבק עם יאסר ערפאת, בשעה שזה מטיל פצצה.

חיבוק מסרצין. אולם המשמעות האמיתית של מעשה־הטרור היתה שונה לגמרי.

פירטי המיבצע עדיין לוטים בערפל. אך ברורים שני דברים: היה זה אקט מדיני מובהק, והמבצעים הם אנשי החזית הפלסטינית לשיחרור פלסטין של ג'ורג' חבש. אירגון זה שייך ל„חזית הסירוב" הפלסטינית, המתנגדת ליאסר ערפאת ולנהגת אש"ף. ביודעו כי ערפאת מוכן להקים מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, לצד ישראל, מנוי וגמור עם חבש לחבל בכך בכל מחיר.

אחת הדרכים: למנוע את ההכרה הבינלאומית הגוברת באש"ף ואת קשירת היחסים בין ערפאת לבין הממשלות השואפות לפיתרון של שלום. מבחינה זו, יש לחזית־הסירוב הערבית ולימין הישראלי גישה משותפת.

המוקד: שווכאט. אנשיו של חבש יודעים, כי ברונו קרייסקי מנמק את החלטתו להקים מישרד של אש"ף בווינה בנימוק מעשי. הקאנצלר מקווה כי ההסדר בינו לבין אש"ף יבטיח את השקט בנמל־התעופה שווכאט, שבו עוברים כל העולים מברית־המועצות לישראל.

מכאן נובעת מסקנה פשוטה: מי שרוצה לחבל בהתקרבות אוסטריה—אש"ף, שתעלה את קרנו של ערפאת, צריך לפגוע בנמל־התעופה שווכאט ובתחבורה שבינו ובין ישראל. האקט הטרוריסטי האחרון נועד בדיוק למטרה זו.

כך, בצורה אכזרית ופאראדוכסלית כאחת, אישר המעשה את ההנחות הפוליטיות של קרייסקי דווקא. אך הוא העמיד במיבחן את כושרו של יאסר ערפאת למנוע מעשי־טרור של חזית־הסירוב.

יחסי־חוץ

משבר־זוטא

האם תקף הרציג את הנציג האמריקאי — או שהתחלקה לשונו?

כמו כלב חסר־סבלנות, המושך ברצועתו, ביודעו שבעוד רגע ישוחרר ויוכל להשתולל, כן ממתין העימות האמריקאי־ישראלי לתורו. הכל יודעים כי עימות זה צפוי בשנה הבאה, אחרי תום הבחירות בארצות־הברית. בין וושינגטון וירושלים קיימת הסכמה אילמת למנוע את התפרצותו ב־'76. אולם מדי פעם הוא מתחיל לפרוץ, ומרוסן אך בקושי.

כך קרה השבוע, כאשר נוצר לפתע בין שתי המדינות במועצת־הביטחון משבר־זוטא, שנקבר מייד במבול של הכחשות בלתי־כנות.

„מיכשול לשלום". לפני חודשיים הכריז ויליאם סקראנטון, יורשו של פאט מוניהאן* באו"ם, כי ממשלת ארצות־הברית סבורה שההתנחלות היהודית בשטחים המוחזקים מהווה „מיכשול לשלום".

השבוע נזכר בכך הנציג הצרפתי במועצת־הביטחון. הוא ביקש לסכם את הדיון האחרון בבעיית השטחים המוחזקים בנוסח

(המשך בעמוד 25)

---

* שהצליח השבוע לעשות שוב פירסומת לעצמו, כאשר טען כי אפשר לקנות קולות באו"ם בכסף. בשעתו טענו הערבים כי הציונים נהגו כך וקנו קולות של מדינות קטנות למען ההחלטה להקים את מדינת־ישראל.

קאנצלר קרייסקי
פצצה פלסטינית —

הקאריקטורה של זאב
— נגד אש"ף

זכות הדיבור בסכנה בעד חרות הדעות

אנו עדים לכך שחוגים מסויימים בחברה הישראלית מאכדים קור רוחם וגולשים לחוסר סובלנות לחופש הביטוי ולאורח חיים דמוקרטי.

החתומים פונים לשילטון ולציבור הממוכח להדוף כל ניסיון לכרות לדמוקרטיה את קברה כי בנפשנו הדבר.

רחל אבנרי
אורי אבנרי
יצחק אלוני
פרופ' קלמן אלטמן
גילה בלס
ד"ר שמעון בלס
אליעזר בנימצקי
שמעון בר
ו. מ. ברזילי
ארטור גולדרייך
פרופ' גדעון גילת
פרופ' אריה גלובריזון
חיים גילקשטיין
אביבה גר
פרופ' ולטר גראב
יאיר גרבוז
אסי דיין
נירה דניאל
פרופ' יצחק דנציגר
צבי דקל
יעל דרויאנוב
חנה הכהן
פרופ' מיכאל חרסגור
שלמה וישנסקי
יצחק חזקיה
יבי
פרידה ילין־מור
ד"ר בנימין כהן
נאווה כורש
עזרא כפרי
יוסף כורמן (כרמון)
רפי לביא
נחום לחמן
חנוך לוין
שולת לרנר
יוסף מונדי
משה מורביץ
פרופ' דן מירון
אברהם מלמד
ד"ר יוסף סדן
יהושע סובול
פרי סייג
פרופ' ע. א. סימון
יחודה עמיחי
פנחס עשת
פרופ' שאול פוגל
פרופ' ל.נ. פוזנר
גרשון פלוטקין
אלי קינן
ד"ר אולגה קפליוק
יעקב רבשי
יאיר רובין (קויח)
אשר שלומי
ד"ר טוביה שלונסקי
רות שלוס
אלי תבור

מכתבי הזדהות ותרומות לכיסוי ההוצאות לשלוח ליבי ת.ד. 4216, ת"א.

(המשך מעמוד 21)

אתי יכול להצטרף באופן אישי. שינוי, כתנועה, תישאר בחוץ."

אל כל אלה הצטרף, בקול תרועה רמה, אלוף־מישנה, מי שהיה מפקד הגדנ"ע ו־גיסה־יריבה של שולמית אלוני, רם רון, הממשיך להתעקש שהוא עומד בראש תנועה פוליטית.

אך ידין יודע היטב כי איש מכל אלה — אלוני, רובינשטיין, רם רון ותמיר, לא יוסיפו לו יותר קולות מאשר יגרעו ממנו, אם יופיע ברשימתו. הוא גם יודע כי הקולות שהיו לעסקנים אלה בבחירות האחרונות, מובטחים לו גם בילעדיהם כאיסטרטגמובהק, הוא אינו דוחה אותם אלא מתמחמק מהם, ויערוך עמם, כפי הנראה, משיחקי־מחבואים מתיש אשר בסופו יימאס לעסקנים אלה לרוץ אחריו, והם יבינו סוף־סוף כי אין לו חפץ בהם. כמו כל כלה שגורשה ערב החופה, גם אלה ייצאו נגד ידין, אך הוא מקווה כי ההתעוררות שלהם תהיה מאוחרת ככל האפשר, והתקפותיהם העתידות עליו תהיינה נטולות שיניים.

היחידי מראשי רסיסי המיפלגות, שעדיין לא חיזר אחר ידין, היה מנהיג הליברלים העצמאיים, משה קול. קול לא ניסה כלל להידבר עם ידין, משום שהוא מודע לבוז האישי העמוק שרוחש לו ידין. תחת זאת חידש קול במפתיע את הצעתו לאלוני, רובינשטיין ומואב, להקים חזית ליבראלית רחבה — הצעה שמילבד מלל אין בה ולא־כלום. קול יודע גם כי ידין ינגוס במיפלגה הזאטוטה שלו נגיסה עבה, העלולה ליטול משר־התיירות הדברן כל משמעות וכוח פוליטי, אחרי הבחירות הבאות.

לשים על הקרח

מ שך שנים אחדות היה הדימוי ה־ציבורי של ידין זה של נץ יותר מאשר יונה, והוא שוייך, ביגלל היעדר התבטאותיו הפוליטיות, למחנה חסידי ארץ־ישראל השלמה. כאשר הציג, בשבוע שעבר, את תעודת־הזהות הפוליטית המטושטשת שלו, שממנה ניתן היה בכל־זאת להבין שידין מוכן להחזיר שטחים, ובעיקר כאשר העז להעלות את שמו של יאסר עראפאת כשותף אפשרי לדו־שיח, סגר לעצמו ידין מיספר אופציות ימניות.

משך חודשים אחדים השתעשע הליכוד, בעיקר ביוזמת הליברלים, באפשרות שידין יצטרף למערך זה, ואף נקבע לו כבר מקום: מיספר־שניים, מייד אחרי האנדרטה הפוליטית מנחם בגין. עתה ברור כי ידין סגר לו אפילו אופציה עתידה של קואליציה עם הליכוד. כל עוד יעמוד בראש חטיבה זו בגין. הנפגעת העיקרית היתה חטיבת לעם, רפ"י־לשעבר בליכוד, שידין עשה לה עוול כפול: הוא גזב ממנה את בן־גוריון, והציג עצמו בשידור במוקד כיורש האמיתי של דרכו האמיתית של בן־גוריון. את זאת לא יכלו אנשיהם של יגאל הורביץ וולמן שובל לסלוח לידין, והראשונים שיצאו בהתקפה מוחצת עליו היו דווקא הם.

מהלך זה שלו אף הוריד מעל סדר־היום שתי דמויות פוליטיות, המקובלות בעיני הציבור כמחפשות־מיסגרת ניצחיות, שרשימת ידין יכולה היתה להוות פיתרון לגבי הן: אריאל („אריק") שרון, ועזר וייצמן. שרון, ששהה בחו"ל בשבוע שעבר, יתקוף בוודאי אחרי השיחה שלו עם ידין את רעיון הרשימה החדשה, ווייצמן כבר עשה זאת.

אולם הדיעות היוניות־כביכול שהשמיע ידין, יצרו לו בעייה גם במחנה הקטן שלו, בעיית מאיר זורע. זורע, חסיד עיוור של ארץ־ישראל השלמה, היה מוכן להשתכנע גם בנושא זה, ולהחזיר שטחים תמורת מקום ברשימתו של ידין. אך ידין החליט שלא להסתכן, ושם את זורע על הקרח. את מקומו של זורע, שבמשך חודשים ארוכים היה מראשי המשפיעים על ידין לצאת למרחב הפוליטי, יתפוס כפי הנראה אלוף אחר, מי שהיה מפקד חיל־הים וכיום מנהלה הכושל של החברה לחקר ימים ואגמים, יוחאי בן־נון.

בן־נון ממלא את כל הפונקציות החיוניות שהבטיחה מועמדותו של זורע. הוא אלוף מיל. כמו זורע, אך גם גיבור־ישראל. הוא חבר־קיבוץ, קיבוצו של זורע, מעגן־מיכאל. אולם בעוד שזורע הצליח להסתבך בשנתיים האחרונות בהצהרות פוליטיות ובצעדים לא־נבונים, בתוקף תפקידו כמנהל מינהל־מקרקעי־ישראל, יושב לו בן־גון במישרדי החברה שהוא מנהל, ואשר איש כימעט אינו יודע במה היא עוסקת, הרחק מן הזרקורים המסוכנים.

בעייה אחרת לידין היא מנכ"ל כור, מאיר עמית. עמית אף הוא היה מאותם שלא חדלו ללחוץ על ידין להקים רשימה ש„תציל את עם ישראל." לאור ההתפתחויות החדשות נעצר עמית, עשה „חושבים" והחליט שעתידו הפוליטי מוטבח הרבה יותר במיפלגת־העבודה, בעיקר כמישקל־נגד לידין. היחיד מכל האישים שסבבו את ידין בתקופה האחרונה, ואשר כבר נסוג, הוא מאיר עמית.

לעומת כל אלה טומן ידין במיגבעתו כמה ארנבות, אשר בוודאי יזעזעו את מיפלגת־העבודה. רק בסוף השבוע שעבר ניעור ראש־הממשלה לסכנת ידין, ועימו נדלקו גם שרידי ותיקי הגוש, שומרי־הנחלת של מפא"י. אל כל חברי־הכנסת של מיפלגת־העבודה, ראשי העירייות, העסקנים הבכירים והאישים המזוהים עם מיפלגה זו, נשלחו כבר שליחים כדי לממש את הדופק ולברר: „מהי עמדתך לגבי ידין?"

מכל עבר החלו בוקעות הצהרות־נאמנות לרבין ולמיפלגת־העבודה, אולם אפילו רבין, נטול הרגישות הפוליטית, מבין כי רבים ממצהירי־הנאמנות הללו מתדמקים בשעת־לילה מאוחרת על דלתו של ידין.

סימן נוסף, פאתטי כימעט, לפאניקה שאחזה בראש־הממשלה, הוא היחלצותה של רעייתו, לאה רבין, לעזרתו. לאה החלה כבר להשמיץ את ידין, יש המייחסים לה הפצת סיפור על רומן־סתרים, שמנהל ידין עם גיטה שרובר, אלמנתו של הנדבן מילס שרובר, שהיתה עד לפני שנים אחדות אחת מידידותיה הטובות ביותר, ו־אשר הקשר בינה לבין ידין הוא ידידותי בלבד.

אחד הקלפים החזקים שעומד ידין לשלוף הוא ראש־אמ"ן־לשעבר ושר־התחבורה־לשעבר, אהרון („אהרל'ה") יריב, כיום ח"כ מן השורה ואיש נהלל. יריב קנה את עולמו בציבור הישראלי כאשר התפטר מממשלת רבין מבלי שנאלץ לעשות זאת, כשמניעי התפטרותו היו בלתי־רגילים בנוף הפוליטי הישראלי. הוא היה בין ה־ראשונים שהבינו כי ממשלת רבין אינה מתפקדת כהלכה, ועלולה לגרום לאסון של ממש. מלבד נעימותו, עממיותו, כנותו ויושרו המוכרים של יריב, מצאה חן בעיני הציבור העובדה כי מאחרי התפטרותו מהממשלה לא עמדו שיקולי קאריירה וחישובי כדאיות.

אל יריב עומד להצטרף גם ראש־העיר הפיפולארי של ירושלים, טדי קולק. קולק, שהצטרפותו לידין תביא קולות רבים מירושלים ומחוצה לה, הודיע כבר מזמן כי הוא לא יהיה מועמד לתפקיד ראש־עירייה בבחירות הבאות. דרישתו של קולק למנות שר לענייני ירושלים, (תפקיד המיועד, מן הסתם לו עצמו), והיותו החלוץ הראשון לתביעה להנהיג בחירות אישיות, אחד מדגלי של ידין, מהווים תירוץ ציבורי טוב ומתקבל להצטרפותו לרשימת ידין.

הבוסתן מול האכזבה

נ ראה כי כוונתי של ידין היא ל־הרכיב גלריה של דמויות האהודות על הציבור. הפתעה נוספת שלו תהיה ח"כ יצחק נבון, לגבי נבון, רשימת ידין היא מרפא פוליטי אידיאלי לכל התיסכולים שלו. נבון, איש רפ"י לשעבר, אימץ לעצמו מזמן דיעות יוניות ונחשב על־ידי בן־פורת וחבריו כבוגד. הוא ניכווה כבר פעמים אחדות על־ידי מיפלגת העבודה, תוך שהוא מעורר גלי־אהדה כלפיו ברחוב.

מילחמתה האישית של גולדה מאיר נגדו, כאשר התמודד על כהונת נשיא המדינה, השאירה טעם רע בפי רבים, בעיקר אחרי שמי שהביס את נבון, נשיא המדינה אפרים קציר, התגלה כאכזבה מוחלטת. מאבקו האחר, נגד המנגנון המפורסם של בניגוד לבן־דודו, שר־החינוך־והתרבות אהרון ידלין.

למרות שבהצהרותיו מהשבוע שעבר נתן ידין להבין כאילו הוא עדיין בוחן את המשטח לפני שהוא עובר את הנהר, הוא כבר עסוק מעל לראשו בבעיות ארגון, תעמולה וכספים. ביום שבו הופיע ידין בטלוויזיה הוא היה חולה בשפעת והגיע לאולפן, בניגוד להוראות רופאיו, קודח ב־39 מעלות חום. אולם ידין התאושש מהר מאד ממחלתו, והחל מתארגן. שמות וכתובות של מאות ואלפי האזרחים שהסכימו לטלפן אליו, מאז היום השלישי ב־שבוע שעבר, נרשמים ומועתקים לכרטסת. כמה ידידים ירושלמיים עוזרים לו במלאכה זו. ידין טרוד עתה בחיפושים אחר יועץ לענייני־עיתונות, עוזר אישי ומזכירה. הוא אירגן לו, החל בשבוע זה, מסע־בחירות מוקדם, הנקרא אצלו „מסע להכרת השטח, כדי שאוכל להחליט מה גודל הגיבוי הציבורי שלי," שיתחיל באשדוד ו־שיימשך שם שלושה ימים, ויעבור משם מיספר עיירות־פיתוח.

15 מיליון — 15 מנדטים

ג ם מבחינת הנושא הכספי, החשוב יותר מכל במערכה פוליטית, מאורגן ידין. הוא קיבל התחייבויות רציניות מגורמי התעשיינים, הבנקאות ואף מגורמי־חוץ, המבטיחים לו כבר, כסכום ראשוני, 15 מיליוני לירות.

בינתיים גובר מישחק־החישובים לגבי סיכויי הצלחתו של ידין. מובן שכל החישובים נערכים לפי המצב הפוליטי כיום, והם עשויים להשתנות ככל שיתקרב מועד הבחירות. הממעיטים, בעיקר מקרב חוגי ראש הממשלה, טוענים כי ידין יזכה ב־8 מנדטים לכל היותר. ידין עצמו, כאשר הוא נאלץ, בראיונות העיתונאיים עימו, לנקוב במיספר, מדבר על 15 מנדטים.

אולם לא רק מיספר המנדטים הצפויים לידין חשוב, אלא גם השאלה ממי הוא יקח מנדטים אלה, ועם כמה ייוותרו המיפלגות האחרות. לפי המצב היום, הוא עשוי לזכות בכל ארבעת המנדטים שהיו מתחלקים אחרת בין שולמית אלוני, תנועת שינוי ושמואל תמיר. בהערכה מינימלית הוא יגזול שלושה עד ארבעה מנדטים מן המערך, ולפחות שניים מהליכוד. מיפלגתו של משה קול, הליברלים העצמאיים, תפסיד לידין מן הסתם מחצית מארבעה מושביה בכנסת. הערכה מוקדמת זו מצביעה על כ־11 עד 12 מושבים בכנסת הבאה לי־מיפלגה החדשה — בדומה ל־10 המנדטים שבהם זכתה רפ"י של בן־גוריון ב־1965.

גם מבלי לקחת בחשבון את חברי־הכנסת מהמיפלגות האחרות שינטשו אותן, ויצטרפו לידין אחרי הבחירות, ייוותר המערך עם 45 מנדטים לכל היותר, משום שאין כימעט ספק כי המערך יפסיד עוד שני מנדטים לרק"ח. מתוך הנחה שהליכוד לא יעלה על 39 המנדטים שיש לו בכנסת כיום, ייתכן מצב שבו אף אחד משני הגושים לא יוכל להקים ממשלה ללא ידין.

לרשות מיפלגת־העבודה לא יעמדו קולות הדתיים, בגלל ההכרח להחליט על גורל השטחים המוחזקים. היא תעמוד לפני ברירה קשה. האפשרות הראשונה: להקים קואליציה שתישען על קולות רק"ח, צעד אשר מיפלגה זו — ותהא דבוקה לשילטון ככל שתהיה — לא תוכל להרשות לעצמה. האפשרות השנייה היא להקים ממשלת ליכוד־לאומי, אפשרות שאינה נראית לעין, לאור בעיית השטחים שהממשלה תצטרך להתייצב מולה. האפשרות השלישית תהיה להיכנע לתכתיבו של ידין, ולהקים ממשלה שהוא יעמוד בראשה.

האפשרויות להקמת ממשלה שיעמדו בפני הליכוד מצומצמות יותר אף מאלה של המערך.

עד להופעתו של ידין על המפה הפוליטית היו עסקני המערך יראים, ועסקני הליכוד מלאי־תיקווה, שבבחירות הקרובות יצליח הליכוד להגיע סוף־סוף לשילטון, מפני ש„לציבור נמאסה ממשלת רבין." הרי פעתו של ידין מרחיקה במידת־מה את חרב „סיוט חרות" מעל לראשי עסקני העבודה, אך מעוררת בעייה חדשה, חמורה להם אולי אף יותר. הם עומדים להילחם בכל הכלים המוכרים להם, ולהכות מעל ומתחת לחגורה — כמו בימים הטובים.

פינחס ספיר המנוח, על תפקיד יושב־ראש הכנסת, עורר חמת־זעם ציבורית ו־הפגנות־רחוב, בעיקר אחרי שמונה לתפקיד זה ישראל ישעיהו, המקובל בעיני הציבור כבלתי־מתאים לתפקיד ייצוגי זה.

הצלחתו של המחזה בוסתן ספרדי, שנכתב על־ידי נבון, קירבה אותו לעם, והופעותיו הציבוריות התרבותיות קירבו אותו לאינטליגנציה. אין ספק כי נבון הוא מושך־קולות מצוין, ואיתנה החלטתו ללכת עם ידין, למרות שרק לפני שבועיים, בשיחה אישית עם ראש־הממשלה, הבטיח רבין לנבון, בפעם המי־יודע־כמה, תפקיד של שר בכיר בממשלה הבאה.

דמות אחרת, שנבנתה על־ידי הטלוויזיה, היא זו של ראש התאחדות־התעשיינים, אברהם („בומה") שביט. שביט הצליח לבנות לעצמו דימוי של גבר אמיץ, בעיקר לאור העובדה שבמרבית הופעותיו בטלוויזיה הוא מצומת עם המוכ"ל ה־חיוור, בעל ההופעה הירחמיאלית, של ההסתדרות, ירוחם משל. צורת התבטאויותיו של שביט, וקריאותיו החוזרות־ונישנות לעמידה נוקשה מול העלאות־שכר ושביתות, הפכוהו דמות פופולרית בחוגי הימין והמרכז.

אל אלה יצטרפו, כפי הנראה, אישים כד"ר ישראל פלד, ראש־עיריית רמת־גן, הליברל בעל הדעות היוניות שגם הוא דמות מקובלת, ולא רק על תושבי עירו; וראש־עיריית באר־שבע, אליהו („טוו") נאווי, המבטיח להביא עימו הרבה קולות מקרב העדות הספרדיות. מועמד נוסף, שערך כבר מגעים אינטנסיביים עם ידין, הוא מנכ"ל קופת־חולים אשר ידלין, אשר הדימוי הציבורי שלו הוא של איש־מעשה

(המשך מעמוד 23)

של סיכום, שיתקבל גם על דעת ארצות־הברית. כדי למנוע את הצורך בהצבעה, שהיתה מעמידה את ארצות־הברית במצב קשה, הוחלט שהסיכום ייקרא על־ידי ה־יושב־ראש התורני, שהוא הנציג הצרפתי, ויתקבל אוטומטית, ללא התנגדות וללא הצבעה.

כדי להקל על האמריקאים, כלל הצרפתי בהצעת־הסיכום את המילים „מיכשול ל־שלום", כלשון האמריקאים עצמם. הנציג האמריקאי לא התנגד לסיכום הדיון בדרך זו, אך הסתייג רשמית מן הנוסח, אך תוך ציון כי „עמדתנו כלפי ההתנחלויות ה־ישראליות בשטחים המוחזקים ידועה."

סימן רבאות. כך היה העניין מסתיים, לולא נשא גם חיים הרצוג את דברו ו־במועצה, מייד אחרי דברי הסיכום. הוא הכריז כי ממשלת ישראל „דוחה על הסף" את הטענה כאילו מהווה ההתנחלות ה־ישראלית „מיכשול לשלום".

כל הנוכחים הבינו את הדברים כהתקפה על הנציג האמריקאי, שטבע את מטבע־הלשון הזאת. למחרת היום פירסמו העיתו־נים האמריקאיים החשובים כי פרץ משבר בין שתי המדינות, וכי הרצוג תקף בגלוי את המדינות האמריקאית.

זה היה יותר מדי. חיים הרצוג מיהר להכחיש. „הוא לא התכוון לארצות־הברית," הודיע דובר ישראלי. ואילו ויליאם סקראנ־טון פירסם הודעה שטענה כי „לא אני ולא ממשלתי ראו בהערותיו של השגריר הר־צוג התקפה על ארצות־הברית."

כך נמנע המשבר פעם נוספת — אך היה זה סימן לבאות, בשנה הבאה.

עיתונות

מי מתח את מי

למי היה שייך הקול בטיפון ? ליצחק רבין או לגדי יגיל ?

הידיעה הילכה בין עיתונאי־הספורט מזה שבועות אחדים. מאחרי גבו של דויד שווייצר, מאמן הניבחרת הלאומית בכדור־רגל, גייחכו העיתונאים. אחרי שניבחרת ה־כדורגל חזרה ממסע־הניצחונות שלה ב־דרום־קוריאה, פירסמו רובם את הידיעה

מאמן שווייצר*
הרינונים חדלו

על שיחת־הטלפון שבה בירך, כביכול, ראש־הממשלה יצחק רבין את שווייצר על ניצחונות הניבחרת. אבל את תוכן השיחה הם קיבלו מפיו של שווייצר עצמו. כמעט כולם היו משוכנעים כי שווייצר נפל קורבן למתיחה. שכן, קשה היה להעלות על הדעת שיצחק רבין, שאיננו נמנה עם ידידיו האישיים של שווייצר, יטרח ויצלצל לו בטלפיו אל ביתו, כדי לברכו באופן אישי.

כאשר הפיץ מישהו את הידיעה כי רבין כלל לא טילפן אל שווייצר, וכי היה זה החקיין גדי יגיל שחיקה את קולו של רבין בטלפון, קיבלו כולם את הסיפור כידיעה מוכחת. אבל כיוון שהם פירסמו בשעתו ידיעה על קיום השיחה, לא היה נאה עתה להפריכה.

„אני לא יכול להכחיש ידיעה שפירסמתי

(המשך בעמוד 28)

* עם דודניתו, איה יורמן־וייסאדלר.

זוהי פניה המיועדת לזרזים, נבונים, ומהירי־החלטה

מחירי הרכב עולים בכל יום ולא תמיד לפי התכנית שלנו...
כיום ביכולתנו לצפות לזמן קצר את עליות המחירים העתידות,
למענך, משפחתך והעסק שלך, אנו מפרטים את השנויים הצפויים
במחירי המכוניות, לעתיד הקרוב.

דגם	מחיר ליום 30.5.76	מחיר לאחר העלאת ביח"ר	מחיר צפוי לאחר מס־ערך מוסף
פולו 3 דלתות	75,100 ל"י	77,335 ל"י	82,000 ל"י
גולף 3 דלתות (ומסחרי)	79,995	82,365	87,000
גולף 5 דלתות	84,315	86,805	92,000
פאסאט 5 דלתות	96,425	98,855	105,000
פאסאט סטיישן	98,605	101,190	107,000
כפול־קבינה 2000 סמ"ק	83,390	85,640	91,000
מכונית משלוח סגורה 2000 סמ"ק	75,995	78,000	83,000
טנדר 2000 סמ"ק	71,300	75,330	80,000
משלוח LT — 1.4—2.1 טון מעמס	102,365	105,080	111,000

המלאי מצומצם

הזדרז ורכוש עוד היום אחת ממכוניות העידן החדש –
העטורות פרסים ושבחים –
ותחסוך אלפי לירות.

פולו·גולף·פאסאט

מכוניות העידן החדש
המכוניות שיביאו גם אותך
אל פולקסווגן

גרשון קופר, פרסום

גלריה חוראל

רחוב ז'בוטינסקי 3 ת"א (מול מלון „הילטון")

מציגה:

רשומים ורשמים מעבר למסך
של הבמאי

שמואל בונים

התערוכה תפתח ביום ראשון 6.6.76, ותמשך עד 18.6.76
שעות הביקור: יום־יום מ־13.00—11.00 ומ־21.00—18.00
מוצ"ש 21.00—18.00.

חברי המערכת והמינהלה
משתתפים באבלו של
גרשון כספי
במות
אביו

העולם הזה

בעוד מישטרת ישראל החלה לחקור בעיסקי ייבוא הבשר הקפוא חושף "העולם הזה" את עיסקת הנפל שבה חברת דיפלומט (משמאל) ושותפ, והפילו בפח את אנשי קוסטה־ריקה תוך הונאת ממשלת ישראל

מאת
יגאל לביב

סוחרי הבשרים

החתיכה החטובה שירדה מן המטוס בנמל־התעופה של סאן־חוזה, בירת קוסטה־ריקה, עברה במהירות את הבדיקות הביטחוניות בהציגה את דרכונה האמריקאי. כאשר נשאלה, במכס, למטרת ביקורה, השיבה כי באה להתחתן עם ארוסה. המוכס העבירה במהירות, בהבינו ללב כלה ה־ממהרת אל בעלה המייועד. כשנכנסה ל־מונית הבלויה (כל המוניות בקוסטה־ריקה הן מכוניות אמריקאיות ישנות), והאיצה בנהג לחוש אל מלון שרתון שבלב העיר, לא ידעה כי ביקורה יגרום לפיצוץ אדיר, שרסיסיו מתעופפים עדיין באווירו הצלול של האי הירוק, שבו יורד הגשם מדי־יום בדיוק בשעה שתיים בצהריים.

כי כשם שמלון שרתון אינו שרתון כלל, אלא מלון מדרגה חמישית הנושא את השם „שרתון" לשווא, כן כך החתן לא היה חתן, ולא איש־עסקים, אלא שוחט ישראלי מ־בני־ברק בשם אלעזר קליינמן, נשוי ואב לארבעה ילדים, שהחליט לעשות כסף ב־עיסקי־בשר.

השוחט, ששינה את שמו מאלעזר ל־לזרוס, סיבך בעסקים את היהודי ברוך שכטר, השוחט המקומי ומנכבדי העדה, סיבך בפלילים את מי שהיה מנהל לישכת השר חיים בר־לב ואחר־כך נציג מסחרי של ישראל בארצות אלה, הלא הוא יעקב שריד, וגרם להפסד של למעלה ממיליון לירות בעיסקי־בשר כושלים המייועדים ל־ישראל.

בימים אלה החלה מישטרת ישראל חו־קרת את עיסקי ייבוא הבשר לארץ, בעיקר בגלל חשדות ביחס לשיחוד פקידים בכי־רים במישרד־המיסחר־והתעשייה. חקירה זו מתנהלת בעצלתיים, כיוון שבעיסקי ה־בשר גורפים הכל הון רב, ויש די כדי לסתום כל פה. הפרשה המתוארת להלן, שאירעה לפני כשנה, עדיין לא נודעה לשום גורם מלבד אלה המעורבים בדבר. אני עצמי גיליתי פרשה זו תוך כדי ביקורי בקוסטה־ריקה, ותוך עריכת בדיקה לבקשת שגרירת קוסטה־ריקה בישראל רוזמרי קמ־פינסקי, שלא הבינה מדוע מסרבים כל הקשורים בעיסקי הבשר בארצה למכור בשר לישראל. הפרשה חושפת את המת־רחש בענף זה, ובעיקר את שיטות ההונאה שבאמצעותן מרמים את ממשלת ישראל, תוך השארת מרבית הרווחים בחוץ־לארץ.

השנה היא 1974. ממשלת ארצות־הברית הטילה מיכסות על ייבוא בשר אליה, דבר שפגע חמורות בארצות שקיומן היה על ייצוא בשר לאמריקה. עיקר הפגיעה היה באוסטרליה, אולם גם הרסובליקה של קוסטה־ריקה נפגעה. מדינה זו, שמיספר אוכלוסיה כשל מדינת ישראל, מגדלת מדי־שנה 30 אלף טון בשר־בקר מאיכות מעו־לה, שנמכר בעיקר בפלורידה ובדרום אר־צות־הברית. המיכסות הכריחו את הקוסטה־ריקאים לחפש להם שווקים אחרים. תוך כדי חיפוש זה הגיעו גם לישראל. ככלות הכל, קוסטה־ריקה מצביעה באו"ם תמיד בעד ישראל, כמו אורוגוואי. ומדוע קונה ישראל בשר מאורוגוואי, למרות איכותו הגרועה, ולא תקנה מקוסטה־ריקה?

השוחט החליט לעסוק בייבוא

על־פי המיסחר־והתעשייה הופעל לחץ כבד של מישרד־החוץ, לקנות בשר מ־קוסטה־ריקה. טענתו כי הקוסטה־ריקאים מבקשים 1400 דולר לטון, בעוד שארגנ־טינה מקבלת בקושי 1050 דולר לטון, נד־חתה. שהרי מהם כמה מאות אלפי דולר מול קולות באו"ם? וכך החלו גורמים ישראליים נוסעים לקוסטה־ריקה, להביא משם בשר.

כדרך הטבע, הראשונים היו אלה שרצו להיכנס לענף, שכן השועלים הוותיקים הת־ייחסו לקוסטה־ריקה בחשדנות. שכן, אם יסירו האמריקאים את המיכסות, יהיה תמיד כדאי להם למכור לאמריקה במקום ל־ישראל. מי שהשתוקק להיכנס לעיסקי ה־בשר בכל מאודו היה נחמיה קין, לשעבר ראש־אגף אפסנאות בצה"ל. מייד אחרי מילחמת יום־הכיפורים הפך קין נציג של איל־עסקים מדרום־אפריקה, ששמו בני ויינשטיין. קין ניצל את קשריו עם צה"ל, הציע למכור לדרום־אפריקה עודפים שונים תמורת ייבוא. העודפים היו של קופסות שימורי־בשר, שהצטברו במחסני צה"ל אח־רי מילחמת יום־הכיפורים ולא נמצא להם שימוש. כאשר עיסקה זו נכשלה, ניסה לייבא בשר מקוסטה־ריקה, נפגש לשם כך עם השגרירה בישראל.

אדם נוסף שהתעניין בייבוא בשר משם היה נשיא־בית־הדין לעיירעורים בצה"ל ל־שעבר, שמואל גודר. הוא היה שותף שקט במיפעל־השימורים איוואנו שראשי־התיבות של שמו מעידים על בעליו: איסר ואגר־וגודר. גם גודר הפעיל קשרים כמו קין, הגיע אף הוא אל שרי־הבריאות בממשלת קוסטה־ריקה, שתבע שליש מריווחי ה־עיסקה, אם זו תצא אל הפועל. ניסיונותיהם

BANCO ANGLO COSTARRICENSE

COPIA PARA EL CLIENTE — SECCION EXTRANJERA — Pólm. No. — Nº

Hemos debitado en nuestra Cuenta Corriente según el siguiente detalle: — Fecha 31-10-74

No COMPENSADO

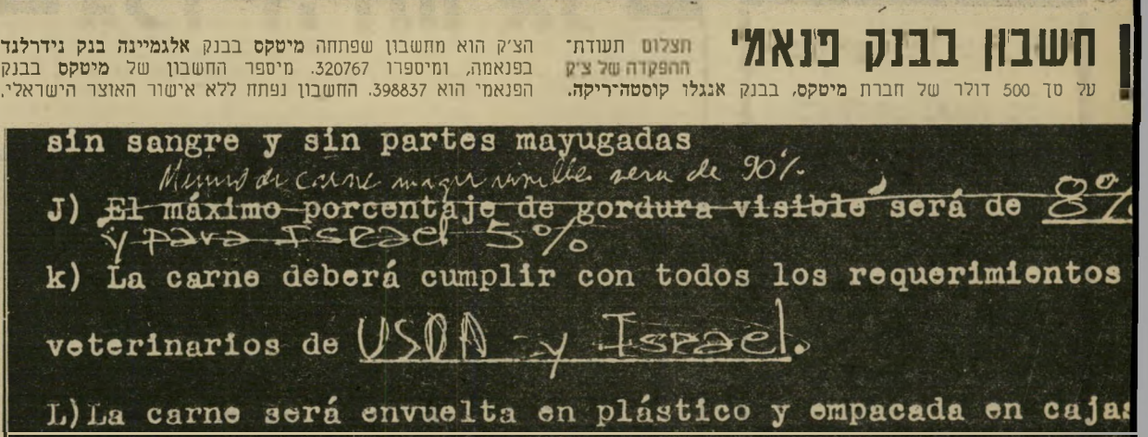
Monto del (los) cheque (s) Nº (s) 320767 — Emitidos por: HEATEK S A — $ 4,50

Por la suma de US$500.00 — A favor de CANADI

INDUSTRIAL S A — Negociados a Ud(s) mediante DEPOSITOS EN LA UBICADA

CORRIENTE ADAJO CITADA — El día 8-10-74 — el (los) cual (es) no

חשבון בבנק פנאמי תצלום תעודת־ההפקדה של צ'ק על סך 500 דולר של חברת מיטקס, בבנק אנגלו קוסטה־ריקה. הצ'ק הוא מחשבון שפתחה מיטקס בבנק אלגמיינה בנק גידרלנד בפנאמה, ומיספרו 320767. מיספר החשבון של מיטקס בבנק הפנאמי הוא 398837. החשבון נפתח ללא אישור האוצר הישראלי.

sin sangre y sin partes mayugadas

Mínimo de carne magra visible será de 90%.

J) ~~El máximo porcentaje de gordura visible será de~~ 8%
y para Israel 5%

k) La carne deberá cumplir con todos los requerimientos

veterinarios de USDA y Israel.

L) La carne será envuelta en plástico y empacada en caja

היעד: ישראל קטע מן החוזה שערכה מיטקס עם מיפעל בשר בקוסטה־ריקה, זבו הבשר מייועד לארצות־הברית או לישראל. החוזה מחייב את המוכרים להפריש קומיסיון קבוע למיטקס, לחשבון־בנק שפתחה בשווייץ. הקומיסיון ישולם גם עבור המשלוחים לאמריקה. הקו־מיסיון הוא 2 דולר לכל טון בשר שיישחט בקוסטה־ריקה.

הוכשלו על־ידי אנשי מישרד־המיסחר־והתעשייה, שלא רצו לשלם את המחיר הגבוה תמורת הבשר.

באותה עת שחט בברזיל בקר, עבור קונים ישראליים, שוחט בשם אלעזר קליינמן. בכל פעם שהעביר קליינמן את סכין־השחיטה על צווארי הפרות בברזיל, היה מהרהר ברווחיהם של היבואנים. יום אחד גמר אומר בליבו לחדול להיות שוחט, ולהפוך ליבואן בעצמו. אחרי הכל, זה שנים רבות שחוא וכל בני־משפחתו עוסקים ב־שחיטה, בכל רחבי העולם. הוא רואה כיצד האחרים מרמים את ממשלת ישראל, ויכול לעשות זאת בדיוק כמוהם. קליינמן התקשר עם יהודים מקומיים, המשמשים כנציגי מיפעל מכתשים בברזיל, שיכנעם להשתתף בייבוא בשר לישראל. יבואני הכימיקלים הסכימו מייד, שכן שיעור ה־רווח בעיסקי הבשר מן המפורסמות הוא.

בילוי בקאזינו במקום בעבודה

ב אותה תקופה ישב בסאן־פאולו יש־ראלי בשם יעקוב שריד, לשעבר וילק. שריד היה מנהל לישכתו של שר־המיסחר־והתעשייה, ולאחר־מכן התמנה כנציג מיס־חרי באמריקה המרכזית. מקום־מושבו ב־פנאמה. אחר־כך התמנה על־ידי קונצרן קוסטה־ריקה. ההוצאות תפחו, והמשקיעים קיבלו מדי־פעם מברקי „הצילו" מקליינמן, שנשאר תקוע בלי פרוטה, כל פעם במקום אחר.

מעפיל־הבשר המקומי דרש מיכתב־אשראי כדי לשלוח את הבשר השחוט, ומשזה בושש להגיע, קיבל צ׳קים בחתימת קליינמן, של בנק בפנאמה. העיתונות של קוסטה־ריקה מלאה מאמרים על הישראלים הגואלים ממשבר הבשר, והכל נראה צולח ומבטיח.

אונייה ראשונה הועמסה במיטען־בשר ונשלחה למיאמי, ועימה קליינמן. שריד נשאר בקוסטה־ריקה, זמשחלפו הימים ולא הגיעה כל ידיעה, נסע למיאמי ושם גילה כי כל עיסקת הבשר היא בלוף אחד גדול. לקליינמן לא היה היתר־ייבוא, לא היתר־כשרות ולא הסכם כלשהו עם יבואן מקומי. שריד נאלץ להורות למכור את הבשר בכל מחיר, לחזור לקוסטה־ריקה ולשלוח את הצוות שנשאר ללא מזון חזרה לישראל, ללא שכר. הוא גם שילם את חשבונות המלון של קליינמן, פיצה את הטוענות ל־נישואין עימו, שלחן חזרה לארצותיהן וחיסל את עיסקי מיטקס. הפסדם של המש־קיעים שפותו על־ידי מיטקס, לדיברי שריד, הוא למעלה מ־100 אלף דולר. בעל ה־מיפעל המקומי לעיבוד בשר, ששחט את הבשר עבור קליינמן, מיכאל רודריגז, מע־ריך את הפסדיו ברבע־מיליון דולר.

Certificado No. 6 / 10 Acciones

MEATEX, S. A.

Sociedad Anónima constituida de conformidad con la (Ley 32 de 1927), de la República de Panamá por Escritura Pública Nº 3201 del 26 de Marzo de 1974, otorgada en la Notaría Segunda del Circuito de Panamá, e inscrita en la oficina del Registro Público, Sección de Personas Mercantil, al Tomo 1024, Folio 278, Asiento 214.480 "A".

El Capital Autorizado de la Sociedad es de DIEZ MIL DOLARES (US $10,000.00) dividido en CIEN (100) acciones comunes nominativas o al portador con un valor de CIEN DOLARES (US $100.00) cada una.

CERTIFICAMOS:

Que ..... es dueño de ..... Acción(es) de la Sociedad denominada MEATEX, S. A.

Este CERTIFICADO es expedido, y lo acepta el accionista, bajo las condiciones establecidas en el Pacto Social y los estatutos.

EN FE DE LO CUAL se firma en la Ciudad de Panamá, República de Panamá a los.....días del mes de.....de 19.....

PRESIDENTE VICEPRESIDENTE TESORERO

חברה פנאמית

תעודת־מניה בחברת מיטקס, שנרשמה כחברה פנאמית. נשיא החברה הוא יעקוב שריד, לשעבר ניספח־כלכלי בארצות אמריקה המרכזית. סגן־הנשיא והגיזבר הוא אליעזר קליינמן, שוחט מבני־ברק. החברה נרשמה בלי אישור האוצר של ישראל. גם קליינמן וגם שריד גרים בישראל.

כלל כוגיג חברת־הייצוא שלה ישראקס, שניסתה לייבא בשר לישראל. קליינמן שיכנע גם את שריד בכדאיות העיסקה, ו־שריד הכניס לעסק יהודי מקומי עשיר, שסם מאה אלף דולר על השולחן ומינה את שריד כנציגו.

אחרי שהיו לקליינמן המשקיעים, היה עליו להשיג את הבשר. הוא שמע מיבואני הבשר, כי קוסטה־ריקה רוצה למכור בשר לישראל, טס לשם ושכר סוויטה בשרתון המקומי. הוא התקשר עם השוחט המקומי ברוך שכטר, יהודי אמיד ביותר ומנכבדי הקהילה, שעזר לו למצוא מיפעלי־בשר שתסכימו לבצע עבורו שחיטה כשרה, כ־נדרש בישראל.

עתה חיו לקליינמן גם ראשי־הבקר, ח־דרושים, ולא נותר לו אלא לארגן את העסק. קליינמן ושריד רשמו בפאנמה חב־רה, שבה שימש שריד נשיא וקליינמן מנהל וגיזבר. החברה נקראה מיטקס. מי־טקס פתחה חשבון בבנק שווייצי ובבנק ב־פנאמה, החלה שולחת צ׳קים למיפעלי ה־בשר בקוסטה־ריקה, כדי שיחלו בשחיטה ובאריזה של הבשר. כיוון שהתעוררו קשיים לגבי השגת רישיון־ייבוא של הבשר לישראל, החליטו השותפים למכור בינתיים את הבשר הכשר באמריקה.

קליינמן החל נוהג כגביר. הוא הביא לעצמו מזכירה ממיאמי, לה סיפר כי הוא רווק ורוצה לשאתה לאשה, ועוד מזכירה מפנאמה שלה סיפר אותו סיפור עצמו. הוא הירבה לבלות במועדון־הלילה ובקאזינו ה־מקומי, בלט בהופעתו הדתית המזוקנת.

בעוד קליינמן מפסיד בקאזינו, אירגן שריד צוות שוחטים בישראל ושלחו ל־

אך גם אם קליינמן ושריד לא ידעו כיצד למכור בשר, הרי הם ידעו היטב כיצד להבטיח את הרווחים לעצמם.

הכל היה בלתי־חוקי

ב הסכם שערכו עם רודריגז יש סעיף ישראלי המבטיח להם עמלה קבועה על מכירות הבשר לישראל, כחלק ממה שיקבל רודריגז מממשלת ישראל עבור הבשר. (ממשלת ישראל היא הקונה הבילעדית של הבשר). עמלה זו היא, כמובן, בלתי־חוקית, אולם רבים נוחגים כך ומשאירים לעצמם חלק מן הרווחים בצורה בלתי־חוקית בחו״ל. העמלה היתה צריכה להיות מועברת לחברת מיטקס, לחשבונה בבנק שווייצי.

רישום מיטקס הוא, כמובן, בלתי־חוקי, שכן לא קיבל את אישורו של המפקח על מטבע־זר באוצר. כל עיסקי הבשר שניהלו קליינמן ושריד — שניהם אזרחים ישרא־ליים היושבים דרך־קבע בחו״ל, הם בלתי־חוקיים ונוהלו במטבע זר ללא אישור חוקי. הפרשה הגיעה לידיעתי רק מפני ש־נכשלה, וגרמה הפסדים כבדים בקוסטה־ריקה. חדיה התפששו ברחבי האי, וגרמו לחוסר כל רצון למכור בשר לישראל, ש־נציגיה התגלו כנוכלים. יעקוב שריד אישר את כל העובדות, אך טען כי היה נציג של בעלי־הון מברזיל. קליינמן סירב לדבר.

מי יודע כמה עיסקות כאלה קיימות עד היום, ולא ייוודע עליהן לעולם כל עוד כל השותפים שבעי־רצון.

במדינה

חינוך

הפגנה

החפש

התלמידים נפגעו לחפגין נגד דיכוי חופש־הביטוי — והמורים חיפשו את המפיתים

„אל תוציאו את הדמוקרטיה אל מחוץ לכותלי בית־הספר.״ „מנהלים, טעיתם: 1984 זה רק בעוד 8 שנים!״ זעקו הכרזות הגדולות והצבעוניות שהניפו מאתיים בני־נוער, תיכוניסטים ותיכוניסטיות, מבתי־ספר ברחבי הארץ, אשר התאספו בשבוע שעבר מול מישכן הכנסת בירושלים, ל־עצרת־מחאה שאירגן ועד־התלמידים ה־אוטונומי הארצי.

„באנו למחות נגד השעיית תלמידים מבתי־ספר תיכוניים, בגלל השמעת דעות,״ הסביר צביקה גולדברג, מארגן־הפגנות מת־חיל, תלמיד הכיתה השביעית באקדמיה ל־מוסיקה בירושלים. „באנו לדרוש הענקת זכויות בדורות לתלמידים בארץ. המצב כיום הוא שסותמים לתלמידים את הפיות. אין חופש־ביטוי בבתי־הספר. אין חופש־מחאה. מחנכים מתייחסים אל התלמידים כאל נתינים. קיימת צנזורה של הנהלות בתי־הספר על מה שנכתב בעלוני בית־הספר. אסור להביע דיעות הקרויות בפי המורים והמנהלים, דיעות שלא־מן־המניין,׳ מי שכן משמיע דיעות כאלה נחשב ,תלמיד שלא־מן־המניין,׳ ונזרק מבית־הספר.״

הרקע להפגנת התלמידים מול מישכן הכנסת היה השעיית שלושה תלמידים מ־תיכון עירוני בתל־אביב, בגלל מאמרים שנכתבו בעלון בית־הספר (העולם הזה 2020 ו־2021) ושלושה תלמידים אחרים, שהושעו מבית־הספר התיכון בלין ברמת־גן בגלל הוצאת עלון, שלא במיסגרת בית־הספר, בשם מגן ודעת. עלון זה הוגדר על־ידי המועצה הפדגוגית של בית־הספר כ„חומר פורנוגרפי״ (העולם הזה 2015).

„המקרים בבלין ובעירונית ה׳,״ סיפר אליהו קאופמן, תלמיד התיכון המקיף ב־רמלה ומראשי המפגינים, „הם רק המקרים הקיצוניים ביותר. בבתי־הספר התיכוניים מדכאים את התלמידים. כופים עלינו די־עות מסויימות, ומחנכים אותנו במגמתיות. חושבים להפוך אותנו ל,אזרחים מועילים.׳״

„חינוך שווה לתחת!״ להפגנה ול־עם משה נוביץ, ארנון כרמי ויואב פלטניק, שהושעו מלימודיהם בגלל מגע ודעת. סגן־המנהל, מנחם מגן, קרע את הכרזות שניתלו מחוץ לשטח בית־הספר. יום לפני ההפגנה הוא עבר בין הכיתות, והזהיר את התלמידים לבל ישתתפו בה. ביום ההפגנה הוא עמד ליד האוטובוסים שהסיעו את המשתתפים לירושלים, ורשם את שמות התלמידים שעלו לאוטובוס. כשנשאל מדוע הוא עושה את זה, השיב: ,אני רוצה למצוא את המסית.׳״

תלמידים אחרים מבתי־ספר באיזור תל־אביב־סיפרו, כי מורים קבעו מיבחני־פתע, שלא תוכננו מראש, ליום שלמחרת השבי־תה. „הם קיוו בכך, ובמידה מסויימת גם הצליחו, לגרום שתלמידים שהתכוונו לבוא להפגנה יישארו בבית,״ — סיפר אחד התלמידים.

אבל בכל־זאת, בשעה חמש אחר־הצהר־יים ביום השלישי שעבר, הגיעו אלה שבאמת איכפת להם. הכרזות זעקו: „ה־חינוך בארץ שווה לתחת!״ „אני חושב, משמע אני קיים!״ שוקי קרא קטע של לני ברוס: „מהי פורנוגרפיה?״ ושאל שאלה זו בקשר עם השעיית תלמידי בלין, שכתבו חוברת „פורנוגרפית״ כביכול. היה גם מי מבין הדוברים, שצעק בקול רם אל תוך רמקול־יד: „אנחנו כאן מן הימין ועד לשמאל למען תלמידים נגד צייד־מכשפות על הבעת־דיעות!״

„מיחמה בנגע האדישות״. אחר־כך קראו גם שיר של נתן אלתרמן, וה־תלמידה אסתר מיצנמכר, מבית־הספר תלמה ילין בתל־אביב צעקה, לקול מחי־אות־הכפיים של חבריה: „אנחנו מזדהים עם תלמידי הגדה במאבקם למען חופש!״ והיא לא התכוונה רק לחופש הגדול ה־ממשמש־ובא, שבו מתכוונים ראשי ועד־התלמידים־הארצי להקדיש הרבה יותר מ־זמנם ל„מלחמה בנגע האדישות שמאיים להרוס גם את תלמידי התיכון, שמשקיעים את ראשיהם רק בלימודים.״

מובן שהיו שם כל מושעי עירונית ה׳ ובלין. עידו דאובר, המושעה מעירוני ה׳ סיפר, כי מאבקם של המושעים, בעזרת ועד־התלמידים־הארצי, כבר נושא פירות.

עידו, יחד עם חברו דני גבירץ, שהושעה עימו בגלל מאמריהם בעלון בית־הספר, הוזמנו לשיחה אצל היועץ־המישפטי של מישרד־החינוך. גם ועדת־החינוך של ה־כנסת ביקשה מהם להופיע לפניה, ולש־טוח את טענותיהם נגד בית־הספר ונגד מערכת־החינוך בכלל.

הפגנת התלמידים מול הכנסת
„לא יהיה שינוי מיידי״

עצרת המחאה הגיעו תלמידים מתיכון־חדש, שסיפרו כי למרות שבית־ספרם נחשב „ליברלי, יחסית לבתי־ספר תיכוניים אח־רים בתל־אביב,״ לא פעם מוזהר תלמיד לבל ישמיע בפומבי דיעות „אשר משום מה נקבע שהן חריגות, ואינן מקובלות על מנהלי מערכת החינוך.״

תלמידי בלין הגיעו להפגנה, לדיבריהם, למרות קשיים רבים שהעמידו בפניהם בבית־הספר. סיפר ישי, תלמיד בלין: „יום לפני ההפגנה תלינו כרזות שקראו לתלמידים להגיע להפגנה, לאות הזדהות

„אבל אנחנו לא מאמינים שזה יעזור לא יהיה שינוי דראסטי ומיידי, אבל או־העניינים יתחילו לזוז. ואם מעט עזרנו בכך, גם זו לטובה וזה שכרנו,״ הם אומרים.

בשולי כר־הדשא ניצבו כמה אנשי מבוגרים, שלא נראו שייכים ביותר ל־הפגנה הצעירה הזו. היו אלה כמה מורי ירושלמיים, שבאו להביע בשקט, הרחק מ־המצלמות, את הזדהותם עם מאבק התל־מידים. „אני מקווה שמחר לא יזרקו אותנו מבית־הספר,״ אמר אחד המורי בחיוך אירוני.

„הצעות שקשה לסרב להן"...

תקליטי השבוע	מחיר רגיל	מגנו
אירוויזיון 76	52	39.90
תקליטה הסקסי של דונה סמר	52	39.90
כוורת צפוף באוזן	52	39.90
הקרפנטרס	52	39.90
כל האלבומים הכפולים של החיפושיות	85	64.90

תקליטי חוץ — הגיעו משלוחי ענק
לד זפלין * אלטון ג'ון * ריק וויקמן
בנוסף מבחר משגע של תקליטי חוץ החל מ־29.90 ל"י.

זיזגות הנישאים —
השכרת מוסיקה לכל כיס

בתקליטי מנגו
* ייעוץ והשמעת תקליטים ללא הגבלה. * משלוחים בגובה לכל הארץ. * השכרת מערכות לחתונות ומסיבות. * אירגון תערוכות, השמעה ומכירת תקליטים בקיבוצים, מושבים ומוסדות. * תלושי שי. * על כל קניה של 12 תקליטים, 1 חינם.

* רח' האלוף דוד 2 רמת חן
טל. 768178
* כבר מסריק 14 תל אביב
טל. 221986

במדינה

(המשך מעמוד 25)

בהבלטה כה גדולה במדור הספורט של עיתוני," אמר אחד מעורכי־הספורט.

בדרך זו הגיעה הידיעה גם אל עמודי העולם הזה. סיפור המתיחה שנערכה, כביכול, לדויד שווייצר, פורסם בגיליון שעבר (העולם הזה 2022). אלא שקורבן המתיחה היה הפעם העולם הזה, ולא שווייצר.

רק אחרי פירסום הסיפור על המתיחה, החלו העיתונאים בודקים את אמיתות הידיעה הראשונית, שהגיעה אליהם מפיו של שווייצר. הסתבר ששווייצר אומנם צדק. ראש־הממשלה דיבר עימו אישית. יעצו לעניניי־עיתונות, דן פתיר, עמד לידו בעת שהוא ניהל את השיחה עם שווייצר, ואף לחש לו כמה מונחים מקצועיים מתחום הכדורגל, היה עד לשיחה שהתנהלה בין השניים.

גדי יגיל היה מופתע לא פחות, כאשר שמע על המתיחה שמייחסים לו. „לא התחזיתי אם פעם כראש־הממשלה," אמר, „לא בשיחה עם שווייצר ולא בשיחה עם מישהו אחר. ביכלל, אני לא יודע לחקות את קולו של רבין. אני לא טוביה צפיר."

הנחמה היחידה היתה, אולי, בעובדה שהעולם הזה לא היה העיתון היחידי שנפל קורבן למתיחה זו. על המישמר, למשל, פירסם באותו שבוע עצמו, בכותרת ראשית, כי המחבל שנהרג בנמל התעופה בן־גוריון לא היה אלא קארלוס האגדי. שבוע קודם־לכן נפל מעריב קורבן לי־מתיחה אכזרית עוד יותר, שהודיעה על מותה של נערה שהורדמה בעת טיפול־שיניים, בעוד שהיא היתה עדיין חיה ונושמת.

שווייצר עצמו יכול היה למצוא נחמה בכך שעתה חדלו הרינונים והשמועות מ־אחרי גבו. הכל ידעו שיצחק רבין באמת שוחח עימו בטלפון.

מיפלגות

פנתרים אדומים או ורודים?

שלום כהן מאיים בנשק על רק"ח — אך אנשיו מסרבים לזכות אל מוקד

המנהיג העליון של הפנתרים השחורים, שלום כהן, נדהם. הוא היה באחד מביקוריו התכופים בחו"ל, המעוררים את זעמם וקינאתם של חבריו, כאשר קיבל את הידיעה המחרידה: חבריו החליטו להשתתף במיצעד האחד־במאי של רק"ח, תחת להשתתף במיצעד המתחרה של מוקד (העולם הזה 2018).

מדוע קיבלו עסקני הפנתרים, שנשארו בארץ, את ההחלטה הזאת? סיפרו הם־עצמם, לכל מי שרצה לשמוע: „אנשי מוקד כולם אשכנזים. אם נלך איתם, יראו שיש לנו בסך־הכל כמה עשרות חברים. אבל לרק"ח יש מאות צועדים שחומים, ערביים ובני עדות־המיזרח, כך שאיש לא יוכל לדעת מיהו רק"חיסט ומיהו פנתר."

אך מאחרי תעלול זה התחבאה כוונה רציונית יותר: לפוצץ את תוכניותיו הי־אישיות של שלום כהן עצמו.

פנתרים וחתוליבית. מאז „צנח" שלום כהן מלמעלה לתוך הנהגת התנועה שלא היה לו כל חלק בהקמתה, הוא מעורר מרירות לא־מעטה בקרב חלק ממייסדיה. אין הם סולחים לו שהוא בן־עשירים ו־מיליונר בזכות עמצו. הם גם אינם סולחים לו שלא גילה כל עניין במאבק הפנתרים, כל עוד היה מסודר בצורה אחרת.

על רקע זה כבר היו בתנועה הקטנה כמה וכמה פילוגים, שהיו מלווים בהשמצות פרועות, במישפטים ובשמועות על הון־עתק שנתרם כביכול לפנתרים בידי צפון־אפריקאים בחו"ל, ושבו עושים שלום כהן וקומץ נאמניו כאוות־נפשם. נפוצה גם ה־שמועה כי כהן הסכים להפסיק את ההפגנות האלימות של הפנתרים, תמורת תקציב מטעם מוסדות הפדרציה הספרדית בעולם. „הוא הפך צותנו לחתולי־בית," הכריז אחד מיריביו.

אולם כהן שלט בתנועה שילטון מוחלט, ויכול היה להתעלם מן העקיצות. הדאיגו אותו הרבה יותר הסיכויים הקלושים של תנועתו לעבור את אחוז־החסימה גם ב־בחירות הבאות, אחרי שדימוי הפנתרים נשחק כליל. משום כך קסמה לו הצעה אחרת.

פרובוקציה. אחרי פירוק תנועת יעד, נולד במיפלגת מוקד הרעיון למשוך אליה את לובה אליאב, כדי לחדש את דימוייה. אנשי מוקד, הדוגלים בציונות סוציאליסטית והמבקשים לייצג את שיכבות־המצוקה, סובלים קשה מן העובדה שאין להם שום אחיזה בקרב „ארץ־ישראל השנייה". בשכונות־העוני, זוהי מיפלגה אשכנזית ככל האחרות.

מכאן הרעיון לצרף את הפנתרים למערך עם מוקד ואליאב. הדבר קסם לכהן, שקיווה כי הדבר יבטיח לו את מקומו בכנסת ה־באה. אולם רבים ממייסדי הפנתרים רואים במהלך כזה בגידה במטרות שלמענן הוקמה התנועה, והם בטוחים שהיא תיהרס במיקרה זה. הם החליטו, על כן, לטרפד את המהלך.

הם החליטו לנצל את טיולו האחרון של כהן באמריקה, כדי להניח פצצה תחת סי־כווי המערך עם מוקד. לכן הלכו במיצעד של רק"ח. היתה זו פרובוקציה חמורה כלפי מוקד, שרוב מנהיגיה הם אנשי מק"י־לשעבר, שפרש: מהמיפלגה הקומוניסטית המאוחדת.

ואכן — ראשי מוקד פירסמו מייד הודעה מוחצת נגד הפנתרים. הם היפנו מיכתב גלוי ל„חבר הפנתרים בשכונת המצוקה." הפנתרים ענו, באירוניה, במיכתב ל„חבר מוקד בשכונת הרווחה."

שמש עזרה. כהן חזר ארצה בזעם ו־בחרי־אף. מעשהו הראשון היה לכנס מסי־בת־עיתונאים, שבה יצא בהתקפה קיצונית על רק"ח. הוא איים בה שאנשיו יתקיפו את אנשי רק"ח בנשק, אם אלה יעזו לבוא אל שכונות־המצוקה. בהודעה אלימה זו ביקש לפייס את מוקד.

אך דברים אלה לא מצאו חן בעיני ה־אופוזיציה, שבראשה עומד כוכבי שמש, מ־מייסדי התנועה. היא תבעה לברר את ה־עניין במרכז הפנתרים, ומסד זה התכנס השבוע, נערך בו העימות המכריע בין כהן ליריביו. הנושא: שיתוף עם מוקד — כן או לא?

התוצאה היתה מסלה לכהן, וניצחון ל־

פנתר שמש
פצצה מתחת למו"מ

שמש. רוב גדול במרכז שלל מכל־וכל את המשא־ומתן עם מוקד.

ייתכן שאין זו המילה האחרונה. אולם תהיה התוצאה הסופית של המאבק הפנימי כאשר תהיה: ברור לחלוטין שאוהדי ה־פנתרים בשכונות לא יילכו לשום מערך עם מיפלגה אשכנזית, שראשיה הם מאנשי חברת הרווחה — אפילו יחליט על כך קומץ העסקנים המדבר בשם הפנתרים.

פרשות

יונדף בי

„אשתי חטפה את בני ונעלמה בגרמניה," טוען אליעזר פרלמוטר, שפנה השבוע לבית־המישפט העליון

„אנחנו נחזור בטיסה של לופטהאנזה מספר 632 ממינכן. נגיע בחצות או קצת יותר מאוחר." כך כתבה מברלין קארין

איך זה יכול היה לקרות?

פצצה שהתפוצצה ביום השלישי בשבוע שעבר באולם־הנופשים הבאים של גמל־התעופה בן־גוריון, תרמה לא רק את מיתקני האולם וציוותיו, בקוטלה את קצינת־הביטחון מיקי בן־ישי ואת האיש שנשא את הפצצה. היא ניפצה גם את אחת האגדות הביטחוניות של ישראל, כאילו ניתן להגן — ולו רק על מקום מוגדר ותחום, מצומצם בגבולותיו כמו גמל־התעופה בלוד — בצורה הרמטית ש־תמנע כל חבלה.

מאז ערכו קוזו אוקאמוטו וחבריו, לפני ארבע שנים, את מרחץ־הדמים בגמל־התעו־פה, גוייסו טובי־המוחות העוסקים בלוחמה בטרור, כדי להגן על המקום בטבעות־ביט־חון חסרות־תקדים. כמעט כמו במחשב, נחזו כל אפשרויות החדירה והברחת ה־מיטענים, והוצבו נגדם אמצעי־מגע. מבחי־נת כוח האדם והמשאבים הביטחוניים והכס־פיים המושקעים בהגנה על גמל־התעופה בן־גוריון, ספק אם יש עוד אתר אזרחי ידי קצינת־הביטחון, לא חשף מחדל או פירצה במערכת האבטחה הצפופה על לוד. להיפך, פרשתו הוכיחה את יעילותה של המערכת. אך יחד עם זאת העידה שיטת הפעלתו על שיכלול ושיפור בטאקטיקת החדירה, בצורה שלא נחזתה מראש.

* * *

הולנדי האלמוני, שזהותו המדוייקת טרם התגלתה, ושחסרונו במלאי ה־איכלוסין של אחת ממדינות העולם טרם אותר, יצא ללוד מווינה בדרכון מזוייף של הולנדי צעיר בשם הוגו מולר. כיום אין עוד ספק שבעל הדרכון שיתף פעולה בצו־רה זו או אחרת עם מתכנני המיבצע. ה־איש, שמאלני קיצוני בדיעותיו, מסר את דרכונו למתכנני המיבצע, אולי מבלי ש־ידע במדוייק איזה שימוש נועד לו.

הבלונדי עם הנעל השחורה, שככל ה־נראה בשלב זה, על־פי העובדות המצטב־רות והולכות, הוא אורח גרמני, שיתף גם כן פעולה עם מתכנני המיבצע בצורה

הבלונדי עם הנעל השחורה בלוד

אחר ברחבי העולם, המוגן ביסודיות וב־מקצועיות כה גדולה.

מעבר לאמצעי־ההגנה בנמל עצמו, מקי־פות טבעות הביטחון שנועדו להגן עליו, כמעט את העולם כולו. אמצעי אתראה ו־מודיעין מיועדים לחשוף תוכניות לתקוף או לחבל במקום, זמן קצר אחרי שהן נהגות. אמצעי אבטחה מקדימים נגקטים כמעט בכל נמלי־התעופה בעולם, שיש לחם קשר ישיר או עקיף עם לוד.

ארגוני־הפידאיון הערביים לא השמיטו את נמל־התעופה בלוד ממפת הפעילות ש־להם. גם בעת שבכל שאר חזיתות העימות בינם לבין ישראל, בגבולות או בחו"ל, חלה רגיעה, נותר הטבור, המקשר את ישראל עם העולם החיצון, באופן מתמיד על הכוונת. רק לפני שבועות מיספר נשפטו ערבים, תושבי ג'נין, שנתפסו אחרי שניסו להחדיר חומרי־חבלה למטרות פיגוע לנמל־התעופה, מתוך הארץ. הם נלכדו במקרה, אחרי ששוטרת חשדה בהם, ערכה חיפוש במכוניתם שנעצרה ליד המחסום בכניסה לנמל.

פיגוע בלוד שקול, מבחינה תעמולתית ומבחינת הנזק שהוא גורם לישראל, כנגד כל תקיפת יעד אחר. משום כך רק טבעי שככל שאמצעי ההגנה על הנמל נעשים מתוחכמים ומסובכים יותר, כך ינסה הצד שמנגד להפעיל מצדו אמצעים מתוחכ־מים עוד יותר, כדי לעקוף את אמצעי האבטחה, האתראה והגילוי.

הבלונדי עם הנעל השחורה, שחביא את מיזודת הנפץ ללוד והתפוצץ יחד עם אחת מהן, בעת שנערכה בה ביקורת על מוגבלת, מבלי שידע במדוייק איזה תפקיד נועד לו.

ברור לחלוטין שהוא לא ידע כי הוא נועד להיות פצצה חיה, שתתפוצץ עם מיטען חומר הנפץ שהיא נושאת בתוך אולם הנוסעים בלוד. התנהגותו של ה־בלונדי מעת שירד מהמטוס ועד שהתפוצץ, במשך זמן של כ־45 דקות,

לא היה בה אפילו

פרט אחד שהעיד כי האיש ידע את המצפה לו. יתר על כן: לא היה אפילו צל של סימן בהתנהגותו של האיש, שהצביע כי הוא חושש מהבדיקה הביטחונית בכליו, לה המתין זמן כה ממושך. להיפך, הוא נראה סמוך ובוטח כי יעבור אותה ללא כל חשד.

מבחינה אובייקטיבית לא היתה כל סיבה לחשוד בבלונדי שהגיע מאוסטריה בתוך קבוצה של כעשרה נוסעים במטוס נתיבי־האוויר האוסטריים. התנהגותו לא היה דבר שיעורר חשד. גם לא חפציו. אפילו לא צורתו החיצונית.

אם בכל זאת נחשד האיש מיד ונעצר כדי לערוך בו ובכליו בדיקה מדוקדקת, היה זה רק בשל החוש הנעלם של קצין־הביטחון, שללא כל הסבר הגיוני חשד ב־איש. זהו הגורם האנושי הבלתי נחזה מ־ראש, שאין לו כל תחליף טכני, המעלה את מערכת הביטחון לרמה כה גבוהה.

אם בכל זאת הצליח הבלונדי לעקוף את הבדיקה הביטחונית בנמל־התעופה של וינה ולהחדיר את מיזודת־הנפץ לאולם הנוס־עים הבאים בלוד, היה זה בשל שיכלול שיטת החדירה, בצורה שטרם נעשה לה שימוש קודם אי־פעם.

* * *

כי התנועים שנאספו עד כה מצטיירת התמונה הבאה.

הבלונדי לא היה תייר תמים שמיזודותיו הוחלפו מבלי שידע מה הוא נושא עמו. הוא שיתף פעולה עם מפעיליו הערבים, שבחרו בו בשל צורתו האירית הבולטת. אלא שהוא לא ידע בדיוק מה התפקיד המוטל עליו. הוא ידע שהוא נושא עמו מטעני חבלה במיזודותיו. היו אלה מיזוד־דות פלסטיק יקרות, מתוצרת חברת סמסו־ניית.

על הבלונדי הוטל להעביר את המיזודות דרך הביקורת בווינה, להגיע עמן לישראל, להשאירם במקום כלשהו בתחומי נמל־התעופה, ולהסתלק בטיסה לאיראן, אליה רכש כרטיס עוד בווינה. ככל הנראה נאמר לו שהמיזודות תתפוצצנה רק אחרי ש־יעזוב את נמל־התעופה בלוד, אולי כ־תוצאה מהפעלת שעון.

אחרי שעבר את הבדיקה הביטחונית ב־וינה — ומבחינה זו אין כל מקום להאשים את האוסטרים על שלא גילו את חומר־הנפץ

— היה האיש סמוך ובטוח שגם בבדיקה חוזרת בלוד לא יתגלה בהן דבר.

השאלה המרכזית שנשארה פתוחה היא כיצד זה לא התפוצצו המיזודות בעת ש־נפתחו לבדיקה בווינה, אך התפוצצו בלוד?

ההנחה כי מיזודותיו של הבלונדי הוח־לפו בתוך נמל־התעופה של וינה, אחרי ש־עבר כבר את הביקורת, התבדתה. הפיתרון היה פשוט יותר.

המיזודות הפכו לפצצות־תופת רק אחרי הביקורת בווינה. מגנגון ההפעלה של חומר הנפץ הנסתר במיזודות,

לא נדרך לפני ובעת הביקורת שם. אחרי שעבר את הבדיקה האוסטרית, כל מה שהיה על הבלונדי לעשות הוא ללחוץ על מתג , שדרך את מנגנון ההפעלה המיכאני שלהן, והפך אותן ל־פצצות־תופת. מרגע זה כל פתיחה של ה־מיזודות היתה גורמת להתפוצצותן. זה יכול היה לקרות במטוס, או בבדיקת המכס בלוד, או סתם במקרה, כפי שאירע למיזו־דה השניה של הבלונדי, שהתפוצצה אחרי מותו.

היה זה כאשר המיזודה החשודה ניגררה מרחוק לביקורת. תוך כדי גרירה התרומם המיכסה שלה והיא התפוצצה מעצמה.

הבלונדי לא יכול היה לדעת כי המיזו־דות יתפוצצו ברגע שתיפתחנה. אילו ידע זאת, הוא יכול היה להימנע מהטיסה ל־ישראל, אחרי שהמזודות כבר הוטענו על המטוס. הן היו מתפוצצות או במטוס או במקרה של ניסיון לבדקן בלוד. מפעיליו רימו אותו והפכו אותו לפצצה חיה מבלי ידיעתו.

אפשרות מעין זו לא ניצפתה מראש. עתה היא כלולה ברשימת האפשרויות שצריך וניתן להתגונן מפניהן. אלא שבינתיים מתכוננות בוודאי אפשרויות נוספות, מתוח־כמות עוד יותר.

(המשך בעמוד 36)

פרלמוטר אל הורי בעלה אליעזר, המת־גוררים בקריית־ביאליק, ימים אחדים לפני טיסתם המתוכננת לארץ.

בבית־המשפט העליון ביקש השבוע ה־בעל, אליעזר פרלמוטר (37) עובד צי"ם בחיפה, צו אשר יחייב את אשתו, קארין, הנמצאת בברלין עם בנם המשותף אמיר בן ה־7, לבוא לארץ.

במקביל לכך, בבית־משפט גרמני, השי־גה האם צו המכיר בילד כבאזרח גרמני, וקובע כי הוא יישאר עם האם בגרמניה.

פרשת יונדף חדשה. על השתלשלות העניינים, שהביאו את האב המיואש לבית־המישפט העליון, סיפר פרקליטו, עורך־הדין אוריה באר: בקיץ 1974 יצאו בני־הזוג פרלמוטר לטיול באירופה. בין השאר ביקרו אצל הוריה של האשה, קארין, יורדים המתגוררים בברלין. היחסים בין בני־הזוג עד לטיול היו, גם כפי שמעידים חבריהם וגם לדיברי הבעל אליעזר, תקינים ונוחים. בזמן הביקור אצל הוריה של קארין, ניסו ההורים הקשישים לשכנע את בתם להישאר בגרמניה עם בעלה ועם בנם, אמיר. „כאן יהיה לכם יותר נוח," היה הנימוק שבפיהם.

מסיבות שונות סירב אליעזר להישאר בגרמניה. קארין הסכימה איתו בהתחלה, אבל במהלך הביקור חלתה אמה. זה, כנראה, מה שהשפיע עליה להישאר אצל הוריה.

ימים אחדים לפני שובם של קארין ו־אליעזר פרלמוטר לארץ, החלו מתגלגלים המאורעות בקצב מהיר. באחד הבקרים נעלמה קארין, ויחד איתה לקחה את אמיר, בנה. אליעזר, שהבין מה קורה, החל לנסות לאתר את מקום־מחבואם של אשתו ובנו. הורי האשה לא עזרו לו בכך.

אליעזר הנדהם פנה למישטרת ברלין אך, לדבריו, לא זכה ממנה בעזרה כלשהי. הסיפור החל לובש צורה דומה יותר ויותר לפרשת יונדף הידועה, שהסעירה את ה־ארץ אך לפני חודשים אחדים, טוען עורך־הדין אוריה באר.

מיזחמת בתי־המישפט. האב התי־קשר עם עורך־דין גרמני, והחליט לחזור לארץ בתיקווה שקארין, כאשר תיווכח שהוא לא השתכנע להישאר בגרמניה למרות בריחתה עם הבן, תבוא אחריו. עד כאן חשב האב שמדובר ב„מישחקים," לדבריו.

אולם משחזר לארץ בטיסה המתוכננת, נכונה לו הפתעה, שהבהירה לו כי הסיכ־סוך עם אשתו חורג מגדר של מישחקים בלבד. עורך־הדין הגרמני שלו דיווח לו, כי קארין השיגה בבית־מישפט גרמני צו־אפוטרופסות זמני על בנה. „היא טענה בבית־המישפט הגרמני," סיפר האב, „שאני נמצא בגרמניה ומסרב לבוא לבירור ה־תביעה. אותה שעה נמצאתי בארץ."

במקביל החלו בתי־המישפט בישראל וב־גרמניה להוציא צווים בקשר עם הפרשה המוזרה. בית־מישפט בברלין האריך מדי־פעם את תוקף האפוטרופסות של קארין על בנה. לדיברי הפרקליט באר, קיבלה קארין אזרחות גרמנית בזכות הורית, ו־דאגה להוציא אזרחות גרמנית גם לאמיר.

טיעוניה בבתי־המישפט שטיפלו בעניינ־אפוטרופסותה, היו: „אמיר אחוז פחדים בגלל המצב הקשה בארץ. הוא עצבני, חסר־מנוחה ומבוהל." בבתי־המישפט הצי־גה חוות־דעת של רופאים, פסיכולוגים ו־עובדים סוציאליים שהעידו כי אכן מצבו הנפשי של הילד בעת שהותו בישראל היה רע. עורך־הדין באר טען בבית־המיש־פט כי חוות־הדעת היו „מסולפות ומגמ־תיות."

אליעזר פרלמוטר פנה אל בית־הדין הרבני בחיפה, והשיג שם צו לעשיית שלום־בית, שהורה לאשה לחזור עם הילד לארץ.

אך בתי־המישפט הגרמניים לא הכירו בצו בית־הדין הרבני, והמשיכו להאריך את תוקף האפוטרופסות של האם. כאשר

„אתם לא תצליחו לקלקל לי את מצב־הרוח!"

בעלי המאה ובעלי הדיעה

הצמרת החבו־ תית החדשה של חצר רבין, המקשטת את מרבית האירועים החברתיים, הנערכים לאחרונה בקצב מסחרר. בתמונה מימין: שר־החקלאות אהרון אזן, בחברת מי שהיה יועץ־הסתרים של רבין, יעקב חלפון. במרכז: איש הכספים של חרות, יוסף קרמרמן, עם איש **בנק דיסקונט**, דני רקנטי, ידידו של רבין. משמאל: מנכ"ל **כור** מאיר עמית, עם התעשיין אברהם שפירא, בעל מפעלי **טקסטיל קיסריה**. האירוע, שבו ניפגשו כולם השבוע, שוב היה מסיבה — הפעם לרגל הופעת ספר על שר־האוצר המנוח, פנחס ספיר.

פסטיבל רבין – החגיגה השבועית

התייחדות עם הממלין

ספיר, ושהאירוע של הוצאתו־לאור שימש עילה כיבדו עשרות מראשי המימשל, המשק והחברה

כ? מי שחש את עצמו נעלב ומקופח שלא זכה להיכלל ברשימת המיוחסים של ישראל, שהוזמנו לחתונת בנו של ראש־הממשלה, יכול היה לפצות את עצמו השבוע. ההצגה השניה של פסטיבל רבין, בו עומד ראש־הממשלה במרכז של אירוע חברתי נוצץ, כשכל מי שחושב את עצמו למשהו מנסה להתחכך בו, נערכה השבוע בלא פחות פאר והדר.

העילה לכך היתה מקרית. זה היה יכול להיות כל דבר אחר. אבל בשבת האחרונה כיבד ראש־הממשלה בנוכחותו ובנוכחות רעייתו לאה, את המסיבה שנערכה על מידשאות בית־סוקולוב בתל־אביב, לרגל הופעת ספרו של העתונאי אריה אבנרי על פנחס ספיר.

רבים בחוגי המשק והכלכלה הישראלית עדיין זוכרים טובה לספיר. אבל ספק אם אפילו חלק זעיר מאלה החייבים את מעמדם ואת עושרם למי שהיה במשך דור שלם „בעל־הבית" של המדינה, היה מטריח את עצמו למסיבת הופעת הספר, לולא נוכחותו של ראש־הממשלה במקום. עובדה: לטכס הזיכרון שנערך לספיר לא מכבר, לא הופיע אפילו חלק זעיר מאותם אישי חברה ומשק שבאו לחגיגת הספר עם רבין.

העיר אחד האורחים למראה מאות המכובדים מהווים את כל חמי ומה במימסד הישראלי הז „ספק אם אפילו סולז'ניצין, שלא לדבר על ש"י היה מסוגל לכנס חבורה כה מכובדה כפי שכינס אבנרי."

היו שם שרים וראשי־מדינה; פקידי אוצר ו ההסתדרות; אילי התעשייה וההון, מי שהיו פעם שחושבים להיות בעתיד. למעשה היתה זו צמרת השילטון של יצחק רבין. בכמה הב

לאה רבין בפורמה

חגיגה, מהווה בה את הרוח החיה, כשיש בפיה תמיד מה לומר לכל אחד, כמו תמיד, מנצחת רעיית ראש־הממשלה לאה רבין, על ה־

בדרך כלל הטפת־מוסר או ציון־גנאי. כאן נראית לאה רבין במסיבה השבועית (מימין): עם התעשיין ישראל פולק, בעל מפעלי **סולגת**; (במרכז): עם הפירסומאי אליעזר ז'ורבין, העומד להיות בעליו של עיתון יומי חדש;

(משמאל): עם מנכ"ל אל־ בכל מסיבותיהם וחגיגותיה העיקרי, לעזור לבעלה ל

- אמר ראש־הממשלה והמשיך בחג'יגה

ראש־הממשלה, יצחק רבין, מעלעל בספר ש־נכתב על־ידי העיתונאי אריה אבנרי על פינחס מסיבת־רבין השבועית. בשל נוכחותו של רבין, האירוע. „זה החוב שרבין פורע לספיר," אמרו.

החתיכות דור חדש של נשות־חברה הדורות־לבוש נכנס למחזור במסיבות המימסד. כאן, למשל, ניתן לראות כמה מהיפהפיות שקישטו את המסיבה השבועית האחרונה בפסטיבל רבין. (מימין): רונית סרנת, (משמאל): דליה פלורסי־ויינגרטן. (למטה): רחל לוטן, ישראלית שחזרה לא מכבר משהות ממושכת בארצות־הברית, והיא עתה בת לווייתו של ניסן פלג, שהוציא לאור את הספר על ספיר.

והכרעות הקובעות את גורל המדינה. כל אלה נסחפים בחגיגה האינסופית המעוררת אסוציאציות מרות לימי פומפיאה האח־רונים.

לשמע הערתו של ראש־הממשלה כי „לא יצליחו לקלקל לי את מצב־הרוח," העיר שר־החוץ לשעבר, אבא אבן, שנכח כצופה באותו אירוע: זה מזכיר לי את הבדיחה על האיש הנופל ממגרד שחקים בניו־יורק. בקומה ה־56 שואלים אותו איך הוא מרגיש, והוא משיב: „בינתיים עוד הכל בסדר."

■ ■ ■

בולט לעיין שראש־הממשלה מתאמץ לרדת אל העם, להיות פופולארי, לי־צור לעצמו תדמית חביבה של מי שאינו מנותק ואינו חי באולימפוס. אחרי שנשא דברי ברכה רשמיים, בהם העלה על נס את פנחס ספיר, האיש שבזכותו הפך ל־ראש־ממשלה, יצא רבין לקרב פנים־אל־פנים בלתי רשמי עם העיתונות.

הוא נתקל על הדשא בכתבו המדיני של ידיעות אחרונות, שלמה נקדימון, ובכתבת שידורי ישראל שרה פרנקל, יצא מיד

(המשך בעמוד 32)

הגורילות שומרי־הראש של ראש־הממשלה הב־טיחו גם את ביטחון חגיגת הצמרת. כאן הם נראים מאחורי אנט, אשתו היפהפיה של איש־העסקים שבא מצרפת, סמי פלאטו.

על מה יש לו לשמוח ולחגוג כל כך.

את התשובה על שאלה זו נתן יצחק רבין עצמו בחגיגת ספיר. היה זה כאשר ניגש אליו עתונאי, ושאל אותו לשלומו. במקום תשובה עניינית, השיב לו רבין: „„אתם לא תצליחו לקלקל לי את מצב־הרוח!"

אולי בתשובה קצרה זו מתמצת כל סוד הפגנות הנוכחות העליזות של ראש־הממ־שלה בעת האחרונה. מול מבול ההתקפות הניתך עליו מכל העברים, מבקש יצחק רבין להוכיח כי הוא נשאר איתן, שליו ומחייך, וכי אין הוא מתרגש מגלי הביקורת הקוצפים. הוא עושה זאת בריצת אמוק מנאום לנאום, ממסיבה למסיבה, מאירוע לאירוע, עד שלא נותר לו פנאי כדי למלא את התפקיד היחיד עבורו נבחר: לשלוט.

אילו היה זה רק ראש־הממשלה המס־תובב בסחרחורת העליזה הזאת מסביב עצמו, ניחא. אלא שבעקבותיו נע מחנה עצום ורב: מחצית שרי הממשלה, מר־בית הפקידות הבכירה, כמעט כל צוות ה־יועצים, ראשי חברות וקונצרנים כלכליים, כמעט כל מי שמוסקד על קבלת החלטות

חברים חדשים ראש עירית תל־אביב, שלמה („צ'יצ'") להט, מציג בפני יצחק רבין את איש־העסקים סמי פלאטו, המבוקש בצרפת. בשבוע שעבר הותקף רבין על שאירח בחתונת בנו את מוטי פרידמן.

(המשך מעמוד 31)

במיתקפה חזיתית על העיתונות.

„העיתונות הישראלית היא בלתי אחראית, כותבת לא פעם דברים בלתי מדויקים שאין להם שחר,” טען רבין, ובפנותו אל נקדימון אמר: „גם אתה נקדימון פירסמת דבר שלא היה מדוייק.”

„זה עומד בסתירה לדברים שאמרת לי בפגישה שהיתה לך איתי,” הזכיר לו נקדימון, „אז דווקא שיבחת את מהימנות המידע שלי... חוץ מזה גם עליך טוענים שאתה לא מוסר דיווחים כל כך מדוייקים לממשלה...”

רבין לא השיב אבל הוא ניסה להיזכר מה הידיעה הבלתי מדוייקת שפירסם נקדימון. הוא נזכר באיזו ידיעה שפורסמה על ביקורו של האלוף (מיל.) ישראל טל בארצות־הברית, לצרכי רכש טנקים או משהו כזה. „אתה לא תוכל להוכיח שאני פירסמתי את זה,” היתגרה נקדימון בראש־הממשלה, „תצטרך להתנצל כמו ששמתה גולדה...”

כאן נחלצה לעזרתו של ראש־הממשלה גם רעייתו, לאה רבין, שגם לה היו טענות ודברי־ביקורת חריפים על העיתונות.

בסך הכל עשה רבין רושם של אדם מלא טענות, המתוסכל על שאין מבינים אותו כראוי, המתנצל ומנסה להסביר עד כמה המדיניות שלו נבונה וצודקת.

כמו בחגיגות הקודמות במיסגרת הפסטיבל, כך גם הפעם, הוא היה בין האחרונים שעזבו את המסיבה, כמו חבל לו להיפרד מהילולא החברתית המתרגשת סביבו.

הרבה זמן אחרי שמרבית האורחים כבר פרשו לענייניהם, עדיין נותר ראש־הממשלה על הדשא, בין אחרוני הקרואים, מחפש מועמדים נוספים להחליף עמם חיוכים ומילים.

ורק שר־הביטחון, שמעון פרס, שלא היה שם, בלט בהעדרו.

„אם ספיר היה מציע אותו לראש־הממשלה,” הסביר איש יודע דבר, „אז היה זה הוא שהיה בא לעשות חגיגה לספר על פנחס ספיר. ורבין היה אז בולט בהעדרו.”

אחר־כך מיהר ראש־הממשלה לביתו, כדי לאגור כוח לקראת הטיבוב הבא של הפסטיבל. זה נערך למחרת היום, בגינת ביתו של אלוף (מיל.) עזר וייצמן, שהשיא את בתו הרחק מעיני זרקורי הפירסום. אבל רבין היה גם שם. היו שם גם כל אלה שהשתתפו בחגיגה שלו, ובחגיגה של ספיר, ושיהיו גם בכל החגיגות שתיערכנה השבוע, ובשבוע הבא ובשבועות שיבואו אחר־כך. לא חשוב אם תהיה סיבה לחגוג או לא. יצחק רבין לא יניח שיקלקלו לו את מצב־הרוח. יש לו יום־יום חג.

לאה רבין*
יש לה יום־יום חג

* משמאל: פולה מוזס, אשת עורך ידיעות אחרונות.

בקרב מישפחות אחד־עשרה חללי מינכן פרץ סיכסוך מר

ב חמישה בספטמבר 1972 נחרד העולם. אחד־עשר ספורטאים, נציגי ישראל לאולימפיאדה שהתקיימה במינכן שבגרמניה, נרצחו בחדרי־מגוריהם שבכפר האולימפי על־ידי פידאיון ערביים. בעיקבות זאת החליט הוועד האולימפי הבינלאומי להפסיק את המישחקים כולם לעשרים־וארבע שעות, ולהמשיך לאחר מכן בתחרויות.

כיום, ארבע שנים אחרי האסון, שוב החליט הוועד האולימפי הבינלאומי כי כי די היה באותן עשרים־וארבע שעות. באולימפיאדה של 1976, העומדת להתקיים בעוד חודשים אחדים במונטריאול שבקנדה, לא ייערך כל טכס רישמי לזכר החללים.

אולם בני־מישפחותיהם של אחד־עשר חללי מינכן — יוסף רומנו, משה („מוני”) ויינברג, אנדריי שפיצר, מארק סלאבין, עמיצור שפירא, קהת שור, דויד ברגר, זאב פרידמן, יוסף גוטפרוינד, אליעזר חל־

לקחה בהתמוטטות־עצבים. היא, שהקדישה את חייה מאז מות בעלה לזיכרו, לא יכלה לתפוס את היחס העויין של הציבור הישראלי. במאתים־וחמישים אלף הלירות שקיבלה, כמו כל האלמנות, כפיצוי מגרמניה, הקימה אקדמיה על שם בעלה. אנקי, נוצריה שהתגיירה, ילידת הולנד, החליטה אחרי הרצח לגדל את ילדתה היחידה בישראל, ולהקדיש כל רגע מחייה כדי לדאוג לכך שלא ישכחו את בעלה.

„לא נשכח לעולם!”

א ילנה רומנו מוכנה להישבע בזיכרו של בעלה המנוח, כי היא משלמת את מחיר הנסיעה מכספה־שלה. בדיוק רתה הנאה שבתוכנית למ”ד, היא יושבת בחברת שלוש בנותיה ליד קיר שעליו

אף אחד במונטריאול. אני, יחד עם הנציגים האחרים, מתכוונים להשתתף באזכרה שתערוך הקהילה היהודית, ולכנס מסיבת־עיתונאים על־מנת להזכיר לעולם כולו את היום השחור ההוא. העולם, ובכללו תושבי מדינת־ישראל, שכחו את ה־11 בספטמבר 1972, אבל אני ושלוש בנותי לא שכחנו, ולא נשכח לעולם! הילדות מאזינות עד היום לקסטות ששלח לי אביהן ממינכן, לפני שנרצח. בתי, שלומית, היתה רק בת חודשיים כשקרה האסון ואביה אומר לי, באחת הקסטות, שהוא רוצה להעניק לי מתנה, ולקחת אותי לאולימפיאדה הבאה שתתקיים במונטריאול. הוא לא ידע אז, שאת הקסטה הזאת אקבל בדואר, כשהוא כבר לא יהיה בין החיים.

„אבל לא זו הסיבה שבגללה אני עומדת על כך שניסע. הסיבה האחת והיחידה היא שאני לא אתן לאף אחד בעולם לשכוח שרצחו את בעלי, ואת עשרת חבריו. לאף

ביום המר

אילנה רומנו, אלמנה ואם שלוש יתומות, בעת הבאת הארונות לנמל־התעופה לוד, נתמכת על־ידי אמה. אילנה, שהיתה אחרי לידה איבדה את הכרתה במהלך הטכס ונזקקה לעזרה רפואית. כיום היא משקמת את חייה, אך עומדת בתוקף על כך שזכר בעלה לא יישכח. היא מעניקה ראיונות לכלי־התיקשורת הבינלאומיים.

פין ויעקב שפרינגר — חשבו אחרת. בישיבה מיוחדת שכינסו לשם כך, החליטו המישפחות השכולות כי עליהן להפגין נוכחות במונטריאול, על־מנת להזכיר לעולם כולו את מעשה־הרצח.

האומנם „מסע־תענוגות”?

ה החלטה נפלה כימעט פה־אחד. זאו הגיעה ארצה, ממקום־מושבה של מינכן, הנרייטה מארקס, אמו של מאמן־ההיאבקות מוני ויינברג, ושלחה מיכתב לשר־החינוך־והתרבות אהרון ידלין, ובו טענה כי האלמנות נוסעות ל„מסע־תענוגות על חשבון המדינה” למונטריאול, וכי במקום מסע־תענוגות מוטב שנציגי ישראל באולימפיאדה יענדו סרטים שחורים על זרועם, וסרט שחור יעטר גם את דגל המדינה.

התגובות בציבור היו חריפות, ועלבונות הוטחו כלפי האלמנות. מספרת מימי ויינברג, אלמנתו של מוני ואם בנו גור: „ביום שבו פורסם מיכתבה של חמתי בעתונים, ירדתי מהבית שבו אני מתגוררת, ואחת השכנות קראה לעברי: ‚סתתין, את נוסעת לעשות חיים על חשבוננו!’”

אילנה רומנו, אלמנתו של המישקולאי יוסף רומנו ואם בנותיו אושרת, רחל ושלומית, טוענת כי לא יכלה אפילו לצאת לרחוב בגלל דעת־הקהל העויינת: „אנשים ממש עצרו אותי ברחוב, ושאלו אותי איך אני לא מתביישת לנסוע על חשבון המדינה בתקופה כל־כך קשה, למונטריאול.”

בני המישפחות השכולות נכנסו למתח נפשי עצום. אנקי שפיצר, אלמנתו של מאמן־הסייף אנדריי שפיצר, כימעט ש־

האם על ישראל להסתפק במונטריאול בסרטים שחורים לדגל ולספורטאים - או לשלוח לשם את נשותיהם של חללי מינכן?

תלויות עשרות תעודות, בהן זכה בעלה, שהיה מישקולאי מצטיין. במרכז הקיר תמונת־ענק של המישלחת הישראלית לאולימפיאדת מינכן, כשהיא צועדת בטכס הפתיחה. והיא אומרת: „בעלי לא נהרג בתאונת־דרכים, בעלי נרצח בתוככי הכפר האולימפי, גופתו הוצאה מחדרו שבכפר! אני רוצה שיכבדו את זיכרו. הוא נהרג בציר ישראל, ואני לא תופסת למה אנשים לא מבינים שאסור לשכוח את האסון, וכי אסור גם לתת לעולם לשכוח.

„אינני מתכוונת לכפות את נוכחותי על אחד אין הזכות לשכוח או לסלוח. כי על דבר כזה אין מחילה!”

מימי ויינברג, המתגוררת קומה אחת מעל לאילנה עם בנה בן הארבע, גור, ושגם בדירתה מוקדש קיר שלם לזיכרו של בעלה, לא היתה בטוחה בתחילה כי הנסיעה היא הכרחית. לא משום שלדעתה אין לכבד את זכר המתים. אך היא נפגעה מיחסו של הוועד האולימפי, ואמרה: „אנחנו לא יכולים לכפות את עצמנו על העולם. מה יהיה בעוד ארבע שנים, במוסקבה? מה יהיה בעוד שמונה שנים? הרי אפילו אם הוועד האולימפי יכבד את זכר יקיריהנו, יקומו נציגי העולם השלישי, הנציגים הערביים ונציגי הגוש הקומוניסטי, יעזבו את טכס הפתיחה ויבזו את כבוד החללים.”

אולם מייד אחר־כך שוכנעה, כי הנסיעה היא הכרחית, ובחרה יחד עם שאר בני המישפחות השכולות בנציגות, שלא כללה אותה: „ממילא אין לי כסף לנסוע. הנסיעה הזאת עולה הון־עתק, ואני לא יכולה להרשות לעצמי להוציא סכום כל־כך נכבד.”

אולם נגד רעיון הנסיעה התייצבה אם שכולה אחת: הנרייטה מארקס, אמו של מוני ויינברג, בעלה המנוח של מימי.

האלמנות לא נישאו בשנית

מ ייד אחרי שפירסמה הנייר־טה מארקס את מיכתבה, טילפנה אליה אנקי שפיצר לביתה שבחיפה, ושאלה אותה באיזו זכות היא קוראת לנסיעה למונטריאול בשם „מסע־תענוגות”. השיבה בעלה של האם השכולה, בשמה: „בשבילנו אתן אלמנות עליזות, ואנחנו

כשאם אחת מאשימה את האחרות בתיכנון "מסע תענוגות"

מחזיקים אתכן על תקן של גרושות. אתן צעירות, ויש לכן סיכוי להתחתן שוב. אבל אנחנו שכלנו בן.״*

אילנה רומנו, ששוחחה איתו (הוא סירב להניח להנייריטה מארקס לדבר) זכתה בקיתון של צוננים: ״אתם מעולם לא הזמנתם אותנו, ולא התייעצתם איתנו. אתם מחליטים על הכל בלעדינו ואפילו להדליק לפידים לזיכרו של מוני לא נתתם לאם. תמיד נתנו את הכבוד הזה לאלמנות!״ אמר.

טוענת אילנה: ״קשה לשמור איתם על קשר, מפני שרוב ימות השנה הם שוהים בביתם שבמינכן.״

לדיבריהן של מימי ואילנה, היחסים המעורערים בין אלמנתו של ויינברג לבין אמו, היא שגרמה לאם לשלוח את המיכתב טעון חומר־הנפץ.

מוני ויינברג גדל ללא אביו מאז היותו בן תישעה חודשים. משך תקופה קצרה גודל על־ידי אמו, וכאשר נישאה בשנית, נמסר לידי סבתו, שגידלה אותו עד היותו בן שמונה־עשרה.

לדבריה של מימי ויינברג, לא היה למוני כל קשר עם אמו, שהתגוררה כל העת בגרמניה. האם לא ידעה על נישואיו של מוני למימי, ולא הכירה את כלתה אלא בעת טכס ברית־המילה של נכדה, גור. מייד אחרי האסון נפגשו שנית, אך בפעם זו בנסיבות הרבה פחות נעימות. הנרייטה מארקס היתה היחידה מבין כל ההורים השכולים שבאה אל האלמנה בתביעה לתת לה, כפי שקבע החוק דאז, שישית מעזבון המנוח (בינתיים שונה החוק, ולהורים שכולים אין כל חלק בעיזבון). מימי, שלבנה גור מלאו שבועיים ביום האסון, התגוררה באותה עת בווילה שהעמיד מכון ויינגייט לרשותה ולרשות בעלה. העיזבון שהותיר אחריו בעלה, כלל, לדבריה, טלוויזיה, שולחן, כיסאות, ארון, מקרר מיושן, כיריים של גז, מכונית שהיו עליה חובות, ושלושת אלפים לירות בבנק שיועדו לקנייית מכונת־כביסה. היא סירבה להתחלק עם האם השכולה בעיזבון, וזו תבעה אותה לדין, כשבבית־המישפט היא דורשת כי מה שמגיע לה ייילקח מן האלמנה וייתרם, בשמה, למכון וינגייט.

החמות ירדה לחיי הכלה

אך בכך לא תמו הסיכסוכים. לדברי מימי דרשה ממנה חמתה, שהגיעה מגרמניה, שתתן לה את כל המדליות והתעודות שבהן זכה בנה על הישגיו בספורט. היא גם דרשה ממנה שתחזיר לה צמיד הכסף קיבלתי אני מממשלת גרמניה.

״בבית־הקברות נכחו עשרות אנשים. אי־בדתי את השליטה על עצמי, וסטרתי לו. מייד אחר־כך לקחתי את הילד, נכנסתי לאוטו ונסעתי. הוא הלך למישטרה, ותוך חצי־שעה השיג אישור רפואי ששברתי לו בוהן וצוואר. המישטרה באה ועצרה אותי. העיתונאי משה לרר שיחרר אותי בערבות. אבל גם כאן לא הסתיימו הצרות. הוא הגיש נגדי תביעה. כל זה היה רק כדי להוציא ממני את מאתיים־וחמישים אלף הלירות שקיבלתי מגרמניה. הם החליטו לרדת לחיי.

״כשפרצו לדירתם בחיפה, הם הודיעו למישטרה שהם חושדים בי. המישטרה באה אלי הביתה, וערכה חיפוש ואפילו לקחו ממני טביעת־אצבעות. אמו של מוני גם הפיצה כאילו מוני התכוון להתגרש ממני מייד אחרי האולימפיאדה. בסך־הכל היינו נשואים אחד־עשר חודש, ואני לא זוכרת תקופה שבה הייתי מאושרת יותר מאשר בתקופת נישואי.״

אילנה רומנו, שהכירה את מוני שנים רבות, אמרה שמעולם לא ניראה כה מאושר, כמו בתקופת נישואיו למימי. ״לידתו של גור רק הוסיפה לאושרו,״ אמרה.

מוסיפה מימי: ״אם אמו היתה באמת רוצה לכבד את זיכרו, היא היתה באה לבקר את הזכר היחידי שנותר ממנו, את בנו גור בן הארבע. אבל היא, שטוענת שאיבדה בן יחיד, לא באה אפליו לראות איך נראה נכדה היחידי.״

הנרייטה בארקס עצמה, המתגוררת דרך־קבע במינכן אך מחזיקה דירה ברחוב ארלוזורוב בחיפה, לא נמצאה בביתה על מנת למסור את גירסתה. אחרי ששהתה בארץ במשך חודשיים, עם בעלה, עזבה אותה יום אחד לפני המיפגש שקבעה עם כתבת העולם הזה.

על חשבון מי נוסעים?

כך או כך, קיימות שתי דיעות: האחת טוענת כי על המישפחות השכולות לנסוע ולהזכיר לעולם את אסון מינכן. בדיעה זו מחזיקים בני המישפחות.

הדיעה השנייה טוענת, כי הדבר רק יקומם נגד ישראל את המישלחות הספורטאיות מכל העולם, שיראו בכך נסיון להשתבית את החג הספורטאי. לפי גישה זו, יש להסתפק בהפגנת־אבל שקטה — הצמדת פס שחור לדגל המדינה במיצעד הפתיחה.

לגבי הטענה הרווחת בציבור, כאילו נוסעים נציגי המישפחות על חשבון משלם־המיסים, הרי האלמנות עצמן טוענות, בעקשנות, כי הן משלמות את דמי הכרטיס מכיסן (אילנה רומנו אומרת כי את הכסף לנסיעה היא לוקחת מרווחיה מניירות־ערך, שקנתה מכספי הפיצויים שקיבלה מגרמניה).

גם נציגיהם של מוסדות ממשלתיים — יריב אורן, מנכ"ל הרשות לספורט שליד מישרד־החינוך־והתרבות; יוסף עינבר, יו"ר הוועד האולימפי הישראלי ושמואל ללקין, מנכ"ל ההתאחדות לספורט — אומרים, כי נציגי המישפחות משלמים את הכרטיס ל־מונטריאול מכיסם.

העזרה היחידה הניתנת לנציגים, לדיבריהם, היא בצד הארגוני. הכרטיסים יירכשו, מכספם, על־ידי התאחדות לספורט, הקהילה היהודית תארח אותם, ומישרד־החוץ יעניק להם הגנה ביטחונית וייעוץ במידת הצורך.

המאבק על כבוד המתים

היתום גור ויינברג בן הארבע, בנו של משה („מוני") ויינברג, היה בן שבועיים כאשר איבד האסון.

* עד כה לא נישאה אף אחת מאלמנות מינכן.

רומנו ויינברג

אילנה ומימי, שהתיידדו מייד לאחר האסון, עברו להתגורר באותו בניין בתוכנית למ"ד. שתיהן פעילות בקרב בני־המישפחות השכולות של אסון מינכן. אילנה פעילה גם בקרב ועד נפגעי פעולות האיבה, שהוא בן־חורג שאינו חוסה בצילו של שום מוסד ממשלתי, מאחר שבין חבריו נמצאים גם אזרחים ערבים רבים.

הסטאלאגים של צה"ל

מר יוסי פ. נהג בג'יפ הצבאי ש־הועמד לרשותו. בהגיעו לצומת קסטי־נה, הוא לא נעצר ליד תמרור „עצור", מעבר לצומת עטה עליו שוטרת צבאית, ורשמה לו דו"ח. נוסף לדו"ח החרימה ה־שוטרת את הרכב הצבאי שבו נהג. יחידתו של יוסי פ. קיבלה בחזרה את הרכב ה־עצור, כעבור שבועיים בילבד.

יוסי פ. נשפט אצל מפקדו הישיר, קצין בדרגת סגן־אלוף. הוא גידון ל־21 ימי־מחבוש, והופעלו כנגדו עוד שיבעה ימי מחבוש על־תנאי, שהיו רשומים בגיליון־ההתנהגות שלו.

תת־אלוף ורדי
עוזב

יוסי פ. חשב, כי כעבור כשנתיים של שירות בצבא „מגיע" גם לו להיות פעם ב־כלא. יוסי, בן להורים שהם סוחרים־זעי־רים בתל־אביב, בחור נמוך־קומה ורזה, חובש־כיפה, זכר את האימרה המפורסמת שטבע משה דיין כאשר בנו, אסי, נכנס לכלא: „מי שלא ישב מימיו בכלא צבאי, לא היה חייל אמיתי."

אך כשיצא יוסי פ. מהכלא, הוא לא היה עוד אותו יוסי שנכנס אליו. סיפרה אמו: „חל אצלו שינוי שאני לא יודעת להסביר אותו. הוא כל היום שקט, כימעט לא מדבר. הוא נמר עם החברה שלו, ולא יצא מהבית בערבים. יש משהו מפחיד בעיניים שלו. הן כבר לא מחייכות, לא עירניות כמו שהיו קודם, אבל הן גם לא כועסות או עצובות. לעיניים שלו אין הבעה בכלל, וזה מפחיד. אני בטוחה שעשו לו שם משהו בבית־הכלא, אבל אני לא יודעת מה. אני בטוחה שהשינוי שחל בו הוא בגלל הכלא הצבאי."

יוסי אומנם לא גילה לאמו מה עשו לו בכלא הצבאי, אולם משחלפו שבו־עיים מן היום שבו השתחרר, הוא החליט להפר את השתיקה שגזר על עצמו. במיכתב ארוך לנציב־קבילות־החיילים, רב־אלוף חיים לסקוב, שטח יוסי יריעה רחבה של מעשי־התעללות, טרור ו„איבוד כל צלם אנוש" של האסירים והסוהרים בכלא 6, בית־הכלא הצבאי שבו בילה את ימי־המחבוש שנפסקו לו.

ה„נאמנים" עושים בכלא כרצונם

יפר יוסי: „מיד כשנכנסתי לכלא, הטילו עלי לרוץ. חשבתי בליבי: עד כאן הכל בסדר, זה בכל־זאת בית־הבראה. בזמן שרצתי, שיחקו השוטרים הצבאיים בקלפים, ושכחו ממני בכלל. אני משרת אומנם ביחידה קרבית, אבל בתפקיד מינ־הלי, מפני שיש לי בעיות עם הלב ואסור לי לרוץ. כשראיתי שעוברות דקות ארוכות והם עדיין לא מפסיקים את ריצתי ניגשתי, בריצה, למקום שבו הם שיחקו, וביקשתי להפסיק לרוץ. רק אחד מהם הרים את עיניו לעברי. זה היה אחד האסירים. הוא קם ממקומו, נתן לי מכה נוראה בבטן וציווה עלי: „תמשיך לרוץ, עד שהמפקד או אני נגיד לך להפסיק!""

התוודעותו הראשונית של יוסי לכלא 6 היתה נעימה, לעומת חייו בכלא בהמשך מאסרו. מספר יוסי: „התברר לי, שמי ש־נכנס לכלא צריך להוכיח מייד נאמנות, אבל לא לשילטונות הכלא או לצה"ל, אלא למאסיה של אסירים — כפי הנראה ותיקים או כאלה היוצאים ונכנסים לכלא — ה־שולטת בו שילטון ללא־מיצרים. אותם אסירים, הנקראים „נאמנים", עושים בכלא ככל העולה על רוחם. לא רק האסירים האחרים פוחדים מהם, אלא גם הסוהרים ו־מפקדי־הכלא.

„לאסירים אלה צריכים לתת כל מה ש־מצליחים להכניס לתוך הכלא, או כל מה שמקבלים בביקורים, מבלי שהסוהרים ירגישו. צריך לשרת אותם, לכבס להם את המדים ואת הגרביים, לצחצח להם את ה־נעליים, לסדר להם את המיטות ולנקות את סביבות המגורים שלהם לקראת המיסד־רים.

„הם ספקי־הסמים של הכלא. מי שלא מעשן חשיש בכלא, נחשב לא־יוצלח והיחס אליו הוא בהתאם. אני מעולם לא נגעתי קודם בחשיש. לא שלא היו לי הזדמנויות לכך, אבל אני לא מוצא בזה עניין. אבל בכלא הבנתי מהר מאד, שאם לא אעשן חשיש, אני אקבל עונש מאותם אסירים.

„כאשר פניתי לאחד הסוהרים, וביקשתי להתלונן על שהכריחו אותי לעשן חשיש, הוא היה הגון אלי ואמר לי: „אם אתה עומד על זה, אני אעביר את התלונה שלך, אבל בוא נשכח מזה. הם יידעו שהתלוננת עליהם, ואז אני לא מקנא בחיים שלך." מובן שביטלתי את התלונה.

מעשים־מגונים ואף שבור

המטכ"ל התעורר לתיקון המצב בבתי־הכלא הצבאיים ומסקנות ועדה של אכ"א חשפו עובדות על החעללות והומו־סכסואליות

מאת
יוסי ינאי

תת־אלוף עינבר
ממאטא חדש

המטאטא החדש הבטיח לטאטא

לוסי פ. הוא רק אחד ממאות החיי־לים שכתבו אל נציב־קבילות־החיילים, רב־אלוף חיים לסקוב, על הנעשה בבתי־הכלא הצבאיים. גל־המיכתבים האדיר ש־שטף את לישכת האובמודסמן של החיי־לים, הביא להתעוררות במטכ"ל, שבעיקבו־תיה הורה הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי („מוטה") גור לראש אכ"א, לחקור בנושא.

המסקנות שהגישה אכ"א לרמטכ"ל, חר־גו הרבה מעבר למסקנות רגילות של הצעות לשיפורים ולייעול. המסקנות קבעו, כי בבית־הסוהר הצבאיים, יש לבצע ניקוי־ראש יסודי.

חיל המישטרה־הצבאית היה בן חורג ו־שקט של צה"ל משך שנים רבות. לחייל זה לא היו דרישות תקציביות מייוחדות, הוא לא עורר בעיות, ונוח היה לשילטונות הצבא שלא להתעניין יתר על המידה במת־רחש בו.

עד לפני חודשיים היה תת־אלוף זלמן ורדי קצין מישטרה צבאית ראשי (קמצ"ר). תת־אלוף ורדי בן ה־52, כבד־גוף ו־מקריח הנראה מבוגר בהרבה מגילו, היה קמצ"ר נוח לקציניו, וכימעט שלא התערב במעשיהם. כן ידע ורדי לדחות כל תלונה על הנעשה בבתי־הכלא הצבאיים, ולסוכך על מפקדיהם של אותם בתי־כלא. ורדי, יליד ליטא, אשר השכלתו תיכונית בלבד, הצליח לטפס — החל משנת 1950 — בסו־לם הפיקוד של המישטרה הצבאית, עד ש־21 שנים אחרי שהצטרף לחייל זה, ב־שנת 1971, מונה כקמצ"ר.

בחודש שעבר
ועזב את צה"ל . כדי להבריא את המישטרה הצבאית, צריך היה למצוא לו מחליף שיהיה בעל שיעור־קומה, ויסכים לבצע את הניתוח המכאיב בחיל המישטרה־הצבאית.

. הבחירה נפלה על תת־אלוף בנימין ענבר, מפקד ולוחם שעד לחודש שעבר, את נערכו חילופי־הגברי בפיקוד המישטרה הצבאית, לא היתה לו כל נגיעה לחייל זה.

ענבר, צעיר מורדי בשבע שנים, פלמ"חניק לשעבר שטיפס בדרגות הפיקוד תוך כדי שירות ביחידות לוחמות ולימו־דים צבאיים מגוונים. בעיקבות לחימתו בפשלת נוקייב הוא קיבל צל"ש, ולאחרונה זכה באות העוז.

בין פעילות מיבצעית לפיקוד על יחידות בקו, הצליח ענבר אף ללמוד סוציולוגיה באוניברסיטה, דבר אשר, לדעת הממונים עליו, יסייע לו במילוי תפקידו כקמצ"ר. אולם לדעת ענבר עצמו, עוזרת לו למלא את תפקידו העובדה, ששני בניו משרתים כחיילים בגולני. „הם עוזרים לי לשים את האצבע על הדופק, בכל מה שנוגע לחיילים בצבא," הוא מעיד על עצמו.

דובר צה"ל, תת־אלוף יואל בן־פורת, אשר התבקש לאשר לכתב העולם הזה לבקר בבתי־סוהר צבאיים, כדי לבדוק את תלונות החיילים במו־עיניו, נענה בשלילה. כן סירב בן־פורת — איש־מודיעין לשעבר הרואה, כפי הנראה, את תפקידו כדובר־צה"ל בטיוח האמת במקום במסירת חומר לעיתונאים — לאפשר לתת־אלוף ורדי להתגונן מפני ההאשמות החריפות, ולאפ־שר לתת־אלוף ענבר להרחיב את תוכניו־תיו ביחס להבראת המצב.

ואמנם, בידי ענבר מצויות עדויות מזעזעות של חיילי סדיר ומילואים, על הנעשה בבתי־הסוהר הצבאיים שהם עתה תחת פיקודו.

חיים תת־אנושיים

בצה"ל קיימים שני בתי־כלא מרכ־זיים לחיילים, ובית־כלא קטן לחיילות. לכלא 6, בצומת הכביש הישן תל־אביב — חיפה והדרך לעתלית, נשלחים חיילים ש־נשפטו על־ידי קציני־שיפוט, בדרך־כלל לתקופות־מאסר קצרות. לכלא 4, הנמצא בתוך הבסיס הצבאי הענקי צריפין, נשלחים חיילים שנשפטו על־ידי בתי־דין צבאיים,

על בתי־הכלא הצבאיים השתלטו עבריינים מועדים, הממטילים טרור על האסירים והסוהרים

בדרך־כלל לתקופות־מאסר ממושכות יותר. כלא החיילות, כלא 400, נמצא אף הוא בצריפין, סמוך לכלא 4.

מן האסירים נשללת דרגתם כל עת שהו־תם בכלא וכל חייל, גם אם הוא טוראי, הוא בחזקת מפקדם. סדר־היום שלהם מור־כב מעבודה, חמישה מיסדרים ליום ושלוש ארוחות, שהאחרונה בהן היא בשעה 4.00 אחר־הצהריים, כשל־10 דקות הארוחה מתוספות חמש דקות לעישון סיגריה. ה־מזון דל, חד־גוני ומזוהם, ולאכילתו מוקצב זמן מינימלי. מי שאינו מספיק לסיים את האוכל בזמן, מפסיד את יתרת הארוחה. מי שאינו מצליח לסיים את עישון הסיג־ריה בחמש דקות, חייב להחזיר את הבדל שלה.

בכלא כימעט שאסור ללכת. לכל מקום רצים. מיסדרי־הבוקר, ובעיקר מיסדר־המפקד של היום השישי, חמורים ביותר. מי שקו המיטה שלו חורג במילימטרים אחדים, לפי הערכת עינו של המפקד, מקבל עונש.

העונשים קבועים: צינוק, שלילת ה־שישי על התנהגות טובה, או הוספת ימי־מעצר אחרי מישפט אצל מפקד־הכלא. בבתי־הכלא הצבאיים, שלא כבאזרחיים, מורידים את השליש עבור ההתנהגות הטו־בה מראש, כבר מהיום הראשון, ומוסיפים אותו על כל עבירה שנעשית במשך ריצוי העונש.

העבודה המוטלת על האסירים אף היא חד־גונית. בדרך־כלל, העבודות הן מן הסוג המכונה בצה"ל „עבודות רס"ר". ניקוי המחנה, צביעה, סידור השבילים, מירוק ה־מיטבח, הרחת האשפה וניקוי המרחצאות. הן בכלא 4 והן בכלא 6, יש גם שיטחי־אדמה ובהם ערוגות לגידולים שונים, שם עובדים האסירים. מדי־פעם נשלחות קבו־צות של אסירים לעבודות־חוץ במחנות צב־איים קרובים, ואפילו מרוחקים, או לעבו־דות־ביצורים.

העבודה בכלא הצבאי היא חובה, אלא אם כן יש לאסיר אישור רפואי שאינו יכול לעבוד, או אם האסיר שייך למה שיוסי פ. תיאר כ„מאפיה של הכלא". הוותיקים, או העבריינים החוזרים שאינם עובדים, עמלים קשה על התעללות באסירים, בעי־שון סמים המסייעים להם להעביר את הזמן, או במישחקי־קלפים על סכומים גבו־הים. מישחקים אלה אינם תמיד הוגנים, אפילו לפי מושגי הקלפנים. הקלפים מאפש־רים ל„גאמנים" לצאת את הכלא עם סכומי־כסף ניכרים, המספיקים להם לחיות חיים טובים עד למאסר הבא.

„עבד" לשלושה ימים

בבתי־הכלא הצבאיים אין הפרדה בין סוגים שונים של אסירים. ההפרדה היחידה היא בין ה„גאמנים", חביביהם של מפקד־הכלא ואלה שמטילים עליו מורא, לבין האסירים האחרים — או בין הקצינים השפושים לבין החוגרים.

עבריין מועד, הבקיא בכל רזי העולם ה־תחתון, ואשר הסמים, מישכבי־הזכר, ה־גניבות והאלימות הם לחם־חוקו, שהוכנס לכלא בגלל עבירה באחד מתחומים אלה, מרצה את עונשו באותו ביתן יחד עם נהג שעבר עבירת־תגועה קלה יחסית.

העדויות על המתרחש, בעיקר בכלא 6, הן מחרידות ומדהימות, אפילו את קציני־החייל הוותיקים. עדותו של סמל־ראשון ב־חיל־האוויר, שנשלח למיספר חודשי־מאסר בכלא 4 בעוון מעילה בקופת היחידה, מאפיינת מיכתבי־תלונה רבים: „הסוהרים נותנים לאסירים הגאמנים לנהל את ה־כלא, כשהם ממעטים להתגנד. יש בית־דין פנימי של אסירים שיש לו חוקים פר־טיים משלו, חוקים שלאדם מבחוץ ייראו בוודאי לא־נורמאליים. אי־ציות לאסיר גא־מן גורר אחריו „להיות עבד ל־3 ימים." „להיות עבד" הוא מושג שהומצא בכלא 4. אסיר שהוטל עליו להיות עבד, חייב ל־מלא אחר כל הוראותיו של האסיר הגאמן שמונה כמעביד שלו. בדרך־כלל חייבים האסירים בין כך וכך שלא להמרות את פי הגאמנים. אבל ה„להיות עבד" משמש כ־שעשוע לכל האסירים.

מושג התלונה הוא טאבו מוחלט בבתי־הכלא הצבאיים. האסירים החדשים, או אלה החושבים עצמם בתחילה כאמיצים, אשר אינם מוכנים לקבל את שילטון־הטרור של הוותיקים, מוזהרים על־ידי הסוהרים עצמם שלא להגיש תלונות. המתעקשים מבינים־הם זוכים במהלומות. היו כבר מיקרים רבים, בעיקר בכלא 6, שבהם נחתכו בסכין־גילוח פניהם של אסירים שהעזו להתלונן. אולם גם אם מגיעה התלונה אל שילטונות הכלא, לא נעשה בה דבר. מפקדי־הכלא מעדי־פים לקבל את גירסת האסירים הגאמנים ולפטור את המתלונן בלא־כלום.

לעומת המצב בבתי־הכלא הצבאיים ל־חיילים, המצב בכלא 400, של החיילות, טוב בהרבה. העבודות המוטלות על החיי־לות הן קלות. הן תופרות, או מסדרות את תיקי כלי־התפירה המונפקים לחיילים. כלא 400 הוא קטן, ובדרך־כלל שוהות בו לא יותר מ־30 חיילות בעת־ובעונה־אחת. מפקדותיו ידועות כדמויות מחנכות, וכא־שר מתגלים בכלא ניצנים של השתלטות אסירות־עברייניות־מובהקות על אסירות אחרות, כפי שקורה הדבר בבתי־הכלא של החיילים, הם מדוכאים מייד. העונש החמור ביותר של אסירות כלא 400 הוא הברשה על עצם הימצאן בכלא.

מיפקדת קצין־מישטרה־צבאית ראשי עומ־דת עתה לפני אירגון־מחדש של בתי־הכלא, קציני־החינוך, הרופאים וקציני־בריאות־הנפש המשרתים בכלא, נדרשים לדווח ישירות לקמצ"ר על כל חריגה בנוהל, או של התנהגות בלתי־אנושית כלפי אסירים. נבדקת עתה גם ה־אפשרות להעביר לבתי־כלא אזרחיים את העבריינים המועדים, המטילים טירור על בתי־הכלא הצבאיים, ולשחררם מצה"ל ל־אחר ריצוי תקופת מאסרם.

אין ספק שאם ייכשל ענבר בהסיכתם־מחדש של הסטאלאגים של צה"ל לבתי־כלא אנושיים, ימשיכו כלא 4 וכלא 6 להוות אצבע מאשימה על צה"ל כולו.

שומר צבאי (בק"מ 101)
סמים וטירור

שיטרות צבאיות (במיצעד העצמאות)
גיהינום לחיילים, בושה לחיילות

„נילחם למען החוק, אך לא למען בחירתו של להט," טוען מפקד מישטרת תל־אביב

המישטרה נגד צ'יץ

שגילה תוכנית סודית למרד אלים של שכונות העוני

ב אחד מימי השבוע הועבר ללישכתו של שאול רוזוליו, מפכ"ל המישטרה, דו"ח שעצר את נשימתו. בלשי מחוז תל־אביב דיווחו למטה־הארצי בירושלים כי גילו, בשכונות־עוני שונות באיזור תל־אביב, תוכנית סודית, ובה הכנות קדחתניות למרד נגד השלטון. הבלשים טענו, כי ב־איזורי־המצוקה הפזורים ברחבי תל־אביב התארגנה מחתרת, שמטרתה לפתוח בהתקפה חזיתית נגד כוחות המישטרה, אם תבוצע שוב הריסה בכוח, כמו בשבוע ש־עבר בשכונת הבולגרים (שכונת התיקווה).

המישטרה בדרך לאתר־ההריסה בהתיקווה
שפיכות־דמים — לא בתל־אביב

מאפיה או לא?

ר וזוליו זימן את עוזריו הקרובים ל־לישכתו. רוח קרבות הרחוב שהתנהלו בשכונת התיקווה עדיין עמדה באוויר. צמ־רת המישטרה רתחה על כך שראש־עיריית תל־אביב, שלמה („צ'יצ'") להט, גרר את ניצב דויד עופר לידי עימות חם עם ההמון הסוער, כאשר לדעת המישטרה היתה ל־צ'יצ' מטרה פוליטית בלבד: לצבור כותרות בעיתונים, ולהפוך את עצמו לגיבור־היום, בנוסח: „שלמה להט לוחם בגנגסטרים של תל־אביב."

„אלחם נגד האלימות ואשמור את החוק, אך לא אבצע את המדיניות של צ'יצ'," אמר עופר. „אני אבצע רק את המדיניות של רוזוליו."

צמרת המטה הארצי ושלושת מפקדי ה־מחוזות הביעו את דעתם, כי אסור ל־מישטרת ישראל להסתבך במשימות מייות־רות ללא תוצאות ממשיות, כפי שקרה ה־דבר בשכונת התיקווה, ולא רצוי גם ל־טרטר את שוטרי מישמר־הגבול, שרק החלו נרגעים ממה שעבר עליהם בשטחים המוחזקים.

רוזוליו ואנשיו במטה־הארצי של ה־מישטרה, מזהירים כי אנשי מישמר־הגבול והמישטרה עלולים לגלות התנגדות, אם יישלחו שוב לשוב לקרבות־רחוב נגד בני־מישפחותיהם, אנשי שכונות־העוני.

השוטרים, ומפקדיהם הבכירים, אינם משוכנעים כלל שהם נלחמו במאפיה ב־שכונת התיקווה, כאשר נשלחו במאותיהם לבצע את צו־ההריסה שם. מדוע לא ביקש ראש־העירייה, צ'יצ', שואלים קצינים בכי־רים במטה־הארצי של המישטרה, צו־הריסה מבית־המישפט נגד מפירי־החוק באחד בניה גדול ליד התחנה המרכזית שבנו עש־רות מטרים ללא אישורי־בנייה? מדוע שתק צ'יצ' אז? מקימי האתר לא רק שלא נענשו, אלא אף קיבלו מהממשלה פרס ב־גובה מיליונים רבים, כדי להמשיך ב־עיסקיהם.

„אין מאפיה בעיסקי הקרקעות בתל־אביב," טוען ניצב דויד עופר. „לא הררי ולא בני־מישפחתו, שהתנגדו להריסה, הם אנשי מאפיה. אני אשמור על קיום החוק," הטעים עופר, „אבל אינני רוצה לשפוך את דמם של יהודים."

עופר דחה את הרעיון של הפעלת יד חזקה נגד מפגינים בתל־אביב, על פי ה־שיטות שהופעלו נגד האורחים הערבים בגליל. ואכן, תודות לו עדיין לא נשפך דם ברחובותיה, בהתנגשות המישטרה עם ה־המון. „לא שכם ולא רמאללה בתל־אביב," — קבע לעצמו עופר את הסיסמה. אך לא ברור עד מתי יצליח להחזיק בה.

חקרב ליד אתר־ההריסה
מדד השכונות — מתי יפרוץ?

לקראת סיבוב נוסף

מ קורביו של צ'יצ' ממשיכים, מצידם, לשבח את ראש־העירייה, הגבר האמי"ץ שאינו נבהל מאיומים ונלחם עד הסוף.

טענה נוספת בפי קציני המישטרה נגד צ'יצ': „מדוע נלחם שלמה להט באופן פאר־טיזאני, ולא מסר עד כה לניצב עופר את הרשימות המיסתוריות שלו, שבהן ניפנף מעל מסך הטלוויזיה? האם הוא מעלים מן המישטרה מידע סודי על המאפיה שגילה בתל־אביב?"

„לא!" מבטיח אחד מעוזריו הקרובים, שביקש להישאר בעילום־שם. „שלמה להט מסר, בחודש אפריל, מיסמך על המתרחש בשטח הקרקעות הקשורים בחברת חלמיש לעורכת־הדין חנה אוסטרובסקי־כהן, פרק־ליטת מחוז תל־אביב. המיסמך לא נמסר ל־ניצב עופר מפני שהיה מיועד לפרקליטות." הוסיף האיש, וניסה לשכנע שאין בכך הוכחה על הסיכסוך בין עופר לבין צ'יצ'.

עד היום לא מצא ראש־העירייה, שלמה להט, לנכון למסור את הרשימה שלו על ה„מאפיה" לידי המישטרה. ניצב דויד עופר הבטיח השבוע: „בעוד שלושה ימים אבקש מלהט את המיסמך." וכך נראה ב־אופק סיבוב נוסף, בין המישטרה לבין ראש־העיר.

במדינה

(המשך מעמוד 29)

נוכח אליעזר כי בית־הדין הרבני אינו יכול לעזור לו, פנה אל בית־המישפט המחוזי בחיפה, וביקש לצוות על הבאת ילדו מגרמניה. בית־המישפט דחה את בקשת האב. „אין סמכות לבית־המישפט לצוות על הבאת הילד," היו נימוקי ה־שופטים.

למי יש סמכות? „במיקרים קיצו־ניים כמו מיקרה זה, כשאשה חוטפת את בנה וברוחת איתו לחו"ל, יש לבית־מישפט הנמצא במקום־מושבו המקורי של הקטין, הוא הילד אמיר, הסמכות לתת צו־מניעה לבית־מישפט זר." אלה היו טענותיו של

פרקליט באר
סמכות בית־המישפט

עורך־הדין באר, בפנייתו לבית־המישפט העליון שיוציא צו להבאת הילד ואמו ל־ארץ. „מזה שנתיים מנסה אליעזר פרל־מוטר להחזיר אליו את אשתו ואת בנו, ללא הצלחה. הוא אינו יודע בכלל היכן הם נמצאים," אמר.

בעוד שבועות אחדים יסמרו השופטים את החלטתם בפרשה, שבמיסדרונות בית־המישפט כבר מכנים אותה, ובצדק, „פר־שת יונדף השנייה."

מישטרה

רצח ב־40 לירות

שני קלפיה החזקים של התביעה התמוטטו — והנאשם ברצח חזר חופשי לביתו

המירדף החל בשעה שמונה בערב. ב־אחד מרחובותיה של חיפה. שני צעירים פתחו בוויכוח סוער עם צעיר שלישי, והלמו באגרופיהם בפניו. כדי להתחמק מהלומות נוספות עלה מיימון לוי (20) לכיוון מועדון הסנוקר טופז, שברחוב ה־נביאים, אולם שני הצעירים שהיכוהו עקבו אחריו, והשיגוהו בחצר האחורית של המועדון. שם המשיכו בוויכוח ולאחר־מכן פרצה תיגרת־ידיים בין לוי לבין רודי־פין.

הנתקף ניסה להתגונן. כשראה לוי את עצמו מותקף על־ידי שני הצעירים, אשר היכוהו ובעטו בו ללא־רחם, שלף מכיסו מוט־ברזל והניף אותו כדי להתגונן. אז תפס אחד הצעירים בידו של לוי ה־מחזיקה במוט, ומנע ממנו להתגונן. התוקף השני המשיך לבעוט בגופו וברגליו של לוי, עד שזה נפל יחד עם אחד התוקפים על קרקע החצר.

בעת הנפילה הצליח התוקף להוציא את מוט־הברזל מידו של לוי והנחית בו מהלו־מות אחדות על ראשו של הנתקף.

שני התוקפים השאירו את קורבנם, כש־הוא מחוסר־הכרה, בחצר מועדון־הסנוקר. הוא התבוסס בדמו. הם עזבו במהירות את מקום הפשע, ונכנסו לקולנוע פאר לראות סרט.

כאשר הובא מיימון לוי לבית־החולים הכללי בחיפה, נקבע שם מותו.

חוקרי־המישטרה עצרו את כל האנשים שנמצאו באותה שעה בתוך המועדון, ו־הביאו אותם לתחנה. שניים מחשודים אלה נעצרו, והואשמו ברציחתו של מיימון לוי.

פרקליטות מחוז חיפה טענה, בכתב־האישום שהוגש נגד אלברט דהאן (21)

וחברו דויד כהן, בן־גילו, כי שניהם הרגו את מיימון לוי בחצר מועדון־הסנוקר ב־אותו לילה של ה־8 בינואר.

הפרט הטכני הכריע. המניע לרצח, הסבירה התביעה, באמצעות י. סונווי, סגן־בכיר לפרקליט המחוז, היה ריב על חוב של 40 לירות. חברתו של המנוח, ציונה מלכה, היתה צריכה להחזיר לאלברט דהאן סכום זה, מחיר נסיעה במונית, לאחר שביקשה מאלברט שישלם עבורה לנהג־המונית כדי שיסיעה לביתה. הנאשם מסר לנהג את תעודת־הזהות שלו, כערבות, וסוכם שציונה תחזיר לו את החוב ותקבל את התעודה בחזרה, אך היא לא שילמה, ודהאן היה זקוק לתעודת־הזהות שלו, ל־צורך סידורים בבית־החולים, שבו היה עליו לעבור ניתוח.

כך הגיעו שני הצעירים, דהאן וכהן, ב־אותו ערב של ינואר, לידי התיגרה עם מיימון לוי, וגרמו למותו. אך בכתב־האי־שום המתוקן, האשימה התביעה את שני הצעירים בהריגתו של מיימון לוי במקום רציחתו. אך גם לאחר התיקון היה גורלם של שני הנאשמים הצעירים מסובך. הם יכלו לצפות לעונש־מאסר ממושך.

אלברט דהאן מסר הודאה והורשע, ו־בית־המישפט הטיל עליו שבע שנות מאסר בפועל. חברו, דויד כהן, כפר באשמה. לימד עליו סניגוריה עורך־הדין חיים קאוזס. התביעה החזיקה, לפי טענותיה, בשני קל־פים חזקים במישפט, כדי להרשיע גם את דויד כהן. אך בסוף חודש מאי איבדה הפרקליטות את שני הקלפים גם־יחד, וה־נאשם השני בהריגתו של לוי, חזר הביתה.

המפולת של הפרקליטות החלה כאשר קם קצין־המישטרה, מפקח משה גולברט, מן הצוות המייוחד שחקר את הרצח, ואמר שכהן הודה במעשה באחד מימי חודש ינואר. הקצין טען כי הצעיר הסכים להו־

נאשם־משוחרר כהן
הודה או לא הודה?

דות, בתנאי שיעבירו אותו מן הכלא בשפרעם לבית־המעצר ביגור. פרקליטו של כהן, עורך־הדין קאוזס, קפץ על הזדמנות־הפז שהעניק לו המפקח.

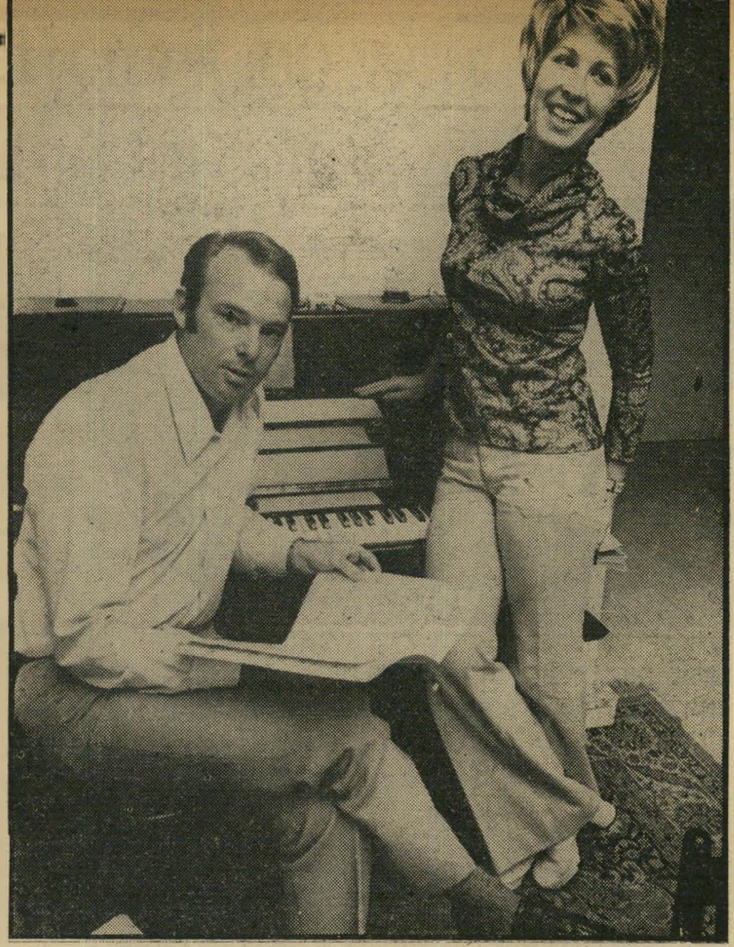
הנער היה עד־עוייץ. "היכן רשמת את הודאתו של הנאשם?" שאל קאוזס. ואז התברר כי החוקר לא רשם, כחוק, שום הודאה במחברת החקירות. הוא טען ששכח אותה במגירה. היה עליו להיוועץ במפקדיו, כדי לקבל אישור לעיסקה שעמד לעשות עם דויד כהן.

בית־המישפט לא התרשם באורח חיובי מהסברו של החוקר, הסניגור, מצידו, טען שהנאשם מעולם לא מסר הודאה כזו, וכי כפר באשמה כל העת.

יומיים אחרי תקרית זו הובא העד ה־עיקרי, נער בן 16 וחצי, אשר לפי טענת הפרקליטות, ראה דרך חלון המועדון כיצד השתתף דויד כהן בהריגתו של לוי. היה זה הקלף האחרון של התביעה, אך גם הוא התמוטט במהירות. הנער הפתיע את בית־המישפט בטענו שלא ראה דבר מתוך המועדון. "קצין מיפלג־הנוער של המישט־רה, שחקר אותו," טען העד הצעיר, "שיחק איתי שש־בש, ואמר לי שאם אמסור עדות שראיתי דרך החלון איך נרצח מיימון לוי, הוא יסגור את כל התיקים שקיימים נגדי."

כך טירפד הנער את מאמציה של ה־תביעה לשלוח את דויד כהן לכלא. העד הוכרז כעד־עוין, והנאשם זוכה. השבוע הוא חזר הביתה.

בשעה שפניה המחי"כות הוקרנו על המסך, לחוץ כל בית במדינה, התכוננה דליה מזור להלוויית בתה בת השנה וחצי

מועדת־האבי שהופיעה בעיתו־ני היום השישי האחרון היתה מזעזעת בפשטותה: "שלי שלנו איננה. דליה (מזור) ואריה לוין."

"זה לא יכול להיות!" נפלטה הקריאה כימעט מפי כל מי שקרא את המודעה. "הרי רק אתמול ראינו את דליה בטלוויזיה." ואומנם, בעת שניבטה דמותה של דליה מזור, כשהיא מקריינת את התוכנית הקצרה לקראת שידור,* ישבו דליה ואר־יה בביתם כשהם המומים מהידיעה שקיבלו שעות ספורות קודם־לכן — בתם שלי, בת השנה וחמישה חודשים, נפטרה.

לפני כארבעה חודשים הובהלה שלי לוין אל בית־החולים על שם חיים שיבא בתל־השומר, כשהיא חסרת־הכרה. אבחנת ה־רופאים שבדקו אותה היתה מהירה: שלי לקתה בדלקת־ריאות חריפה, המסוכנת ב־יותר בגיל הרך, והיתה נטולת כושר־נשי־מה עצמי.

הובהל אליה מכשיר־הנשמה. כעבור ימים אחדים, כשמצבה החמיר עוד יותר, נקראו הוריה אל הרופאים כדי לשמוע מפיהם את הבשורה המרה: "רק נס יציל את בת־כם." על הכרטיס הרפואי, שהיה תלוי על מיטתה של שלי בבית־החולים, נכתב ב־דיו אדום: "נמסר להורים על מצבה."

"יש סכנה שנצטרך לקטוע"

משך שבועות ארוכים שכבה שלי ב־מחלקת־ילדים א' כשמכשיר־ההנשמה צמוד אליה ללא־הרף. היא החלה כבר מגלה סימנים של היחלצות מסכנת־המוות שריחפה עליה. אולם עוד קודם שהספיקו דליה ו־אריה לשמוח על כך, ניחתה עליהם בשו־רת־איוב חדשה. הם נקראו אל הרופאים, ונאמר להם: "התגלה סיבוך, יש סכנה שנצטרך לקטוע את רגלה של הילדה מתחת לברך."

בעיקבות דלקת־הריאות והסיבוכים ב־מחזור־הדם, נתהווה קריש־דם באחד מ־עורקי רגלה של התינוקת. הבדיקות ש־נערכו, תוך המאבק להצלת חייה מסכנת דלקת־הריאות, אילצו את הרופאים לשאוב דם מעורקי־הרגליים, דבר שסייע אף הוא ליצירת קריש־דם. ניתוח שנערך ברגל לא עלה יפה, וכעבור ימים אחדים היא נקטעה.

כאילו לא היה די בכך, התגלה סיבוך נו־סף. הסתבר כי היא לקתה במחלה נדירה, אף זאת תוצאה של מצבה הכללי, בעיקבות דלקת־הריאות, מחלת הרייליי־דיי. מחלה זו פוגעת במערכת־העצבים האוטונומית, גו־רמת לשיבושים בלחץ־הדם ובמערכת־ההזי־עה, ומותירה אחריה סיבוכים חמורים בגיל מבוגר יותר.

מותה של שלי, ביום החמישי האחרון, היה המכה האחרונה בשרשרת של מהלומות שפגעו בהורים הצעירים, שראו בחודשים האחרונים, כיצד בתם התינוקת גוססת מול עיניהם. דליה ואריה עמדו באומץ ובגבורה בבשורות־איוב אלה, כשהם מכוונים את הכוח שנותר בהם לתמיכה זה בזה.

יש להכיר את השניים, כדי להבין מניין הם שואבים כוח נפשי נדיר זה.

אשה ישבה על ספסל

דליה (25), בתו של מי שהיה מנהלו הראשון של קואופרטיב דן וכיום מ־מנהלי התעשייה ההסתדרותית, אריה מזור, פילסה לעצמה את הדרך אל הפירסום ב־כוחות עצמה. מעולם לא היתה טיפוס של יפהפייה זוהרת, אך השיער הבלונדי הקצר והמסוגנן, האף הסולד, העיניים הבהירות והחיוך הכובש, הביאו לה את הערכת הציבור כולו.

את הקאריירה שלה החלה כקריינית ב־גלי־צה"ל. כאשר חיפשה הטלוויזיה קריי־ניות, ניסתה את מזלה, "ללא תיקוות רבות," כפי שהעידה על עצמה. היא התחרתה בשורה ארוכה של יפהפיות ונערות־זוהר, והתקבלה.

מאז הפכה דליה האשה המוכרת ביותר בישראל. משך ערבים תמימים צופים בה מאות־אלפי בני־אדם, ומקבלים אותך ל־תוך המישפחה במשך שעות, ימים אחדים בכל שבוע.

את אריה לוין (34), מהנדס־אלקטרוניקה צעיר וכישרוני, הכירה במסיבה. כעבור שבועיים הוא הציע לה נישואין. המדינה כולה ליוותה את דליה לחופה, למרות שמסיבת־הנישואין היתה צנועה ומועטת־משתתפים. לפני שנה וחצי נולדה שלי.

אושרם של השניים הרקיע שחקים. שלי היתה עבורם עולם ומלואו. הם עשו הכל על־מנת לפנקה ולבלות במחיצתה כל רגע פנוי, כשרק חובותיו של אריה בעבודה ושל דליה בטלוויזיה מרחיקות אותם מע־ליה, לתקופות קצרות, ולעולם לא ביחד.

מאז חלתה שלי יכלו באי מחלקת הילי־דים בבית־החולים בתל־השומר לצפות ב־תמונה קבועה מדי יום ביומו, משך ארבעה חודשים. על ספסל, ליד אחד החדרים, היתה יושבת דליה שעות ארוכות משך כל בוקר, כשעיניה זולגות דמעות ופניה קפואים.

בשעות הצהריים היתה דליה נכנסת, ב־פעם האחרונה באותו יום, לתוך האולם שבו שכבו תינוקות רבים, מתבוננת שעה ארוכה בבתה ויוצאת מהבניין. היא היתה נכנסת למכונית רנו ירוקה, ונוסעת לביתה. כך, מדי יום ביומו, משך ארבעה חו־דשים ארוכים.

ביום החמישי שעבר יצאה דליה משער בית־החולים בפעם האחרונה.

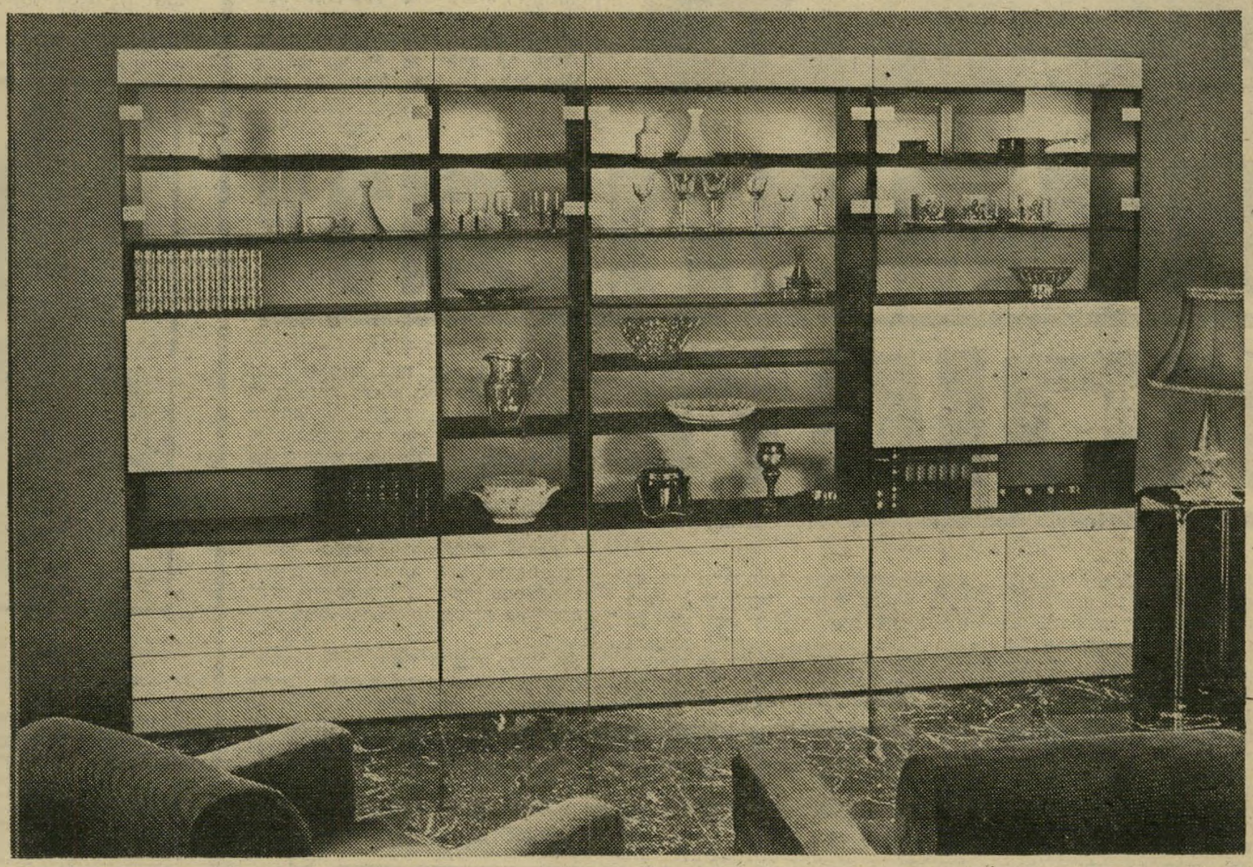
* התוכנית לקראת שידור אינה משו־דרת בשידור חי, והיא מוקלטת יומיים לפני שידורה.

יום החמישי השחור

המודולרים
מערכות הקיר החדישות
מעתה גם בסלון הישראלי

תושבי לונדון, פריז, שטוטגרט וניו־יורק אוהבים את המודולרים בסלון שלהם. מעתה תוכלו גם אתם ליהנות מיתרונות המודולרים בביתכם.

המודולרים מעניקים לסלון סגנון חדש ומהודר בתרבות הדיור. ללא תחרות באיכות ובמחיר. ניתן לרוכשם בשלבים לחברם זה לזה ולשנות את מיקומם מידי פעם.

לי יש רק כתובת אחת...

רים RIM

ירושלים: רח' כורש 7, טל.226690.
רח' שלומציון המלכה 18, טל.221949.
תל־אביב: דרך פתח־תקוה 156, טל.261339.
רח' הרצל 32, טל.826171.
רח' בן־יהודה 108, טל.238011.232546.
חיפה: דרך חטיבת גולני 23, טל.532569.
רח' הרצל 67, טל.641028.
באר־שבע: רח' הרצל 58, טל.76023.
חדרה: רח' הרברט סמואל 52, טל.22566.

פרסום אבנת

סטודיו רם

קולנוע

איגודים

הרוסי נגד פוליטיזציה

בהוליווד הוטחו בימים אלה האשמות חמורות נגד הסלג האמריקני — הדומי־נאנטי — של איגוד הסופרים והתסריטאים הבינלאומי. התסריטאים האמריקנים הואשמו בפוליטיזציות־יתר של האירגון הבינ־לאומי, ובעיסוק בתחומים מדיניים, שאינם נאים לאיגוד על־פי חוקי האתיקה המקצו־עית. והמאשים לא היה אלא — אלכסי קאפלר, סגן־נשיא אגודת יצרני־הסרטים ב־בריה"מ־המועצות.

דברי ה„ביקורת" הקשים הללו נאמרו בגלל התעקשותם של האמריקאים, לקיים בירושלים את המושב השלישי של הקונ־גרס הבינלאומי של הסופרים והתסריטאים. „לא ייתכן," הכריז הנציג הסובייטי, „ש־הקונגרס יתקיים בטריטוריה כבושה וב־מדינה הנמצאת במצב של מילחמה. שכן, כיצד תוכלנה להשתתף בקונגרס אותן מישלחות, שכניסתן לישראל אסורה ? כיצד תוכל המישלחת המצרית, החברה באירגון הבינלאומי, לקבל אשרת־כניסה לירוש־לים ?"

תוך שהוא מוחה נמרצות נגד ההחלטה ה„פוליטית" על קיום הקונגרס בירושלים — האשים אלכסי קאפלר גם את תא ה־כותבים הבריטי ב„התרגות פוליטית", ש־אינה יאה לאירגון כה מכובד שהם שות־פים לו. מסתבר, שהבריטים דרשו באחת מישיבות האיגוד להעלות לדיון את נושא הפלישה הסובייטית לפראג, באביב 1968. הצעה זו התקבלה על־ידי הסובייטים בזעם רב — והם עשו הכל כדי להכשילה.

„זוהי דוגמה מובהקת," אמר אלכסי קאפלר," לניסיונם של דמאגוגים בודדים לכפות את רצונם על קבוצה גדולה של אנשים החושבים ומתנהגים בהיגיון." בין השאר, הביע את תיקוותו כי הקרע בין הנציגים הסובייטים באירגון הסופרים ו־התסריטאים לא יילך ויתרחב בגלל התרגו־תם הפוליטית של סופרי המערב.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: מלתעות, האיש שרצה להיות מלך, שלושת ימי הקונדור, חליל־הקסם, סיפורה של אדל.

חיפה: מלתעות, שלושת ימי הקונדור, המיגדל הלוהט, האנגליה הרומאנטית.

ירושלים: בושם נשים, מלתעות, עש־רת הדיברות, הסנדק מס' 2.

תל־אביב

★★★★ **מלתעות** (אלנבי, חן, ארצות־הברית) סרט־מתח מרתק מאד, אודות שלו־שה אנשים אמיצים היוצאים להילחם ב־מיפלצת־ים אימתנית. הוליווד — במיטבה.

★★★★ **האיש שרצה לחיות מלך** (מוגרבי, ארצות־הברית) הבמאי הווותיק ג'ון יוסטון משרטט בהומור, ובליגלוג אירוני־פוליטי, את תאוות הבצע והתהילה האוחזת בשני הרפתקנים בריטיים — על רקע תקופה קולוניאליסטית מחפנטת. ש־שירטט הסופר רודיארד קיפלינג. הרפתק־נות־לשמה עם מוסר־השכל — ועם מישחק מלבב של מייקל קיין ושון קונרי, בשניים מתפקידיהם הטובים ביותר.

חיפה

★★★ **המיגדל הלוהט** (עממי, אר־צות־הברית) שיאה של פירוטכניקה קולנו־עית — בסרט מהמם, האוחז בכתפיו של הצופה ומטלטל אותו בחוזקה משך קרוב לשלוש שעות. מחזות מסמרי־שיער — עם פול ניומן וסטיב מקווין בתפקידים הרא־שיים.

ירושלים

★★★ **בושם נשים** (ארנון, איטליה) סרט מבדר ומכם שביים דינו ריזי — אודות עיוור וסיסה, המתנקם בעולם בגלל מומו. ויטוריו גסמן מצויין במסעו האופטימי ל־קראת האהבה המנצחת. החלק הראשון — פנן של צחוק; השני — נוגע ללב.

★★★ **עשרת הדיבורות** (ירושלים, ארצות־הברית) הספקטאקל המפואר של סטיל דה־מיל, אודות המיתוס של יציאת־מצריים — מעורר־הערצה גם היום, עש־רים שנה אחרי שנוצר.

כון הבוימסד - לאי פרטי

שובבה שכזאת (דקל, צרפת) סירטו המבדר־מאד של ז'אן־פול ראפנו הוא יצירה של סמלים: העלילה היא סמל, הדמויות הן סמליות, הסיטואציה, הרקע הגיאוגראפי — הכל מסמל משהו מן המאוויים הכמוסים בנפשו של כל בורגני הגון. כל אחד היה רוצה, כמו מרטין (איב מונטאן) לעזוב את הכל — העושר, התהילה, האשה היפה, העולם החומרי — ולברוח לאי־שם, לחיות כמו רובינזון קרוזו על אי בודד. כל אחת היתה רוצה להימלט מחיי־הנישואין המעיקים. מעול ממישפחה — ולבלות בחיי־הרפתקאות סוערים, הרחק ממוסכמות ומחובות חברתיים, כמו נלי (קאתרין דנב).

ולאן נמלטת נלי, חיפהפייה התוססת, אם לא אל האי הפרטי, הקסום, האכסוטי של מרטין, חזאב הבודד, השליו, שעזב הכל מאחוריו ? ובגן־העדן האבוד, אי־שם ליד חופי ונצואלה, פורחת לה אהבתם. בעת־ובעונה־אחת היא גם מגשימה, בחן רב, את מאווייו הרומאנטיים של הצופה.

לא לאורך זמן — כי בעולם המודרני, המציאותי, אין איים פרטיים ואין מיפלט מן ה„מימסד". אבל בל נקלקל לצופים את ההנאה הצפויה מעלילת הקומדיה החביבה הזו, שכולה סוחפת בקלילות ובאלגנטיות, משרה אווירה נעימה ומצב־רוח טוב — גם כשהכל זה „רק סינמה". וגם כשהסמלים המונצחים על המסך אינם מצליחים לקרום עור וגידים לדמויות של ממש, אלא נשארים קאריקאטורות משעשעות, מלאות חומור ומאופיינות בפשטות קוסמת, ב־גילומם של איב מונטאן וקאתרין דנב המצויינים כתמיד.

קאתרין דנב נמלטת אל האי

הטאנגו הפך „סלואו"

טנגו של חצות (גורדון, איט־ליה) עלילת הסרט האיטלקי תח־דש מתנהלת בשני צירי־עלילה מקבילים, כשהאחד מתפתח בחווה, והשני — בעבר. במה דברים אמורים ? קלודיה קארדינאלה היא אשתו הבורגנית, האינטליגנטית, הנכנעת והמתרפסת של המהנדס המצליח ויטוריו גסמן. נישואיהם מתנחלים על מי־מנוחות, בשקט, ללא כל לחט ותשוקה. יום אחד היא מוזמנת להשתתף בחבר־מושבעים, שיקבע את גורלה של אשה פשוטה, בת שכונות־חעוני, הנאשמת ברצח בעלה. וכאן מתגוללת הפרשה השניה: מוניקה ויטי וג'אנקארלו ג'יאניני אחבו זה את זה עד לשיגעון. אחבתם היתה סוערת, רצופה מריבות קולניות ומחלומות עזות — אבל זו היתה אחבה־שלמה, שהסתיימה במריבת־מוות, שבה חלמה האשה האוחבת את־חפירה בראשו של בעלה. האם היה זה מעשה רצח ? במחלך המישפט, המגולל את סיפורם של ויטי וג'יאניני — עושה לעצמה קלאודיה קארדינאלה את חשבון נישואיה־שלה עם ויטוריו גסמן, ומגיעה למסקנה חבלתי־נמנעת, שנישואיהם אינם שווים פרוטה. מה־גם שבעלה, בתקופה מסויימת, היה מאהבה של אותה אשה פשוטה, הנאשמת עתה ברצח.

אין זו חתפנית המלודרמאתית חיחידה המלווה את טאנגו של חצות, שלעיתים קרובות הוא מאבד את קיצבו וחופך „סלואו" ממושך ואיטי. גם אם הסיפור מעניין — הוא מוגש בפירוט עובדתי כה מייגע וחסר־חשיבות, בתי־אטרליות עזת־צבעים בוטה וגסה — עד שהצופה מאבד את חוש־הפרופורציה, ותוחה לאיזה כיוון מובילים אותו.

ג'אנקארלו ג'יאניני ואהובה — הקבלת אהבה

אי־הבחירות הזה, תחליך ההאהרה המעורפל מאד, העובר על קלאודיה קארדינאלה לקראת גילויה־העצמי; חיעדר־איזון בין מצבם הטראגי של הגיבורות לבין סממני־הפארסה המלווים את הסרט — מפילים את כל יוצריו בין הכיסאות. גם העיצוב האמין של כל הדמויות, ובמיוחד של הגברים בסרט — ויטוריו גסמן וג'אנקארלו ג'יאניני — אובד אי־שם בין בימת־החסרטה לבין האקרן, בגלל הדיאלוג הסינתטי, חקר והמנכר של הסינכרוניזציה האנגלית האכזרית, הנוטלת כל נשמה חיה מן הדיאלוג העסיסי של השחקנים, חבל.

על־פני הישיכון

עוד תפרח האהבה (בן־יהו־דה, קו־פרודוקציה איטליה, ספ־רד, צרפת) כבר זמן רב לא הת־רשמו המסכים בריחה המר־מתוק של מלודראמה. אך הצרה עם עלילת־נפל זו — שריחה מעורר בחילה. מעשה בבחור צעיר ויפה־תואר האוהב את אמו עד שגעון ויעשה הכל כדי לשמור על אהבתה — לעצמו בלבד: ישכיר עצמו כג'יגולו; ימכור ציורים מזוייפים; יבצע שוד תכשיטים; ימכור לזקן מיוחס את חסדי נערתו, ואפילו יתחתן עם נערה מפגרת בשיכלה — אך עתירת־מיליונים — ובילבד שיוכל לכלכל את אימו ולרפוש לה במתנה וילה מפוארת. אך אוי־ואבוי־כשסוף־סוף ישיג את מטרתו יתברר לו לצעיר המאוכזב, שאמו מאוהבת בבחור אחר...

את כל המירקחה הזו עירב ובישל רובדו באלאטה — במאי ספרדי שיצר פעם את לוס טאראנטוס — גלגול צועני מעניין לעלילת רומאו ויוליה. התבשיל הנוכחי של באלאטה הוא בחזקת תפסת מרובה — לא תפסת: בן־עלילה שאינו מתפתח ישירות אלא מתפצל, שלא לצורך, לזרועות ולסעיפי־מישנה, המביכים את הצופה ומסיחים דעתו מן העיקר — ולכן, גם מעייפים ומייגעים אותו. צוות השחקנים הבינ־אירופי מוכיח שוב, כי מה שטוב לשוק המשותף — אינו בהכרח מועיל למוצרי תקולנוע. השחקנים יוצרים מירקחת חסרת־אופי: סוזן האמפשייר הבריטית, דניאל דאריה הצרפתיה, ג'ינה לולובריג'ידה האיטלקיה, קונצ'טה ואלאסקו הספרדיה ורנו וארלי השווייצי — הכל רתומים לעגלת השיממון חסרת המיסגרת והמעוף.

סוזן המפשייר ורנו ורליי — מירקחת

עדנה פיינרו מדווחת על פסטיבל הסרטים בקאן:

בטן מלאה, מסכים ריקים

אלן דרון כ„מר קליין"
זקני־ציון כל־יכולים

אם לשפוט לפי מצב העניינים בפסטיבל קאן 76', הקולנוע הוא עסק משגשג, שרווחיו גדלים והולכים משנה לשנה, ועימם גם מיספר העוסקים בענף.

מעולם לא היה עוד דוחק כזה של אנשים, הדוהרים כעכברים מטורפים מ־מקום אחד לשני, מאולם־הקרנה למסיבת־עיתונאים, מפגישה אחת לפגישת שנייה, מחתימת חוזה פה למכירת סרט שם.

לפני כל הקרנת סרט שנמכר עליו, מפה לאוזן, כי יש בו משהו, נדחקים ההמונים בלהט בוער, והבהלה מסביב לשילמון ה־חושים היפאני נמשכת באותה תנופה, גם באקרנה העשירית של הסרט.

במסיבות ובארוחות השונות, המאורגנות כאן (לפי, בכלל, יש זמן ללכת לכולן?) מתנפלים המומנים על המיזנון כאילו היו בחתונה יהודית ברחוב המס־גר, דוחסים לתוך כרסם, הטפוחה ממי־לא, כל הבא לייד, והעיניים עובדות כ־ראדאר משוכלל, כדי לברר ששום מטעם לא הוחמץ, ואף בקבוק אחד לא נותר מלא על השולחן.

הרעבים מכולם, כך נראה, הם הישרא־לים. לאו דווקא העיתונאים, אלא שאר האוכלוסיה, המגיעה לפסטיבל לצרכים ש־אינם ברורים די צרכם. אחד מהם, למשל, הסביר בהרחבה לכל מי שרצה להאזין, שכל חפצו בקאן הוא: (א) אוכל; (ב) נשים; (ג) הקאזינו; (ד) הים; ו(ה) — במידה ואין באמת מה לעשות — סרטים.

מה שנוגע לסעיף הראשון, הוא ודאי אינו היחידי הסבור פך. בארוחת־צהריים אדיר ביותר בשנים האחרונות, הפך שורה של אכזבות בלתי־פוסקות, עם אורות מע־טים ומפוזרים ביותר; פסטיבל המאשר את מה שאמר מנהלו, מוריס בסי, לפני הפתיחה: „הרמה הכללית של הסרטים עלתה לאין ערוך, ומיספר היוצרים האמי־תיים בקולנוע ירדה לאין ערוך."

כל מה שעלה על בדי הפסטיבל עד יומיים לפני נעילתו מאשר חוות־דעת זו במלואה. הצוואה המתוסכלת של ויסקונטי (התמים); הפארסה־שלא־במתכוון על סי־פור מאירלינג' של מילקוש יאנקסו, גדול במאי ההונגריה (סרטו הגדוש ניאופים ו־עירום נקרא חמאים פרסיים ומעלות ציבו־ריות). המשל הפוליטי המבולבל של גיזוף לוזי (מר קליין), שגיסה כביכול לומר שאין אפשרות לגוי לעמוד בצד, שעה שמשמידים את היהודים. הגירסה הקולנועית של קו הצל לפי ג'וזף קונראד, שעשה הבמאי אנדרי ואידה (גדול יוצרי הקולנוע הפולני היום) מצטיין בחוסר דמיון ושיעמום בר־לט. הגיסויים הדיאלקטיים של ז'אן לוק גודאר, המאכזבים את המשכילים והמעצב־נים את הקהל הרגיל, (לו הוא בעצם מייועד). המיפלצת בת חמש וחצי השעות שהוא היום. ושלישית, הצימאון לסרטים בכמה משוקי העולם (הן משום שכל סרט מוצג פחות זמן, ומשום כך צריך יותר פרטים, והן משום שבתקופות משבר כלכלי הצפיה בקולנוע תמיד בעליה). קאן הפכה היריד הקולנועי הגדול ביותר של השנה.

אשר לרמת היורדת של הסרטים, כאן יש בוודאי מקום לניתוחים ארוכים ומסו־בכים. ראשית, אותו צימאון למוצרים גורם לעבודה חפוזה יותר. שנית, צמיחת כוכ־בים גדולים לדרגת מפיקים (משום שאיש אינו מסוגל לשלם לחם עוד את השכר שהם דורשים). הפכה במאים, שעמדתם אינה חזקה די הצורך, לשרתים של ה־זוהר, כמו בימים הטובים של הוליווד. בו בזמן מתקשים עדיין במאים אחרים (כמו ברטולצ'י, למשל,) שהפכו כוכבים בפני עצמם, לתפוס את משמעות החירות שבידיהם, וסובלים לעתים שחירות ו־אנדרלמוסיה הם היינו הך.

מנושאים המועלים ברוב הסרטים מוכרים כבר משנים קודמות. הפוליטיקה מושלת בכיפה, הנטייה שמאלה ברורה גם בהפ־קות קפיטאליסטיות מובהקות, ומגיעה לידי תעמולה מופגנת בכמה מן הסרטים. אף על פי כן, צריך לציין לטובה לפחות סרט אחד מן הסוג הזה, סרט בשם לה טיליק, המספר על נסיון של אנארכיסטים איטל־קיים להקים "שוב שיוויוני אמיתי בבראזיל, בסוף המאה שעברה. הסרט מציג לא רק את ה„בעד" וה„נגד" שיש ביוזמה מסוג זה, אלא גם מצטט, בין היתר, את באקונין (נביא האנארכיזם ויריבו הגדול של מארי־כס), שטען כי הדרך הטובה ביותר לחסל מהפיכה היא להפקידה בידי האינטלקטוא־לים. וציטטה זו מוכחת הלכה למעשה בתוך הסרט.

סרט פוליטי אחר, העשוי ביד אומן, נשא את חשם המאקאברי גוויות נפ־לאות. הבמאי הוא פראנצ'סקו (לאקי לוצ'אנו) רוזי, הבונה מסביב לסידרת־רציחות של שופטים, במדינת דמיונית, משל על מצבה של הדמוקרטיה, עם כל אחיזת־צעיניים והשחיתות שבה.

לני בייקר ושלי וינטרס: „חתחנה הבאה גרינוויץ' וילג'"
תבליו חדש ליהודים

דומיניק מאנדה בסירטו של ברנרדו ברטולוצ'י: „1900"
מיפלצת חדשה לסטאלין

גנות קאן (לפי, בכלל, יש זמן ללכת לכולן?) מתנפלים המומנים על המיזנון כאילו היו בחתונה יהודית ברחוב המס־גר, דוחסים לתוך כרסם, הטפוחה ממי־לא, כל הבא לייד, והעיניים עובדות כ־ראדאר משוכלל, כדי לברר ששום מטעם לא הוחמץ, ואף בקבוק אחד לא נותר מלא על השולחן.

הרעבים מכולם, כך נראה, הם הישרא־לים. לאו דווקא העיתונאים, אלא שאר האוכלוסיה, המגיעה לפסטיבל לצרכים ש־אינם ברורים די צרכם. אחד מהם, למשל, הסביר בהרחבה לכל מי שרצה להאזין, שכל חפצו בקאן הוא: (א) אוכל; (ב) נשים; (ג) הקאזינו; (ד) הים; ו(ה) — במידה ואין באמת מה לעשות — סרטים.

מה שנוגע לסעיף הראשון, הוא ודאי אינו היחידי הסבור פך. בארוחת־צהריים

---

* התאבדותם של יורש־העצר האוסטרי ואחובתו.

של ברנרדו ברטולצ'י (מיפלצת ששמה 1900), המזכירה אופרה איטלקית עם נושא סטאליניסטי.

בקיצור: כל התיקוות הגדולות התנפצו בזו אחר זו, מול הגישה הבאנאלית של היוצרים, עודף ביטחון עצמי וחוסר רצון או עצלות לחפש עוד ועוד חידושים, בטל־נות בעבודה ומעל לכל, בילבול אידיאולוגי שגרם לאנשים רבים לומר במקום מה שהם חושבים, מה שנדמה להם שצריך לחשוב.

הבמאים:
★ משרתי הזוהר

מה בעצם גרם לכל זה? מי אשם — מצד אחד בדוחק, מצד שני בהידר־דרות?

מה שנוגע לסעיף הראשון, יש למומחים כמה הסברים. ראשית, מזג־אוויר נאה במ־ייוחד (למרות שרוח צוננת בערבים גרמה כאן להצטננות כללית, חשיעולים בהקרנות מזכירים את היכל התרבות בחורף). שנית, עצם העובדה שקאן היא המקום האחד וה־יחידי היום בעולם, שבו ניתן לעשות הערכה נכונה של מצב הקולנוע, ולמצוא בו את כל המי־יומי בעולם הבד.

חיים אשל, הישראלי תנמנה היום על הנהלת חברת ברוט שהיא גם מפיקת סר־טים, סיכם את עסקותיו במיליוני דולרים, ולמרות שצבע־פניו הלך והאפיר ככל ש־חלפו הימים, מחוסר שינה ודילוג מתמיד ממקום למקום, הוא יודע היטב שיחזור לכאן שוב, כל עוד ימשיך קאן לחיות מה

הסרט עשוי להרגיז את שני המחנות, הימין והשמאל. ראשית, משום שרוזי מראה אותם משתפים פעולה, ביניהם, ומחלקים לעצמם את העוגה הלאומית (וזה בהחלט מזכיר עניינים מסויימים בישראל). שנית, משום שכל הדוגלים במהפיכה כועסים על המישפט המסיים, האומר כי „האמת איננה תמיד מהפכנית."

וסרט פוליטי שלישי, שבעיני הוא ה־סרט החשוב ביותר שהוצג בפסטיבל כולו, סרט תעודי של מארסל (הצער והחמלה) אופולס, הנקרא זכר הצדק.

הסרט, הנמשך ארבע וחצי שעות, מחו־לק לשניים. החלק הראשון מוקדש ל־מישפטי נירנברג, החלק השני להשפעתם על העולם. מסביב לכל מה שקרה בבית המישפט בנירנברג, בשנת 1946, יוצא אופולס למחקר מרחיב ומעמיק ביותר על משמעות הצדק, על האחריות הקולקטיבית או האישית של האנשים, ועל הלקחים שנלמדו, או לא נלמדו, ליתר דיוק, ממיש־פטים אלה.

הוא מעמיד את טלפורד טיילור, התובע האמריקאי דאז, מול דניאל אלסברג, המא־שים את אמריקה של היום. את אדגר פור, התובע הצרפתי שהפך, בינתיים, נשיא הסינט בצרפת, והמודה שגריניג עורר בו מידה מסויימת של הערצה, מול באטה קלארספלד, המאשימה את מישטרי היום בהשלמה עם חטאי האתמול. מי יתן ותי־ווצר ההזדמנות לראות סרט זה גם ב־ישראל, מתוך תיקווה שהצופים יראו לא רק מה שמתרחש על המסך, אלא גם ישכילו להסיק את המסקנות לגבי המתרחש עתה סביבנו.

היהודי הוא עלוקה

סרטו של **אופולס** מהווה למעשה גשר לנושא נפוץ אחר בפסטיבל, בעיית היהודים.

צל המלאכים של השווייצי דניאל שמיד, לפי תסריט של הגרמני ורנר ריינר פאס־בינדר, מציג את היהודי כנושא דגל ה־קפיטאליזם העולמי, עלוקה המוצצת דם גרמני מתוך נקמה על השואה.

מר קליין, שביים ג'וזף לוסי עבור אלן דלון, מספר על אלזסי בשם קליין הנחשד כיהודי, והמנסה לשווא להתנקות מן ה־אשמה. העובדה שמר קליין האלזסי קונה בפרוטות רכוש של יהודים חסרי־ישע הופכת אותו דמות שלילית, עיט הפושט על גוויות. אולם מהתיכנון השטני של היהודים, המחשידים אותו בפני הגסטאפו, נודף מדי ריח של זקני ציון כלייכולים. ונסיונו של לוסי לחקות את היצ'קוק מיו־תר לגמרי, כי לא נולד עוד מי שישיג את השועל הזקן בתחבולותיו, וכל המת־חרה בו אינו יכול לא להפסיד.

הסרט היהודי היחידי שנעשה מתוך אהבה ואהדה לנושא בא מארצות־הברית. שמו התחנה הבאה, גרינוויץ' וילג'. עשה אותו פול (הארי וטונטו) מאורסקי, כשהוא מבסס את מרביתו על זיכרונות אישיים, ונושאו — בחור יהודי העוזב את הבית, בתחילת שנות ה־50, עוזב את סינר אמו היהודיה והולך לגור בקרב הבוהימה של גרינוויץ' וילג', בדרכו לקאריירה של שחקן. יש בסרט הרבה הומור, הרבה אווי־רה, והרבה חיוכים. גם אם כל מה שקשור לצד היהודי בו מוכר וידוע מסרטים קודמים, הרי נוכחותה של שלי וינטרס, בתפקיד האם, נותנת לדייסה הישנה תבלין חדש.

אם מדובר בקולנוע האמריקאי צריך להזכיר את נהג מונית של מרטין (אלים לא גרה כאן יותר) סקורזזה, סרט שזכה כבר להצלחה מיסחרית עצומה בארצות־הברית, והביא תהילה רבה לשחקן רוברט דה־נירו. הסרט הוא דוגמה קיצונית של התיסכול, חוסר־הקומוניקציה והאלימות, הטמונים בכל יושבי הכרך האמריקאי, מגיע לשיאי פורענות סאדיסטיים, שהם מצד אחד מוגזמים, ומצד שני מייותרים בהחלט. בגללם ניתן אולי להתייחס לסרט כאל תיאור מיקרה פאתולוגי, ובתור שכזה בעל עניין מוגבל, ולא כסרט על המציאות האמריקאית.

ואלימות. היא כמובן שוכנת במקום־כבוד כימעט בכל סרט בפסטיבל, ללמד שכאלה הם פני העולם, ואסור לשכוח זאת. מקנדה ליפאן, ומיוגוסלביה לבראזיל, נדמה כאילו האנשים הפכו אכזריים יותר, או מרוסנים פחות, או שפשוט היו תמיד כאלה, אבל המסך לא העז עד היום להראות את פרצופם האמיתי. כריתת אברים מול המצלמה, רצח אב ואם ומישכבים במיש־פחה הם עניינים של שיגרה, ומבקר־קול־נוע, המתייחס ברצינות למיקצועו, יהפוך בסופו של דבר לקשוח ביותר.

לא כדאי להרבות עוד פרטים על ה־סרטים הרבים שהוצגו כאן. למרביתם יש עניין לבעלי־מקצוע בלבד, ורובם, השנה, חזרו על מה שנאמר על־ידי יוצריהם בשנים קודמות. אך למרות זאת, אי־אפשר שלא להזכיר שני סרטים, שאולי לא יוסיפו לתהילת יוצריהם, אבל הוכיחו שוב את עליונותם הבולטת.

האחד, המארקיז ד'או, סרט של אריק

אינגמר ברגמן עם ליב אולמן בחסרטת „פנים אל פנים"
וידוי של תיסכולים

(אהבה אחר־הצהריים) רומר, לפי סיפור של הייניריך פון־קלייסט. הוא פניגה מחו־שבת עד לפרטיה הקטנים ביותר. הוא מהווה לא רק ביקורת חברתית מחוכמת מאד על גרמניה של סוף המאה ה־18 (קלייסט מספר על מארקיזה, שניצלה בנס מאונס חיילים רוסיים, בעזרתו האדיבה של קצין, רק כדי שיסתבר לה לאחר־מכן שהיא בהריון, מבלי לדעת ממי, איך ולמה), אלא מחווה אינטלקטואלית לרוחו של קלייסט, ומופת לקולנוע משובח. חבל רק שאיפוקו המפורסם של רומר יוצר קרירות מחושבת מדי בסרט, הפונה אל ההיגיון יותר מאשר אל הרגש.

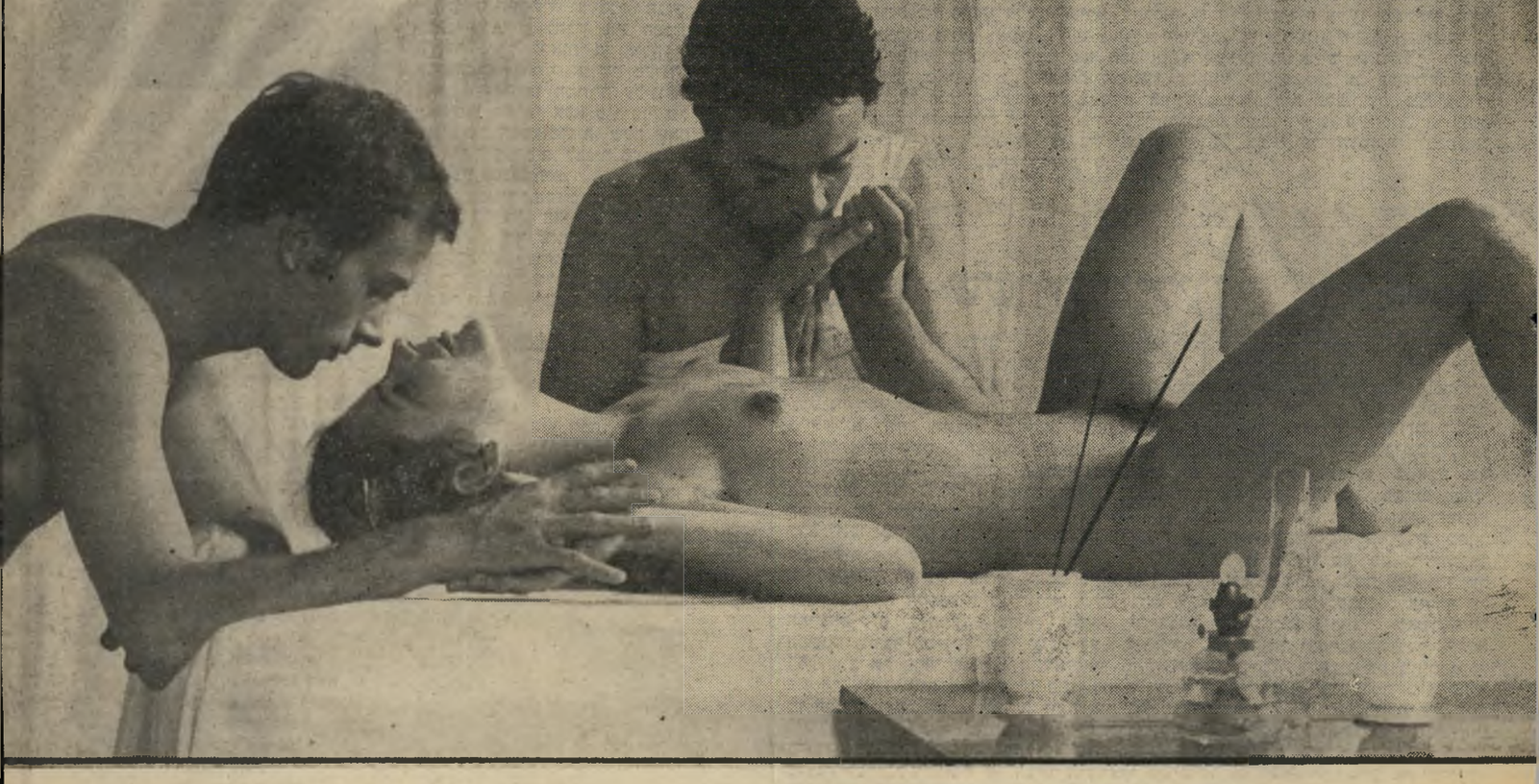
הסרט השני הוא פנים אל פנים של אינגמר ברגמן, סרטו האישי ביותר עד היום, וידוי קורע־לב על התיסכולים ה־מעצורים הנפשיים שהם תולדה של חינוך פרוטסטנטי מהוגן לפי כל הכללים, מאבק מתמיד לשפיות בעולם שהוא כולו מטורף, ועמידה בפני אימת המוות והזמן החולף, הטמונה באדם מן הרגע שנולד.

כל אלה נושאים שהופיעו גם בסרטיו הקודמים, אך מעולם לא בצורה בולטת כל־כך, בהתגלמות המסחררת של ליב אולמן, שדרכה מציג ברגמן את בעיותיו־שלו. ואף אם בחלקים מן הסרט אין ה־במאי השוודי הגדול מגיע לאותו עושר דמיוני שהתברך בו קודם, הוא עדיין משכמו ומעלה מעל התחרות.

מנחם גולן מבטיח

בינתיים, על חטייבת, העסקים נמשכים כרגיל. בבתי־הקפה מספידים את רומן פולנסקי, על הכישלון החרוץ של הדייר, חן כבמאי והן כשחקן. מנחם גולן מבשר במודעות גדולות שאליזבת טיילור תככב בסרטו הבא, השגריר. דושאן (סרט מתוק) מאקאבייב מסביר שוב לידידיו מה בדיוק קרה בינו לבין כוכבתו הקנדית קארול לור (שטענה, כמה ימים לפני כן, כי השתמשו בשמה לרעה כדי לפרסם את הסרט). במלון קארלטון שותים שמפניה כמים, במסיבת־קוקטייל של ברוס, שבה נדחקים הכוכבים זה אל זה, תחת התבוקים המאיימים של המצלמות. ומבקרים, שעי־ניהם בוהות מרוב סרטים, חוקרים זה את זה מה כדאי לראות ועל מה אפשר לוותר.

הכל מסכימים שזה יותר גרוע מתמיד, והכל קובעים פגישות לשנה הבאה.

פירמו של מיקוש יאנפקו: „חטאים פרטיים, מעוות ציבוריות"
חגיגה של ניאופים ועירום

העולם כולו סכיזופרני, וכל החברה מטורפת ✷ פקידי־הסיפרות של לאה פורת יקבעו מהי סיפרות ✷ מיהו מקסים גורקי הישראלי?

ה. ד. לאינג | יגאל אלון | סמיח אל־קאסם | ש"י עגנון | סמואל בקט

החברה המטורפת

קשר של שתיקה

,סבכים' מאת: ר.ד. לאינג
הוצאת ,כמתת', 95 עמודים

לפני כשלוש שנים ראה אור בעברית סיפרון צנום, שהוא ספק פואימה ספק מיצבור סבוך של קשרים־אנושיים, המוצגים כשפה תחבירית אסוציאטיבית, המעלה מתוך ניבכי הסכיזופרניה תיאור אמת אנושית של מסע אל האימה, ותהליך ההשתחררות ממנה.

ר.ד. לאינג נחשב כיום כאחד האישים הבולטים ביותר בפסיכולוגיה ובפסיכיאטריה מאז ימי זיגמונד פרויד, וכאביה של תורת האנטי־פסיכיאטריה. סיפרו סבכים לא זכה בארץ בקבלת־הפנים אשר לה ראוייה תורה חדשנית זו.

בסידרת ספרים שפירסם לאינג במהלך 20 השנים האחרונות, וביניהם הפולימיקה של הניסיון, האני החצוי, אני וזולתי, שפיות, טירוף והמישפחה ועובדות החיים, הוא סותר את כל הנחות־היסוד של ה־פסיכולוגיה. ביצירותיו מתמקד עיקר עי־סוקו של לאינג בסכיזופרניה, שלדבריו היתה במשך עשרות בשנים אטומה למחקר ולהבנה. לאינג, שבמשך שנים חקר תת־עולם זה בחוליו ובעצמו, הגיע לאבחנה שאנו עשויים להבין את הסכיזופרן רק כאשר נחדל לראות בו חולה יוצא־דופן, ונראה בו „יצור אנושי מעונה ונואש", שאת התנהגותו המוזרה עלינו לפרש לא כ„סימני מחלה" אלא כ„ביטוי של קיומו".

הנחת־היסוד של לאינג דנה בבני־אדם הנדחפים אל הסכיזופרניה, שעה שהם לכודים בחברה ההורסת את חוש־הזהות שלהם, והמאלצת אותם, כפרטים, לבנות מערכת התגוננות המכונה ,האני המזוייף', שמטרתה להפריד בין ה,אני' לפעולותיו.

לדעת לאינג מתרושש במצב זה האני־הסגור, כאשר חייו הפנימיים של האדם הופכים לריקניים ונחנקים, ובשעה שה,אני' חותר לפרוץ החוצה, הרי שנדמה לו כי בחוץ אורבים לו אותם כוחות עוינים שדחפוהו להסתגרות, כך שאין לו לאן ללכת, והוא משתגע. טענת־היסוד של לאינג, שחלקה מתבססת על פרשנות יצירות־סיפרות של דוסטויבסקי, קאפקא, בקט, ז'נה ואחרים טוענת כי עולמנו כולו סכיזופרני, וכל החברה היא מטורפת. וההבדל היחיד בין החולים לבין השאר הוא בכך שהחולים מודעים לטירופם, שעה שהשאר מרמים את עצמם באשלייה שהם שפויים.

הנחה זו הביאה את לאינג לדחות את שיטות־הריפוי המקובלות בפסיכיאטריה, ולכן הוא ייסד את קינגסליי הול, אותו הוא מכנה כעיר־מיקלט. לדבריו, החברה אינה סובלת את הטירוף וטירדותיו, מאחר והיא יראה אותו בעזרתם של הפסיכיאטרים, שהם נציגי הטכניקה הרשמית של הפאניקה הכללית השלטת בעולמנו.

לפי תפיסתו של לאינג, הרי שהפחד, המשותף לכולם, הוא הפחד שאנחנו מפחדים איש מפני רעהו, ולדבריו אלה הם „פחדים מפני דלתות סגורות, חושך, חיות, בדידות, ומעל לכל הפחד מפני הזולת. פחד זה הנו יסודי. זהו הפחד שאנו חשים כל אימת שאנו מושיטים יד למישהו. הרי הפחד היסודי ביותר הוא הפחד מפני מצב־חלשה, להימצא לפתע ללא הגנה, להיות נתון לחלוטין לרחמי הזולת.

בספר סבכים מעלה לאינג את תיאור ופירוט תהליך התפרקות־הפחדים של מצב סכיזופרני, בצורה שירית, המתארת סיטואציות סכיזופרניות, שדרכן נעשה תהליך הריפוי, או שיחזור אישיותו של החולה, כפי שהדבר מודגם בקטע הבא:

אינני ראוי למה שיש לי
לכן כל מה שיש לי נגוב.
אם יש לי זאת,
ואינני ראוי לזה,
לבטח נגבתי זאת,
מפני שאינני ראוי לזאת.
אינני ראוי לזאת
מפני שנגנבתי זאת.
נגנבתי זאת
לכן אינני ראוי לזאת.
אינני ראוי לזאת
לכן לבטח נגבתי זאת.
או, זה ניתן לי כמעשה חסד מיוחד
על־ידי מישהו הראוי לזה
לכן מצפים ממני להיות אסיר־תודה על כל מה שיש לי
מפני שמה שיש לי
ניתן, לא נגנב.

לא ייפלא שהחברה הישראלית, שהיא שמרנית בביקורתה העצמית מחד, וביחסה לנכאי־הרוח החיים בקירבה (שעה ששיטות־הריפוי כאן מפגרות לעומת החידושים שנעשו בתחום הטיפול במחלות־רוח בעשור האחרון), התעלמה לחלוטין מסיפרו היחידי של לאינג שראה אור בעיברית.

השחיתות חוגגת

מי מריבה

המועצה לתרבות ולאמנות, בראשותה של הגב' לאה פורת, הממנת כתב־עת מהודר לאמנות, חצי־תריסר תיאטראות, מחזאי־חצר, הוצאה לאור של סיפרי־מופת אשר המופת שבהם מוטל בספק, ועוד כהנה וכהנה, פתחה ב„מיפעל לעידוד הספר העיברי."

לדברי הגברת פורת, שכישוריה בניהול חיי התרבות בארץ טרם הובהרו לאיש מאנשי התרבות, מטרת המיפעל החדש היא לעודד את תפוצת הספרים המקוריים, על־ידי רכישה מרוכזת של סיפרי פרוזה ושירה. לדבריה, ייבחרו הספרים על־ידי ועדת־מומחים מיוחדת, שמונתה מטעם מועצת הספר העברי והמועצה הציבורית לתרבות ולאמנות.

מסתבר שפקידי־תרבות יקבעו את הספרים המקוריים „הראויים לרכישה", לדברי גב' פורת, דבר שאינו מוסיף תרבות ל,מיפעל תרבותי' זה. מעניין אם פקידי־התרבות הנ"ל ימליצו על סופרים ומשוררים צעירים, המודדים במוסכמות תרבותיות, כפי שמרדו בעשרות השנים האחרונות יוצרים כאורי צבי גרינברג, יונתן רטוש, פינחס שדה, עמוס קינן ואחרים — או שהם ימליצו על יצירותיהם של אפיגונים, העומדים לרשת את מקומם של מגד, גורי, שמיר, ברסוב, ט. כרמי ודומיהם.

במילים אחרות: השחיתות התרבותית חוגגת.

הסופר ששווה מיליון

בחטף

סיפרו של **יגאל אלון** בית־אבי, שראה לאחרונה אור בארצות־הברית, זכה בביקורת נלהבת של המבקר **מארק מירסקי**, שכתב בין השאר „על אף חינוכו האוכספורדי, כותב יגאל אלון כמו **מקסים גורקי**..." והוא מוסיף שהספר „מהווה תופעה סיפרותית מרעננת כמו האביב המתוק במידבר, והוא כתוב בצורה כנה ולירית." בחוגים סיפרותיים בירושלים רווחה השבוע הבדיחה, שכאשר יתורגם לאנגלית סיפרו של **יצחק רבין**, הנרשא איתו השם (בית־אבי), ישווהו המבקר מירסקי ל**פיודור דוסטוייבסקי**, או **לאנטון צ'כוב**, שחינוכו בגיבעת־הקאפיטול לא פגם בכישרונו. ● במאמר של העיתונאי **יוסי ביילין**, שפורסם בדבר (25.5), והדן באנסמבל הקאמרי, מצוטט מנהלי הנוכחי של האנסמבל, האמרגן **יעקב אגמון**, המשבח את מנהלו האמנותי, המלחין **יוצ'יאנו ברייו**, כ„סטראווינסקי של המאה ה־20." הגדרה מתמיהה במיקצת, מאחר שסטראווינסקי עצמו הוא פסטראווינסקי של המאה ה־20 ● משורר מפורסם, שליווה את **ש"י עגנון** בארצות־הברית אחרי זכייתו בפרס־נובל נזכר השבוע, כיצד פסע יחד עם עגנון בשדרה החמישית בניו־יורק, שעה שהסופר הקשיש מילמל לעצמו ללא־הרף את המישפט „זה יעלה להם מיליון לירות... זה יעלה להם מיליון לירות..." כאשר שאל המשורר לפשר המיליון, חייך עגנון לעברו, ואמר: „עכשיו הם יצטרכו להעניק ל**חיים הזז** שוב את פרס־ישראל, להוציא־לאור מחדש את כל כתביו, ולהציג את מחזותיו בקץ הימים". ואכן, תוך חמש שנים התגשמה כל נבואתו של עגנון, שהסתכמה בלא פחות מן הסכום שנקב ● בשוודיה רואה אור בימים אלה מהדורה שוודית נרחבת של שירי **יהודה עמיחי** ● בלונדון נחוג יום־הולדתו ה־70 של המספר והמחזאי האירי ותתן פרס־נובל, **סמואל בקט** (מחכים לגודו), בצורה מקורית ביותר, כאשר באחת מהגלריות מוצגת תערוכת רישומיו של הצייר הישראלי **אביגדור אריכא**, המעטרים את יצירותיו של בקט, המבכר רישומים אלה על אחרים ● בחיפה ראה אור ספר־שירים חדש של המשורר הדרוזי, איש רק"ח **סמיח אל־קאסם**.

„כאן יש חופש... כאן מותר לכתוב ספר פורנוגרפי ולהעליב שר..."

לכרוע או לא לכרוע ברך?

● **קלמן סגל** נולד בגליציה ב־1917. בשנים 1936/9 ישב בכלא סובייטי. עם תום מילחמת־העולם השנייה חזר לפולין, בה פירסם למעלה מעשרים רומנים בפולנית, ומיספר ספרי־שירה באידיש. הוא עלה ארצה ב־1970 ופירסם את ספרו מות האר־כיבר, שהוא סאגה המתארת את הכחדת יהדות פולין. סגל, המתגורר בירושלים ו־הממשיך לכתוב בפולנית, החל מתאר בסי־פוריו האחרונים את החברה־הישראלית ב־תיאורים ריאליסטיים יותר מאשר ילידי־הארץ, תוך דילוג על הקשיים הלשוניים. לדבריו: „...הלשון משמשת את הסופר כחומר, כשם שהאבן משמשת את הפסל. ואין סיבה שלא אתמודד עם המציאות ה־ישראלית בלשוני..."

● גישה מציאותית זו בולטת בסיפורו השני של סגל, שראה אור בעברית, בית הקפה המכושף. הדן בכמה מסיפוריו ברות־חין את תהליך המעבר שלו מתרבות אחת לאחרת, תוך תיאור השפלתו כסופר עולה חדש, שנקלע לחברת אוכלי־אדם ספרותית, המתוארת בעטו הציניות והמרירה, תוך פירוט תלאות־הקליטה הפיקרסקיות שלו. תיאוריו מהווים עדות צורבת לדלותה וקטנוניותה התרבותית של הספרות העב־רית. כושרו הספרותי המעולה מעמיד אותו בשורה הראשונה של הספרות־הישראלית כיום, ווצאת מבלי שהוא זוכה למקום הראוי לו.

● הקטעים הבאים לקוחים מתוך סיפורו לכרוע או לא לכרוע ברך? שהתפרסם ב־ספר בית הקפה המכושף:

● סופר ידוע שפגשתיו בימים חראשו־נים לבואי, הבטיחני כי חופש־ההבעה של האמן כאן הוא מוחלט, ואין להשוותו כלל אל התנאים העלובים, שבהם חיים ונאנקים הסופרים שמאחורי מסך־הברזל. שם הם מוגבלים באפשרויותיהם ומצרים את צעדיהם.

„אתה צודק," אמרתי. „שם היה מבקר אותי מדי בוקר שוטר, שהיה מתיישב ליד שולחן־הכתיבה שלי ומציץ מעל כתפי במה שאני כותב. ואם לא מצא דבר־מה חן בעיניו, היה מיד מוחקו בעיפרון אדום."

„כאן אין צנזורה," הבחיר לי הסופר. „כאן מותר לך הכל. כאן רשאי אתה ל־העליב שר. כאן מותר לך לכתוב רומאן פורנוגראפי..."

„איני יכול."

„מה אינך יכול?"

„איני יכול לכתוב רומאן פורנוגראפי," עניתי. „ולהעליב שר — הרי זה עניין משתלם לעתים. אבל לעת־עתה איני יודע עוד את מי מהם להעליב, ומאיזו סיבה."

לכל הרוחות! לא ידעתי שלהעליב שר הוא עיקרו של החופש.

ובעצם, יקח אותו השד, את הספרות כולה! ואת הסופרים גם כן! מאחזי־עיניים הם, באיצטלה של כוהן גדול.

● אחר היכרות ראשונית עם הארץ, כאשר המספר ניצב מול הכותל־המערבי, ואינו בוכה, מנשק או מתפלל לו, מבקרת בדירתו בת־דודה, המרעיפה עליו עצות:

„כאן לא תהיה עוד פריץ גדול כל־כך. שמעתי ששם היית יחסן גדול אצל השודדים. אומרים שהיית שם סופר... יחיה עליך ללמוד מקצוע," אמרה בת־הדודה, מתוך השתתפות בצער.

„יש לי מקצוע," עניתי.

„אני יודעת. היית סופר. אבל כאן יש לנו סופרים משלנו."

● המספר פוגש בחבר מלפני שלושים שנה בפולין, שעלה אז ארצה. החבר מנסה ללגלג עליו:

„אל תשכח כי בעוד שאתה בנית עש־רים וחמש שנה את הסוציאליזם הפולני, ייבשנו אנחנו כאן את הביצות."

„אתה שקרן!" אמרתי. „אני לא בניתי את הסוציאליזם, ואתה לא ייבשת את הביצות. אני בדיתי מלבי מעשיות ורו־מאנים. ואתה עשית עסקים לא־כשרים עם האנגלים. והיום אתה מוכר עתיקות מזוייפות, קרמיקה ‚עתיקת־יומין' המיוי־צרת על־ידי קדרים ערבים ביריחו או ב־בחברון. מעולם לא ייבשת שום ביצות."

● במהלך פגישותיו מגיע המספר אל פרופסור אחד, שהוא „מרצה לסיפרות וידיד לסופרים שעלו לישראל."

„העיקר שאתה כבר כאן!" אמר ב־לבביות. „אצלנו לא חולכים לאיבוד. אתה, דומני, סופר."

„דומני," עניתי בענווה.

„מה פירוש ‚דומני'? או כן או לא. כלום אינך בטוח?"

„לא. אינני בטוח. זה אחד הדברים שחסרתי תמיד."

„אני מבין. לי נאמר שכתבת משהו."

„נו, כן... משהו באמת כתבתי, אבל..."

„טוב, אתה מחפש עבודה?"

„כן."

„אני יכול לחציע לך עבודה בספרייה האוניברסיטאית. האם זה מתאים לך?"

„כן."

„ואני אינני בטוח כל־כך בזה. אין זו עבודה מחקרית. אינני יודע, אם ברור לך טיב העבודה בספרייה."

„אני יכול לתאר לעצמי, פחות או יותר."

„פחות או יותר, זה כך: מגיעים אלינו הרבה ספרים מכל העולם בכל מיני שפות. חבילות גדולות, ארגזים. את הארגזים צריך לפתוח. להעביר את הספרים, להע־לות, לחוריד. זו בעצם עבודה פיסית. אבל תסתדר, עדיין אינך זקן כל־כך."

„לא, עדיין אינני זקן כל־כך."

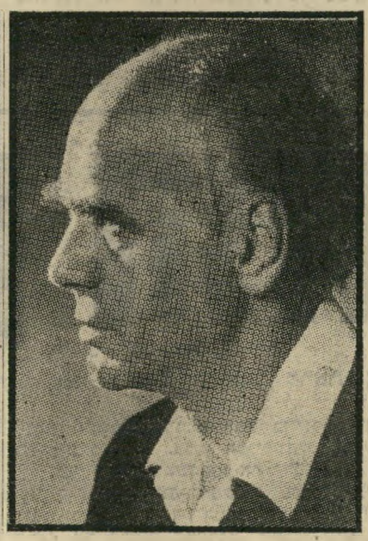
„בן כמה אתה?"

„ואתה, אדוני הפרופסור?"

„אין זה שייך לעניין," אמר ופניו קדרו פיתאום.

● המספר מחליט לפנות לאחת ההור־צאות־לאור המכובדות שבארץ:

מצאתי בספר־הטלפונים את מיספרה של חוצאת ספרים דגולה וצילצלתי. אמר־תי שאני סופר שעלה לא מזמן, ובידי רומאן לא רע, ואני מחפש מוציא־לאור וכו'. מעברו השני של הקו ענה לי קול

קלמן סגל וסיפרו
„שיתוודה על בירכיו ויבקש מחילה..."

אשה, שאין כמובן שום קושי להוציא ספר טוב.

„הבא לנו את כתב־היד שלך, נראה מה היקפו ונעשה חשבון."

„איזה חשבון?" שאלתי.

„אתה רוצה מן־הסתם לדעת כמה יעלה לך הספר?"

„אינני מבין. מדוע זה צריך לעלות לי?"

„אנו מוציאים ספרים, אבל על המ־חברים לכסות את ההוצאות."

„אין לי כסף."

„אינני יכולה לעזור לך."

„נו, תהיי בריאה!"

הנחתי את השפופרת: עוד בועת־סבון התפוצצה.

● חבר ילדות של המספר בא מהקיבוץ ומובילו לעסקן ציבורי אחד, העורך כתב־עת.

העורך אמר שטוב עשיתי שעליתי ל־ישראל. על כל יהודי חובה לעלות ליש־ראל, ובפרט על סופר יהודי. הוא הוסיף שטוב עשיתי שבאתי אליו, זו הכתובת הנכונה לסופר. עלי לפרסם עכשיו הרבה, שחקורא בארץ יכירני. ועלי עכשיו לכ־תוב הרבה, שקולמוסי לא יחליד. הוא נכון להדפיס משהו מיצירותי, אף של־צערו לא יוכל לשלם לי שכר־סופרים. אבל בשביל סופר יש דבר־מה יקר משכר־סופרים: כבוד.

נתתי לו להבין שאיני מבקש כבוד, אלא מחפש פרנסה, הוא אומר, במיקרה דנן, דווקא שכר־סופרים.

„לא," עניתי מבולבל כלשהו. „מימי לא כתבתי לשם כסף בילבד. ותמיד כתב־תי בעד כסף. זו היתה עבודתי, פרנסתי, כאילו הייתי מסתת אבנים או תופר מכ־נסיים."

„סיפרות וכסף הם שני דברים נפרדים," הורני. „הכסף משחית. מי שכותב למען כסף — מוכרח למכור את עצמו. משום כך לא היתה בארץ, שבה חיית, סיפרות חופשית טובה. שם מקבלים הסופרים כסף וסטיפנדיות, וזה מחייב אותם למ־לא אחר צו המישטר האדום. אצלנו אין קונים אדם בכסף. הסופר הוא יוצר חופשי, וקיים עיקרון התחתרות החופ־שית. מי שמסוגל — צף ועולה למעלה."

„נו, כן," גימגמתי, „אבל לא כל אדם יודע לשחות."

„אינני יורד לסוף דעתך. מה רצונך לו־מר בזה?"

לא הבהרתי מה חיתה כוונתי, וקמתי מן הכיסא.

● כעבור זמן עורך סופר אחד מסיבה לכבוד המספר. את המסיבה פותח המארח, ומשבח את כישרונו הסיפרותי של המספר:

הוא דיבר על ספרים שכבר כתבתי, ועל אלה שאכתוב בעתיד. לא הבנתי את כל המילים, כי הייתי תפוס במחשבותי, וחשתי כי נאה הוא מצידו — ומצד כל האנשים שבאו — לדרוש בשלומו של ידיד, לשתות עימו כוסית, ובחזדמנות זו לגלגל בכמה עניינים מיקצועיים, המ־עניינים את כולנו. ועוד חירהרתי שאני אסיר־תודה לכל על ערב יפה זה, ואפילו לקבסתן גומולקה, על ששיעמם אותי עד כדי כך שהייתי נאלץ לעזוב את פולין.

כשסיים בעל־הבית, ביקשתי לומר מי־לים אחדות, ואמרתי מישפטים אחדים — שלא היו יפים כפי שעלו במחשבותי; המילה שבמחשבה תמיד יפה מזו חנא־מרת. אחר־כך נטל את רשות־הדיבור אחד האורחים. לא הכרתיו אז, ואיני מכירו עד היום. רק ידוע לי שהוא סופר.

„ידידים חשובים," פתח, „אני מברך בחום את עמיתנו החדש, שהואיל לבוא ולהתיישב בארצנו. אבל לפני שאני מברך אותו, אני פונה אליו בשם כולנו ותובע..."

כאן הפסיק הפסקה ריטורית, שתק רגע, אבל הד קולו עדיין צילצל, כי היה לו קול יפה, מתכתי. ומייד המשיך:

„אני תובע שיכרע ברך. אני תובע שיכרע ברך מייד לפני כולנו יחד, ולפני כל אחד מאיתנו לחוד, ומייד! שית־וודה על ברכיו ויבקש מחילה מכל אחד מאיתנו! אני רוצה לשמוע את וידויו, על אשר חי בארץ שבה חי."

ארבעים או שישים זוגות עיניים ננעצו קודם בו, אחרי־כן בי, ושוב בו. היתה דממה, דממה פה גדולה ששמעתי את חולם חדם בעורקים. והלח המשיך:

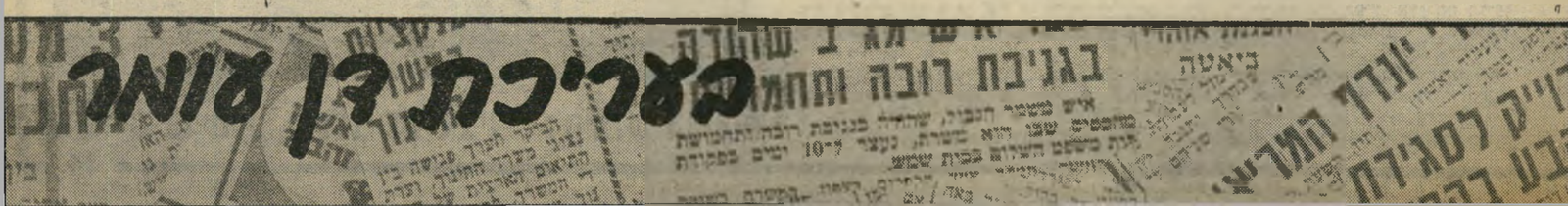
„נאמר כאן שהוא סופר. אולי. לא קראתי את ספריו ולא אקרא אותם עד שלא אראה אותו ואת חבריו, שבאו מאותה ארץ, כורעים ברך. שיכרע ויאמר וידוי!"

—

הוא סיים, ועכשיו התרכזו כל המבטים בי. חיכיתי רגע בהנחה שמישהו יאמר דבר־מה, אבל הכל שתקו. ואני מבין שהם שתקו, כי ההצעה עשתה רושם עז ומרתק, וחבל היה להפסיקה בראשיתה. חיכו לי. היה מתח. ואני עדיין לא ערכתי את מחשבותי: להקהות את שיניו או לא? לשבש את השימחה וההצגה?

„גבירותי ורבותי הנכבדים," אמרתי, „קבלת־הפנים שערכתם לי כאן נוגעת ללב ומאלפת. עכשיו אני יודע, עכשיו אני מרגיש שאני בבית, בארצי, כי אילו הייתי אורח סתם, לא היו אל־נכון מבק־שים ממני שאכרע ברך לפניכם. לכרוע ברך כבר לא כרעתי מזמן, ארבעים שנה, מן חסתם, חלפו מאז כרעתי ברך — ואתם בוודאי תצחקו: אז כרעתי ברך לפני גברת צעירה ונאה שאהבתי מאד, ושאהבה אותי. מאז לא תבע ממני איש שאפול על ברכי. וחיום לא קל לי לעשות זאת: הרימטיזם הארור... אתם יודעים, מן חסתם, מנסיונכם מה פירוש הדבר... אני מבקש, לכן, שתשחררוני מזה. בפרט שאתם אינטלקטואלים וסופרים. סופרים הם בדרך־כלל נגד זה שאדם יכרע ברך בפני אדם אחר. היה אומנם משורר אחד, שאהב כי יכרעו בפניו, אבל הוא, כפי שסבורים, היה גראפומן, הוא היה קיסר ושמו היה נירון. ובמה שנוגע לאמירת וידוי ובקשת מחילה: זה לעולם אינו עשוי לחזיק. אני מודה, שחטאתי הרבה ועשיתי שגיאות רבות. מיחלו לי על השגיאה חגרועה שעשיתי מימי: שאני נמצא עכשיו ביניכם."

חזזתי את הכיסא ויצאתי.

„ברגע שניתלה בן־יוסף, היה ברור לי שעלי למלא את מקומו. אלפים הרגישו כמוני. הייתי בז לעצמי אילו נהגתי אחרת...“

בשבוע שעבר תבעתי, במאמרי „גנרל בארקר“, את הדיעה שהרבה שגיאות של המימשל וכוחות־הביטחון בגדה ובגליל היו נמנעות, אילו היו מנחיגי המדינה אי־פעם במחתרת אמיתית, והבינו את הכללים הפועלים בה והמשפיעים עליה.

רשמתי להלן כמה זיכרונות, כדי לחדגים למה התכוונתי. אני עושה זאת בהיסוס רב, כי חלקי במחתרת היה כימעט אפסי. הצטרפתי לאצ“ל לפני יום־חולדתי ה־15, ופרשתי, אחרי שני פילוגים מכאיבים, קודם שמלאו לי 18, כאשר התקומם הגיוני יותר ויותר נגד התפיסות של האירגון, בתחומים רבים. שלוש שנים אלה, אף שהיו אחת החוויות העזות ביותר בחיי, היו עדיין רחוקות מן התאבק המר, לחיים־ולמוות, שניהלו אצ“ל ולח“י שנים אחדות לאחר־מכן.

נדמה לי שעדותי יכולה בכל־זאת לתרום דבר, שאינו מופיע בסיפוריהם של המנחיגים והמפקדים שכתבו על מילחמת המחתרת: מה הרגיש צעיר פשוט שהצטרף לאירגון, מה נעשה בליבו וסביבו. ייתכן שהדבר מאפשר חסקת מסקנות מסויימות, שהן נכונות גם כיום — כאשר השילטון הוא בידינו, ובניו של עם אחר הם המתקוממים נגד שילטון זה.

אורי אבנרי

זיכרונות מן המחתרת

לי שכתי לא מכבר בחדר של בית־מלון, אי־שם באירופה, ושוחחתי עם פלסטיני צעיר, הממלא תפקיד פוליטי חשוב. תמיד, בכל המיפגשים מסוג זה, שולטת הסקרנות ההדדית. מה חושב הצד השני? כיצד פועל מוחו? מהם האירועים שעיצבו את חייו? איך קרה מה שקרה?

„קראתי שהיית בעוריך במחתרת האירגון,“ אמר בעי־שיחי. „איך זה יכול להיות? איך חגעת לזה?“

„זה היה טיבעי לגמרי,“ השבתי. וסיפרתי.

אדם מת

שי מי היה שלמה בן־יוסף. הוא היה עולה חדש מפולין, בית“ר. בתמונות חבש כובע־מיצחייה.

הוא התגורר בראש־פינה, שם החזיקה בית“ר קומונה. היו לבית“ר כמה קומונות כאלה בארץ, שנקראו „פלוגות גיוס“ והיו מעין תשובה לקיבוץ.

מעשהו של בן־יוסף היה עלוב למדי. אחרי שהותקף אוטובוס יהודי באיזור צפת (כמדומני) הוא ארב לאוסובוס ערבי, מלא נשים וילדים, וירה בו. הוא לא הצליח להרוג איש, נעצר על־ידי הבריטים והועמד לדין.

כיום אין מעשהו של בן־יוסף נראה כמיבצע מפואר. אך בעינינו, אז, היה זה שיא של גבורה ואומץ־לב.

מזה שנתיים סערו בארץ „המאורעות“ — סידרת השביתות והפיגועים שהערבים ראו בה את „המרד“ הגדול שלהם. הם התחילו באחד הימים, כשהייתי בכיתה ו'. אבי בא לקחת אותי מבית־הספר, וכמוהו עשו הורים מודאגים רבים אחרים, מייד כשנתקבלה הידיעה שעשרות יהודים נהרגו ביפו בידי ההמון הזועם.

מאז היה נטוש ביישוב הוויכוח הגדול על „ההבלגה“. חיים וייצמן ודויד בן־גוריון אמרו שאסור להשיב בטרור על טרור, ויש להתאפק. בוודאי היו להם שיקולים פוליטיים מתוחכמים, אבל הם לא ענינו אותנו. לנו, שהיינו אז בני 13 או 14, נראה הכל פשוט בתכלית: הם הורגים אותנו, ואנו צריכים להרוג אותם. יורים עלינו, עלינו לירות בהם. מנהיגי היישוב אינם אלא חבורה של פחדנים, עבדים נרצעים של השילטון הבריטי.

קראנו על פעולות־התגובה של יהודים אלמונים, וליבנו היה עם מבצעיהן. הם ניראו לנו כגיבורים, המחרפים את נפשם למען העם. קינאנו בהם, ורצינו להיות כמותם.

שוטרים ברימים ברחוב תל־אביב: להימנע מעימות

המסיתים

לי א הסתרתי את זעמי והתרגשותי. ביטאתי אותם בכל שיחה עם חברים וידידים. התקרבתי אז ליום־הולדתי ה־15, ועבדתי כפקיד אצל עורך־דין.

פעם עמדנו, כמה פקידים צעירים, בבניין בית־המישפט המחוזי (ששכן אז ברחוב יהודה הלוי 35 בתל־אביב) והתווכחנו בלהט על ההבלגה והתגובה. אחד הפקידים, מבוגר ממני, העיף בי מבט מוזר. כעבור כמה דקות משך אותי הצידה, ושאל אם אני מוכן לשוחח עימו ברצינות. הסכמתי, בסקרנות גוברת. קבענו שעה ומקום למחרת היום, ואני חזרתי לעבודתי. המיסדרון היה מלא שוטרים בריטיים, ועל הדוכן ישב שופט אנגלי.

איני זוכר מה היה שמו של אותו צעיר, שגרם למיפנה כה מכריע בחיי. כאשר נפגשנו, השביע אותי לסודיות מוחלטת. הוא גילה שהוא שייך למחתרת, ששמה „האירגון הצבאי הלאומי“. השם הזה לא היה אז עדיין ידוע ברבים“. הוא הציע לי להצטרף.

הוא לא העלים ממני דבר. הוא דיבר על הסכנות, על מה שיהיה צפוי לי אם אתפס. על העינויים במרתפי הבולשת הבריטית, על המאסר. הדוגמה של בן־יוסף היתה טריה ומאיימת. לבי הלם בחוזקה. ביקשתי שהות של 24 שעות.

במשך אותן 24 שעות ריחפתי בעולמות אחרים. כל עולמי השתנה בן־לילה. האם להבת אי האירגון, להיות אחד מקומץ חגיבורים העושים את ההיסטוריה, לחסתכן מדי יום, לאחוז בנשק? האם אין זה חלום?

בעי“ב, אחרי הארוחה, ביקשתי את אבי לצאת עימי לרחוב. גרנו אז ברחוב דיזנגוף, לא הרחק מרחוב גורדון. השבעתי גם אותו לסודיות וסיפרתי לו מה קרה. שאלתי בעצתו.

לא היה דבר בעולם שהיה רחוק מאבי יותר מאשר אלימות וטרור. בגרמניה חונך על בירכי ההומאניזם, והוא היה אידיאליסט ואופטימי ללא־תקנה. הוא השיב שאינו יכול לייעץ לי, עלי לנהוג לפי הבנתי ורחשי־לבי.

עברו שנים רבות עד שהבינותי את כל החוכמה וההקרבה העצמית שהיו כלולות בתשובה פשוטה זו. מאז, במשך כל שנות פעולתי באירגון, לא שאל אותי עליו, ולא דיברתי עימו על נושא זה. עם הצטרפותי למחתרת, נותק במידה רבה הקשר שלי עם הורי. עברתי לעולם אחר.

אילו קרא מושל־המחוז הבריטי בשעתו את התיאור הזה, היה בוודאי מאשים את אבי בחוסר־אחריות מחריד, על שהפקיר את בנו בידי הטרוריסטים. את הצעיר שגייס אותי, ואת חבריו, היה מגדיר בלי היסוס כ־מסיתים“.

● **מסקנה:** כאשר מתחילה התעוררות לאומית אמיתית, כל אדם ברחוב הוא „מסית“. אבות מתונים ומודאגים לא ימנעו מבניהם להצטרף אל הלוחמים, ואף יתגאו בסתר־ליבם במעשיהם. המושל הזר לעולם אינו מבין זאת, ועל כן אינו מסוגל אלא לשפוך עוד ועוד שמן על המדורה.

הכרוזים

לי פני־כן, בחודשים שבהם בשלה בליבי ההחלטה להצטרף ללוחמים, מבלי שהבחנתי בכך, עברו בידי הרבה פיסות־נייר.

היו אלה דפים משוכפלים. הנייר היה פשוט, השיכפול היה פרימיטיבי. הדפים לא היו חתומים. עד היום אין לי מושג מי כתב אותם, מי הדפיס, מי הפיץ. אלי הם הגיעו מידי ידידי־מישפחה, אדם מבוגר מן היישוב, רוויזיוניסט סאלוני. כשגמרתי לקרוא אותם,

ואז, ביום בהיר אחד, קראתי בעיתון ששלמה בן־יוסף נידון למוות.

ברור לי, כיום, שהאנגלים לא יכלו לנהוג אחרת. אחרי שכבר הוציאו להורג כמה וכמה מראשי המרד הערבי. בן־יוסף ירה בנשים ובילדים, ומבחינת החוק לא היה הבדל בינו לבין „אנשי הכנופיות“ הערביים.

אבל לא כך ראינו אנו את הדברים אז. עקבנו בנשימה עצורה אחר המאבק המישפטי, שניהל פרקליט מזהיר מקנדה, פיליפ ג'רוף, אחיו של דוב יוסף. הזעם עלה על גדות ליבנו, כאשר נגזר דין־המוות. המאמץ להצלת חייו של בן־יוסף הטביע את חותמו על כל חיינו. עד השניה האחרונה האמנו שהאנגלים לא יעזו להוציאו להורג.

ואז, ביום נורא אחד, ניתלה בן־יוסף — היהודי הראשון שהוצא להורג על־ידי השילטון הבריטי. על קיר תאו כתב את המילים שכתב זאב ז'בוטינסקי „למות או לכבוש את ההר,“ והוא שר את ההימנון ברגעיו האחרונים.

קראתי כל זאת בעלונים מחתרתיים. הדברים השתלבו בלבי עם כל שירי־הגבורה ששרתי בחיי, עם כל סיפרי הגבורה שקראתי וסיפרתי לאחרים.

ברגע שניתלה בן־יוסף, היה ברור לי שעלי למלא את מקומו. אלפים הרגישו כמוני. הייתי בז לעצמי אילו נשארתי עומד מן הצד. רציתי לנקום באנגלים.

כאשר החלים השילטון להוציא להורג את בן־יוסף, פעל בוודאי על פי חישובים פוליטיים הגיוניים. אבל הוא לא חשב עלי, ועל רבבות הצעירים העבריים בארץ. כאשר התחזק החבל סביב צווארו של בן־יוסף, עלתה המחתרת על דרך־המלך. אלפים היו מוכנים להצטרף אליה, ומאות אכן עשו זאת. התוצאות ניראו כעבור שנים.

● **מסקנה:** אין לחוש שהוא מסוכן יותר לשילטון זר, מאשר הלוחם המת. הוא מצמית הרבה־הרבה לוחמים חיים.

---

* בדרך־כלל קראו לאירגון בשם „הגנה ב'“ או „ההגנה האזרחית“ או „הימנית“. רק אחרי שהתפלג ב־1936, בין מחייבי ושוללי ההבלגה, השתרש השם „האירגון הצבאי הלאומי“. מחייבי ההבלגה חזרו להגנה הכללית, „השמאלית“, ונקראו בפינו ש“ד, ראשי־התיבות של „שמונה־עשר דעקעס“. אני מניח שהמיספר התייחס למפקדים שחזרו להגנה.

הייתי תוהה אותם באיזו שהיא תיבת־דואר — מדרך כלל של בנות שמצאו חן בעיני, או של מכרים.

הכרוזים האלה — הערות על המתרחש, ביקורת על מנהיגי היישוב, התקפה מוחצת על השילטון הבריטי — מילאו תפקיד חשוב מאד בגיבוש החלטתי. הם הביאו מתגייסים רבים לשורות אצ"ל, יצרו סביבו אווירה של אהדה בחוגים הרבה יותר רחבים.

כרכר אחד אני בטוח: בכך השנים שעברו מאז לא קראתי אי־פעם חומר כישהו באותו צמא, באותו יחס של כבוד, כפי שקראתי את חלפים החם. תוך כמה חודשים — ואולי חיו אלה רק שבועות — הם נטעו בי, וברבים אחרים, החלטה חשוכה מאד.

אני בטוח שאילו נפל לידי היום אחד החלפים האלה, הייתי תמה איך יכול להשפיע עלי. בוודאי היו הדברים נראים לי עכשיו פשטניים, פרי מוח באנאלי. אין לי שמץ של ספק שכך הם ניראו אז לשליטים הבריטיים, כאשר קראו את תרגומם בדיווחי הבולשת.

● **מסקנה:** בשלב כזה של התעוררות לאומית, יש כוח עצום גם למילה הכתובה הפשוטה ביותר. אין צורך בבתי־דפוס, בעיתונים מתוחכמים. ושום שילטון אינו מסוגל לשים קץ לתנועת הדפים המשוכפלים, החשובים והמסוכנים מכל נשק.

הדגל

לפני כמה ימים הביא לי אחד מכתבי העיתון „מזכרת" מן המערכה בגדה — דגל פלסטיני פרימיטיבי, שנלקח מידי המפגינים באחת הערים. מקל פשוט, פיסת בד לבן, ועליה מצוייר — בצד אחד בילבד — הדגל בארבעה צבעים.

מבלי־משים חזר זיכרוני אחורה, אל הימים ההם.

אחרי שהצטרפתי לאירגון, עברתי לגור עם אחי המנוח בכוך קטן, כשניים על שלושה מטרים, מאחרי חנות ברחוב דיזנגוף, מול קפה כסית (שלא היה מפורסם אז.)

אחי היה בית"ר. הוא היה מבוגר ממני בשלוש שנים, אבל הרגשתי את עצמי עליון עליו, שהרי הייתי במחתרת. בלב אנשי אצ"ל בארץ היה אז בוז תהומי לבית"ר, שפעלה במיסגרת חוקית, ושאנשיה לבשו מדים, תגורות־כתף, כובעי־מיצחייה. אנחנו, שכבר עסקנו בנשק, חייכנו ברחמים למראה הבית"רים ש„שיחקו בחיילים".

אנב, תחושה זו של עליונות שכל מחתרת מקנה לחבריה, היא אחד הגורמים החשובים ביותר ליכידה וליכוחה. אין דבר המרומם את לבו של אדם יותר מאשר התחושה שהוא שייך לחבורה מוכחרת, לקבוצת אנשים המחרפים את נפשם למען חזוית.

לאחי היה רכוש גדול — דגל לאומי. איני יודע היכן סחב אותו. הוא תלה אותו מעל למיטתו, בין התמונות של יוסף טרומפלדור ושלמה בן־יוסף.

לי לא היה דגל, ולא כסף לקנותו. תחת זאת קניתי גיליונות של נייר מבריק, לבן וכחול, וחרכבתי מהם דגל. את המגן־דויד עזרתי מגיליון שלישי, בצבע זהב. את הדגל המאולתר תליתי מעל מיטתי.

כך, כשהייתי חוזר לחדרון שלנו, אחרי אימון בנשק או זריקת כרוזים, היו מקדמים את פני שני הדגלים, התמונות של הגיבורים, ואולי (אם זיכרוני אינו מטעני) גם סיסמה אחת או שתיים. הכוך שלנו דמה למועדון — מועדון שנועד לשנינו בלבד.

האם יש משהו המחייב נער בן 15 יותר מאשר דגל? האם היה דבר שלא חייתי מוכן לעשותו, למען הדגל?

הדגל שלי היה עלוב מאד. אילו נפלתי באחת הפעולות בידי הבולשת ואנשיה היו עורכים חיפוש בחדרון זה, בוודאי היו צוחקים בבוז למראה הנייר המבריק המודבק. אבל חדגל המאולתר הזה היה בוודאי מסוכן לשילטון יותר מאשר האקדח, בעל הנוקר השבור, ששימש לאימונים במחלקה שלי, ושהיה חבוי מתחת למיזרון מיטתי.

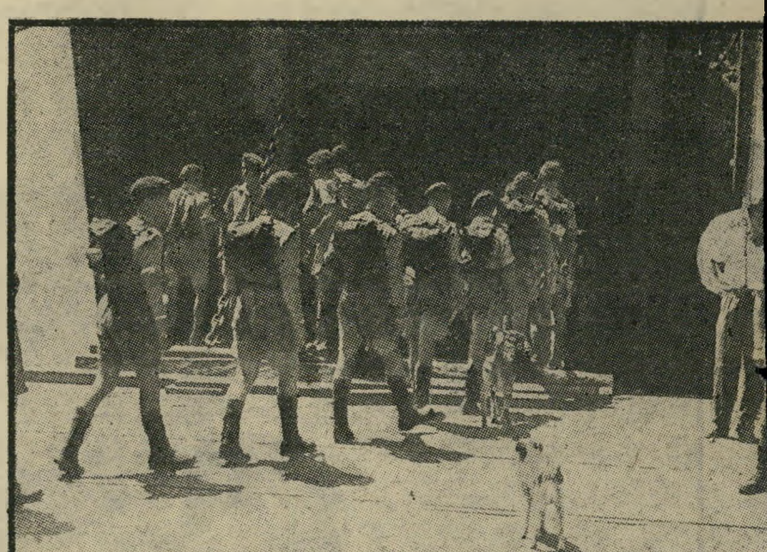
תמהני, כיום, מה הייתי עושה אז אילו הוציא השילטון חוק האוסר החזקת דגלים לאומיים. הרי הדגל הרישמי היה הדגל הבריטי, וכל דגל אחר היה דגל של מרי.

חקיקה מסוג זה היתה איוולת, והבריטים היו חרבה יותר מדי חכמים מכדי לחוקקה. אילו היה קיים אז חוק כזה, היינו מן הסתם מורידים את הדגלים מקירות החדרון שלנו. היינו מחביאים אותם מאחורי הארון. ושם היו מלהיבים אותנו עוד יותר. נדמה לי שדגל אסור מסוכן לשילטון אף מדגל מותר.

● **מסקנה:** אין נשק נגד דגל.

ההפגנה

ה ספר חיבון פורסם ב־19 במאי 1939. אני זוכר את התאריך בדיוק גם כיום, אחרי 37 שנים.

המיצעד האחרון: החיילים הבריטיים האחרונים בחיפה

הספר הלבן הגביל את העלייה היהודית ואת רכישת הקרקעות. הוא ניראה לנו כמעשה־בגידה מחפיר מאין כמוהו. השיקולים הבריטיים לא עניינו אותנו.

את הקריאה להפגנה קיבלתי, כמדומני, ב„קשר". הקשר היה פתק כתוב בידי מפקד־המחלקה (או מפקד ה„גונדה", כפי שנקראה המחלקה אצלנו), בחור שעבד כגובה באירגון מכבי־אש המתנדבים. המקשר היה מעביר את הפתק מאיש לאיש, על אופניו. נקראנו בשעת־בוקר לכיכר מוגרבי. היה עלינו להמתין ברחובות הסמוכים לאות: תקיעה בחצוצרה.

הסתודדנו בקבוצות קטנות, והצצנו בסקרנות באנשים אחרים שהיו שם, הרבה נערים ונערות, וגם כמה מבוגרים. האם כל אלה הם חברינו באירגון?

מעולם לא הייתי בטוח אם אכן שמעתי את החצוצרה, או שזה היה רק נדמה לי.

הסוף: מחצר ברי"ס מצדיע להורדת הדגל במאי 48'

לפתע החלה נהירה גדולה לכיכר, מאי־שם הופיעו דגלים, והתחלנו צועדים אגוש גדול במעלה רחוב אלנבי, לעבר בית־הכנסת הגדול ופסי־הרכבת.

איך לתאר את הרגשת האושר, את חדוות הכוח? חנת אנחנו, כלב מולדתנו הכבושה, פרקנו את עול השילטון הבריטי, את חפחד מפני שוטריו ובלשיו!

היינו שיכורים. צעקנו עד כדי צרידות, „בוז!" ו„יחי!" היה זה אשר עילאי כאשר אחד מאיתנו, הצוציקים בני ה־15, תפס שניה של דומיה והצליח לצעוק בעצמה סיסמה: „עלייה חופשית!" „בוז לשילטון הבריטי!" „מוות לבוגדים!"

ידענו שאי־שם, בתוך הגוש, נמצא מפקד היודע מה הוא עושה. לא ידענו מיהו, לא הכרנו איש מילבד מפקדינו הישירים, מפקדי הגונדות ומפקד־חפלוגת, שאותם הערצנו כגיבורים ללא חת וללא חופי.

כמו בחלום עברו עלינו הרחובות המוכרים של חיינו: גאולה, שינקין, נחלת־בנימין, בלפור, מזא"ה. משני הצדדים הסתכלו בנו עוברים־ושבים ודיירי הבתים. צעקנו: „להצטרף! להצטרף!" אך רק מעטים עשו זאת. הבטנו בבוז עמוק באחרים — פחדנים עלובים, בורגנים שמנים, יהודונים, בני־בטו. לא עלה כלל על דעתנו (כפי שעולה עתה על דעתי) שאולי נראינו בעיניהם כחבורה של נערים פרועים המפירים את תוראות המוסדות הלאומיים המוסמכים, אשר קבעו תלוכה תמונית שקטה ומסודרת למחרת היום.

הגענו לבית־הכנסת הגדול. מישהו — איני יודע אם היה זה איש־מחתרת, או עסקן רוויזיוניסטי — עלה על המדרגות הרחבות, והחל נואם: „אם אשכחך ירושלים, תישכח ימיני..." צעקנו בוז ויחי במקומות הנכונים, הנואם ירד, הדגלים התחילו לזוז — וכף הגוש, שבוודאי מנה כבר כאלפיים איש, נע שוב.

ככך חדרך לא נתקלנו אף בשוטר או בחייל אחר. השילטון כאילו נעלם מעל פני האדמה.

בסוף רחוב אלנבי נעצר הגוש האנושי. שם, מימין, בבית האחרון, שכנו משרדי מישרד רישום הקרקעות, ה„טאבו".

עמדנו, צעקנו, חייכנו. ואז נתגלה לעינינו מחזה מרחיב, שהקפיץ אותנו מרוב התלהבות: על גג הבית הופיע צעיר, ובידו דגל לאומי.

הראשונים פרצו לתוך הבניין, הופיעו כעבור שניות בחלונות הקומה השנייה. החלונות נופצו, שולחנות וכיסאות עפו החוצה. ערימת של נייר — סיפורי־האחוזה היקרים — נערמו על הכביש. להבות פרצו מן החלונות למעלה, ונדלקו על הכביש למטה. השתלט עלינו שיכרון של הרס.

פיתאום עבר בנו חשמל. שמענו קול של מכוניות מכיוון רחוב יפו — תל־אביב. המישטרה הבריטית הגיעה.

המשך מטושטש בזיכרוני. התחלנו לסגת. היו יריות. הכביש התרוקן במהירות. ברחתי, יחד עם כמה מחברי הקבוצה שלי, לעבר פסי־הרכבת. הכרתי את העיר כאת כף־ידי. ידעתי היכן כפופים הברזלים במעקה שמשני עברי הפסים, במעלה רחוב מיקווה־ישראל. האנגלים הסתערו לעברנו. חמקנו ונעלמנו.

חזרנו במהירות הביתה, כדי להימנע מלחיעצר. מכוניות אנגליות החלו משוטטות בעיר, ואנחנו חמקנו ברחובות הצדדיים, בחצרות. ליבנו היה גדוש. הראינו להם! שרפנו אותם! ירו עלינו! (האמת היא שירו רק באוויר, אך בשעה כזאת כל יריה נשמעת כאילו כוונה אליך.) מעולם לא היתה הפגנה כזאת בארץ!

איש לא נהרג באותו ערב. האנגלים למודי־הניסיון נמנעו מכל עימות מייותר, והתערבו רק כשלא היה מנוס. אילו נהרג אחד מאיתנו, היה האירגון זוכה באחדה אדירה. החלטתנו היתה מתחשלת פי־כמה, ואין ספק כי האירגון היה מתחזק מהר יותר.

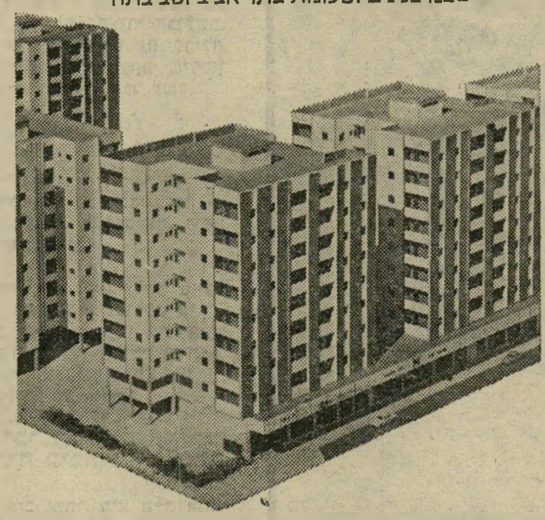
למחרת חיום דיווחו העיתונים בכריטניה כי כמה נערים התפרעו בתל־אביב. שרי־המושבות יכוי היה לדווח בפרלמנט שהאופוזיציה לא תצטרף להפגנה, ואינה רוצה אלא בהחזרת החיים למסלולם התקין, במהירות האפשרית. כוחות־הביטחון שוקטים במצב, ויושם קץ להתפרעויות ביד קשה.

● **מסקנה:** כל הפגנה היא התפרעות בעיני השילטון, והיא נעשית על־ידי צעירים. האוכלוסיה הבוגרת אינה מצטרפת בשום מקום להפגנות אלימות.

● **מסקנה שניה:** רק שילטון טיפש תוקף הפגנות ללא־אבחנה, ורק שילטון טיפש מאד הורג מפגינים.

נאות ברכה
תהנה לגור שם

נאות ברכה, רח' עמק הברכה 25-23, ת"א.
מיסודן של חברות בוצ'קו ואורבך
שבנו בנינים ושכונות בתל-אביב וסביבתה

במבט ראשון נראו לך השכנים בדירה החדשה נחמדים ומנומסים. אבל לא עבר זמן רב עד שהתגלתה האמת וקשה היה לך לאהוב את שכניך. הרעש הבלתי נסבל, ההזנחה בחדר המדרגות - המאיסו עליך את החיים במקום. בפעם הבאה, הבטח לעצמך, תבדוק היטב מי יהיו שכניך לעתיד, וחפש דירה במקום שקט וחרבותי

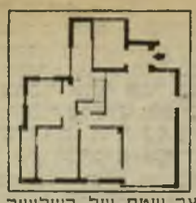
כזו היא נאות ברכה, שכונת המגורים החדשה בת"א, נוסף על שני מגדלי המגורים המאוכלסים בנאות ברכה, נמצאים בשלבי בניה שני מגדלים נוספים. חלק מ-64 הדירות נקנו כבר ע"י רופאים, עורכי-דין, מהנדסים, קבלן, בעל-מפעל, סטודנטים ואנשי צבא.

שכונה חדשה בתל-אביב

נאות ברכה היא שכונה חדשה בתל-אביב ברחוב עמק הברכה. שני מגדלי הדירות נבנים מעל קומה מסחרית הכוללת חנויות, שופרסל וסניף בנק. בכל מגדל יש 32 דירות ונותרו למכירה דירות בנות 4-3½ חדרים וכן דירות שיש בחוכן גישה לגג פרטי ותוספת חדרון על הגג. תוכלו לבקר בדירות לשבתות בין 10-12 ובימות השבוע בשעות העבודה בבנין. כך יהיה באפשרותכם להתרשם מן הדירות במו עיניכם ואף לקבל הסברים מאנשי המקצוע של חברת הבניה במקום.

איכות ואיכות החיים

בכל יום בשעות הבוקר המוקדמות בודקים מהנדס החברה וצוות מנהלי העבודה כל שלב בתהליך הבניה בקפדנות רבה. הם ימשיכו בכך עד שיסחיים הפרט האחרון של הבניה. זו רק דוגמא אחת לתשומת הלב ולהקפדה הרבה על איכות הבניה בנאות ברכה. הדירות מרווחות עם חלוקה פנימית נוחה ובנויות ממיטב החומרים. בכל דירה שירותים כפולים.

במרכז שכונת המגורים הוקצה שטח של כשלושה דונמים ועליו יוקם, על-ידי עירית תל-אביב, גן שעשועים להנאת הדיירים וילדיהם.

מיקום אידיאלי ועיתוי טוב לרכישת דירה

מיקומה של שכונת נאות ברכה ברחוב עמק הברכה בתל-אביב אידיאלי למי שרוצה לגור בעיר הגדולה ולהנות מן היתרונות של מגורים בסביבה שקטה. גם מחירי הדירות מפתיעים. אם חשוה אותם למחירי דירות בתל-אביב ובסביבתה. עתה לפני עלית המחירים הצפויה ולפני החלתו של מס ערך מוסף שייקר את הדירות במידה ניכרת - זהו העתוי הטוב ביותר עבורך לרכוש דירה בנאות ברכה.

<u>המשרד</u>: דיזנגוף 16, ת"א
טל: 280021 ; 288067
<u>קבלת קהל בשעות</u>:
18.00-16.00, 13.00-10.00
יום ג' ויום ו: 13.00-10.00

ברוך הבא!
אני השכן הידידותי שלך.

aroyo-barel

מיכתבים לציפי

אהבה מפוצצת

אחד ששונא „לכתוב מילים של בית־מירקחת" הוא (1/22), אבל הוא יודע שאם לא יעשה את זה המיכתב שלו לא יזכה בתגובות. אז הנה מה שהוא הצליח לרקוח לכן:

„סטודנט לכלכלה בן 22, אשר טרם היתה לו הזכות ליהנות מאהבה מפוצצת, המשגיעת בני־אדם. אומנם טעמתי טיפות מכך, אבל המנות הקטנות מדי גרמו לי לרצות במשהו שלא משיגים פעמים הרבה בחיים. אני מודה שאני יצור רומנטי חסר־שאוהבים לבלות (גם כן כמוני.)" היא שביעיסטית לא יפהפיה אבל חמודה, עם אף סולד ועיניים שובביות. גובהה בשלב זה 168 ס"מ, אבל אל דאגה. היא עוד צומחת. כן, שכחתי לספר, היא מתגוררת בדרום הארץ.

היא היתה מוכנה להתערב איתי שאכתיר את מיכתבה בכותרת „מגפת הגימנזיסטיות נמשכת." את רואה שהפסדת, חביבתי?

★ ★ ★

מיון ראשוני

„הוא בחור יליד הארץ, משכיל ונבון, ב־נתקוף אותו מהכיוון הנכון, וזאת שתיפגה לעולם לא תצטער."

אולי אני טועה, אבל נדמה לי שהוא רוצה לעשות את המיון הראשון ולבדוק אם את באמת מתאימה לחבר הנפלא שלו. אם זה רק טכסיס, אני מוכרחה להודות שהוא אורגינאלי למדי.

★ ★ ★

אמן עם נפש של אמן

אני מלאה הפתעות היום. ואחרי כמה מדורים שיגרתיים, זה בהחלט משובב־נפש.

קחו למשל את (4/22) „צייר, רומנטיקן ועדין־נפש." לפי הגדרתו, „הבוחל בחיי שיגרה, בבחורות מטופשות ובנשים הרו־צות אותי למטרות־מין ו/או חתונה."

או מה הוא רוצה, אתן שואלות?

הנה התשובה: „מה שאני רוצה בעצם, זה בבחורה עם גוף ונפש משגעים, בחורה שאפשר לצייר אותה כמודל ולא להש־תעמם מחיסורי גופה. בחורה שיהיה לה מה להגיד גם בהפסקות, שתהיה עצמאית עם אישיות משלה ושלא תתפסס לעשות ולבצע מה שבאמת בא לה..."

הייתי רוצה לפגוש אותו אחרי שהיא היתה מעיזה לזרז לו בזמן שהיא ניצבת כמודל, מפני ש„בא לה". אבל לא חשוב. הוא מבטיח ש„בחבורה המתאימה מחכה גבר חלומותיה: אמן עם נפש של אמן, בן 30, גבוה ונאה, שאינו חסר דבר גם מבחינת החומר — והמבין יבין."

אני — לא מבינה.

★ ★ ★

צעיר פיסי ונפשי

יש גם חיילים כאלה, כמו (5/22) שלא פותחים את מיכתבם בנוסחא „אני חייל משועמם", עד שנדמה לי שצ.ה.ל. הם ראשי התיבות של צבא־המשועממים־לישראל. אולי היתה לו פתיחה נהדרת. אבל זה רק ביני ובינו. מה שנשאר לכן זה החלק הבא:

„אני נמצא בחלק האחרון של שירותי הצבאי (21), ושואף להכיר 'חמודנת' דרך מדורך. למה דווקא דרך מדורך ולא דרך החיים? — לא יודע, פשוט בא לי — וכשבא לי משהו אני משתדל להגשימו.

„תראי, אני ברוך השם צעיר פיסי ונפשי, ובגיל זה לא מתכננים דברים גדולים (להבדיל מדברים יפים...) הספונטאניות היא דרך חיים ואני אוהב אותה. מי שאני שואף להכיר היא אחת כזו שהדאגות מה תעשה בעוד שנה או בעוד שעה רחוקות ממנה. אחת כזו, שביום גשם תהיה מסו־גלת, אם, יבוא־לה', לעמוד בחצר ולהת־בונן בטבע כאשר הגשם ניתך על ראשה הזהוב, השחרחר או השני.

„נוסף לכך כדאי שראשה יפעיל את גופה ולא גופה יסתוב את ראשה. אם היא מחבבת את סיימון טמפלר, אז ש־היא תעבור למיכתב הבא. לא שאני נראה גרוע. טיפוס שהיופי החיצוני תופס מימד רציני אצלה, היא אחת מהמשתיים: או שהיא עדיין ילדה ואז אני לא גננת. או שהיא חרשבת להציג אותי בפני הוריה וזה לא מה שאני מחפש בחיים."

אם את גבוהה במיוחד, זה לא צריך להדאיג אותך. הוא הבטיח לי ש„גובה לא מהווה בעיה בשבילי."

★ ★ ★

מיכתבים לפירסום במדור זה יש לשלוח לפי תכתובת: **מיכתבים לציפי**, ת.ד. 136, תל־אביב. מיכתבים למכותבים במ־דור, יש לשלוח במעטפה כפולה. על ה־מעטפה החיצונית יש לרשום את תכתובת הנ"ל בילבד. על המעטפה הפנימית — מבויילת בבול של 45 אגורות — יש לרשום את מיספרו הסידורי של המכותב בילבד.

מיכתב פרס

לא נוחנים לבכות

נמאס לה „מכל הפרצופים המזוייפים שמסביבי. הם ממש תורסים אותי. אני לא יכולה להסתכל על עצמי מרוב גועל." ואם הייתם רואים את העין הדמומת הגדולה שציירה (6/22) בשולי מיכתבה, הייתם גם אתם ממהרים לשלוף את הממחטות.

אז הבעייה שלה היא כזאת: „כל העניין הזה של החיים וכל השאר נראה לי כל־כך משונה. בכל פעם שאני מסתכלת יותר סביבי בא לי לבכות, בכי כזה בלי מעצורים וחשבונות. אבל הצרה היא שגם לבכות לא נותנים.

„מייד מתאספת חבורה של מזוייפים השואלת בקול מתקתק: 'מה העניינים?' ואז אני צריכה להמציא איזו סיבה טיפשית שתספק אותם.

„בקיצור, הכל נמאס לי. מה שבא לי זה לאסוף את הממטלטלים ולעבור דירה אל הטבע (שוב מגיעים לזה!), להיות קרובה אל האדמה, להרגיש את ריחה, להריח את הרוח, השמיים, העצים, הפרפרים והאבנים. והעיקר: לא לדבר, לראות, לשמוע, להבין, אבל לא לקלקל את ההרמוניה בדברים טיפשיים.

„אני לא מתכוונת לספר על עצמי כמו באיזה רומן. את מי זה מעניין? המעניין הוא מה אני חושבת, רוצה ומרגישה.

„טוב, אז תכלעס, מה אני רוצה?

„שותף לכל המחשבות, הרצונות והחרגשות. הוא צריך לחיות צעיר ביגלל סיבה אחת: שהצעירים עדיין לא כל־כך מזוייפים ובלתי אמיתיים.

„ומי אני שיודעת כל־כך הרבה על המזוייפים וכל השאר. נערה בת 17, שגובהה 175 ס"מ, מתולתלת ושעדיין יש לה הכוח לאהוב חזק, עם כל הלב."

היא ביקשה שלא אעשה ממיכתבה סלט צרפתי ברוטב שמפיניון וגם שלא אצחק. איך אפשר לצחוק מזה. לבכות רוצים, לבכות. אבל לא נותנים!

★ ★ ★

מיכתב־פרס השבוע ובכל שבוע מזכה את שולחו בפרס — חבילת מוצרי יופי ואיפור מתוצרת חברת הדס בשווי כולל של 200 ל"י. הפרסים נשלחים לזוכים בדואר.

תקנה, המת על טיולים לאורך השדרה או חוף־הים שלוב זרוע עם נערה, כאשר שאר העיר נמה את שנתה והחשק (או שמא הוא כתב 'חושך', ואני רק לא הבנתי את הכתב. ציפי.) אופף אותנו מכל צד. אני מת לרקוד, אבל איתך בילבד, כאשר המוסיקה מנגנת עבורנו ואין נפש חיה בבית. יש בליבי מקום לאהבה זו ללא הבדלי דת וגיל."

מה שאני לא מבינה זה מדוע הוא לומד כלכלה. איך זה הולך יחד עם רומנטיקה. תסתכל על רבינוביץ. אתה מאמין שגם הוא פעם העיד על עצמו „יצור רומנטי ללא תקנה"?

★ ★ ★

גימנזיסטית עליזה

„שמי שלומית ואני גימנזיסטית עליזה (לא במובן ההוא...)" כותבת לי (2/22) ומיד היא מכניסה אותי בצרות. מה זה המובן ההוא? אם אני לא יודעת את התשובה זה רק מפני שהתרחקתי קצת מהגימנסיה. אבל אני משוכנעת שאתם יודעים את הכוונה.

היא „מעוניינת להכיר חבר'ה כמוני. מעוניינת בבחורים בגילים 20—17, גבוהים ונאים, גזעיים ובעלי אופי סוער (כמוני!) סביבות גיל ה־35, גבוה, נאה, בנוי היטב, מצליח מאוד (וגם מוצלח מאוד לטעמי), מבוסס ועוסק בתחום אקסקלוסיבי מאוד בשטח המחשבים. יש לו כל מה שצריך — פרט לדבר אחד: אשה מתאימה. ואל תבינו מכך שהוא בודד ומיסכן, נהפוך הוא. תמיד הוא מוקף נשים ונערות, אבל תמיד דבקות בו נשים בשלבים שונים של דיכאון ויאוש עצמי, והוא מעניק להן את אשר לא השיגו מעולם. כעבור זמן, כשגם טוב־ליבו מגיע אל סף הסבלנות, הוא בקושי מצליח להיפטר מהן."

(3/22) מבקש ממני לסייע לו למצוא עבור הדבר הנ"ל „אחת כזאת טובה ומת־אימה, שניתן גם להינות ממנה וגם לטרוח למענה, אחת תוססת ודינאמית, רחבת אופ־קים וחוג ידידים מעניין, שתוציא אותו קצת מהמעגל שלו."

שלא תבינו לא נכון. החתן לא יודע ביכלל מה מבשלים לו. (3/22) הוא בסך הכל חבר טוב שלו, („אני ידידו הטוב ו־האמיתי, אולי היחידי ואין חשש ממני: אני נשוי טוב, אב לשני ילדים נחמדים.") הפונה אלי בהסכמתו אך בהסתייגותו של ההוא.

עכשיו, המיכתב שתכתובנה יגיע אל החבר של ההוא מהמחשבים ו„אנו אכן

פק"ל לנהג

אז מה את עושה אם מישהו עוצר לך טרמפ ולפני שהוא ממשיך לנסוע, הוא מבקש ממך, אחרי אלף התנצלויות, לחתום על הטופס הבא, בצירוף מיספר תעודת־חזהות והכתובת?

אישור: „לא ואנסתי"

נוכח מקרי האונס, המופרכים אחר חקירות המשטרה, על כל נהג להחתים את הטרמפיסטיות שהוא מסיע על טופס כלהלן:

א י ש ו ר

אני החי"מ _____ מאשרת בזה כי מכונית מס' _____

הסיעה אותי ביום _____ מ_____ אל _____

ללא כל פגיעה בגופי. כל מה שעשיתי עם הנהג היה מרצוני הטוב ו/או דרישתי התקיפה. כל תביעה מצדי בעתיד היא תוצר דמיוני הפורה או פרי געגועים לזכרונותי הנעימים.

בכבוז רב

_____

חתימת הטרמפיסטית

כן. גם זאת שיטה. לא שזה יעזור לו בבית־המישפט, אם הוא דווקא יתעקש לעשות את זה בכוח. זה מה שנקרא „בלתי קביל". אבל יש נהגים שמאמינים שזה חופף זמן. פשוט אפשר ללמוד מייד מה הסיכויים לפלירט מעניין בדרך, ואם כדאי להשקיע מאמצים ביכלל. עובדת, מי שמפיץ את הטופס הזה, מבוקש היום מאוד בין הנהגים.

אני, באופן אישי, לא הייתי לוקחת צ'אנסים. יותר מדי מישחקים מהסוג הזה נגמרו בזמן האחרון בבתי־המישפט, לפחות.

אף אחד לא מכיר את פניך כמוך

חוץ מאתנו- adas

תכשירי יופי לזוכים במדור

במדינה

עיתונות

מישפט מילחמות הנשים

האם אסור לעיתונאית לכתוב על פרשה שהיא בעצמה בישרה אותה?

השופט נחמני הזהיר השבוע את העיתונאית שישבה על ספסל־הנאשמים, כי אסור לה לתת פירסום להרפתקה שהובילה אותה למרתף המעצרים של המישטרה. העיתונאית, אלה ברקת, לא תגיש כגראה עירעור על החלטה זו של שופט־השלום. היא עצמה כבר אינה יודעת כיצד לשים קץ לסיפור, שהחל לפני כחצי־שנה מול בניין מיפלגת העבודה בתל־אביב.

שם ערכה התנועה הפמיניסטית הפגנה נגד הורדת הצעת חוק־יסוד־זכויות־האשה בכנסת. העיתונאית אלה ברקת, כעיתונאים אחרים, באה אל מקום ההפגנה להשקיף, ולהתרשם, ואולי גם לכתוב על כך. היא לא ידעה שההפגנה היא בלתי־חוקית, וגם לא ניחשה זאת, כיוון שסביב לגשים ה־מפגינות ניצבה שרשרת שוטרים ששמרו עליהן.

וכך, בעוד אלה ברקת מפטפטת לה לתומה עם מכרים אחדים מבניין מיפלגת העבודה, התנפלו לפתע שוטרים ושוטרות על המפגינות. אלות התעופפו באוויר, צעקות וצריחות הרעישו את הסביבה, נשים

נאשמת ברקת
„שהם יטרחו בשבילי!"

צנחו, שילטי־הפגנה רוסקו, ובתוך כל המהומה הזאת נקלע לפתע לידיה של העיתונאית שלט שעליו המילים: „זו מדינה נאורה?!"

הזדמנות בדתי חוזרת. שוטרת גדולת־ממדים תפסה בידיה של אלה, והובילה אותה היישר אל הנייד. תוך דקות אחדות התמלאה הניידת בחמש מפגינות של התנועה הפמיניסטית, וכולן גם־יחד הובלו מייד לבניין מישטרת מחוז תל־אביב, ברחוב דיזנגוף.

משך כשעה שלמה הוחזקו העצירות במסדרון בגין המישטרה, כששוטרים וקציני־מישטרה מסתובבים סביבן במבוכה, מבלי לדעת מה לעשות בהן.

אלה ברקת החליטה שזוהי הזדמנות בלתי־חוזרת להיכנס לבית־המעצר אבר־כביר, ולנצל זאת לצורכי כתבה. בעבר ביקרה כבר בבתי־סוהר, בתפקידים עיתונאיים, אולם כתבה ממש „מבפנים", זה עניין אחר! לכן, כאשר נקראה סוף־סוף לחקירה, סירבה לנקוב בשמה. היא קיוותה שסירוב זה יביא אותה לבית־המעצר. חוקרת המישטרתית הזהירה אותה שאכן, כך יהיה אם לא תזדהה. אך אלה בשלה. היא שותקת. לבסוף, כשעייפה מכל העניין, הפליטה את שמה מבית־הדריה: אלה

(המשך בעמוד 53)

מי אתה?

מי יתייחס אליך ברצינות
אם אתה נכנס לחנות
ומבקש סתם "סרט צילום"?
הרי זה כאילו אמרת על עצמך
שלאחד כמוך אפשר לתת כל דבר.

אבל כשאתה נכנס ומבקש בפירוש
סרט AGFACOLOR CNS 2
יודעים מייד שאתה אדם רציני.
שאיתך אין חכמות.
ונותנים לך AGFACOLOR CNS 2
כמובן, אדוני.

AGFACOLOR CNS 2.
לתמונות חדות ומיוחדות

פרקום: א. גלבלום

השבוע בהגרלת כדור הזהב של מפעל הפיס

פרס ראשון 500.000 ל"י

פרס כדור הזהב 100.000 ל"י

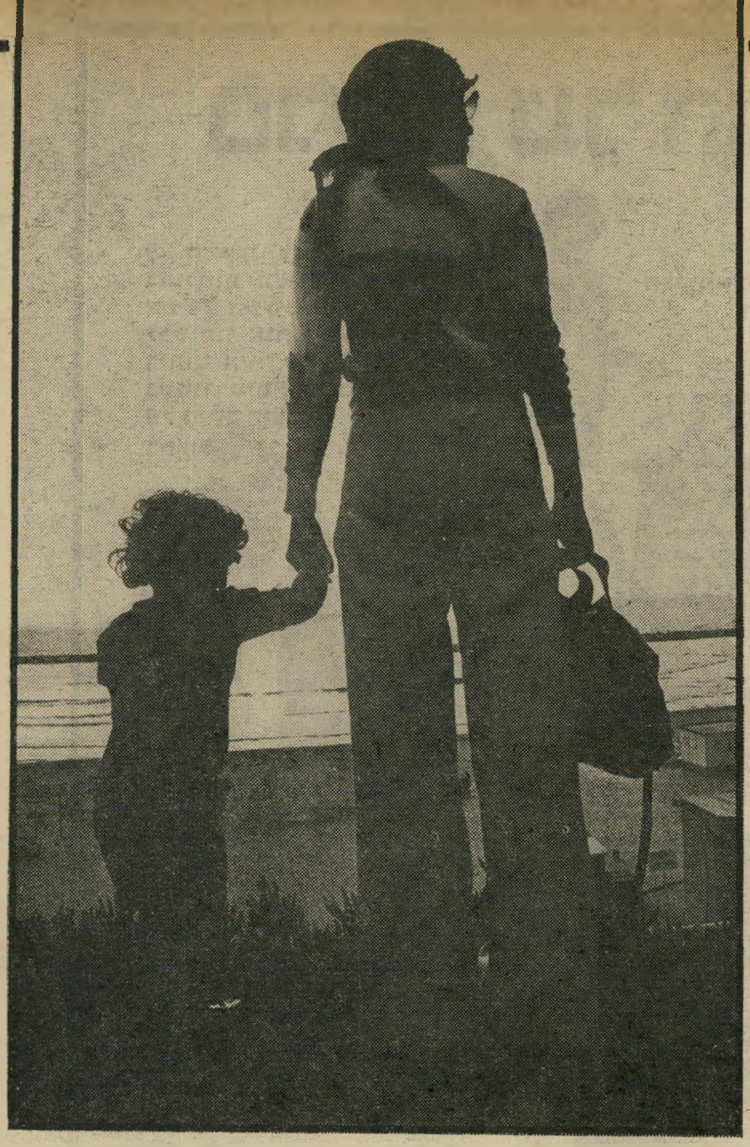
פרס ראשון עשוי להצטבר ל: 600.000 ל"י

ביום ה', אחרי מבט לחדשות בטלוויזיה, תוצאות ההגרלה

ל י ו ל ד ת
אנחנו אומרים גם מה
לא לקנות
אצלנו:
♦ זול יותר
♦ שרות טוב יותר
♦ יעוץ טוב יותר
מבחר ענק של כל חנוך לתינוק, ממוצץ ועד מיטה
Baby
„ביבי" "BABY"
המלך ג'ורג' 45, ת"א

„לילד שלי יש הכל - חסר לו רק אבא!"

„אין ילדי חייתי צריכה לעבור את הכל מהתחלה, אילו הייתי צריכה להחליט כעת אם להשאיר את הילד או להפיל, נדמה לי שהייתי בוחרת באפשרות השנייה. לא בגלל שקשה לי, לא בגלל שאינני מסתדרת מבחינה כלכלית, לא בגלל שאיכפת לי מה אומרים השכנים ומה מלהגת החברה — פשוט, בגלל שאני אוהבת את הילד שלי!

„הילד שלי הוא כל עולמי. יש לו עיניים תכולות ושיער שחור, הוא יפה, חכם ועליז, הוא ילד קטן ומאושר. יש לו כל מה שהוא רוצה: עשרות מישחקים, המון בגדים, הרבה חברים ואינטוף אהבה. חסר לו רק דבר אחד כדי להשלים את אושרו. חסר לו אבא. ועל העובדה הזו, העובדה שלילד הזה שאני כל־כך אוהבת אין אבא, לא אוכל לסלוח לעצמי לעולם. ומשום כך אני חוזרת ואומרת: אילו הצטרכתי להתחיל את הכל מהתחלה והייתי עומדת היום, כמו לפני שש שנים, על פרשת־דרכים, הייתי בוחרת בדרך השנייה."

„הילד היה חלק מהסיפור"

מלכה • היא בחורה בת 27, יפה ומטופחת, בעלת מיקצוע עצמאי, ווכח שכבר מאוחר מדי לעשות לי הפלה.

היא הפעילה עלי לחצים אימים. ביקשה שאמסור את הילד לאימוץ — היא, יחד עם קרובי־משפחה שהיו לי בארצות־הברית. אני חטפתי התמוטטות־עצבים, אבל לא ויתרתי. כשהורי הבינו שאין מה לעשות, הם עזבו אותי במנוחה. וכשהתינוק נולד, שלחו לי כסף. רק כשהיה בן שלוש, באתי איתו לארץ. פשוט, בגלל שנשבר לי לבקש נדבות מהורי.

כל אותן שלוש שנים שהייתי בחוץ, עשיתי את חשבון־הנפש שלי. באמריקה, לאף אחד לא היה איכפת שיש לי ילד מחוץ למיסגרת הנישואין. היו לי המון חברות שהיו אמהות לא־נשואות, ובהן תמך הביטוח הלאומי. (אני, בתוקף היותי אזרחית ישראלית, לא קיבלתי כל מענק, למרות שסיפרתי שאבי־התינוק, האמריקאי, זנח אותי לאנחות.) מכל מקום, ידעתי שישראל היא ארץ קטנה ופוריטנית, שכולם מכירים בה את כולם, ושבטח חצי מהמכרים של הורי יודעים שיש לי ילד לא־חוקי.

שלוש שנים פחדתי ממה שיגידו, מאיך שיסתכלו עלי ועל בני, ולא העזתי לבוא. כשבאתי, נדהמתי! פשוט לא האמנתי! יחסה של החברה אלי היה כל־כך חיובי. איש לא נטר לי בגלל הילד, אף אחד לא

אימהות ללא נישואין

מאת

שרית ישי

המפרנסת את עצמה ואת בנה בן השש בכבוד. כשסיימה את שירותה הצבאי, נסעה מלכה לארצות־הברית, לטיול בן שלושה חודשים. אביה, שהוא מרצה באוניברסיטה, ואמה רופאת־הילדים, מימנו את נסיעתה, בתנאי שתשוב ארצה מייד עם תחילת שנת הלימודים, בחוג לכלכלה באוניברסיטת תל־אביב.

שלושת החודשים התמשכו לשלוש שנים, שבמהלכן ילדה מלכה את בנה. מייד כשהגיעה לניו־יורק נקלעה לחברתם של ישראלים. החברה לא מצאה חן בעיניה, והיא חיפשה חברת אמריקאים. אחד מידידיה הציע לה לנסוע לסן־פרנציסקו, שם מסתובבים ילדי־הפרחים ושם, הבטיח לה, תמצא את עצמה. באחד מרחובות היט אשבורי פגשה מלכה את הגבר שעתיד היה להיות אבי בנה.

היא בילתה איתו שלושה ימים רצופים, שבמהלכם עישנה מריחואנה, לקחה אל־אס־די ושמעה קונצרטים של פופ. כעבור שלושה ימים הסתלקה מאותה דירה עלובה שבה בילתה עם האמריקאי, אשר כל מה שידעה עליו היה כי שמו דייוויד. חודש ימים לאחר־מכן, גילתה שהיא בהריון.

מספרת מלכה: „בהתחלה חשבתי שחטפתי הרעלת־סמים. לא העליתי בדעתי שאני בהריון. נכון אומנם שלא השתמשתי באמצעי־מניעה, אבל עשיתי כל מה שאפשר כדי לא להיכנס להריון. אני לא יודעת למה, אבל החלטתי להשאיר את התינוק. אולי בגלל שפיתאום הייתי מורדת. הילדה הטובה משכונת אחוזה בחיפה, בוגרת בית־הספר הריאלי, חניכת תנועת הצופים, הפכה פיתאום היפית עם שיער פרוע, בגדים זרוקים, סמים וכל מה שכרוך בזה. גם הילד היה, כנראה, חלק מהסיפור.

דייוויד לא עניין אותי. הוא לא היה שייך לתמונה, ואפילו לא חיפשתי אותו. אחרי שהילד שלי נולד, ותקפו אותי ייסורי־מצפון נוראים, כבר לא הצלחתי למצוא אותו. אבל בתקופת ההריון הוא פשוט לא היה חשוב לי. רק כשהייתי בחודש השישי כתבתי להורי שאני בהריון. אמא שלי הגיעה מייד לסן־פרנציסקו, רק כדי להיכרא לי זוגה בפני או מאחרי גבי, כמעט מייד הסתדרתי בעבודה. את הילד סידרתי במעון של ויצ"ו, ותוך חודש ימים שכרתי לנו דירה של שני חדרים. גם המישפחה שלי הסתגלה לעובדה, ונדמה לי שהעובדה שלבני אין אב לא מפריעה לאיש, אפילו לא לו־עצמו.

אני הבן־אדם היחיד שעובדה זו מפריעה לו. כשאני רואה מישפחות נורמליות, עם אבא ואמא, צובט לי בלב. ולא מגחמת אותי העובדה שיש מישפחות של הורים גרושים או שיש ילדים יתומים. כשבני שאל אותי איפה אבא, אמרתי לו שהוא באמריקה. כעת הוא מסתפק בעובדה שלאבא קוראים דייוויד, ושהוא נמצא באמריקה. לא ברור לי איך אני אענה על שאלותיו בעוד שנה או בעוד שנתיים."

שם האב נשמר בסוד

מלכה היא רק אחת מתוך קבוצה גדלה והולכת של נשים בישראל, שהחליטה לילדת מחוץ למיסגרת־הנישואין, והמתמודדת עם בעייה של להיות מישפחה חד־הורית מבלי להיתלות במישרד־הסעד ולהפוך מיטרד סוציאלי.

קבוצה זו של נשים מתקדמות, איטליגנטיות ומשכילות, מתחלקת למיספר קבוצות־מישנה. קבוצה אחת, זו שאלית משתייכת מלכה, מורכבת מנשים צעירות שמצאו עצמן לפתע בהריון והחליטו, מתוך סיבות אישיות, להמשיך את הריונן ולהפוך אמהות לא־נשואות.

קבוצה שנייה מורכבת מנשים בסביבות גיל הארבעים, שהבינו כי אם לא תלדנה ילד, תאחרנה את הרכבת, והחליטו ללדת למרות שאינן נשואות. עם קבוצה זו נמנית גם דיילת אל־על שקיימה יחסי־ידידות ממושכים עם גבר נאה, גרוש ואב לבנים בוגרים. הדיילת השתוקקה ללדת ילד, ובחרה בידידה כאב לו, מתוך מחשבה תחילה ובדיעה צלולה.

משך כל הריונה שמרה את זהותו של האב בסוד, וגם לו־עצמו לא גילתה את דבר הריונה. וכשהתקשר אליה על־מנת לקבוע פגישה, הודיעה לו שהיא מנתקת את היחסים איתו. כשנולדה בתה של הדיילת, המשיכה זו לשמור בעקשנות את שמו של האב בסוד. רק לאחרונה החלה מספרת מיהו אבי בתה, ואף טילפנה אליו והודיעה לו. האיש התעלם מכך, ולא בא לראות את בתו.

משום־מה, חשוב כיום לדיילת שאנשים רבים ככל האפשר יידעו מיהו אביה של ילדתה, ולו רק מפני שאז ישאלו אותה פחות שאלות. כדיילת, היא מבלה ימים רבים בחודש בחו"ל. כדי להקל עליה את הטיפול בבתה, שכרה מטפלת המתגוררת בדירתה, והמטפלת בילדה שעה שהיא נעדרת מהארץ.

התופעה הזו, של אמהות בלתי־נשואות, נראית בעיני רבים — שאינם בנבכי הנעייה — כאופנה חולפת. ייתכן שאילמלא עידן המתירנות, נשים רבות מתוך אותה קבוצת אמהות המנהלות את חייהן באורח עצמאי, לא היו מעזות להביא תינוק לעולם דווקא באופן זה. אולם הפתיחות שמגלה בשנים האחרונות החברה הישראלית המודרנית, לנושא המישפחות החד־הוריות מקילה, ללא־ספק, על חייה של האם הבלתי־נשואה. כמעט שאין קיימות אמהות שאינן נשואות, בקטגוריה זו, המנסות להסתיר את העובדה המישפחתית הזו.

מובן שהן אינן ששות לספר על מצבן המישפחתי לכל דיכפין, כשם שאלמנה או גרושה ממוצעת אינה ממהרת לספר. אך אם שואלים אותן, הן משיבות בגילוי־לב, ומתוך כבוד עצמי וידיעה ברורה של מה שהן עושות. ומובן שכאשר מעמידה האשה את מצבה המישפחתי באור הנכון, מתייחסים אליה בהתאם. אם היא אינה מתביישת במצבה, אינה מנסה להסתיר אותו ומתייחסת אליו כאילו היה נורמלי ורגיל, החברה מחזירה לה יחס שווה, והיא זוכה בתגובה נורמלית, ברירה ורגילה.

„ראו בי אשה אמיצה"

זו היא בלהה, • אשה צעירה, בת 27, קיבוצניקית־לשעבר, המתגוררת בחיפה. בלהה מסרבת לדבר על המניעים שהביאו אותה ללדת את בנה, בן השנה

• שם בדוי.

• שם בדוי.

אמהות ללא נישואין

(המשך מעמוד 49)

וחצי כיום, אך היא מודה כי ההריון היה הדבר המתוכנן ביותר בחייה. אבי התינוק ידע על ההריון, בדיוק כשם שהוא יודע על לידתו. אך בלהה מעולם לא הניחה לו להתערב בנושא, כאילו לא היה שייך כלל לעניין, והיא מספרת:

„כשהייתי בחודש השישי, הודעתי להורי שאני בהריון. לא ראיתי בעובדת היותי בהריון שום דבר יוצא־דופן או מיוחד, ואולי משום כך גם הורי לא ראו את התופעה כחריגה. התגוררתי בדירה שכורה, ושותפי־לדירה הביע את דעתו שהעובדה שאני בהריון היא נחמדה, ותו־לא. החברים שלי הגיבו בדרך־כלל באופן חיובי, אבל אני חושבת שרובם הגיבו כך בגלל העובדה כחריגה. התגוררתי בדירה שכורה, ושותפי־לדירה הביע את דעתו שהעובדה שאני בהריון היא נחמדה, ותו־לא. החברים שלי הגיבו בדרך־כלל באופן חיובי, אבל אני חושבת שרובם הגיבו כך בגלל העובדה שהדבר הפך אותם רחבי־לב. בטיפת־חלב, ובשעת הלידה, התייחסו אלי נורא נחמד, ולא הערימו קשיים בדרכי בגלל שאינני נשואה.

„הבעיות התחילו כשהילד נולד. צריך היה לרשום אותו, צריך היה לעשות לו ברית־מילה ולהגיד את שם אביו, דבר שהתנגדתי לו. אך אבי פטר אותי מכל הבעיות, בטפלו בהן בעצמו. מישפחתי רצתה שאחזור להתגורר בקיבוץ, כדי שיהיה לי יותר קל, אבל אני העדפתי להישאר בעיר. בתחילה התגוררתי עם הילד אצל אחי. כשהיה בן ארבעה חודשים, שכרתי דירה והתחלתי לעבוד. מאוחר יותר רשמתי אותו למעון של ארגון־אמהות־עובדות. העובדה שאני אם לא־נשואה, לא עזרה לי. נאלצתי לחכות בתור, וכשהשיבו את פני ריקם הפעלתי פרוטקציה.

„אף אחד לא יצא מעורו כדי לעזור למיקרה יוצא־דופן כמו שלי. גם בהנחה לא זכיתי. שילמתי בהתאם למשכורת שלי. האמת היא, שמעולם לא ביקשתי הנחה. אך הם ידעו את מצבי המישפחתי, ולמרות זאת לא הציעו להקל עלי. במקום העבודה התפשטה השמועה, שאני בהריון, במהירות. אך לתדהמתי היתה התגובה, בעיקר של חברותי־לעבודה, מהולה בהערצה. כולן התייחסו אלי כמו אל אשה אמיצה. אני לא חושבת שאני כזאת. עשיתי מה שטוב לי. למרות זאת, אינני ממליצה לאף אחת ללדת שלא במיסגרת הנישואין. כי מה שטוב לי, אינו בהכרח טוב לכל אחת. כשילדי יגדל, אספר לו מי אביו, ואם הוא ירצה, יוכל ללכת אליו. אני כימעט בטוחה שאוכל להתמודד עם כל הבעיות שעוד ייווצרו בקשר לכך שאנחנו מישפחה חד־הורית.״

■ ■ ■

מרבית הילדים של האמהות הבלתי־נשואות נמצאים במעונות־יום של ארגון־אמהות־עובדות, הנחשבים כמעונות מצויינים. אלא שלמרבית הפלא, אין הארגון מתחשב בעובדה שמישפחות חד־הוריות אלה מתפרנסות ממשכורת אחת בלבד, וקובע את השכר על־פי משכורת האם. מכיוון שמרביתה של קבוצה זו של אמהות בלתי־נשואות מורכבת מבעלות מיקצועות חופשיים, או אקדמיים, משכורתיהן של האמהות גבוהות מן הממוצע. כך נוצר מצב אבסורדי שבגן־ילדים אחד, שבו לומד בנו של אדריכל ידוע ועשיר מאד, משלם אביו עבור בנו סך של 270 לירות לחודש, מכיוון שאשתו משתכרת 1200 לירות בלבד — ואילו אם לא־נשואה, המשתכרת 3000 לירות לחודש, משלמת עבור ילדה 540 לירות.

„בני יעשה את החשבון עם אביו כשהוא יגדל״

גם מס־ההכנסה אינו מקל במייוחד על האמהות הלא־נשואות. אם לא־נשואה משלמת מס־הכנסה כראש־מישפחה, מבלי שיתחשבו בעובדה שהיא מפרנס יחידי. כנ״ל לגבי הביטוח־הלאומי, המשלם לאם עבור כל ילד, כמו לראש־מישפחה.

המוסד היחידי בארץ העוזר לאמהות לא־נשואות שאינן רוצות להיעזר בלישכת־הסעד, הוא השירות־למען־הילד שליד מישרד־הסעד. בשירות זה יושבות עובדות סוציאליות המטפלות באמהות לא־נשואות

סליחה על הבלגן...

לא השקענו עשרות אלפי לירות באולמות תצוגה מפוארים, את 24 השעות העומדות לרשותנו אנחנו משקיעים בייצור ריהוט אשר עומד בסטנדרטים גבוהים של מיטב היצרנים בח"ול

חלק מייצור זה המשווק בחנויות המובחרות תוכלו להשיג ישירות מפס הייצור אצלנו במפעל במחירים ללא תקדים.

לגורמי הביטחון הנחות במחיר

„כלניתי״ כורסא נפלאה, מעוצבת בידי מומחים, בצבעים מרהיבים ובדי ריפוד מודפסים במיוחד למודיור כורסת „כלניתי״ בירוק, אדום, שחור, לבן וסולסינדר היא חלק ממערכת מודולרית של כורסאות חדשניות ומודרניות בעלות וריות ישיבה מושלמות לישיבה ארוכה נוחה ואינוחה.

דגם גלית

המערכת הנפלאה במגוון צבעים לישיבה/שינה נתנת למספר בלתי מוגבל של אפשרויות העמדה. בריפוד קנווס, קורדרוי וג'ינס. עם רגלי ניקל מוסתרות.

והמחיר: מפתיע!

מודיור

תל־אביב. רח' פינס 44, טל. 51469־03 (3 רחובות אחרי בית רומנו ימינה, אוטובוס 46)

להשיג בחנויות הרהיטים המובחרות.

גם בקיץ יש ערבים, ובערב פלש מכניס אור לחדר

פלשים במבחר גדול.

- מצלמות, מקרנות, מסרטות במבחר גדול.
- מחשבי כיס החל מ־290 ל"י לכל תפקיד.
- פיתוח צבעוני על־ידי המעבדות הגדולות בארץ!

צלומי זהוי — בן־רגע!

פוטו־ברנר

חיפה, רחוב החלוץ 31

אנו שמחים להודיע:

טבעת של שתיקה

ספרו הרביעי של

ארנון הדר

נמצא כבר בכל החנויות

סיפור אודות מקרה אמיתי משנת 1963 שצירו מתנהל סביב שלושה מקרי רצח, ציד אדם והיסטריה המונית שהביאו את הגיבור אל מוסד לחולי נפש. כל העלילה מתרחשת בעולם הסיוטים של הגיבור, המוצא עצמו נרדף על לא עוול בכפו.

„טבעת של שתיקה״ מעוגן במציאות של 1976.

198 עמודים ● פכריכה קשה ● הוצאת „פלג״

המנוי

קיבלת חשבון, אנא, פרע אותו בהקדם.

מחלקת המנויים

ובילדיהן, וכן בזוגות המועמדים לאמץ ובילדים לאימוץ.

אילנה ברוכשטיין בת ה־25, לבורנטית במיקצועה, ילדה את בתה ליאת בבית־החולים ליולדות בנתניה. מייד לאחר ה־לידה היפנה אותה בית־החולים אל עובדת סוציאלית מטעם השירות־למען־הילד. מס־פרת אילנה:

„בתחילה הסתייגתי מהעובדה שמטפלת בי עובדת סוציאלית. רק מאוחר יותר הבנתי איזו שטיפת־מוח עשו לי כל ה־שנים, כאילו רק מיקרים סוציאליים מטו־פלים על־ידי עובדות כאלה. העובדת ש־טיפלה בי היתה לי אמא, מכיוון ש־אמא שלי התעלמה ממני לחלוטין. בת־חילה שילם לי השירות סך של 400 לי־רות לחודש במשך חצי־שנה. אחר־כך, כשהסתדרתי בעבודה, שילמו לי 200. כשעברתי לדירה משלי, סידרו לי את ה־ילד במעון והפסיקו לשלם לי בכלל. אך לעומת זאת, קיבלתי מענק חד־פעמי בסך 1500 לירות, לקניית אביזרים שהיו נחו־צים לי כדי להתחיל בחיים עצמאיים. היום, שנתיים וחצי לאחר הולדת בתי, אני עדיין בקשר עם השירות. כשאני זקו־קה לעזרה או לסעד נפשי, אני תמיד מטל־פנת אליהם."

„הבעיות עם הילד מתחילות כשהוא גדל ושואל שאלות"

השירות־למען־הילד בירושלים אירגן, בזמנו, קבוצת אמהות בלתי־נשואות ש־כללה סטודנטית, אקדמאית, פקידה, שו־טרת ומורה. הקבוצה היתה מתכנסת פע־מיים בשבוע, דנה בבעיות שבהן נתקלות האמהות עם ילדיהן, שמעה הרצאות מ־רופאי־ילדים ומפסיכולוגים. לזמן הפגי־שות נשכרה על־ידי השירות בייבי־סיטר מיוחדת, כדי להשגיח על הילדים. אף אחת מן האמהות לא החמיצה אפילו אחת מן הפגישות.

לעומת אותה קבוצת אמהות, שסברה כי הדרך הנוחה להתגבר על בעיות היא להי־פגש ולדון בהן יחדיו, אילנה ברוכשטיין עצמה מסתיגת מן התופעה של אירגון האמהות הבלתי־נשואות שנוצר, כביכול בירושלים. היא אומרת:

„המחשבה שאחיות־לצרה מתלכדות יחד, מחליאה אותי, כני"ל לגבי אלמנות, גרו־שות, רווקות, או כל דבר אחר.

„בזמנו הציעה לי העובדת הסוציאלית לפנות למישרד־השיכון ולבקש שיקצה עבו־רנו, האמהות הלא־נשואות, מיבנה מייו־חד בתנאי שכר־דירה נוחים. נחרדתי למח־שבה. אני לא רוצה שליאת תהיה ילדה יוצאת־דופן, ושתגדל עם ילדים יוצאי־דופן אחרים. להיפך, אני רוצה שהיא תש־תלב בחברה הנורמלית, שתכיר כמה שיו־תר ילדים שיש להם מישפחות המורכבות מאם ומאב.

„ברור לי כמעט לחלוטין שגם לה יהיה אב באחד הימים. כשאתחתן, התנאי הרא־שון שאעמיד בפני הבעל יהיה להיות אב לליאת. זה חשוב לי בדיוק כמו שחשו־בה לי העובדה שיהיה לי בעל. בינתיים, עד שהכרתי את החבר שלי, מצאה לעצ־מה ליאת דמות גברית באבי.

„עם כל ההתנגדות של מישפחתי, שהיא מישפחה פשוטה (אבי פקיד ממשלתי, ואמי עקרת־בית), אחרי שהילדה גולדה והאחים שלי התחילו לבקר אצלי, נשברה גם אמי. בסתר־ליבה תמיד רצתה להיות לצידי, אך היא פחדה מפני אבא שלי. כשלליאת מלאה שנה, היא הביאה אותה הביתה, ואבא שלי בכה כמו ילד. העיקרון שלו, מאז, הוא: הילדה לא צריכה לסבול. ליאת רואה בו אבא לכל דבר. היא ממש משו־געת עליו, וקוראת לו אבא־סבא."

■ ■ ■

ב**עיית הדמות** הגברית בחיי ילדיהן של האמהות הבלתי־נשואות, כאובה מאד. בעוד לילדיהן של גרושות או אל־מנות יש אב — אם פעם בשבוע, או אם בתוך האלבום המישפחתי, הרי לי־אמהות הלא־נשואות, שאינן שומרות על קשר עם אבי ילדיהן, קשה מאד לספק את סקרנותו של הילד לגבי זהות אביו.

הבעיות מתחילות, בדרך־כלל, כשהילד הולך לגן. הוא רואה או אבות המביאים את ילדיהם. הילדים מדברים על האב; שירי־הילדים, סיפורי־הילדים, בכולם קיימת דמות האב. הילד הקטן בא הבי־תה, ושואל את אמו „איפה אבא שלי?" או: „למה אבא לא גר איתנו?" בדרך־כלל מסתפקת האם בתשובה בלתי־מחייב־ת, כמו: „אבא שלך בחוץ־לארץ," או: „כשתגדל, אבא שלך יבוא."

לאחר־מכן הופך הילד תובעני יותר, ודורש במפגיע להפגיש אותו עם אביו. מספרת ליאורה, אשה בת 40, אם בלתי־נשואה ליילד בן חמש: „הבעייה הגדולה עם האבא התחילה כשהילד שלי הלך לגן. בתחילה אמרתי לו את שם האב ואת עיסוקו. אך הילד, שהוא חכם ואינ־טליגנטי, לא הסתפק בכך. לא ידעתי מה לעשות. אביו של בני הוא גבר נשוי היו־דע, אומנם, על קיומו של בנו, אך מת־עלם ממנו לחלוטין.

„פניתי לייעוץ פסיכולוגי, אך הפסיכו־לוגית שנתקלתי בה הבינה לנפש הילד כמו שחמור מבין במרק־פירות. היא נת־נה לי כמה עצות־אחיתופל, שבאינסטינקט האמהי שלי הבנתי שאני צריכה להתעלם מהן. יום אחד בא אלי בני, כשהיה בן שלוש, ואמר לי: „אני לא אוהב אבאים! אני אוהב רק אמאים?" שאלתי אותו: „למה?" והוא אמר: „לא צריך אבאים. אמאים יכולות לעשות כל מה שאבאים עושים."

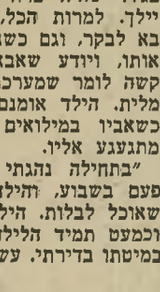
„הייתי המומה מכדי לענות. הילד הקטן הזה פיתח לו, כבר בגיל שלוש, תיאוריה של הגנה. לא ידעתי את נפשי. ההחלטתי שלמען בני אני מוכנה ללכת באש ובמים. באתי אל אביו, למישרד, וסיפרתי לו. הוא אמר לי שהוא לא יודע מה לעשות. יש לו אשה וילדים, והוא לא יכול להי־רוס את חיי מישפחתו.

במקום להציע עזרה, הוא התחיל לצ־עוק עלי שהייתי צריכה לחשוב על כל הדברים האלה קודם. בקיצור, הבנתי ש־אין לי עם מי לדבר. יכולתי לשקר ולהמציא אב בלתי־קיים, אך במקום זה החלטתי לגלות לבני מי אביו, שהוא יעשה איתו את החשבון כשיגדל. בינתיים הוא עדיין ילד, אבל הבעייה קיימת, וזוהי בעייה רצינית."

■ ■ ■

ל**קיימת, כמובן, גם** קבוצת האמהות הלא־נשואות השומרות על קשר עם אבי־הילד. האב מכיר בילדו, במיקרים מסויימים משלם דמי־מזונות, וכימעט תמיד מבקר אצל הילד לפחות פעמיים בשבוע. מספרת איילה, אם לא־נשואה לילד בן שלוש: „אני ואבי הילד לא התחתנו, בגלל שהיה ברור לנו מראש שזה לא יילך. למרות הכל, בתקופת ההריון הוא בא לבקר, וגם כשנולד הילד. הילד מכיר אותו, ויודע שאבא לא גר איתנו, אך קשה לומר שמערכת־היחסים ביניהם נור־מלית. הילד אומנם קורא לו אבא, אבל כשאביו במילואים או בחו"ל, הוא לא מתגעגע אליו.

„בתחילה נהגתי למסור לו את הילד פעם בשבוע, והילד היה ישן אצלו כדי שאוכל לבלות. הילד לא ישן כל הלילה, וכמעט תמיד הלילה היה מסתיים כשהוא במיטתו בדירתי. עשינו כמה ניסיונות שלא הצליחו. בסוף שאלתי את הילד, למה הוא לא אוהב לישון אצל אבא. והוא אמר: „אני רוצה לגור איתך?" הבנתי שהוא פוחד שאני לא אחזור אליו ואלך לי לעולמים. מאז הוא ישן רק במי־טתו־שלו."

„זו עבודה קשה שלא כל אחת מסוגלת לעמוד בה"

דומה כאילו הבעייה העיקרית של ה־אמהות הלא־נשואות, המשתייכות אל קבוצה זו של נשים אינטליגנטיות ועצ־מאיות, אינה בעייה חברתית. זו כימעט שאינה קיימת. רוב האמהות סיפרו, כי

(המשך בעמוד 54)

רק 24.00 ל"ר

Moisturizer
קרם לחות
מעולה לכל גיל.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים במחיר נמוך בכ־50% מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

פורים יסי צבר/סטודיו גל

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763: 04-665505

חדש! חדש! חדש! חדש! חדש!
רב־מכר עולמי! רב־מכר עולמי!
יום א' השחור
מאת תומאס האריס
מלחמת ה"מוסד" ב"ספטמבר השחור"*
הפשיטה על בירות וחיסול ראשי המחבלים* מעללי ליילה חאלד *
הפצה: בכריכה קלה־'גד' חברה להפצה, טל:823701
הפצה: בכריכה קשה־'בית עלים' רח' קרל נטר, טל:293959
להשיג בכל חנויות הספרים והקיוסקים בארץ

מלכת המים 1976
חטוס לאירופה וחזרה
במטוסי חברת
OLYMPIC

חופשה שכולה חגיגה

הכל במחיר אחד.

* אוכל מפתה. מזנונים תאוה לעיניים. קוקטילים. אפריטיבים. גבינות ויין חופשי בכל ארוחה.
* בידור וצחוק "הצגות" ו"תצוגות אופנה" מוסיקה וריקודים במועדון.
* ספורט והתעמלות. שייט מפרשיות. סקי מים. דייג. צלילה.
* יאכטה מלכותית לשייט דייג וצלילה.

(בתוספת מחיר קטנה)

350 ל"י ל-2 ימים.
796 ל"י ליומיים כולל טיסה.
957 ל"י לשלשה ימים כולל טיסה.
1118 ל"י לארבעה ימים כולל טיסה.

(המחירים בחצי פנסיון לאדם בחדר זוגי).

הזמנת מקומות בכל משרדי "ארקיע" אצל סוכני הנסיעות וב"סלע האדום", אילת טל. 059-3171

בסלע האדום באילת.

(המשך מעמוד 48)

גרינברג. כשנשאלה לכתובתה, מסרה את הכתובת הנכונה. דווקא באותו רגע זיהה אותה אחד הקצינים.

„אם את רוצה כל־כך להיכנס לבית־סוהר ולכתוב מבפנים — אני אגיד לך מתי עושים צידי־זונות, ותיכנסי למעצר בלי שום בעיות!" אמר לה. „עכשיו מס־פיק, בואי אקח אותך הביתה." אלה לא הוחתמה על כל הודאה, והובלה אחר כבוד וברוב חיוכים לביתה, בגידת שב־תוכה שני קצינים־מלווים.

למה לא לוותר? העיתונאית פיספסה כתבה, ושכחה מהעניין. אך בתחילת חודש אפריל השנה הופתעה לקבל הזמנה לבית־המישפט, כאחת מתוך שש הנאשמות. ש־לדיברי כתב־התביעה המישטרתי „שוחררו בערבות עצמית."

התובעת המישטרתית, שושנה בורסמן, ניסתה להכליל במישפט גם את ברקת. אלא שהעיתונאית הכריזה כי היא כופרת באשמה ורוצה לנצל את ההזדמנות כדי להצביע על התנהגות תמוהה של מישטרת תל־אביב.

השופט נחמני פנה לתובעת, ויעץ לה לבטל את כתב־התביעה. התובעת התעק־שה, ודרשה שלא להפריד את עניינה של ברקת מזה של שאר הנאשמות. השופט אמר שאין ברצונו לעכב עיתונאית שצרי־כה אולי פיתאום לנסוע לחו"ל — ובאמת, למה לא לוותר? התובעת טענה: „לא! נקיים את המישפט יחד עם כל האחרות, כי איני רוצה להטריד פעמיים את העדים, השוטרים והשוטרות."

אלה ברקת, שייצגה את עצמה, סיפרה שלפני שנה היתה עדת־התביעה מטעם המישטרה, כאשר עזרה למישטרה לעצור רמאי שניסה להכניס נשים להריון — בניסיון סחיטה. אז הטריחה את עצמה לעמוד יומיים על דוכן העדים. „או עכשיו,"

תל־אביב

יועץ הברזל

יועץ־האמנות נטש את ספינת האלוף (מיל.) — וממלא פיו מים

משנראה היה שחיי האמנות בתל־אביב מתעוררים לתחייה, החשלכה לפתע הפצצה, אשר רבים ידעו שהיא רק פצצת־זמן — התפטרותו של אמנון ברזל, יועצו של ראש־העירייה לענייני־אמנות. בניגוד ליועצים אחרים, שנטשו בעבר את ספינת האלוף (מיל.) שלמה („צ'יצ'") להט ברעש גדול של האשמות, ממלא אמנון ברזל את פיו מים, ומתעקש להגן על דימויו של צ'יצ' המיועץ. הוא מכריז שימשיך ליעץ לו בהתנדבות, כל עוד יישב זה בקומה ה־12 המשקיפה על העיר, הדורשת שיפוץ מיידי.

לאחר תקופת־הרצה בתפקידו החדש, החליט צ'יצ' להצמיח נוצות של תרבות, ולהוכיח שחיי האמנות בעיר קרובים ל־ליבו ווזוכים, מצידו, בטיפול נימרץ. הוא ביקש גם להתגונן מפני התקפות על אינ־טלקטואלים באמצעות שכפ"ץ של יועץ אמנותי, ולמטרה זו בחר במבקר־האמנות אמנון ברזל, הידוע בתמיכתו הקיצונית באמנות מודרנית.

מועדון לנשי סביון. עם מינויו ל־תפקיד מכובד זה פרש ברזל מעיתון הארץ, אשר שימש לו במה לדיעותיו בשגים האח־רונות, כשהוא מפרסם כתב־הגנה חריף ו־אמיץ על יצירתו של הפסל מגשה קדישמן, שהיתה צביעת אדמה בצבע צהוב בעמק־המצלבה בירושלים. הוא האשים את מש־מידי היצירה בפאשיזם ובאלימות נגד חו־פש־הביטוי, והקפיץ אפילו את הליבראל הפרופסור אמנון רובינשטיין, שההגנה ה־

מתפוטר ברוך
נגד המימסד — בכל מחיר

אמרה, „כשהמישטרה כבר בין כה וכה סיבכה את עצמה אתי — שהמישטרה תטריח את עצמה בשבילי!"

השופט הפריד את מישפטה מזה של שאר הנאשמות.

ניצחון בסיכום הראשון. בעקבות דבריה של ברקת, בשמיעה הראשונה, ביק־שה התובעת המישטרתית להוסיף לתביעה סעיף נוסף: הכשלת שוטר במילוי תפ־קידו, זאת: כיוון שברקת מסרה לחוקרת המישטרתית שם לא־נכון. אלה, ששוב סינ־גרה על עצמה, טענה שהדבר נוגד את החוק, זוהי תביעה נפרדת והיא. נאשמת במישפט זה בהשתתפות בהסגנה ולא בשום דבר אחר.

ניסיונותיה של התובעת, לשכנע את השופט להוסיף סעיף נוסף לתביעה, לא הועילו. השופט נחמני בדק בספרי־החוקים, ומצא כי הכשלת שוטר בעת מילוי תפ־קידו היא סעיף, שהעונש עליו חמור מזה של השתתפות בהסגנה, ולכן אמר שאין הוא מקבל את דיברי התובעת שיש לצרפו לכתב־האשמה הנוכחי, מה עוד שהנאשמת כופרת באשמה.

אלה החליטה ללכת עד הסוף.

מוחצת על חופש האמנות נראתה לו מוג־זמת במיקצת.

והחשוב מכל היה, לברזל, לגרום לכך שמוזיאון תל־אביב „יהפוך ממצבה מאו־בנת ומועדון של נשות סביון, למרכז אמנותי מדרגי ושוקק, שינוהל על־ידי אנשים צעירים וישתווה ברמתו למוזיאון ישראל שבבירה."

הסיבה האמיתית להתפטרותו של ברזל אינה קשורה בניהול המוזיאון, או בתיאו־ריה כלשהי על אמנות. היא נעוצה, לדב־ריו, במיבנה המימסד, שאינו מסוגל עדיין להתמודד עם נושא חדש ובלתי־שיגרתי, דוגמת תוכניותיו־שלו להציב ברחבי העיר פסלים, לבצע ציורי־קיר ענקיים, להקים מרכז לאמנות צעירה ולארגן האפנינג בכל כיכר.

צ'יצ' עצמו כנראה עסוק מדי ועניני האמנות איגם בראש סולם־העדיפות שלו. למרות זאת, אמנון ברזל אינו מייחס את התפטרותו לצ'יצ' ולו במילה אחת.

גירסתו הרישמית טוענת, שהוא פשוט סיים את הגשת התוכניות והפרוייקטים ל־שילוב אמנות בעיר. וכעת יהא על המנ־גנון לבצע את התוכניות שהוגשו.

רק 26.00 לי"ר

Rich Skin Care Cream
קרם הזנה עשיר לפניך, לצוארך ולאיזור עינייך.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים במחיר נמוך בכ־50% מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763; 04-665505

פורום

בוא אל הבנק הבינלאומי הראשון ותקבל

100% הצמדה

בתכניות החסכון

עוד דירה

חסכון 18000

הבנק הבינלאומי הראשון

45 סניפים לשרותך ברחבי הארץ

(המשך מעמוד 51)

חוג מכריהן שמלפני הלידה נותר כשהיה. לרבות מהן אף נוסף חוג של חברים נשואים, הורים־לילדים, בשל המכנה־המשותף.

חלק מהאמהות נישאו מחדש. כמו, למשל, יעל, שבמלאות שנתיים לבנה (שנולד לה מיחסיה עם איש קולנוע אנגלי שאותו הכירה כאשר שהה בישראל לצורך צילומי סרט) פגשה בעורך־דין צעיר, נישאה לו וכעת היא אם בפעם השנייה, והפעם במיסגרת חוקית. לאילנה יש חבר שאיתו היא מתגוררת. ואילו מרבית האחרות יוצאות עם גברים, ויש להן חבר קבוע. אומרת בלהה: „אם בעיני מישהו לא מוצאת חן העובדה שאני אם לא־נשואה, הוא פשוט לא מגיע אלי. אני לא יכולה להכיר אנשים כאלה, כי הם לא מעניינים אותי."

לעומת זאת מתלוננת אם אחרת, כי העובדה שהיא אם לא־נשואה מקשה עליה את החיים מבחינה חברתית. מאז נולדה בתה הפכה בררנית יותר, אינה מרשה לעצמה לצאת עם כל אחד או להביא כל אחד הביתה, ולא אחת היא מוצאת עצמה לבדה משך חודשים ארוכים.

אולם, כאמור, הבעייה העיקרית אינה החברתית דווקא, מכיוון שנשים אלה אינן מחשיבות ביותר את דעת החברה עליהן מבחינה מוסרית. הבעייה היא של מציאת דמות גברית לילד, וגידולו באופן הנורמלי ביותר.

כמעט כל האמהות שרואיינו לצורך כתבה זו, הביעו הסתייגות וזעם מדבריה של אותה אם לא־נשואה, מאיה, שרואיינה בתוכנית־הטלוויזיה טנדו והכריזה שאין בעיות. אומרת מלכה: „ישבה לה שם הגברת, לעיניהם של מאות־אלפי צופי־הטלוויזיה, וסיפרה לאומה שאין לה בעיות. בוודאי שאין בעיות, כשהילד הוא בן כמה חודשים. כל מה שהוא רוצה בגיל זה שיחייכו אליו, יאכילו אותו, יאהבו אותו ויאפשרו לו לישון.

„הבעיות מתחילות כשהוא גדל, ושואל שאלות, ודורש דרישות הרבה מעבר לבסיס של אוכל־שינה־אהבה. אין בעיות גם כשיש אבא ואמא שעוזרים מבחינה כספית, זה בטוח. אבל כשנלחמים על כל גרוש ממשכורת של 2500 לירות לחודש, ששליש ממנה הולך לשכר־דירה, חציי־שליש לגן־הילדים, עוד חצי־שליש לבייביסיטר, ומהיתר צריך לקנות ביגוד וגם לאכול — אז יש בעיות ועוד איך!

■ ■ ■

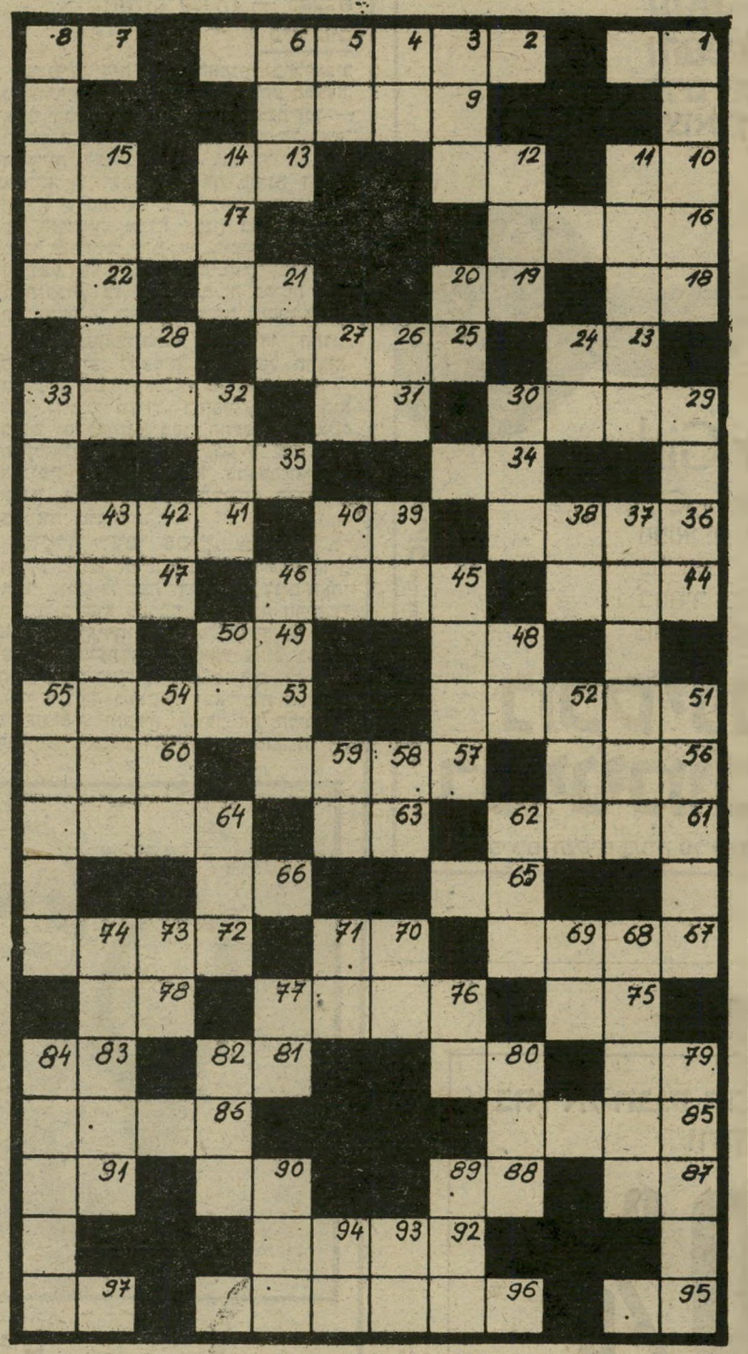
„לחיות אם לא־נשואה זה הרבה יותר מפול־טיים ג'וב. קודם־כל, כדי לפרנס את עצמך ואת הילד בכבוד את צריכה לעבוד במישרה מלאה, הגוזלת ממך זמן רב. בשאת חוזרת הביתה, את עקרת־בית ואמא עד שהילד הולך לישון. ואפילו אם את לוקחת איתך שיעורי־בית מהעבודה, אין לך כימעט זמן להכין אותם. לכן, לא אחת את נאלצת להשתמש בבייביסיטר לשעות אחר־הצהריים וזה, כמובן, עובד על המצפון שלך ואת מייסרת.

„כשאת יוצאת בערב, את צריכה שוב לדאוג לבייביסיטר, ואז זה מעיק לא רק על מצפונך כי אם גם על כיסך. בגלל העובדה שאת לבד עם הילד בבית, את מתפקדת כאב וכאם גם־יחד. בזמן שבמישפחה נורמלית, כשיד אחת מרביצה בטוסיק, מלטפת השנייה את הראש, צריכה את גם ללטף וגם להכות, ולפעמים את מתבלבלת ועושה את שני הדברים בבת־אחת. את צריכה לחנך, ולוותר, להיות הטובה והרעה, הקשוחה והרכה. את צריכה ללכת לקופת־חולים, לאסיפות־הורים, לקניית בגדים, לקולנוע, לתיאטרון ולגן־השעשועים. לפעמים נשבר לך, ואז את צועקת ומטפסת על הקירות, ואין לך ממי לבקש עזרה. כי את החלטת בעצמך את ההחלטה הגורלית הזו, ואת חייבת לקחת אותה על עצמך וללכת איתה עד הסוף.

„מה שהורג אותך הם בעיקר ייסורי־המצפון, שתוקפים אותך כשאת רואה את אחד האבות מניף את בנו אל־על, או לוקח אותו במכונית מהגן. את לא מפסיקה לחשוב כמה אגואיסטית היית כשילדת את ילדך, וגם העובדה שרוב ההורים הם אגואיסטים בלידתם ילדים, אינה מנחמת. כדי לחפות על כל זה, את מפנקת את ילדך יותר מדי. אבל את יודעת שזה לא טוב, ואת מתקשחת לפעמים דווקא במקומות שבהם את צריכה לוותר.

„בקיצור, להיות אם לא־נשואה, עבודה קשה שלא כל אחת מסוגלת לעמוד בה. ואפילו גדול המתירנים אינו יכול להגיד בפה מלא, שזה לא משנה אם יש או אין אבא. רק הילד עצמו יכול להגיד את זה, והוא בדרך־כלל מוצא דרכים משלו כדי להגיד זאת. ואז, לא נותר לך אלא להיות חזקה."

תשבץ השולם הזה 2022

מאוזן:

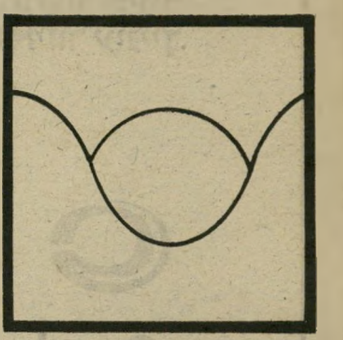
1. ענן; 2. היתוש מחולל הקדחת; 7. אסקופה; 9. בית־הניבחרים של ישראל; 10. יהלום; 12. דגל; 13. אות; 15. כן, בספרדית; 16. מכלי־הנשק; 17. ג'ינס; 18. שקט שיהיה!; 19. מיקווה־מים ענקי; 21. נרו יאיר (ר"ת); 22. מפיתחי הגוף; 23. מנעול פטנטי; 25. מין תכשיט; 28. מלכסיקון הבקר; 29. מן הטעמים; 31. חרק מזיק לבגדים; 32. סכסי; 34. מסולסלילים; 35. מתגורר; 36. ירח; 39. נוי; 41. חלק בבניין; 44. אבר בגוף; 45. קטיף זיתים; 47. מלחין גרמני; 48. מתנה; 49. עולץ; 51. שימת־לב מיוחדת; 53. מעופות־הבית; 56. מכ"ם; 57. שליבי חנון; 60. התקוממות; 61. רכון על; 63. רך בצאן; 64. שופע אורה; 65. נהר באיטליה; 66. להבה; 67. התכוננות מראש; 70. מהלך בשחמת; 72. „מקטר". 75. מצבת־זיכרון; 76. משהו; 78. קידומת הולנדית; 79. אסס כוחו; 80. זכר בבקר; 81. תרופה; 83. סוג; 85. מד; 86. מזיל; 87. סוף בלי התחלה; 88. אם־הפנינה; 90. הווייה; 91. ריקבון; 92. מכלי־הקודש; 95. בת־קול; 96. גבנון; 97. תרגילי־סדר (ר"ת).

מאונך:

1. מעבר למקום אחר, שירוש; 3. פריט מן הרכוש; 4. מילת־זירוז (הפוך); 5. רצועה; 6. גרגרי־שעורים שהושרו במים והותלעו; 8. קילקול; 11. כוס קטנה; 12. קינה; 14. ערוץ; 15. גישתה; 20. מן הטעמים; 21. חומת מים; 24. מילת תנאי; 25. מקולות המקהלה; 27. כן, באנגלית; 28. מילת־שאלה לזיהוי; 29. ניכחי; 30. צינה עזה; 32. ממנות הארוחה; 33. שמן משובח; 37. מיתרס; 38. נביאים כתובים (ר"ת); 39. מרחם; 40. מטבע יפאני (הפוך); 42. קרס; 43. יולדת בפעם הראשונה; 45. חש; 46. רוח חמסינית; 48. בלוטת־הנקה; 50. הוראה מפורשת; 51. תחושה; 52. „... ורבו ומלאו את הארץ"; 54. קפטן ידוע של ז'ול ורן; 55. אתר־קודש בגליל; 58. ממהר; 59. קריאת־ייגון; 62. חלוש; 64. עוף־טרף; 68. הטלת קסם; 69. מגיד; 70. מביא בבריתו של אברהם אבינו; 71. תאריך בחודש שבט; 73. אות בא"ב העיברי; 74. אוצר; 76. מן המצעים; 77. מושת על כל אזרח; 79. שינוי; 80. פיקדד הדרכה (ר"ת); 82. מציאות; 84. מלך הביצה; 89. רעד; 90. צלע במשולש ישר־זווית; 93. בשבילו; 94. יתן כתף.

קשקשת 2022

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב. ההגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קולנוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 2020

● נחש עושה מדיטציה.
אברהם טל, עין־כרמל

● כך ייראה הפיחות התשיעי.
מרדכי דן, רח' המלך ג'ורג' 76, תל־אביב

● מקל שנשבר לו.
ישראל לפינגר, רח' אילת 19, רמת־יוסף, בת־ים

● הלשון של פרס כשהוא מדבר על רבין.
דפנה הנדלי, רח' יוחנן 3, רמת־גן

● „חבר'ה, לפי הפריסקופ אנחנו יחידים בשטח!"
דדי תבין, רח' גזר 6, תל־אביב

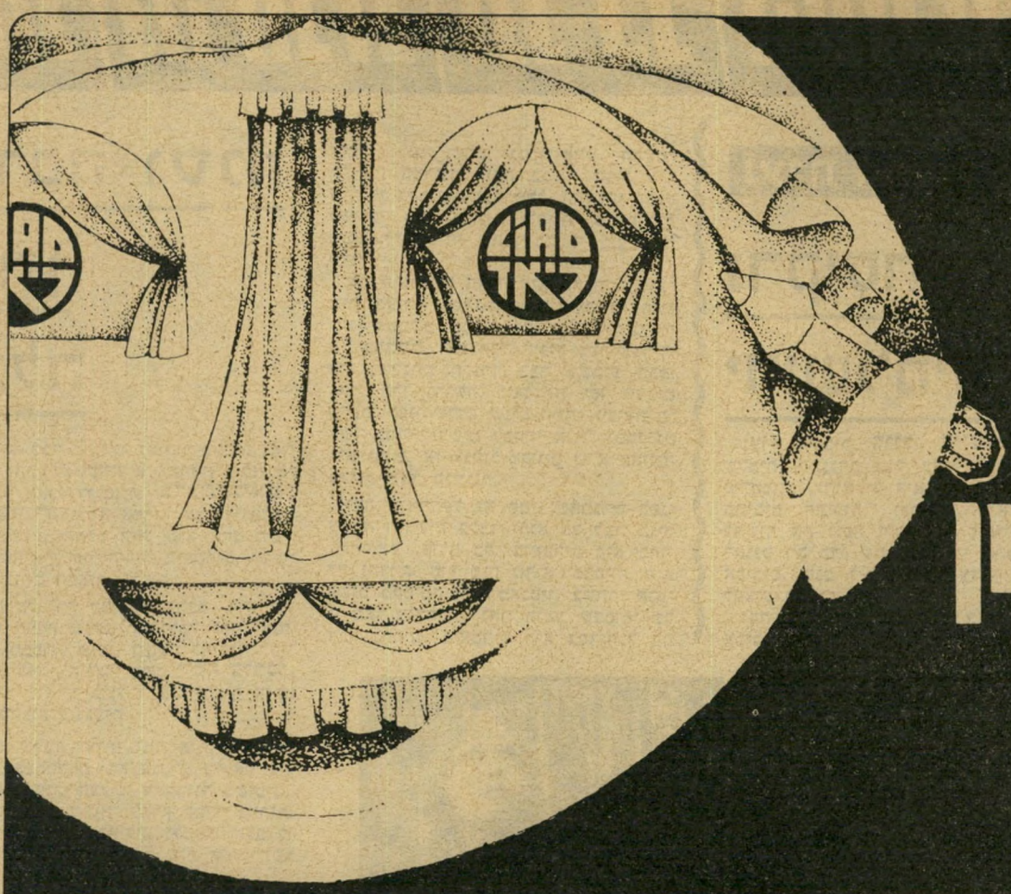
השבוע בדרייב־אין
בשעה 7.15
לואי דה־פינס
„רבי יעקב"
בשעה 9.30
„ה־11 של דני אושן"

אנו מחפשים בתים חמים
עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים

רחוב פלמה 30, יפו,
טל. 827621.

עשו חשבון קנו וילון ב"ליאד"

„ליאד" פותחת במבצע הנחות מדהימות לאביב-קיץ תשל"ו

לכל הרוכש וילונות „ליאד" באחד מ 10 סניפי „ליאד"
ברחבי הארץ במשך החודש הקרוב יחושב מחיר

תפירת והרכבת הווילונות לפי 50 ל"י בלבד למטר רץ
כך תחסכו מאות ל"י !

... וזה עוד לא הכל !

עם קנית הווילונות ב„ליאד" דרשו כרטיס „שי חינם" !

אתם עשויים לקבל שי שערכו 100 ל"י
לרגל הפיחותים הזוחלים - זוחלים גם המחירים ב„ליאד"
אך האספקה מהירה - 10 ימים ווילונות „ליאד" בביתך !

„ליאד"
מפעלי טקסטיל בע"מ
חולון, רח' הסדנה 21, טל 840360
הסניף המרכזי: תל אביב, ככר המדינה רח' ה"א באייר טל. 266120

סניפים:

ראשון-לציון	רח' רוטשילד 39 פסג' חיים	גבעתיים	„כל גיל" - ויצמן 10 טל. 721164
טבריה	רח' אלדחדייף - בהלול טל. 22934	נס - ציונה	רח' נורדאו 3
נתניה	רח' הרצל 46 טל. 22352	רחובות	רח' הרצל 119 טל. 955178
רמת-השרון	רח' סוקולוב 66 - צפריר טל. 475142	אשדוד	מרכז מסחרי, אזור ד'
		באר-שבע	רח' פרויד 3/5 טל. 71685

רחל מרחלת על כל השולם

ברכה וסמי חתן וכלה

כשהיא כבר נוחתת לביקור־מולדת, אי־אפשר להתעלם מהייצוא האחרון שלנו ל־אירופה, האכס־דוגמנית **ברכה־ביאט־ריס שוורץ**. ולמה אמרתי אכס־דוגמנית? מפני שעניין האכס הזה, הוא אחד השי־נויים החדשים בחייה של ביאטריס, ושורו־נא לשינויים הבאים שבפיה.

קודם כל, רק כדי להזכירכם, היא עד־בה את הארץ בפעם האחרונה לפני שנה, כשהיא מספרת שהיא נוסעת להולנד להי־נשא למיליונר הולנדי בשם **יוסף פלדמן**, שהתאהב בה עד מעל לראש והציף אותה במיני מתנות משגעות.

„שנה שלמה הייתי יחד איתו בלונדון, פאריס ואמסטרדם, מה שנקרא כל אירופה, ובמקומות שהם הצעקה האחרונה בשופינג. לפני שבועיים הגעתי לארץ לסדר ניירות. נסעתי לוויק־אנד באילת, ולמזלי נגנב לי שם הדרכון. אבל מסתבר שזה היה דווקא לטובה."

למה לטובה? או. כי בינתיים פגשה כאן ברכה את ידידה הוותיק, סוכן־הפרסומריות **סמי הירש**, ובין השניים התעוררה האהבה הישנה־נושנה, אשר נמשכה לסי־רוגין בשנים האחרונות ונשמרה בסוד. גם משך כל אותה תקופה שבה היה סמי נשוי **לדיה מיצ'ץ'**.

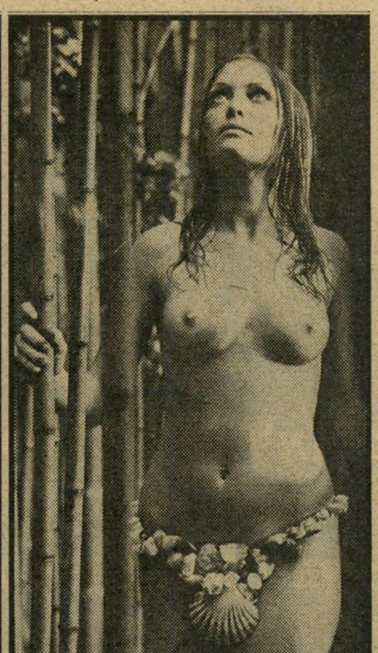
בינתיים, נראה שברכה אינה ממהרת כלל לחזור אל אהובה המצפה לה על ניירותיה בהולנד. „מה שמחזיק אותי פה זה סמי," היא מספרת לי, ומוסיפה בצו־רה חד־משמעית: „אם אני אשאר פה, זה יהיה רק בתנאי שאתחתן עם סמי. איך אומרים? לעולם אין לדעת. יש הפתעות, בעצם, חשבתי שבארץ יהיה לי הרבה יותר קל להתחתן. אני יכולה להשיג את הדו־קומנטים צ'יק־צ'ק, ואני וסמי יכולים לעשות את הכל ביחד. אבל אם זה יי־פתח, אני לא אחראית לזה."

איך יגיב על החידושים המיליונר ההו־לנדי שלה? נראה שביאטריס לא־כל־כך מתרגשת. מה שחשוב לה זה שהיא תהיה שלמה עם עצמה בכל מאת האחוזים: „הוא אומנם מחכה לי, אבל גם אני מחכה לאישורים. הרי ידוע שהחיים קצרים מאד ואני, כידוע, אחת שאוהבת ויודעת לנצל אותם עד המכסימום.

„דבר ראשון, החלטתי לגמור עם חיי־הזוהר, לפני שהם יגמרו אותי. הרשמ־תי את המדינה הזאת במשך שנים, וזה עלה לי בבריאות ובמישקל. החלטתי פשוט לפרוש מהדוגמנות, ולהיות עקרת־בית ואמא לשלישייה שתסתובב לי בין הרג־ליים."

את התוכניות האלה היא מתכוונת להג־שים בעזרת סמי, והיא הודיעה לי חגי־גית ששניהם הגישו בקשה להיתר־נישו־אין ברבנות, ואם הכל ידפוק כמו שצריך, הרי חתונתם תיערך כבר בשבוע הבא. „אני הרי גרושה, ואת זה לא יודעים הרבה. לפני שלוש שנים הייתי נשואה ב־משך כמה חודשים לבחור אנגלי. סמי גם הוא גרוש, אז אנחנו מקווים שלא תהיינה בעיות מצד הרבנות."

ומה אומר על זה סמי, שהתגרש לפני עשרה חודשים בלבד והוא אב לבת בגיל שנתיים? „קודם כל, ביאטריס היא בחו־רה נהדרת, חוץ מזה שהיא יפהפייה. היא פשוט מקסימה ושארמאנטית ביותר. אנח־נו מאד מאוהבים, ואני חושב שבסופו של דבר נתחתן. ביאטריס היא בסך־הכל בת 21, עם כל נסיון־החיים העשיר שיש לה, אז למה שאשאיר אותה לאחרים?" לברי־אות, חביבי.

ביאטריס שוורץ
שלישייה בין הרגליים

נערת השבוע
נרקיסה ירושלמית

נערת השבוע, **ריילי מייאלי** הירו־שלמית, מתנגדת בכל תוקף להלצה המ־פורסמת: „ירושלים היא שלמה ותל־אביב חתיכות, חתיכות." וכראייה, היא מוכנה לחשוף את גופה ולהתלבש סופר־ספורט־לאגנט רק כדי שתיווכחו, הו אתם התל־אביבים, שגם לירושלמיות עדיין יש מה להציע בתחום הזה.

ומה היא עושה בתל־אביב? או. „בתל־אביב יש לי הרבה יותר אפשרויות קידום, וחוץ מזה, חיי־הלילה פה הרבה יותר חיים מאשר בבירה."

לזה אני כבר מסכימה איתה. כי המוטו של ריילי בחיים הוא: „לנצל כל רגע, ולא לישון חוץ מהזמן שמוכרחים. לקחת את החיים נורא בקלות ולהכיר כמה שיו־תר אנשים, כלומר, כמה שיותר גברים וכמה שפחות נשים."

עם היד על הלב סיפרה לי ריילי, שהיא חיכתה כל החיים שמישהו מעולם הזוהר יגלה אותה, ואפילו התאמנה משך שנים ארוכות לפני הראי בכל מיני פוזות לצי־לום והבעות־פנים, כדי שבאותו יום גו־רלי היא תעשה את זה בלי שום פאשלות.

היא אפילו הכינה מראש רשימה מפו־רטת לפירטי־פרטים של כל הדברים ש־היא אוהבת בחיים, כמו למשל: משורר אהוב — חיים נחמן ביאליק, מלחין — בטהובן, ועוד דברים רציניים כהנה וכהנה, רק כדי שתראו שיש לה גם ראש על הכתפיים ולא רק גוף מתחת לראש.

הדבר שהיא הכי־הכי אוהבת, בינתיים, זה את עצמה. מה יש? נרקיסיזם זה עוד במודה — עובדה. ואת האהבה־העצמית שלה, היקרה לה כל־כך, היא תהיה מו־כנה להעניק רק לגבר היחידי והאמיתי שיהיה ראוי לה. מה שהכי חשוב לה, זה שהוא יידע לפנק אותה, כי תשומת־לב זה אחד הדברים הכי חשובים בחיים.

ריילי מייאלי
פוזות במראה

אהבה משמש ראשונה

כל המחפשים הוכחה נוספת לכך שיש לנו מדינה מרתקת, מוזמנים לשמוע ולהי־ווכח במו אוזניהם ועיניהם, כיצד הת־אהבו בישראל שתי הדוגמניות הצרפתיות **ג'ילדה סקאפן ונאטאלי גזונדי**.

ג'ילדה ונאטאלי הגיעו אלינו לראשונה לפני חודשים אחדים, והופיעו בעירום אצל דייב הספר. אלא שכבר אז הביקור שלהן התארך, ולפני שבוע הן חזרו שוב לביקור של עשרה ימים, שבהם הצליחו, בלי הרבה בעיות, לגנוב את ההצגה לכל החתיכות הקבועות שלנו, אבל כשצמד פצצות כזה צועד ביחד, באמת אין בזה כל פלא.

כמו שסיפרה לי נאטאלי: „סיימנו עכ־שיו לדגמן את הבגדים החדשים לקראת העונה הבאה בפאריס, והדבר הראשון ש־עשינו היה לבוא לישראל להינפש. דחינו פה את כל הצעות־העבודה, כי באנו ממש למטרה אחת — לנוח, ואת זה עוד אפ־שר לעשות אצלכם. אנחנו כל היום מש־תזפות בשפת־הים, ובערב רוקדות ב־דיסקוטק."

מארח אותן כאן זה שגם הביא אותן לארץ, מיודענו הספר **דייב**, אשר דאג בעודו־מועד לשלוח את אשתו לבקר אצל הוריה בגרמניה, כמו שסיפר לי: „אני כימעט כל הזמן איתן. הן התאהבו בארץ ובי, ואנחנו המון זמן ביחד.

„כל מי שחושב שהן לסביות, אני יכול לאשר לו מניסיון אישי שזה בדיוק ההי־פך." נו, ואם דייב אומר, אז אתם באמת יכולים להפסיק עם כל הרכילות המרו־שעת הזאת. מה יש, אסור כבר לשתי בחורות יפהפיות להסתובב ביחד, ואפילו לרקוד טוסיק אל טוסיק?

ג'ילדה ונאטאלי
טוסיק אל טוסיק

בקיצור, נערת־השבוע שלנו שואפת בכל מאודה להגיע מה שיותר רחוק, ולא איכ־פת לה לעבוד קשה תמורת חיי־המותרות משאת־נפשה. היא עושה את זה מדי־בו־קר במישרד שבו היא עובדת, ומדי לילה ועד צפרירי־הבוקר בפיאנו־באר, שם היא מעניקה הופעות־סולו בריקוד־חינם, רק שמישהו כלבבה ישים עליה סוף־סוף עין פקוחה. בהצלחה.

עוד לא נגעו בה

חנה, בת ה־23, מעדיפה בינתיים לבלות עם חוג ידידיה, ובמייוחד בחברת בנות הרביעייה: „אנחנו כל הזמן ביחד. כל אחת מזמינה את כולן בתור לארוחות, ועכשיו תורי להזמין את כולן לארוחה במיסעדה סינית, מהמשכורת המיסכנה שלי. אבל מה זה הכסף, לעומת הרבה בריאות וכיף על הנשמה?

„הנה, למשל, בעוד שבועיים החלטנו לחגוג יומולדת משותף לילידי מזל־תאו־מים, אז אני עושה את זה יחד עם **מיקי קם**, שנולדה שבוע אחרי, ויחד עם הבמאי שלנו **שמואל בונים**, שנולד באותו יום כמוני, השישה ביוני.

„מה שהכי חשוב לי עכשיו זה הקאריי־רה שלי. החלטתי להתרכז בעצמי, ואם תבוא לי איזה הצעת־אהבה מפתה, תפדאל! הכל הולך."

הקייצות של פיתן

שמלות קיץ אופנתיות
בדגמים מרהיבים
בצבעים עליזים

לכל שעות היום והערב.
להשיג בחנות ההלבשה
שבקרבתך, ובבתי הכל־בו.

פרסום אבנת

סטודיו רם

לעולם אינך יודע איפה תמצא את 'מכבי' בפעם הבאה.

maccabee
בירה בינלאומית.

ניו-יורק. מלבורן. יוהנסברג. אתונה... וגם בישראל

רחל מרחלת על כל העולם

אהבה ממבט עירום

פיטר ג'יימס
התעניינות אינטנסיבית

בימים אלה של פרוגרס תיאטרלי, שבהם מוצגות על בימותינו שתי הצגות (שאני, מכל מקום, יודעת עליהן), אשר, בהן משולבות סצינות־עירום, ועוד הצגה אחת בדרך, מספרים לי שהעבודה בתיאטרון היא הרבה יותר מעניינת. לפחות כך, נראה לי, מרגיש הבמאי האנגלי **פיטר ג'יימס**.

ג'יימס אינו מסתפק בכך שהוא מביים כעת שחקניות כמו **גילה אלמגור, ליאורה ריבלין וזהריה חריפאי** או **תיקי דיין**, בהצגה שלוש אחיות שתועלה בקרוב על קרשי התיאטרון הקאמרי, והוא מתהלך בימים אלה קצת עצוב.

ידידתו הישראלית האחרונה היתה הפיזמונאית־בוטיקאית **שימרית אור**, שאיתה ניהל בזמנו רומן להוט וסוער, אשר עורר בליבות כל מכריהם של השניים הירהורים בכיוון של נישואין.

אולם ברגע האחרון לא יכול עוד פיטר לוותר על התחייבויותיו הקודמות בחו"ל. הוא נאלץ לחזור ללונדון, כדי לנהל את תיאטרון הצעירים של התיאטרון הלאומי אולד־וויק, ולהיענות להזמנה לביים בתיאטרון הסובייטי. הוא הבטיח לשימרית שיחזור אליה, ואכן חזר, אבל אז מצא אותה כבר נשואה באושר לשחקן **יוסי וירז'ינסקי**.

גם פיטר משתדל שלא לקפוא על שמריו, והוא נראה כיום בחוצות תל־אביב בחברתה של צעירונת אנגלית, הנראית מאוהבת בו עד לאוזניה. אבל כפי הנראה עדיין לא טרחו לספר לה שהפיטר שלה מגלה התעניינות אינטנסיבית ביותר בשחקנית הישראלית הצעירה **אביבה גר**, במידה החורגת מתחום ההתעניינות המיקצועי של במאי בדרג של פיטר, כיוון שהוא מרבה לבוא לאחת ההצגות, שבה מופיעה אביבה עירומה כביום־היוולדה.

ומי שמכיר את פיטר, כבר טרח להסביר לי שהוא אוהב להכיר את השחקניות שלו לפני שהוא מביים אותן. ולפי ההתעניינות שהוא מגלה בה, אפשר לחשוב שהוא הולך להציע לה לפחות את תפקיד חייה.

חתונת השבוע - אוזן

אילו התפוקה בטלוויזיה היתה בקצב הפיריון של עוזרות־ההפקה במוסד, יש להניח שהיה לנו אולי מה לראות. כי בעת ובעונה אחת, נמצאות כרגע עשר עוזרות־הפקה בשלבי הריון מתקדם *** א־פרופו טלוויזיה, מנהל התוכניות בעברית **צחי שימעוני**, המסיים את תפקידו ועובר להיות יועץ לענייני תוכניות, יחגוג בשבוע הבא את סיום תפקיד, במסיבת־פרידה שעורכת לכבודו המפיקה **שרה גינור** *** ועוד על ירושלים, שאנשי הטלוויזיה שלנו עומדים במרכז חיי הבוהמה שלה. ביום השישי האחרון נערכה מסיבה בביתם של **מאיר ושלמה אבולעפיה**, בנוכחות כולם. אך המפתיע־הערב היה דווקא הטלוויזאי **דן בירון**, שאירגן שירת־בציבור במשך 45 דקות, תוך נגינה באקורדיון, ומספרים לי שהוא עושה את זה לא

לאה רבין ויעל פתיר
מסיבה בשני חלקים

פחות טוב מדברים אחרים *** אבל המסיבה הנוצצת של השבוע שעבר היתה, ללא־ספק, הפרמרייה החגיגית ב„הבימה" להצגת „אותלו", בביצוע התיאטרון האנגלי. מה שהצליח להחזיק את כל הצופים במתח עד הסוף היה מסיבת־הקוקטייל שחיכתה לאחר ההצגה במלון „הילטון". כל מי ששילם 300 לירות לחוג ידידות בתי־החולים של תל־אביב—יפו, היה זכאי להשתתף בקוקטייל ולהפגין ברבים את האופנה האחרונה באירועי החברה. מי שהצליחו לבלוט שם בתיל־בושתן היו אשת־החברה **דליה פן־לרנר**, שהופיעה בשימלה פולקלוריסטית רקומה, והדיילת **לאה בן־נפתלי**, חברה־תו־לשעבר של הזמר **יהורם גאון**, ש־

רחל מדחדחלת

הופיעה בשימלת שיפון אפורה שקופה ובחברת ידידתה הטובה **ברכה צמח**, רעייתו של האמרגן **שמואל צמח**. אבל למרות התצוגה המפוארת והמגוונת ש־נערכה שם, אני שמחה לבשר לכם שהצבע השליט עדיין באירועים החברתיים הוא השחור *** מסיבה נוספת שנערכה בסוף השבוע האחרון, היתה חגיגת ה־20 שנה לנישואין שערכו בביתם יועץ־ראש־הממשלה לענייני עיתונות, **דן פתיר**, ורעייתו **יעל**. היות שלבני־הזוג ידידים רבים, הם החליטו לחלק את האירועים לשניים. המסיבה הראשונה נערכה עבור אנשי עולם־התיקשורת והשנייה, שתיערך השבוע, תהיה לאנשי האוניברסיטה וה־אמנות, כיוון שיעל עובדת כמרצה ללטינית באוניברסיטה. בלטו בחסרונם, בערב הראשון לפחות, ראש־הממשלה **יצחק רבין** ורעייתו **לאה**, אשר היו בעבר ידידיהם הקרובים של הזוג פתיר. דן עומד לנטוש את תפקידו כיועץ *** בעוד אלה חוגגים 20 שנים לנשואיהם, זוג אחר

הלל להילל

לאחר שגל של לידות העלה את מספר האוכלוסין במדינה בעיקר בבנות, הביאו באמתחתם ביקורי־החסידה האחרונים דוקא בנים־זכרים. האחרונים שעשו את זה, בשבוע האחרון, היו הזמר **משה הילל** ו־אשתו **שרית**, אשר הביאו לעולם בן־בכור בשעה טובה, ועשו לו ברית־מילה חאפ־לאית בהתאם למסורת־השמחות המפורסמות של הילל.

„האמת היא, שכל הזמן היינו בטוחים,

משה הילל
ניבחרת מישפחתית

מתכוון להתחיל בספירה. אלה הם החקלאי **עמוס אוזן**, בנו של שר־החקלאות **אהרון אוזן**, שיישא לאשה בשבוע הבא את בחירת־ליבו, **יפה**. בין המוזמנים שכבר אישרו את השתתפותם, נשיא המדינה הפרופסור **אפריים קציר**, ראש־הממשלה ורעייתו, שני הרבנים הראשיים, חברי־כנסת וגם אנשים עובדים.

יועצת על המסלול

„לכל אשה יש לפחות דבר אחד יפה בפנים או בגוף, ואת הדבר הזה צריך ל־הבליט בצורה כזו שתחפה על האברים הפחות יפים." זוהי התורה כולה על רגל יפה אחת, כפי שסיפרה לי הדוגמנית ויועצת היופי **זיווה פלג**, גרושתו של המו"ל **ניסן פלג**.

ידענו מזמן שזיווה היא דוגמנית, וכימ־עט שהספקנו לשכוח, כיוון שמאז גירושיה היא החליטה לעשות הפסקה בדיגמון. כלו־מר, עד שהחליטה, לפני זמן קצר, להס־תער על ענף־היופי מכל הכיוונים. כצעד ראשון היא הזרה למסלול הדוגמנות וה־צילום, כי אחרי הכל יש לה עדיין מה להציע גם בתחום הזה, קל־וחומר בנושא ייעוץ־היופי. כי מי, אם לא היא, מסוגלת ללמד בנות יהודה קשת (מעל לעיניים)?

זיווה החלה עובדת בתור יועצת־יופי של חברת לון, בחנות הפטורה ממכס בנמל־התעופה בן־גוריון, ונוסף על כך היא עו־בדת גם כיועצת־יופי פרטית. היות שחברת לון עובדת בשיטה של ייעוץ יופי פרטי, סיפרה לי זיווה היפה, שהיא הצליחה לה־קים לה חוג לקוחות די רחב:

„החלטתי שאני מסוגלת להחדיר את תודעת היופי לנשים התל־אביביות, וחוג לקוחותי בנוי מחברות ונשים שמתגוררות באיזור מגורי, בנחלת־יצחק. סדר־היום שלי בנוי כך, שאת שעות הבוקר אני מקדישה לעבודה בנמל־התעופה, ואחרי־הצהריים אני עסוקה בדוגמנות־מסלול וב־

זיווה פלג
יופי בכל הכיוונים

ייעוץ. הבעייה היחידה שלי עכשיו היא כסף, ומשום כך אני עובדת, כי הייעוץ מהווה תוספת מצויינת למשכורת שלי."

וכששואלים את זיווה הותיקה, כיצד היא מרגישה על המסלול לצד הדור הצ־עיר והיפה של הדוגמניות, היא משיבה: „אני מרגישה נהדר ליד דור־ההמשך. אני לא מאבדת את הביטחון, ואני גם לא צרי־כה בביטחון. אני פשוט צריכה כסף, והעיקר שאני גם נהנית מזה."

דבר נוסף שגורם לזיווה, כנראה, הנאה, הוא הרומן שהיא מנהלת עכשיו עם עורך־דין תל־אביבי, שעל זהותו היא שומרת בינתיים בסוד.

משום־מה, שתיוולד לנו בת," סיפר לי משה בהתרגשות, „ואפילו הכנו לה כבר שם — **ליבי**. אבל בסופו של דבר, כשנולד הבן, החלטנו לקרוא לו **לירון**." מה שמזכיר לי את הבעיה שהיתה ל**מני פאר** עם מציאת שם לבנו, עד שאחד מידידיו הציע לו לקרוא לילד פשוט **משה**. כשהוא יגדל, זה יהיה כבר שם מאד־מאד מקורי.

בקיצור, האב הטרי מרגיש נהדר כמו כולם, אבל גם מרגיש שהוא מתחיל להז־דקן: „עד עכשיו הייתי יוצא לבלות, הייתי פרפר, עכשיו אני צריך לדגור קצת בבית, עד שהילד יגדל." הילל, הנשוי מזה 11 חודשים, מוכן להוסיף גם שהוא מקווה לעוד עשרה בנים, כדי שיוכל סוף־סוף להגשים חלום ישן ולהרכיב ניבחרת־כדו־רגל מישפחתית שתנצח אפילו את ניבחרת האמנים, שהוא הבלם שלה.

בינתיים, התוצאה היא אחד־אפס לטו־בתו. האם הוא יצליח להבקיע עוד עשרה שערים? האמינו לי שזו משימה קשה. לי לא נותר אלא לעודד אותו בקריאה המ־פורסמת: „אל־אל הילל!"

2.6.76 ד' סיון תשל"ו | שנה 40 | מספר 2022 | המחיר: 6.00 ל"י

השלח

מיהן – מדוע הן עושות זאת – כיצד השתנה יחס החברה אליהן

אימהות נזונות בגישות

